

Kaj se nam obeta

Delajte in bodite pripravljene

Kakšno majhno radost si pa vseeno privoščite

Lahko je napisati poročilo o tistem, kar se je dogajalo v minulemu letu, čisto nekaj drugega pa je predvidevati ali celo načrtovati ono, kar naj bi se zgodilo v prihodnjem. Naj ob tem kar takoj zapišem, da nimam nikakršnih darov za duhovno "disciplino", ki se ji reče vedeževanje. Šlednje mi kot filozofu tudi ne pristoji. Saj je že slovit Montaigne nekoč zapisal, da sta edini naravni poti, po katerih se lahko prikrademo v kabinet bogov, kjer bi se lahko poglabili v načrtovani tok usod, norost in spanec. To pa nista filozofski panogi. Kljub temu se lahko nekoliko poigramo z vprašanjem v naslovu in vsaj nakažemo, kaj se nam v novem letu obeta - na posamični, posebni in splošni ravni.

Radovednost o tem, kaj se nam utegne zgoditi v zasebnem življenju, je stara in zelo človeška. Posebno pri ženskem spolu. Pisateljica Manica Komanova nam v svoji knjižici *Na Gorenščem je leto* (1928) sporoča sledeče: "Če je božična noč jasna in mesečna, zahajajo dekleta kaj rada k stoječji vodi, v kateri vidijo svojo bodočnost, predvsem pa svojega bodočega moža. Ko se namreč deklet skloni proti vodi, vidi v njej poleg svoje podobe tudi podobo onega, ki ji je namenjen. Ampak ta poskus menda ni prav varen, kajti Tomazina babica iz Dupelja je vedela povedati, da je šla neko sveto noč njena sorodnica gledat k bližnjemu ribnjaku, če ji je kdo "namenjen". Toda - o groza - v ribniku je poleg svoje podobe ugledala podobo moža, ki je imel mrtvaško glavo. Tega se je tako prestrašila, da je kmalu potem umrla."

S temi rečmi se torej ni šaliti. Tudi sicer so starodavne razvade že zdavnaj prešle in dekleta se po ženinih raje ogledujejo po kinodvoranah, disko klubih in nemara celo pri sveti maši. Utegne pa se zgoditi, da se bo marsikdo od obeh spolov zatekel k vedeževanju s čevljem, kakršnega so nekoč poznali v Poljanski dolini. "Dekla all hlapec sta stopila pred srednje okno v izbi in vrgla čevljev čez glavo. Če se je obrnil s konico na ven, bo treba od hiše." (N. Kuret) - Marsikateremu od sodobnih, vse bolj brezpravnih "poslov", verjetno že zdaj ne preostaja nič boljšega.

Primer razmišljanja o tem, kaj se nam obeta na posebni (denimo nacionalni) ravni, je pred dnevi priobčil dr. Zdravko Mlinar, sociolog: "Slovenci smo se zelo zblížili in poenotili, ko je šlo za osamosvajanje Slovenije kot celote. Tedaj so razlike med posamezniki in skupinami stopile v ozadje. Toda danes, ko je skoraj odpadla zunanja ogroženost - vsaj v fizičnem smislu - se razlike med nami povečujejo. Sedaj ne gre več za to, da bi zaradi realnega ali namišljenega zunanjega sovražnika utrjevali vzajemno solidarnost in skupno narodno identiteto. To je vzorec delovanja, ki je značilen za tradicionalne, predmoderne skupnosti in sodi bolj na Balkan

*vsem našim
bralkam in bralcem,
sodelavcem in dopisnikom,
upokojevcem in
poslovnim prijateljem*

Uredništvo

kot v razvito Evropo. Z odpiranjem v Evropo in širši svet se tudi notranje vse bolj diferenciramo. Slovenske identitete ne bomo mogli več zagotavljati na podlagi frontalnega ločevanja oz. zapiranja pred drugimi ("identiteta kot otok"), temveč le na podlagi selektivnega povezovanja ("identiteta kot križišče")..."
(Svobodna misel, 23. dec. 1993)

Tarnanje o tem, zakaj smo tako neenotni, je potemtakem odveč. Slovenske disonance pričajo o tem, da postajamo sodobna, z razlikami bogata družba. Enotnosti, kakršno smo poznali v predvojni, katoliški Sloveniji, ali v povojni, komunistični, zlepa več ne bo. In je tudi ni treba. Nastopil je čas, ko razlik ne smemo več tlačiti. Naučiti se jih moramo kultivirati in povezovati.

Ostane nam še splošna, vesoljna raven. Na eni od Glasovih prej (26. feb. 1993) sem sogovorniku, dr. Metodu Benediku, teologu in zgodovinarju, postavil vprašanje, uvedeno z Jezusovimi besedami: "Čas se je dopolnil in božje kraljestvo je blizu. Spreobrnite se in verujte evangeliju!" (Mr 1,15) Odkar so bile izrečene, sta minili dve tisočletji, svet pa še kar stoji. Najrazličnejši "preroki" so napovedovali, da ga bo konec ravno okoli leta 2000. Če bi presojali po ekoloških znamenjih časa, je to kar verjetno. Po drugi strani pa ima človeštvo še toliko načrtov in možnosti, da bi bilo res škoda, če jih ne bi imelo časa uresničiti... Dr. Benedik je odgovoril: "Jezusovi učenci so bili glede konca precej radovedni in so večkrat nadlegovali Jezusa naj jim vendar pove, kdaj se bo zgodilo. Jezus jim je odgovarjal, da so to stvari, ki jih je nebeski Oče prihranil zase. Ko so se po nekaterih cerkvenih občinah razširile vesti, da bo kmalu konec sveta, so nekateri nehali delati. Te je apostol Pavel posvaril z besedami: Kdor noče delati, naj tudi ne je. S tem jim je hotel povedati, da naj vsak dela, izpolnjuje svoje poklicne in stanovske dolžnosti in mirno je svoj kruh. Kdaj bo konec sveta, je postranska stvar; bolj pomembno je to, da je človek s svojim delom in s svojo življenjsko naravnostjo vsak trenutek pripravljen na srečanje s Kristusom..."

Delajte torej in bodite pripravljene! (Kakšno majhno radost si pa vseeno privoščite.)

Miha Naglič

DANES OB 17. URI
JAVNO ZREBANJE
NAGRADNE KRIZANKE
V TRGOVINI
JEKLOTEHNA ŽELEZINA ZAPLOTNIK

Praznična sporočila politikov

Tukaj smo, vaši smo

Nekaj prazničnih razmišljanj so politiki in poslanci v državnem zboru za praznično novoletno številko Gorenjskega glasa napisali sami, pri nekaterih pa smo uporabili besedila, ki so jih napisali za bilten kranjske poslanske pisarne.

JANA PRIMOZIC iz Trziča

(Slovenski krščanski demokrati), poslanka državnega zbora

Za Trzič lahko veliko postorim

„Že leto dni je minilo, odkar ste mi zaupali odgovornost, da vas kot poslanka Slovenskih krščanskih demokratov in kot trziška poslanka v parlamentu zastopam in se po svojih močeh trudim za dobro vseh državljanov Slovenije, še posebej pa vas, Trzičanov. V tem kratkem letu se je zgodilo že marsikaj. Afere, ki odkrivajo marsikatero napako našega dosedanjega sistema in posameznikov, so znak, da se stvari začnejo razreševati, zato jih nimam za zlonamerne. Prerekanja v parlamentu, ki jih spremljate iz dneva v dan, so pojav normalne evropske demokracije. Delo, ki pa ga opravljamo (mo) tisti, ki so najbolj zaslužni za demokracijo v Sloveniji in za osamosvojitve, pa je na žalost skrito tako medijem kot vam. Vendar sem v tem času spoznala, da je takih ljudi v Sloveniji veliko, veliko pa je tudi dela, ki nas še čaka. Zlasti prihodnje leto nas čaka veliko nalog zlasti pri vzpostavljanju stabilnih pogojev za gospodarstvo, kar se bo odrazilo v zmanjšanju brezposelnosti, katera vem, da tare tudi marsikatero Trzičanko in Trzičana. V naši stranki se še posebej trudimo za boljše pogoje naših mladih generacij, zlasti otrok, študentov in mladih družin. Maja prihodnje leto bodo začeli veljati višji otroški dodatki, v začetku leta 1994 pa tudi višje olajšave pri dohodnini tistih, ki imajo otroke. Zavzemam se za to, da bi ustvarili

boljše pogoje za življenje naših otrok, ne pa da bi morali zaradi nizke rodnoti dati državljanstvo in posvojiti otroke beguncev. Pozornost naše stranke in še zlasti predsednika komisije za nadzor lastninskega preoblikovanja gospoda Izidorja Rejca je usmerjena v preprečevanje nepoštenega in nepravilnega lastninskega. Naša stranka je bila najbolj dejavna pri oblikovanju meril, po katerih poteka revizija Službe družbenega knjigovodstva v podjetjih, ki so se nepravilno oziroma divje lastninske. Tu nas čaka še veliko dela, pa tudi vaša pomoč je pri tem pomembna, saj lahko vsak, ki opazi nepravilnosti, lahko o teh pisno (tudi anonimno) obvesti državni zbor ali Službo družbenega knjigovodstva. Tudi za

Trzič kot poslanka in članica koalicijske stranke lahko marsikaj postorim. Prvi tak dosežek je bil sprejem dopolnila v parlamentu, ki je iz letošnjega proračuna dal za ceste v Križah 40 milijonov tolarjev. Prema-knilo se je pri gradnji policijske postaje in pri gradnji ceste v Slaparsko vas. Prizadevanja nebi rodila sadov, če ne bi političnim dosežkom sledila pripravljenost in dobra organizacija vseh ljudi na občini, zlasti načelnika Janeza Bečana. Trzič ima še veliko načrtov za prihodnost: glasbena šola, mestna obvoznica, plinifikacija, nova knjižnica. To so projekti, ki bomo morali verjetno še nekaj časa počakati. Uresničimo jih lahko le ob skupnem sodelovanju politikov, podjetnikov, kulturnikov, športnikov, turističnih delavcev, gospodarstvenikov, kmetov, delavcev in vseh prebivalcev Trziča. Predvsem pa mora vsakdo izkoristiti tisto, kar že ima. Kot vaša poslanka bi rada prisluhnila vašim težavam. Žal zaradi veliko dela v parlamentu za to zmanjkuje časa. Kljub temu sem se odločila, da tudi v Trziču odprem poslansko pisarno. V njej bom vsak tretji petek v mesecu med 10. in 12. uro. Pisarna bo na občini, telefon pa je 53 - 051. Tam se bomo lahko marsikaj pogovorili. Želim vam blagoslovljene božične praznike in srečno ter vse dobro v letu 1994. Vaša poslanka, Jana Primožič.“

RINA KLINAR z Jesenic

(Združena lista socialnih demokratov), predsednica jeseniškega izvršnega sveta

Kako bodo preživele nove občine

„Sedanja občina opravlja vrsto nalog, tako države kot lokalne samouprave, zato je tudi veliko nejasnosti in morda tudi prevelikih pričakovanj ob novih občinah. S preobrazbo občin bo prišlo do ločitve državnih in lokalnih nalog. Državne bo prevzela državna uprava (obramba, notranje zadeve, geodetska služba, ko bo sprejet zakon, lokacijska in gradbena dovoljenja, upravni nadzor, premoženjsko-pravna služba), lokalne pa nove občine. To so predvsem naloge na področju komunale, stanovanjskega gospodarstva in družbenih dejavnosti. Sedaj predsednik skupščine predstavlja občino, predsednica izvršnega sveta pa jo zastopa. Po novem bo to združeno v funkciji župana občine. Ob snovanju novih občin, iz sedanjih 62 naj bi jih po eni različici nastalo 249, se je doslej največ govorilo o pristojnostih občin, volitvah župana in času lokalnih volitev in referendumov, zelo malo pa je bilo govora o financiranju občin. Prav to je problem, s katerim se že sedaj srečujemo in je v sedanjih 62 občinah nedorečen. Zato menim, da je treba tej problematiki povsod tam, kjer razmišljajo o ustanovitvi svoje občine, kar je njihova legitimna pravica, nameniti posebno pozornost ter se seznaniti s sedanjim in predvidenim prihodnjim stanjem. Čeprav je zakon o letošnjem proračunu države zavezal ministrstva, da oblikujejo merila za financiranje občin v 30 dneh po sprejetju zakona (to je bilo konec maja), so le nekatera ministrstva to storila do

začetka decembra, pa še to z indeksacijo lanske realizacije prihodkov. Kljub sklepu državnega zbora, da mora biti povprečna poraba na prebivalca najmanj 90 odstotkov republiškega povprečja, je po zadnji spremembi dovoljenega obsega porabe občin (ko je vlada deloma upoštevala pripombe občin, med katerimi je bila jeseniška najglasnejša) še vedno 12 občin, kjer je poraba manjša od 90 odstotkov. Med njimi je tudi jeseniška, smo se pa z zadnjega mesta premaknili na predzadnje. Zadnja je sedaj sosednja, radovljiska občina. Glede na to, da kljub sklepu vlade ministrstva, razen redkih izjem, niso pripravila meril za financiranje dovoljenega obsega porabe sedanjih občin, se postavlja vprašanje, kako bo šele v novih občinah, če že v sedanjih to ni urejeno. Menim, da gre za prizadevanja po še večji centralizaciji in zato predlagam pristojnim v krajevnih skupnostih, d s tem ob pripravah na oblikovanje

novih občin (ko se bodo odločali o razpisu referenduma) seznanijo krajanje. Če se bo tak način financiranja občin (ko država določi dovoljeni obseg porabe, razlika pa krije država, če zbereš več, dobiš manj in obratno) nadaljeval, bo razdelitev občine Jesenice na več manjših občin pomenila nazadovanje pri razreševanju temeljnih vprašanj oziroma problemov, ki bodo ostali v pristojnosti bodočih občin. To pa so stanovanjska in komunalna problematika ter družbene dejavnosti. Zato predlagam temeljit premislek, še posebej če želimo, da bi se kraji čim bolj enakomerno razvijali. Nove občine naj bi obsegale območje, ki je obvladljivo, tako ozemeljsko kot vsebinsko. Občine, ki niso dovolj opremljene, se bodo morale povezovati in svoje dejavnosti povezovati z drugimi. O tem kaže razmišljati še pred razdružitvijo. Pričakovanja, da bodo nove občine lahko rešile vse nakopičene probleme, se bodo izjalovila, če ne bo korenitih sprememb pri določanju meril za financiranje sedanjih občin. Razočaranje ljudi pa bo brezmejno. Pričakujem, da se bomo v občini odgovorno lotili razprave, kako oblikovati bodočo podobo, ter upoštevali dosedanje izkušnje, da bo prihodnja upravna in samoupravna organiziranost spodbujala gospodarski razvoj ter samozavest občanov. Svoje bo prispeval tako sedež upravnega okraja na Jesenicah kot urejeno financiranje tistih nalog, ki bodo v pristojnosti občine.“

BRANE ERZEN iz Trziča

(Samostojna poslanska skupina), poslanec v državnem zboru:

Ostaja samo dobro in slabo

„Spoštovanje različnosti mnenj, realno, pošteno, nestransko gledanje na svet okoli sebe in poudarjanje Slovenstva na vsakem koraku so vsakodnevni sopotniki mojega poslanskega dela. Tako rekoč čez noč prestavljen iz tovarniškega stroja za klop slovenskega parlamenta, oborožen z veliko volje do dela in s poznavanjem vseh problemov, ki tarejo malega človeka (ne vem, če je to pravi izraz) in v tem letu prevečkrat doživem občutku nemoči karkoli spreminiti, sem pristal na poziciji neobremenjenega poslanca. Ne obremenjujem se ne z levo in ne z desno ideologijo, ne tehtam med nazadnjaškim in naprednim. Obstaja samo dobro in slabo. In verjemite mi, kako lep občutek ima človek, ko pri glasovanju v parlamentu lahko neobremenjeno, po lastni vesti, pritisne na to ali ono tipko in pri tem ni zavezan mnenju in interesom stranke, ampak zgolj vsebini predloga, okaterem glasuje. Aktivno delam na vseh tistih področjih zakonodaje, ki naj bi slovenskemu človeku zagotovila pravico do dela kot njegovo

naravno pravico. Da tuji nimajo kaj iskati za stroji naših tovarn vse dotlej, da ne zagotovimo dela za slehernega dela želnega Slovenca. To je dejstvo, na katerega vedno bolj prisegajo tudi v demokratični Evropi, po kateri se ali vsaj bi se z gledovali. Na žalost še vedno prisotno komunistično enoumje prevečkrat ovira takšne težnje in zavestno postavlja slovenskega človeka v sramotno podrejen položaj.“

STEFAN MATUS z Jesenic

(Slovenska ljudska stranka), poslanec državnega zbora:

Najmočnejša opozicijska stranka

„Ker sem poslanec najmočnejše opozicijske stranke, je moje delovanje odvisno od pripravljenosti vladne koalicije oziroma dela nje za sprejem mojih predlogov. Vendar se včasih argumentiranje in vztrajanje obrestuje. V stranki imamo dogovorjeno delitev dela in tako je razen splošnega dela in odločanja moja glavna skrb obramba države, notranje zadeve in nacionalna tematika. Kljub temu ne zanemarjam pobud iz moje volilnega okolja. Tako smo z mojim amandmajem za povečavo sredstev za dokončanje avtoceste Hrušica - Vrba in aktivnostjo občine dosegli dejansko otvoritev ter s tem razbremenili prometni problem v občini, ki se je vlekel vse od otvoritve Karavanskega predora naprej. Zaradi oddaljenosti Gornjesavske doline

od poslanske pisarne v Kranju potekajo moje aktivnosti tudi za odprtje poslanske pisarne na Jesenicah. S tem bom bližji ljudem, ki so mi in še zaupajo v moj mandat.“

Za objavo pripravil Jože Košnjek

SASO LAP iz Kranja

(Slovenska nacionalna stranka), poslanec državnega zbora

Pomembne nacionalne teme

„Prizadevam si, da postane mo Slovenci gospodarji v svoji državi, da nas tujci ne bodo metali iz stanovanj in služb in da ne bodo več ogrozili naše varnosti, posebej našega obstoja. Veliko pozornost posvečamo tudi družinski politiki za slovenske družine, saj je slovenski otrok največja garancija, da ne zgrmimo v balkanski prepad. Rezultati našega dela so, da sta se politika in javnost začeli zavedati pomembnosti nacionalnih tem. To je še kako vplivalo tudi na odločnejša stališča vlade do pogojev za pridobivanje državljanstva, do begunske problematike, do odnosov z jugodržavo in na odločnejše reševanje mejne problematike s Hrvaško. Vaše in naše glavne politične zahteve bodo tudi v prihodnje združevanje vseh naprednih slovenskih strank, gibanj in posameznikov za projekt nacionalnega preporoda, omogočanje prednosti Slovenkam in Slovincem pri zaposlovanju in socialnih pravicah, vrnitve be-

guncev v njihovo domovino, popravilo vseh krivic, ki jih je jugookupator in komunistični kvizling naredil Slovincem, izgon vseh protislovenskih agentov, kriminalcev in ilegalcev iz Slovenije in narediti vse, da postane slovensko državljanstvo dragoceno in ponos.“

GORENJSKI GLAS

Ustanovitelj in izdajatelj: Časopisno podjetje GORENJSKI GLAS KRANJ

Uredniška politika: neodvisni nestranski politično-informativni poltednik s poudarkom na dogajanjih na Gorenjskem / Predsednik časopisnega sveta: Ivan Bizjak / Direktor in glavni urednik: Marko Valjavac / Odgovorna urednica: Leopoldina Bogataj / Novinarji in uredniki: Helena Jelovčan, Jože Košnjek, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Vilma Stanovnik, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavri-Zlebit, Andrej Zalar, Stefan Zargi / Lektoriranje: Marjeta Vozlič / Fotografija: Gorazd Šinik / Priprava za tisk: Media Art, Kranj / Tisk: Podjetje DELO - TCR, Tisk časopisov in revij, Ljubljana / Uredništvo, naročnine, oglašeno trženje: Zoisova 1, Kranj, telefon: 223-111, telefax: 223-917 / Mali oglasi: telefon: 223-444 - sprejemamo neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku; uradne ure: vsak dan od 7. do 15. ure / Časopis izhaja ob torkih in petkih. Naročnina: trimesečni obračun - individualni naročniki imajo 20 odstotkov popusta. Za tujino: letna naročnina 140 DEM. Oglasne storitve: po ceniku. Prometni davek po stopnji 5 odstotkov v ceni časopisa (mnenje RMI 23/27-92), CENA IZVODA: 80,00 SIT.

Z zasedanja tržiškega izvršnega sveta

Od komunale ni velikih dobičkov

Obraznava lastniškega preoblikovanja v Komunalnem podjetju Tržič je razjasnila, da bo podjetju ostalo le dobrih 28 odstotkov celotnega kapitala.

Tržič, 29. decembra - Preostalih 71,7 odstotka družbenega kapitala, ki je po ocenah izpred skoraj leta dni znašal v celotni vrednosti blizu 120,99 milijona tolarjev, postane last občine Tržič, je sklenil izvršni svet na zadnji letošnji seji minuli torek. Obenem se je strinjal s preoblikovanjem te firme v javno podjetje, kjer bodo zaposleni v postopku lastninjenja vložili tudi zasebni kapital v obliki lastninskih certifikatov.

Kljub kopici zakonov, ki narekujejo spremembe v organiziranosti komunalnih podjetij, ostaja veliko nejasnosti o tem, je v uvodni razlagi lastniškega preoblikovanja Komunalnega podjetja Tržič na seji izvršnega sveta ugotovil direktor tega podjetja

Lado Srečnik. Zato ne preseneča raznolikost v pristopih k reševanju tega vprašanja tako v Sloveniji kot na Gorenjskem. Največja posebnost v tržiški občini je, kot je med drugim poudaril poročevalec, da je večinski delež občine zelo očiten.

Glede na zakonske zahteve je že julija letos postala lastnik vodovoda, kanalizacije in drugih infrastrukturnih objektov ter naprav v vrednosti dobrih 154,7 milijona tolarjev občina. Vrednost preostalega družbenega kapitala so po popisu iz decembra lani ocenili na 128.986.000 tolarjev. Glede na to, da bo večinski, 71,7-odstotni delež postal last občine, ostane za lastninjenje v Komunalnem podjetju Tržič 28,3 odstotka tega kapitala oziroma dobrih 34 milijonov tolarjev vredno premoženje. Kot je ocenil direktor Srečnik, bo notranji odkup morebiti izboljšal odnos delavcev do delovnih sredstev in dela, predvideno preoblikovanje v javno podjetje pa ne more niti veliko prinesiti niti odnesti. Po njegovi presoji je najbolj smotrno ohraniti enotno podjetje, ki bo z okrog 60 delavci skrbelo za uredničevanje 27 različnih dejavnosti. Le-te so po obsegu dokaj majhne, vseeno pa podjetju morajo zagotavljati preživetje. Še manj je verjetno, da bi komunalna dejavnost prinesla velike dobičke.

Razpravljalci so bili kritični zlasti do načina obravnave gradiva, h kateremu dajejo soglasje v

zadnjem hipu, ko je že vse dogovorjeno. Zanimali so se tudi za slabosti, ki jih lahko prinese preoblikovanje komunale v javno podjetje. Spraševali pa so tudi, kdaj bo prišlo do teh sprememb. Kot je zagotovil direktor Srečnik, se bodo v Tržiču držali veljavnih rokov.

Dobršen del seje so namenili tudi obravnavi programa javnih del, s katerim se občina Tržič vključuje v republiški razpis za leto 1994. Komunalno podjetje, ki je letos prevzelo vodenje del pri čiščenju okolja, sicer nima najboljših izkušenj z delovnimi navadami brezposelnih, vseeno pa ocenjuje taka dela za koristna. Omenjeni program so sprejeli. Poleg pregleda zapisnika so obravnavali šest drobnih zadev in pod točko "Razno" razdelili 135 tisočakov za humanitarne organizacije in društva. Najobsežnejši točki - pripombe na osnutek predloga odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za občino Tržič inodgovore na pripombe na zasnovane ureditvene načrta za gostišče Smuk - so zaradi pozno pripravljene gradiva in pomembnosti odločitev sklenili uvrstiti na dnevni red seje 4. januarja 1994. • S. Saje

Udeležbo direktorja Srečnika so člani izvršnega sveta izkoristili tudi za vprašanje, kdaj bo Komunalno podjetje Tržič rešilo vprašanje preskrbe z vodo za vas Gozd, kamor morajo gasilci dovažati vodo ob vsaki suši. Slišal so, da je ves denar za naložbe vsaj pet let rezerviran za dograditev novega sistema na Brezjah pri Tržiču. Preusmeritev presežkov vode z Vetrnega v Gozd bi bil gotovo finančno zahteven zalogaj. Vseeno bodo proučili vse možnosti za rešitev problema in z njimi seznanili izvršni svet do junija 1994. Ob razpravi o programu javnih del, v katerega je zajeta tudi administrativna pomoč za turistično in podjetniško dejavnost, so seglji še nekoliko hiterše na področje turizma, ker je Lado Srečnik tudi predsednik Turističnega društva Tržič. Strinjali so se, da bodo morali tesneje povezati profesionalne kadre in strniti številne športne, kulturne in druge dejavnosti v skupen kolektar prireditve.

Z včerajšnje seje kranjske vlade

Vsako drugo podjetje "spi"

Kranjsko gospodarstvo vendarle počasi oživlja

Kranj, 30. decembra - Včeraj so se na zadnji seji v tem letu zbrali člani občinskega izvršnega sveta. Uvodoma so obravnavali poročilo o gospodarskih gibanjih v prvih desetih mesecih. Rezultati sicer ne zbujaajo pretiranega optimizma, vendar pa napovedujejo rahlo oživljanje, ugodnejši so tudi v primerjavi s slovenskim povprečjem.

Tako je industrijska proizvodnja v prvih desetih mesecih letos v kranjski občini nazadovale le za 0,3 odstotka, medtem ko je bila produktivnost višja za dobrih sedem odstotkov. Investicije so se povečale za 125 odstotkov, kar v denarju predstavlja 2,8 milijarde tolarjev, večji del gre za naložbe v gospodarstvo. Najdražjo investicijo ima TAB Sava.

Drugi podatki imajo debelejši minus. Tako je kranjski izvoz v prvih desetih mesecih za skoraj osem odstotkov zaostal za lanskim, vreden je bil 326 milijonov dolarjev, ustvarjen večidel na zahodnih trgih, kar pa tudi nekaj pomeni. Pokrijejo uvoza z izvozom je bilo 133-odstotno. Stopnja brezposelnosti je v tem obdobju dosegla 15,7 odstotka,

konec oktobra je bilo v občini brezposelnih 5358 ljudi. Zaposlovanje je raslo le pri zasebnikih. V podjetjih z blokiranim žiro računom je delalo 1045 delavcev. V kranjski občini je registriranih okroglo 1800 podjetij, po polletnem prerezu finančnega prometa jih je "živih" le 950. Pomeni, da vsako drugo podjetje "spi".

Stimulacije za zaposlitve

Letos je kranjski izvršni svet stimuliral zaposlitve 105 brezposelnih ljudi (lani 95) v višini 10,4 milijona tolarjev. Med temi je bilo 48 samozaposlitev, 57 ljudi pa so zaposlili delodajalci. Največ, 46, je bilo zaposlitev v obrti in osebnih storitvah, 35 v trgovini.

Tudi prihodnje leto bo občinski izvršni svet stimuliral odpiranje novih delovnih mest. V zvezi s tem je včeraj sprejel nov pravilnik o dodeljevanju denarja. Bistvena novost je, da bodo stimulacije diferencirane glede na dejavnosti, v katerih se bodo ljudje na novo zaposlovali. Najzdatnejše bodo spodbujane nove zaposlitve v proizvodnji, zmanjšale pa se bodo v trgovini in gostinstvu. Pravilnik tudi določa, da stimulacij iz občinskih intervencij v gospodarstvu ne bodo mogli dobiti tisti prosilci, ki bodo za sofinanciranje novih delovnih mest dobili denar pri Zavodu za zaposlovanje.

Izvršni svet je včeraj potrdil tudi razdelitev 15.000 mark za odpiranje novih delovnih mest desetim prosilec. Po tisoč ali dva tisoč mark za skupaj enajst na novo zaposlenih ljudi prejmejo: LE-Tehnika, trgovina

Nataša, Resa stil, Plut, Zidarstvo Stanislav Zaplotnik, Vanja Štibelj - Izdelovanje perila in konfekcije, okrepevalnica Gala, Čepin Bojan - izdelovanje predmetov kovinske galanterije, Leneks in Jeklotehna-Zeleznina Zaplotnik.

4,7 milijona za drobno gospodarstvo

Izvršni svet je včeraj potrdil razdelitev 4,7 milijona tolarjev posojil za pospeševanje drobnega gospodarstva. Na razpis se je s popolnimi vlogami odzvalo 13 podjetnikov in obrtnikov. Posojila dobe: Gostinstvo Čučnik za obnovo hotela Kazino na Zg. Jezerskem, Le car engineering Golnik, Mika Kranj, Primc Kranj, IDM Kranj, Trenča Kranj, Danijela Klemenc iz Cerkelje, Astrid Kranj, Plut Zg. Bitnje, Jakob Kranj, Bajželj Miro Kranj, Bretin Zvonimir Senčur, Asfalt beton Britof.

Podražitev

Po novem letu bodo najemnine za občinska neprofitna in socialna stanovanja dražje za 6,95 odstotka, najemnine za poslovne prostore pa za 4,7 odstotka. • H. Jelovčan

Še en sestanek pred referendumom

Gorenja vas, 29. decembra - V ponedeljek so se sestali člani gradbenih odborov za gradnjo cest, za katere se bodo v nedeljo, 9. januarja, na referendumu odločali krajanje Volake ter Leskovic, Robidnice, Laz, Lajš, Krnice in Studorja o samoprispevku. Pred odločanjem pa bo v nedeljo, 2. januarja, ob 11. uri ponovni sestanek s krajanje v osnovni šoli v Leskovic. Pogovorili se bodo o morebitnih nejasnostih v zvezi z referendumom in samoprispevkom, če se bodo odločili zanj. • A. Ž.

Leto dni časa za lastninjenje podjetij Rok do konca prihodnjega leta

Kranj, 29. decembra - S 1. januarjem bodo začeli teči roki za lastninsko preoblikovanje podjetij, kar pomeni, da bodo imela podjetja še dvanajst mesecev časa, da se olastninijo. Državlani pa bomo lahko svoje lastninske certifikate uveljavili v letu in pol, torej do julija 1995.

Po zakonu o lastninskem preoblikovanju podjetij začnejo izvedbeni roki teči, ko je sprejet zadnji predpis, tega pa je vlada sprejela na seji v preteklem tednu. Gre za uredbo o načinu zbiranja lastninskih certifikatov s strani pooblaščenih investicijskih družb.

Pooblaščen investicijske družbe bodo lastniške certifikate zbirale na podlagi javnega oglasa z vabilom k vpisu in vplačilo delnic. Javni oglas bo moral biti objavljen najmanj dvakrat v dnevno-informativnem časopisu z veliko naklado in sicer 30 dni pred začetkom vpisovanja delnic. Pooblaščen investicijske družbe bodo morale izdelati poseben prospekt, ki bo ljudi seznanjal z investicijsko družbo ter z družbo, ki bo upravljala z njenim finančnim premoženjem. Z zbiranjem lastninskih certifikatov pa investicijska družba ne bo smela začeti, dokler ne bo pridobila ustreznih dovoljenj.

Na predlog vladne koordinacijske za spremljanje zakonov s področja poslovanja s tujino je vlada sprejela tudi uredbo o metodologiji za izdelavo otvoritvene bilance stanja. Po tej spremembi so podjetja na podlagi zaključnih računov, potrjenih s strani pristojnega davčnega organa, dolžna ovrednotiti tudi dolgoročne finančne naložbe v tujini, ki vrednostno ne presegajo 30 milijonov tolarjev, na posebno zahtevo agencije ali SDK-ja pa tudi na podlagi revidiranega zaključnega računa. Zaradi te spremembe je bil podaljšan rok predaje otvoritvene bilance in podjetja, ki se lastninsko preoblikujejo, morajo SDK-ju otvoritveno bilanco predložiti do 20. marca 1994. • M. V.

Devet programov za javna dela

Kranj, 30. decembra - Izvršni svet je potrdil devet programov javnih del (ponujenih je bilo dvanajst), ki jih je za prihodnje leto predlagalo sedem izvajalcev. V teh programih bo zaposlenih 51 brezposelnih ljudi. Izvršni svet bo pretežno iz sredstev intervencij v gospodarstvo za plačilo stimulativnega dela nagrad v 1994. letu zagotovil 3,6 milijona tolarjev.

Javna dela bodo po sprejetih programih opravljali v Gozdnem gospodarstvu (gojitvena dela v zasebnih gozdovih), Mercatorju KŽK Kmetijstvo (vzdrževanje in nega gozdov), Turističnem društvu Kranj (turistični informator), Občinski organizaciji RK (razdeljevanje hrane ogroženim občanom), Zvezi društev za cerebralno paralizo Ljubljana (pomoč v invalidski delavnici in pri negi invalidov), Centru za socialno delo (pomoč na domu družinam s prizadetimi člani, delo z otroki z biopsihosocialnimi motnjami, pomoč starim ljudem) ter Domu starejših občanov Preddvor (program družabnosti v domu). • H. Jelovčan

KOČKA

TRGOVINA S POHISTVOM
Sp. Besnica 81

**IZREDNI POPUSTI
ZA KUHANJE
POSEBNA PONUDBA:
ORTOPEDSKI JOGI IN SEDEŽNE GARNITURE**

Pokličite ☎ 064/403-871

Marija Rogelj, vodja zemljiške knjige

Lastnina postaja kapital

Zato običajni promet z nepremičninami, kot ga spremljajo v zemljiški knjigi, tudi pada. Ogromno dela sta prinesla zakon o denacionalizaciji in stanovanjski zakon

Kranj, 30. decembra - Zemljiška knjiga je bila v Sloveniji vzpostavljena v prejšnjem stoletju po avstrijsko-nemškem sistemu nepremičninskih evidenc. Ta se je z malenkostnimi popravki obdržal vse do danes, enak je še tudi ročni način beleženja sprememb. V zemljiški knjigi enote temeljnega sodišča v Kranju, ki jo vodi Marija Rogelj, so - podobno kot drugje v državi - zadnji dve leti dobesedno zasuti z delom, povezanim z denacionalizacijo, pred njimi pa je že drugo obsežno delo: upisovanje etažne lastnine.

Denacionalizacijski postopki so zahtevni in praviloma dolgotrajni. Kakšno vlogo imajo v njem zemljiške knjige?

"Zakon o denacionalizaciji je izšel 7. decembra 1991. Nam je naložil, da upravičencem za vrnitev premoženja pripravimo historične zemljiške knjizne izpiske in po potrebi tudi vse odločbe, ki so bile podlaga za podražavljenje. V izpisku je treba navesti začetno stanje ob podražavljenju in končno stanje. To je bilo poleg vsega rednega dela zares obsežno opravilo, nihče ni pomislil, kako ga bomo zmogli. Do prejšnjega tedna, ko se je tok za vložitev zahtevkov iztekel, smo

delali praktično vse popoldneve in sobote."

Ste našli vse potrebne dokumente, ki so jih ljudje iskali?

"Bila je prava kalvarija. Ljudje niso pomislili, da bodo stare dokumente še kdaj rabili, niso pazili nanje in so ponje prihajali k nam. Nekateri so bili strašno agresivni, nas zmerjali, češ država nam je vzela v hipu, zdaj pa moramo čakati. No, jeza se je do zdaj že ohladila. Na srečo imamo zelo dobro urejen arhiv in zemljiško knjigo. Tako niti enega nismo odslovili praznih rok."

Katero območje pokriva kranjska zemljiška knjiga?

"Pri nas vodimo nepremičninske evidences za kranjsko in od leta 1947 tudi za tržiško občino. Za škofjeloško so jo v Kranju vodili do leta 1952, denacionalizacijski upravičenci torej prihajajo k nam tudi iz Škofje Loke."

S katero letnico se začneja zemljiška knjiga?

"Za Tržič z letom 185, za Kranj z letom 189, starejše hranijo v državnem arhivu Slovenije."

Knjige posameznih letnikov so precej velike in zajetne. Najbrž so tudi težke?

"Tehtajo od pet do dvanajst kilogramov. V dnevu, ki se ogromno strank, tako prelozimo najmanj tona."

Po katerem zakonu jih vodite?

"Po zakonu iz leta 1930, ki se kasneje skoraj ni spreminjal. Novost sobile le evidences za vodenje zemljišč, ki so po vojni postala družbena last, in etažne lastnine."

V parlamentarni obravnavi je nov zakon o zemljiški knjigi. Kaj pomembno novega prinaša?

"Zakon naj bi bil sprejet do srede prihodnjega leta, tehničnih novosti ne

vsebuje, na novo vnaša nekatere roke in način urejanja etažnega lastništva v blokih, ki so bili do zdaj v družbeni lasti. Nekoliko poenostavlja vpise etažne lastnine."

Menda kar 50 odstotkov nepremičnin v družbeni lasti pravno ni usklajenih z dejanskim lastništvom?

Ocena se mi zdi pretirana, vsaj za našo zemljiško knjigo lahko to trdim. Zasebna lastnina je tekoče urejena, pri družbeni pa ni ažurnosti predvsem tam, kjer so lastniki spreminjali im-

ena. Drugače je z vknjižbo etažne lastnine. Dejansko ima v severnem delu Kranja etažno lastništvo urejeno le dvajset stanovanjskih blokov, na Planini pa celo samo eden. Niti vse parcele še niso prenesene na investitorja oziroma družbene lastnike. Preprosto ni bilo interesa za to. Zdaj so novi zasebni lastniki v prej družbenih stanovanjih zainteresirani za ureditev lastništva. Na tem področju nas čaka še ogromno delo."

Zemljiška knjiga je javni register? "Javni, vsak lahko dobi podatke, bodisi zase ali za koga drugega, ne da bi za to moral navajati razloge."

Kako pa vaše redno delo? Ali običajni promet z nepremičninami raste ali upada?

"Upada. Lastnina je postala kapital, pridobiva na vrednosti, nekateri nimajo denarja, da bi drago kupili, drugi nočejo prodajati. Precej pa je zapuščenih zadev in usklajanih podatkov po novih geodetskih meritvah. Letos bomo imeli 3600 zadev za preknjiženje lastništva, izdali bomo 12.000 izpiskov, od tega največ historičnih."

Delate še vedno ročno. Se obeta računalniška posodobitev?

"Že pred desetletjem smo nekaj poskušali v Celju, rezultati niso znani, nekaj delajo tudi v Novi Gorici. Mislim, da ni kaj poskušati. Treba bi bilo iti v Avstrijo, kjer imajo enak sistem evidenc in že delajo z računalniki. Žal pri nas očitno še ni prave želje in denarja za posodobitev." • H. Jelovčan, foto: J. Felko

Naj bo bog ali župan

Franc Srpič,
KS Blejska
Dobrava

Franc Srpič po poklicu elektrotehnik in zaposlen v Kresu d.o.o. na Jesenicah, je predsednik krajevne skupnosti Blejska Dobrava že približno štirinajst let. Veliko se je začasa njegovega predsednikovanja in dobrega sodelovanja sodelavcev v svetu KS z njim dogajalo v tem delu občine na cestah, elektrifikaciji. Zdaj je tik pred dograditvijo doma, za naprej pa se jim že kaže plinifikacija. Spominjajo pa se, kako so ga spomlad "krtačili" krajani zaradi telefonije.

"Mislim, da smo vsi skupaj v svetu KS žemalo utrujeni. Vendar nalogo moramo izpeljati. Pa ne zaradi zasluga. Zastonj delam oziroma delamo. Največkrat so se stvari odvijale ob veliki opori predsednika komisije za komunalno Zdenka Tratnika, pa Andreja Černeta in dolgoletnega predsednika finančne komisije Antona Reklja. Tudi telefonijo smo končali. Ni mi bilo vseeno spomlad, vendar z ljudmi je vedno tako, da pridejo in tudi sodelujejo, če so zainteresirani. Sicer pa, kar zadeva vodstvo KS in predsednika je vedno tako: Boga in župana ljudje preklinjajo tako ali drugače. Veliko težje pa bi bilo, če me družina ne bi razumela, saj je morala zaradi mojega predsednikovanja, če ne drugega, nešteto krat razumeti mojo odsotnost oziroma zasedenost druge."

Tretji mandat pa ne boš

Jože Hladnik,
KS Podlublje

"Osem let sem predsednik." "Tretji mandat pa ne boš," se je oglašila žena Minka (vendar se njena pripomba ni zdela kategorična), ko je Jože Hladnik, predsednik KS Podlublje, rekel, da dokler so ljudje za to, da se nekaj naredi, je nenazadnje tudi predsednik lahko biti.

"Imeli smo dve akciji, ki sta po delu in zavzetosti še posebej izstopali. To je bila gradnja TV pretvornikov, kjer ne morem, da ne bi omenil takratne podpore z občine oziroma od Marka Valjavca, druga pa, je bila telefonija. Danes marsikdo ne more verjeti, da smo vse to počeli in kar smo naredili. Sicer pa, če pomislim, ob tem, da je razumevanje družine za takšno osebno delo, nenazadnje ni tako težko, posebno če se hkrati lahko opreš tudi na odbornika, kot je Ahačič iz naše krajevne skupnosti. Sicer pa je v naši krajevni skupnosti bilo in je, da je pomemben predvsem cilj, ne pa barva. In če bom imel še naprej podporo pri krajanah, mi tudi v prihodnje ne bo prav nič težko še naprej sodelovati in delati tako in na ta način."

Politika ne sodi v KS

Franc Čebulj,
KS Velesovo

Med predsedniki krajevnih skupnosti, ki je na primer v kranjski občini večkrat in ob različnih priložnostih omenjan, je Franc Čebulj iz krajevne skupnosti Velesovo. Za to krajevno skupnost prav gotovo drži, da je v zadnjih treh letih imela vrsto akcij in rezultatov na komunalnem pa tudi na drugih področjih.

"Mislim, da smo presegli pričakovanja, ki smo si jih zastavili na začetku mandata. Čeprav sem prepričan, da na primer predsednik mora poznati politična dogajanja recimo v občini, sem hkrati zagovornik staljša, da v krajevno skupnost, v svet KS, politika ne sodi. Pri našem delu in uresničevanju načrtov seveda nišlo brez težav. Vendar pa je s težavami tako: če nič ne delaš, ni težav, če pa delaš, so vedno. In vedno si kot predsednik na očeh krajanov. Pa ne zaradi plače, ki je kot predsednik seveda nimaš, pač pa, po moje, zaradi zaupanja, ki si ga dobil ob izvolitvi. Ker tudi sicer nisem polovičarski, brez podpore družine najbrž ne bi pristal na takšno vlogo in funkcijo. Res pa je tudi, da je velikokrat delo predsednika KS podobno podjetniku. In marsikateri podjetnik danes ne vložil toliko časa v svoje podjetje, kot ga mora volonterski predsednik vložiti v delo KS."

Vrata so še odprta

Miro Ambrožič,
KS Ljubno

Miro Ambrožič iz krajevne skupnosti Ljubno razmišlja, da ni težko biti predsednik, čeprav je funkcija odgovorna in terja na trenutke še kako človeka. Če dogajanja, želje, potrebe ne jemlje resno, polovičarsko, potem je bolje, da nisi predsednik.

"Mislim pa, da bi krajani morali bolj sodelovati s svetom krajevne skupnosti. Premalo je na primer idej in to tistih uresničljivih. Vendar pa smo v našem mandatu vseeno kar precej naredili. Res je, da se na trenutke najbrž preneka ter predsednik s člani sveta vpraša, zakaj se pravzaprav zavzemajo za nekaj. Nenazadnje bi lahko ta ali oni počel tisti čas kaj drugega in pri tem to celo vnovčil. Vendar pa osebno gledam na moje delo in funkcijo kot prispevek kraju, kar so počeli že drugi pred menoj in bodo morali tudi tisti, ki bodo za menoj. Kolišen pa je ta prispevek, je prav, da oceni kraj. Za naprej pa mislim, da kar zadeva lokalno samoupravo, so vrata še vedno odprta. Ljubno za zdaj vidim v bodoči okrnjeni radovljanski občini. Da bi imeli s sosednjimi KS svojo občino, še ni bilo slišati želje."

Kaj delajo današnji predsedniki krajevnih skupnosti?

Lahko bi jim rekli tudi dobri podjetniki

Ni je danes krajevne skupnosti na Gorenjskem, ki bi ji pod črto dve ali triletnega obdobja lahko zapisali delovni rezultat NIČ. Med okroglo 110 KS so bolj in manj uspešne in če že vse ne zaslužijo enake pohvale, jim gre priznati, da so upravičile ime in obstoj.

Kranj, 29. decembra - Iztekajoče se leto pomeni za okroglo 110 sedanjih krajevnih skupnosti v sedanjih petih gorenjskih občinah tudi bližnji konec sedanjega imena, organiziranosti, pomena in delovanja pred več kot dvajsetimi leti opredeljene lokalne samouprave. Ta oziroma komunalna samouprava, ki se je bolj ali manj v celotnem obdobju obstoja in delovanja krajevnih skupnosti kazala v delovni vsebini le-teh, sploh pa je postala v pravem pomenu besede komunalna lokalna samouprava v obdobju zadnjih recimo treh let, je in bo pustila za seboj številne močne sledi in marsikje več kot utrjene poti, ki jih jutri, ali pa vsaj nekaj časa, ne bo moč kar tako čez noč zbrisati. Ne gre namreč zgolj za voljo, za s trudom, delom, prispevki zgrajene ceste, za telefonijo, vodovode, javno razsvetlavo, igrišča, za različne objekte, za najrazličnejše akcije, gre za obdobje in trenutek zgodovinskega pomena, ki je v uspešnem vsakdanjem potrjevanju hkrati najprej začrtal in nazadnje potem tudi sprožil udejanjeno sedanjo samostojnost.

Kakorkoli že bo vzkliko sedanje seme jutrišnje lokalne samouprave, bo tam, kjer se bo prišlo, že zaradi zdravega dozorelega plodu, iz katerega se je razvilo, na podlagi volje in ne nepoznanjih, nekkih novih pogojev imelo ob bogatih izkušnjah

to ne bi smeli pozabiti, tako pri zagotovitvi osnov za obstoj in delo, kot pri odločanju tam, kjer se bodo opredeljevali o novih občinah in bodoči lokalni samoupravi na podoben način in ob ocenah, kot so se na primer v preteklosti za to ali ono akcijo, ki so jo potem morali podpirati, če so se

Najprej pred svojim pragom

Peter Kopic, KS
Cerklje

Cerklje je ena tistih krajevnih skupnosti, kjer je kar precej pripomba v zvezi s pitno vodo izpod Krvavca in tudi na celotno urejenost kraja. Regionalna cesta je prej v sramoto upravljalca oziroma odgovornemu zanj, kot pa podpora, da bi se s skupnimi močmi v tem delu zaradi Krvavca v dolini razvijal turizem. "Pravzaprav je žalostno, da se moramo toliko v krajevni skupnosti ukvarjati s problemi, kot so javna razsvetljava, vode, zrak, ceste... ob tem, ko na vseh koncih primanjkuje denarja. Res pa je, da smo se pri željah in kritikah nekako odvadili razmišljanj in hotenj, da bi moral pravzaprav vsak najprej pomesti pred svojim pragom. Radi bi imeli vse lepo in vsakomur po godu, če pa je zato potrebno sodelovanje vseh, se stvari že začnejo zapletati. Takrat se včasih celo sliši mnenje, naj delajo tisti, ki so za to plačani. Pa vendar ne predsednik, ne člani sveta KS za delo ne prejemo prav nobene nagrade. Osebno mi je še najbolj dragoceno "plačilo" priznanje, da rezultati vendarle so in prepričanje, da naslednike čaka tudi v prihodnje še precej dela. Glede bodoče občine pa bomo morali vsi skupaj še dobro premisliti. Mislim, da kot samostojna občina s sosednjimi KS pod Krvavcem nimamo prav velikih razvojnih možnosti, v sedanji veliki občini pa tudi ne," razmišlja Peter Kopic, sedanji predsednik KS Cerklje.

Ni mi žal

Matevž Kleč,
KS Besnica

Besnica je ena tistih krajevnih skupnosti, kjer se je življenje nekako razvilo, kjer na primer krajevna skupnost in Turistično društvo delata z roko v roki, kjer so gasilci prav tako prizadevni. V njej je predsednik Matevž Kleč, ki pravi, da je svet KS tisti vodilni del, kjer velja pravilo, da stvari, pa če so še tako na pogled nemogoče in čudne, morajo veljati in jih je treba speljati po pravilu: mož beseda.

"Ko so me vprašali, sem zaradi odločnosti, da se stvari premaknejo, pristal zapredsednika. Potem pa ugotoviš, damoraš biti pri svoji viziji neusmiljen do vseh, ki drugače mislijo. Zato sem izgubil enega člana sveta, ker se z mojimi "diktatorskimi" idejami ni strinjal. So ljudje, ki tega ne cenijo. So takšni, ki so na mestih, ko bi pričakovali, da recimo poznajo odloke, pravila, pa jih ne ali nočejo in si potem tarča v časopisih. Morda tudi zaradi nabiranja političnih točk. Vendar sem vesel, da se v kraju celotno življenje prebujajo. Le na kulturi nas čaka oživitev. V načrtih imamo folklorno in dramsko skupino. Kar pa zadeva prireditve, le-te potrjujejo, da se stvari premikajo. Zato se spleča delati, biti predsednik, čeprav so tudi takšni, ki so večni nergači. Kje jih pa ni? Ponosen sem na realizacijo programa in ni mi žal, da sem prevzel vlogo predsednika. Res pa je, da brez razumevanja družine najbrž vsega tega ne bi mogel."

dejansko tudi že osnovne možnosti, da živi in raste naprej. Kako, bo seveda odvisno od pripravljenih pogojev za njegovo rast in razvoj. Na

odločili zanj in jo hoteli uresničiti.

Ob razmišljanju o zadnjem letu ali treh, o dogajanjih in

rezultatih, ki so obogatili veliko krajev na Gorenjskem, Hladnik v Podlublju, prvi nehote iz ocene izstopa ugo-

Lavrenčak v Lomu in Jože recimo s cesto, drugi s tele-

Življenje primerljivo z dolino

Janez Korošec,
KS Koprivnik -
Gorjuše

Janez Korošec je šest let predsednik krajevne skupnosti Koprivnik - Gorjuše, kjer je že vsa leta v ospredju prepričanje, da vsega ne more zgraditi oziroma v visokogorskih krajih narediti država in kjer se hkrati uspešno po primerljivosti približujejo dolini.

"Mi v naši krajevni skupnosti že leta gradimo po starem tovariške od Poskušamo, da bi bolje živeli, da bi z urejeno KS Koprivnik - cesto, vodo, telefoni, mrliško vežico... bilo življenje čim bolj primerljivo z dolino. Na marsikaterem področju smo pri tem delu uspeli, čeprav kot predsednik nisem v celoti zadovoljen. Pa ne zato, ker bi razmišjal, kot nekateri, da bi vse morala narediti država. Mislim, da četrtinski lastni delež moramo upoštevati. In s takšnim deležem nam je marsikaj uspelo. To pa je zadovoljstvo, ki potrjuje pravilnost. Ne gremo se strank. Naš cilj so boljše razmere. In tudi ko bodo nove občine, bomo morali vztrajati na nekaterih že sedanjih pravicah za višinske kraje. Nisem zagovornik številnih občin, ker mislim, da je država preravana, da bi se lahko lotila tako velikega projekta. Ker pa najbrž bo prišlo do novih občin, bo država morala poskrbeti, da te ne bodo na slabšem, kot je danes naša krajevna skupnost."

tozitem, da se je kljub drugačnim razmeram in urejenosti nadaljevalo po krajevni skupnostih tisto, kar se je že pred desetletjem in prej. Razlika je morda le ta, da so se zdaj tudi mestne krajevne skupnosti vendarle drugače "razživele", kot so se kazale v dinamičnih gibanjih včasih. Krajevne oziroma primestne ali podeželske krajevne skupnosti pa so pravzaprav v marsičem nakazale pot v kar precejšnjih primerih, da so ta hip nekakšna podaljšana roka sedanjih komunalnih podjetij, kakršna so recimo na mestnih področjih.

Temelji so, bi lahko rekli, ne redko kje, za to, da bomo jutri tej ali oni današnji krajevni skupnosti rekli občina, že postavljeni in celo dobro vidni. Ob tem pa nekako izstopajo iz spomina dogodki in imena, ko so recimo jutrišnje občine ali kako drugače imenovane oblike krajevne samouprave nakazovale usmeritev in bogatilo tisti čas. Nehote se spomnim velike in takrat celo za pomembne može precej oporečne telefonske akcije in Franca Terana v krajevni skupnosti Sebenje. Milan Kocijan se je s krajani kot predsednik krajevne skupnosti Jezersko, kar je še danes in nič manj zavzet, lotil preskrbe z vodo. Ali pa Jože Zorman, ki je poleg drugih aktivnosti v takratni krajevni skupnosti Predvor uresničil skupaj s krajani cilj, da Možjančanom ne bo treba voziti vode v cisternah, pozabi in propadu pa je iztrgal Dom v Predvoru. Lojze Jelenc in pred njim Franc Peternej v Davči sta si prizadevala in uspela, da je Davča s cesto in telefonom, kljub uničujoči poplavi kasneje, postala veliko bližja dolini. Ali pa Franc

vizijskimi pretvorniki, pri čemer je bil njemu in krajanom KS Podlublje v veliko oporo in spodbudo Marko Valjavec. Janez Martinčič je na primer že pred leti s skupnostjo svetov krajevni skupnosti razmišljal recimo o tem, čemur bomo morda jutri lahko rekli občina Cerklje.

Predaleč in predvsem preveč podoben bi postajal spomin, če bi mu pustili pot. Naj bo zato zgolj spodbuda za današnji razmislek. Kaj in kako se zdaj ali so se dogajale stvari po krajevni skupnostih. Razvrščanje po uspešnosti bi bilo nevarno, kajti lahko bi bilo krivično, naštevanje vseh pa preobširno in nenazadnje utrudljivo. Pa tudi odkrili ne bi nič novega ali drugačnega, kar smo že povedali v uvodu, da se tako rekoč v vseh nadaljujejo pristopi in načini, kakršni so bili že včasih.

Pa vendar je v nečem razlika, ki jo opazimo lahko šele ob natančnem pogledu. Če so bili včasih predsedniki krajevni skupnosti aktivisti, ki so si tako kot danes bolj ali manj uspešno prizadevali za uresničevanje dogovorjenega v kraju, potem bi jim danes lahko priznali še eno oceno.

Če bi bile današnje krajevne skupnosti podjetja, potem bi bil prenekateri volonterski predsednik lahko dober podjetnik. Tako pa so po večini izvoljeni funkcionarji, ki takrat, ko prenekateri pravi podjetnik za trenutek oddahne, počnejo tisto, za kar jim včasih nekateri potem celo podrobijo, da morajo biti vendarle zelo dobro nagradjeni za to izvoljeno in pri krajanah zaupano jim predsedniško funkcijo, saj se zastonj res ne spleča izpostavljeni in pogosto dajati v zobe pri ljudeh.

Andrej Zalar

V imenu vseh predsednikov

naj zapišemo zahvalo njihovim sodelavcem oziroma članom svetov krajevni skupnosti in vsem krajanom za sodelovanje pri uresničevanju programov in akcijah. Naša čestitka pa vsem krajanom in njihovim izvoljenim vodstvom na Gorenjskem za spodbudno in zdravo leto 1994

Družina Ribič iz Lesc

Vse življenje se selimo

Ribičevi iz Lesc so tip delavske družine, kakršnih je pri nas vse več: mož je brezposeln, preživljajo se z ženino borno plačo, otroka so vzeli iz vrtca...

Lesce, 24. decembra - Mira in Janez Ribič s svojimi tremi otroki živita v klasičnem delavskem naselju, ki s prizidavami in izboljšavami sicer zlagoma izgublja barakarsko podobo. Baraka, v kateri še z dvema drugima družinama živijo Ribičevi, in so jo leta 1988 iz Verigine obratne ambulante spremenili v stanovanjsko, pa je še taka, kakršne pomnimo iz naturalistične literature. Ribičevi nimajo denarja, da bi jo obnovili, niti da bi jo odkupili...

S "kapitalizacijo" po drva

Janez Ribič je po 23 letih dela v Verigi ostal brez službe. "Z benifikacijo za težka dela sem si v Verigi prislužil 26 let in 8 mesecev delovne dobe. Težko delo sem imel in zdravje je trpelo, tako da sem bil velikokrat na bolniški. Letos sem ostal brez službe kot tehnološki presežek. Pravzaprav sem se v Verigi sporazumel, da pustim delo, podjetje pa mi je izplačalo kapitalizacijo za vso delovno dobo. Do februarja mi še miruje delovna knjižica, nato pa pojdem na zavod za zaposlovanje, kjer mi ne pripada nobeno nadomestilo. Kapitalizacije je bilo za 4500 nemških mark, za vsako leto dela so mi priznali 10 tisoč tolarjev. Računal sem, da bom s tem denarjem najel delavnico in kot kovač začel na svoje. Toda načrti so se mi izjalovili. S sporazumom v podjetju sem res prišel do nekaj denarja, toda kupček naglo kopni. Kupil sem drva in poplačal dolgove."

Janez se še ni docela odpovedal svojim načrtom, za vsak primer pa ob kovaški delavnici razmišlja še o kakem drugem delu in piše prošnje. Kapitalizacija je sicer prinesla nekaj tisočakov v markah, povzročila pa je tudi nekaj neprijetnih stranskih

Mira, Špela in Janez Ribič, manjkata Grega in Rok.

učinkov. Zaradi nje so Ribičevi ob del otroških doklad, ob možnosti socialne pomoči, ob olajšave. "Za vse tri otroke zdaj k plači dobim le 7.700 tolarjev," pravi žena Mira, ki s tem in svojo plačo snažilke preživlja družino. "Pred leti sem bila tudi jaz kakor mož zaposlena v Verigi, vendar me je pri delu motilo dejstvo, da sem brez palca na desnici. Deveto leto delam v šoli v Lescah kot snažilka. Gola plača se giblje okoli 22 tisočakov, z dodatki vred dobim 34 tisočakov. Delam samo popoldne. To me moti, saj sem premalo z otroki. Najstarejši Gre-

gor ima 12 let in je v 6. razredu. Že zdaj sanja o svoji poklicni prihodnosti. Grafik bi bil rad ali policaj, vendar ne vem, kako bo, če se ne bo učil. Srednji Rok ima 6 let in je v mali šoli. Najmlajši Špelo, staro tri leta, pa sva vzela iz

vrta, odkar je mož brezposeln. Tako prihranimo kakega tisočaka."

Zasluzka za dva družinska člana

Ribičevi uživajo delavski standard, kakršnega poznamo iz Prežihove literature. Vse življenje se selijo iz barake v barako, zdaj že sprjaznjeno razlaga Mira. Skromni, kot so, so zadovoljni tudi z barako, le da bi imela še drvarnico, klet ali prostor za sušenje... Zdjaj so na 50 kvadratnih metrih, za starejšega sina so shrambo spremenili v otroško sobo.

"Stanovanje je bilo prej Verigino, zdaj pa slišimo, da je barako nekdo odkupil. Najprej so nam za stanovanje trgali pri plači, potem smo zanj plačevali na položnici. Ni bilo veliko, okoli tri tisoč tolarjev. Kurimo pa si sami. Za kurjavo sem porabil tudi del svoje kapitalizacije," ponovi Janez, ki je težko načel denar, namenjen odprtju delavnice.

"Izračunala sem, da moj zaslužek zadošča za dva družinska člana," razlaga o svojih skromnih dohodkih Mira. "Zato smo zaprosili za pomoč pri centru za socialno delo. Toda do februarja, ko bo mož docela brezposeln, na njihovo pomoč ne moremo računati."

Ribičevi si pri svojem nezavidljivem delavskem standardu ne morejo privoščiti kakega novejšega avtomobila. Pred leti so si kupili zastavo 128, vendar jim ni zneslo in so jo morali prodati. Zdjaj se vozijo z NSU iz leta 1968, pravim oldtimerjem.

"Pravijo, da je avto luksuz, toda brez njega enostavno ne gre," sta prepričana Ribičeva. "Kaj če otroci zbolijo? Ali naj prosiva sosedo, da jih odpeljejo k zdravniku. Tudi žena ima zadnje čase težave z zdravjem. Voziti jo moram na preglede na Jesenice."

Prazniki pred televizorjem

Pri Ribičevih v delavskem naselju v Lescah, kjer še nekaj starih Veriginih barak spominja na življenje v začetku kapitalizma, je življenje resda revno in skromno, praznike pa si bodo kljub temu naredili vedre in prijazne. Novo leto bomo dočakali doma, pred televizorjem. Pred kratkim smo za majhen denar montirali satelitsko anteno, tako da bomo imeli na izbiro več programov."

In kakšne želje imajo za prihodnje leto?

"Kot vsi drugi si tudi mi najbolj želimo miru in zdravja. vojna na Balkanu je zelo blizu. Imamo sosedo, ki že dve leti ni videl svojih v Cazinu. Ko gledamo njegovo stisko, si želimo, da pri nas nikoli ne bi bilo takoli!" Med stvarnejšimi željami pa omenjajo malo boljše stanovanje, ki bi imelo vsaj klet in drvarnico, če si že ne drznejo sanjati o prostornejši otroški sobi. • D. Z. Zlebir

Naše novoletne želje

Mir, zdravje, delo, boljše življenje...

V novoletnih voščilnicah smo prijateljem, svojcem, sodelavcem in poslovnim partnerjem zaželeli sreče, zadovoljstva, zdravja, miru... Enake želje izražamo te dni znancem na ulici s stiskom rok, svojim bližnjim pa dobre želje pospremimo tudi z darilom. Večina naključnih mimoidočih, ki smo jih povprašali o njihovih željah, si ob novem letu želi zdravja in miru, nekateri pa izražajo tudi bolj stvarna pričakovanja.

Andreja Žnidarič: "Kaj naj si želim ob novem letu? Zdravja, sreče, veselja. To je vse. Novo leto pa bom pričakala kar doma."

Boris Rakovič: "Rad bi, da se v prihodnjem letu izboljša odnos države do mladih družin, da bi bila socialna bolj darežljiva in da bi imeli mladi več možnosti za ureditev svojih stanovanjskih razmer. Sicer pa bom praznike dočakal kar doma, z ženo Jelko in malim Žanom."

Mirko Kerkoč: "Upam, da bo prihodnje leto kaj boljše od letošnjega, da bi ljudje dobivali in ne izgubljali delo. Ob prelomu leta si večina želi zdravje in boljše življenje za preprostega občana in delavca. Tudi jaz imam enake želje. Novo leto pa bom pričakal doma, skupaj z ženo, kar se mi zdi še najlepše in ob današnjih skromnih pokojninah tudi najbolj dosegljivo."

Bojan Čimžar: "Sem eden iz množice brezposelnih. Od novega leta ne pričakujem nič boljšega, pač pa utegne biti še slabše. Ne pričakujem še, da bi dobil novo zaposlitev, vsaj v kratkem ne. Nadomestilo na zavodu za zaposlovanje se mi je že izteklo, zdaj dobivam že denarno pomoč. Moje osebne želje ob novem letu so seveda povezane z novo zaposlitvijo. Sicer pa pričakujem, da se bodo vrnila stari časi in da bodo gospodje tovariši spet prevzeli krmilo. Zato pa pravim, da bo še slabše."

Mica Šteblaj: "Drugega si nimam želeli, kakor da bi bil tudi prihodnje leto mir. Kako bom dočakala novo leto? Najbrž kar doma, skupaj s prijatelji."

Draga Florjančič: "Ob novem letu si želim zdravja. To pa zato, ker je zdravje pogoj, da ob današnjem načinu življenja premaguje težave. Da, optimistka sem, ker sem tako lažje kos problemom. Želim si tudi miru v tem čudnem svetu. Pri nas je v tem pogledu kar v redu in tako naj v prihodnjem letu tudi ostane. Silvestrovala pa bom doma, v družinskem in prijateljskem krogu."

Jurij Jurgele: "Božični prazniki so minili v družinskem krogu, z jasicami, praznično večerjo in obvezno potico. Za novo leto pa smo vajeni iti vsak po svoje, jaz običajno z vrstniki." • D. Z. Zlebir, foto: J. Pelko

Doma ni mogoče nadomestiti, vendar...

Tudi prazniki v domu upokojujencev imajo svoj čar

Kranj, 24. decembra - Vsakemu starostniku je težko, ko mora v dom. Toda včasih ni druge rešitve, zlasti ko star človek zbolí in ga svojci ne morejo več negovati. Ko je vse črno, bi kazalo staremu človeku povedati, da ima življenje v domu tudi svetle plati, da tamkajšnji način življenja omogoča precejšnjo samostojnost in neodvisnost. Težko sprejmejo zlasti dejstvo, da prihajajo živeti med veliko množico vrstnikov, česar v svojem vsakdanjem življenju, ki je teko v majhnem družinskem krogu, niso bili vajeni. Posebno težko je med prazniki, zlasti za tiste stare ljudi, ki so v domovih novinci. Kako letošnje praznike doživljajo v Domu upokojujencev v Kranju, smo povprašali nekatere izmed 205 tamkajšnjih stanovalcev.

kajšnjih razmer. Svojo enoposteljno sobo sem si okrasila po svoje in si ustvarila vzdušje, kakršno mi je všeč. Praznike bom

"Maja bo dve leti, kar sem se nastanila v domu upokojujencev," nam je povedala Ivana Puščenik. "24 let sem živela in delala v Berlinu. Ko sem se upokojila in ostala sama, sem se odločila, da bom starost preživela tukaj. Zelo sem zadovoljna, ne morem prehaliti tu-kajšnjih razmer. Svojo enoposteljno sobo sem si okrasila po svoje in si ustvarila vzdušje, kakršno mi je všeč. Praznike bom

Že dva dni pred prazniki je v kranjskem domu upokojujencev dišalo po potici. Kuharica Kristina jo je spekla 70 kilogramov, da je bo dovolj za vseh dvesto stanovalcev.

preživela v domu, kjer se bom udeležila tudi skupnega praznovanja, čeprav so me svojci povabili k sebi. Pač pa se bodo oglasili in mi prinesli domačo potico. V domu nikakor nisem osamljena. Nasprotno, še nikoli v življenju mi ni bilo prijetneje. Za dom plačam mesečno 32 tisoč tolarjev. Sama s tako malo denarja nikoli ne bi prišla skozi. Ko odštejem oskrbnino, mi od moje nemške pokojnine še precej ostane. Pri mnogih stanovalcih tega doma pa ni tako. Zelo se mi smilijo tisti, ki s pokojnino ne zmorejo stroškov.

"Sama ne morem več delati, nositi drva, pospravljati, zato sem oktobra letos prišla živeti v dom," je pripovedovala Vera Brenk, ki se s svojci doma ni preveč dobro razumela. "Doma sem bila vedno sama, v domu pa si delim sobo z vrstnico. Nič hudega mi ni, če me ne bi mučile bolečine. S 16 tabletami na dan sem jim nekako kos. Letošnji prazniki bodo moji prvi v domu. Prejšnja leta sem praznike vedno težko pričakovala. Tri desetletja sem namreč delala v gostinstvu, zato sem bila za praznike najraje sama, v miru, na tplem in s knjigo v roki, ko je zunaj naletaval sneg. Tudi letos bi rada tako preživela praznike. Udeležila se bom skupnega praznovanja nekaj dni pred silvestrovim, novo leto pa bom najbrž dočakala pred televizorjem. V domu sem zadovoljna, da bolj ne morem biti. Vse imam, tudi zdravnik. Hrane je dovolj in preveč. Vedno pravim, da bi z mojim obrokom preživela dva človeka. Za oskrbnino v domu pa gre vsa moja pokojnina. Delala sem sicer v gostinstvu, pokojnino pa imam po pokojnem možu, ker je tiste čase znašala precej več kot moja tedanja plača."

Ob božiču so stanovalci doma upokojujencev sedli za praznično-pogrnjeno mizo. Čeprav vzdušje v skupni jedilnici ni nikoli tako kot v intimnem domačem krogu, pa je s krožnika zadila domača goveja juha z rezanci. Na jedilniku je bil tudi ocvrt puranov zrezek, pire krompir in solata, za konec pa se je prilegel tudi kos potice. Tudi silvestrski jedilnik bo enako prazničen.

83-letna Matilda Dobrovnik je v domu šest let. Ker še vedno dobro vidi in je spretnih rok, jo imajo za nekakšno hišno šiviljo. Pripoveduje nam svojo žalostno življenjsko zgodbo, ko je negovalna-moža invalida. Ko je odpravila in tudi sama onemogla, v svojem starem železničarskem stanovanju pa ni mogla več prinašati drva in vode, je morala v dom. "Tu mi je zelo všeč, čeprav za oskrbnino dam vso pokojnino, pa še hči in socialna mi malo primakneta. V sobi sem sama, kadar pa se mi zahoče družbe, grem v skupne prostore. S sostanovci se dobro razumem. Tu so na voljo zabave, knjižnica in še veliko drugega, jaz pa od vsega najraje šivam. Dnevi mi hitro minevajo, v domu se imam lepše kot kdaj koli. Veliko praznikov sem že doživela tu in vedno je prijetno."

Tudi 83-letni Peter Taler je s svojim življenjem videti zadovoljen. "Stanovanje sem v sosesčini, tako da sem dom upokojujencev kot vsakdanji sprehajalec poznal že prej. Ko me je prizadelo in sem tri tedne preživel na Golniku, so mi svetovali, naj grem živeti v dom. Hitro sem se navadil, zdaj tu prebivam že dve leti. Pokojnina, ki sem jo dočakal pri živih, je sicer nekoliko premajhna, toda dom mi doplačuje socialna. Čeprav težko hodim in si pri tem pomagam s palico, grem še vedno rad naokrog. Rad grem med ljudi, med svoje nekdanje sosedo na Planini, vedno imam tudi veliko obiskovalcev. Novoletne pridelitve v domu se doslej še nisem udeležil, pač pa grem rad na poletni piknik. Morda bom šel letos kaj med sostanovce, ko se bodo zabavali za praznike." • D. Z. Zlebir, foto: J. Pelko

Bojana Petrovič, socialna delavka v Domu upokojujencev v Kranju: "V domu se trudimo, da našim stanovalcem naredimo kar se da domače praznično vzdušje. Ostarelim, ki prebivajo v domu, še vedno največ pomeni, da jih domači povabijo domov na božično večerjo. Ob praznikih ima dom upokojujencev veliko obiskov. Ne moti nas, če obiskovalci pri nas preživijo tudi silvestrovo in s svojci dočakajo novo leto. Tudi pred prazniki so se obiskovalci kar vrstili. Stanovalce je obiskal Karitas, posebno prisrčni so bili obiski iz vrtcev in šol. Na silvestrovo pripravimo skupaj z delavci in našimi upokojenci slavnostno kosilo, kjer ne manjka praznične potice. Ponudili smo jo že za božič, ki so ga letos slavili ob jasicah, v domu pa je bila tudi božična maša. Vsem skušamo pričarati domače vzdušje, čeprav se zavedamo, da jim pravega doma ne moremo nadomestiti. Tiste, ki so še globlji, povabimo v skupne prostore k družabnemu praznovanju, nepokretne pa obiščemo v sobah. Tudi za novo leto ti ne bodo čisto sami. Ponoči bosta namreč dežurali sestra in negovalka, da bosta v nujnih primerih pri roki."

Prihaja leto družine

Organizacija združenih narodov je leto 1994 razglasila za mednarodno leto družine. V skladu s priporočilom mednarodne organizacije je slovenska vlada pred meseci imenovala Nacionalni komite za Mednarodno leto družine.

V nacionalnem komiteju so predstavniki ministrstev, civilno-družbenih organizacij in znanstveniki, ki se ukvarjajo z raziskovanjem družine. Komite je na priporočilo OZN spodbudil zlasti naravnost k pluralnosti družinskih oblik in življenjskih stilov, doslednost pri uresničevanju konvencij o človekovih pravicah, zlasti otrokovih pravic in odpravo vseh oblik diskriminacije žensk. Nacionalni komite je že izdelal tudi predlog nacionalnega programa, ki naj bi kratkoročno zlasti spodbudil družbeno občutljivost za družinska vprašanja pri nas in okreplil družinske vrednote. Dolgoročneje pa naj bi poskrbeli za višjo kakovost življenja družine in vsakega njenega člana.

V letu družine torej lahko pričakujemo veliko pogovorov o družinski tematiki in ciljih mednarodnega leta družine, nacionalni komite pa bo spodbujal tudi raziskovalno in publicistično dejavnost. Odprt bo tudi za pobude in predloge družin, posameznikov in organizacij, ki se ukvarjajo z vprašanji družine in si prizadevajo za boljše kakovost življenja družine pri nas. • D. Z.

Center za socialno delo Radovljica je vsako leto ob novem letu skromno obdaroval otroke, ki so v rejniskih družinah in zavodih. To leto sredstev za ta namen ministrstvo ni namenilo. Ker nismo želeli razočarati otrok, ki so prikrajšani že za marsikatero radost, smo se s prošnjo za pomoč obrnili na obrtnike in na nekatere podjetnike v občini.

Odzvali so se in nam pomagali razveseliti otroke: VIPI d.o.o. Brezje, LEA Lesce, Železnina REŠ Radovljica, NORICA d.o.o. Radovljica, HUMKO Bled, VOZNIK d.o.o. Radovljica, AKRIS Nova vas pri Radovljici, SKALIČ, Zg. Gorje 8, KRPA program Radovljica, Gostišče ZVON Brezje, SEBANC Danica, Bled, Kumerdejeva 1, CIMPERMAN Aleksander, Ljubljana, Cloye-landska 45, ŠMON FRANCI, slaščičarstvo Bled, ZUPANČIČ JANEZ, Ribno, Izletniška 6 in Založba DIDAKTA Radovljica.

V imenu Centra za socialno delo Radovljica in v imenu vseh otrok se darovalcem iskreno zahvaljujemo in jim želimo zares uspešno ter srečno novo leto 1994.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava *160 let Sonetnega venca*. V galeriji Mestne hiše je na ogled fotoraščava *Pokrajina 93*. V Mali galeriji je odprta prodajna razstava likovnih del Likovnega društva Kranj. V kafe galeriji *Pungert* je na ogled razstava del gorenjskih likovnikov. Razstavljajo: Zmago Puhar, Nejc Slapar, Ljubo Blagotinšek, Maja Draksler, Mitja Žagar, Lena Šajn, Alja Kump in Cveto Zlate.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled praznična prodajna razstava.

V Ruardovi graščini na Stari Savi je odprta razstava *Stara Sava, včeraj, danes in jutri*.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše je odprta tradicionalna *novoletna likovna razstava*. Na ogled je tudi 12 grafičnih listov mehiških slikarjev na temo 500 let protikolonialnega boja. V podhodu Šivčeve hiše so še do 6. januarja na ogled božične jaslice.

BLED - V belem salonu Grand Hotela Toplice so na ogled likovna dela akad. slikarja *Jožeta Ciuhe*.

BEGUNJE - V galeriji Avsenik razstavlja akad. slikarka *Mirna Pavlovec*.

PRIREDITVE TEGA TEDNA

KRANJ: GLEDALIŠČE - Jutri, v petek, ob 19.30 bo v gledališču *novoletna predstava* - uprizorili bodo Torkarjevo satirčno komedijo *REVIZOR 93*.

Komedijo *ZBEŽI OD ŽENE* bodo ponovili spet v četrtek, 6. januarja, in v petek, 7. januarja, obakrat ob 19.30 - za *izven in konto*.

JESENICE: GLEDALIŠČE, KONCERT - V Gledališču Tone Čufar bo danes, v četrtek, ob 19.30 novoletni koncert Pihalnega orkestra jeseniških železarjev.

BOH. BISTRICA: NOVOLETNA PRIREDITEV - V domu Jože Ažmana bo danes, v četrtek, ob 20. uri prireditve z naslovom *Bohinjecem za novo leto*. Nastopili bodo: Moški pevski zbor, vse tri folklorne skupine in dramska skupina DPD Svoboda Boh. Bistrica v enodeljanki *Oblast*.

BLED: NOVOLETNI KONCERT - V Festivalni dvorani bo v soboto, 1. januarja 1994, ob 18. uri tradicionalni novoletni operni koncert, na katerem sodelujejo: orkester SNG Opera in balet Ljubljana pod vodstvom dirigenta Igorja Švare in solisti Olga Gracelj, sopran, Janez Lotrič, tenor, in Valentin Enčev, bariton.

ŽIRI: NOVOLETNI KONCERT - V nedeljo, 2. januarja 1994, ob 19. uri bo v kinodvorani v Žireh novoletni koncert Pihalne godbe Alpina Žiri pod vodstvom dirigenta Milana Matičiča. Program povezuje dramski igralec Jože Logar.

Kranj - Deseta fotografska razstava *Pokrajina 93*, ki jo že dve desetletji prireja Foto klub Janez Puhar, je tokrat na deseti jubilejni razstavi, po mnenju selektorja barvne in črno bele fotografije Vlastje Simončiča, zbrala doslej najboljše pokrajinske fotografije doslej in to v vseh treh kategorijah. Na razstavi se je s fotografijami in diapozitivi predstavilo 22 slovenskih foto klubov in eden iz italijanske Gorice. Razstava bo v dveh prostorih Mestne hiše na ogled do srede januarja. • L.M., foto: Janez Pelko

POGORELIČ V LJUBLJANI

Agencija Gallus International je napovedala za začetek februarja 1994 vrhunski glasbeni dogodek v Ljubljani.

Znani pianist Ivo Pogorelič je že potrdil, da bo 2. in 3. januarja 1994 nastopil v Ljubljani. V okviru glasbenega cikla *Pro Musica 2* bo nastopil na dveh koncertih v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Na prvem koncertu 2. februarja bo nastopil s Komornim ansambлом Slovenicum pod vodstvom dirigenta Uroša Lajovica, 3. februarja pa bo slavni pianist imel samostojni recital.

Glasbeni cikel *Pro Musica 2* naj bi se torej začel z vrhunskim glasbenim dogodkom. Nadaljeval pa se bo že februarja in marca z nič manj zanimivimi glasbenimi dogodki. 22. februarja bo v Ljubljani nastopil Londonski festivalni orkester pod vodstvom Rossa Poplea, 1. marca pa je napovedan koncert Tartini kvarteta z gostom kontrabasistom Garyjem Karrom. • L.M.

OBLETNICA FOLKLORE

Sora - Sredi decembra letos je Folklorna skupina KUD Oton Župančič Sora pri Medvodah v nabito polni dvorani v Sori proslavila dvajset let svojega delovanja.

Pripravili so pester in vsebinsko dovolj bogat program petnajstih točk z domiselnimi glasbenimi in kombiniranimi vložki med posameznimi plesnimi spleti. Omeniti je treba vsaj nekaj poudarkov: ob relativno solidni tehnični izvedbi plesov je ugajalo dokaj ubrano petje pesalcev ter sproščeno in veselo vzdušje. Le-to je od razumljive treme pri začetnih plesih prvega spleta gorenjskih plesov počasi raslo in doseglo vrhunec z nastopom zelo razpoloženih starejših pesalcev ter končno v zadnjem spletu Štajerskih plesov, kjer so v celoti "zaživeli" tudi danes aktivni pesalci. Svoje pa je k uspehu prireditve brez dvoma prispevala tudi hvalčena publika, katere večkratno skandiranje bo verjetno še dolgo odzvanjalo v ušesih snovalcev in izvajalcev programa. • Andrej Košič

Marko Pogačnik, nova vloga umetnika

UMETNOST OBLIKUJE SVET

Naslednji mesec - januarja 1994 se bo v ljubljanski Moderni galeriji nekdanja razburljiva umetniška skupina OHO predstavila na retrospektivni razstavi - po več kot dvajsetih letih. Poznavalci se bodo spomnili Marka Pogačnika in kolegov, ki so takrat spreminjali svet in kulturo. Marko Pogačnik, akademski kipar, je ostal zvest temu mladostnemu izročilu - še vedno spreminja svet. Morda bo prišel na otvoritev s svojega novega (začasnega) delovnega mesta predavatelja na fakulteti za oblikovanje krajine v Avstriji in tudi Nemčiji, kamor je povabljen. Morda bo obenem že izšla njegova nova knjiga o duhovnih bitjih narave, kot so škrti, rojenice, in drugo iz slovenskega ljudskega izročila. Nasploh ga bo v letu 1994 njegov Šempas bolj malo videval. Te dni pred novim letom je kot večerni gost pripovedoval pravljice odraslim, ki vztrajajo v mrzlih prostorih na ljubljanski Metelkovi. Sicer pa je tako kot vedno doslej preobleden v dedka Mraza razveseljeval šempaske otroke. In po novem letu? Verjetno bo kje po evropskih deželah na svoj način, po katerem je postal znan kot za sedaj edini v Evropi in menda v svetu sploh, ki zdravi krajine, skušal naravi povrniti izgubljen harmonijo in posredno tudi ljudem. Odkar ga je - kasneje kot tujina, prepoznala za strokovnjaka te vrste in ga nagradila z nagrado Prešernovega sklada tudi domača dežela, se vse pogosteje obračajo po njegovo znanje in pomoč pri krajinskih projektih tudi v slovenskih mestih - Ljubljani, Novi Gorici, Murski Soboti...

Te dni je izšla vaša nova knjiga Vrnitev boginje pri ljubljanski založbi Iskanja, medtem ko je nemška izdaja na trgu že od aprila letos. Pišete pa že novo knjigo, o elementarnih bitjih narave, o vsem, kar sicer nastopa tudi v slovenskem pravljicarstvu. Vendar so knjige le nekakšna vzporedna dejavnost, zdravljenje krajine ostaja vendarle na prvem mestu. Z nekajletno zamudo vaše znanje o energetskih ravnovesjih v naravi, o vplivanju na naravne procese tudi s pomočjo umetnosti - zdaj iščete tudi doma na Slovenskem. Je to preobrat v miselnosti?

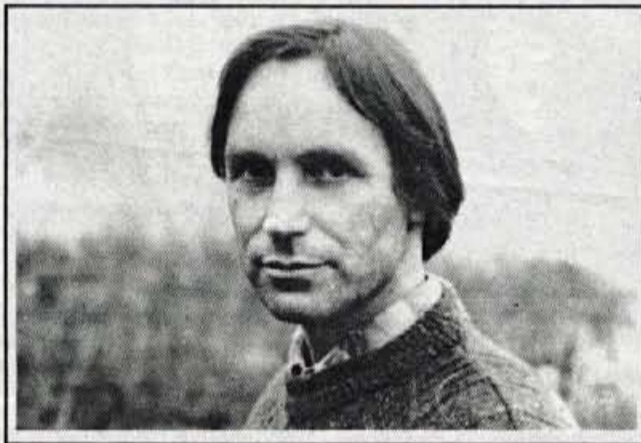
"V severni Evropi sem res bolj znan po zdravljenju krajine. Vplivov, znanja in novih usmeritev se danes tudi Slovenija ne more izogniti, je sestavni del procesov in dogajanj. Doma delam kar veliko. Letos na primer je Občinska skupščina Bežigrad naročila litopunkturo dveh točk na svojem območju. Predlagal sem dvojce - oživitve Plečnikove zamisli o Navju in o Žalah kot dveh komplementarnih krajih - Navje kot poglobitve smisla življenja in Žale kot kraj, kjer človek zapušča življenje. Imel sem tudi delavnico, kot pravi srečevanju in pogovoru z ljudmi, izkusili so polariteto teh krajev, nato pa sem poiskal še litopunkturno točko za Navje in za Žale. Od junija letos že stojita dve kamniti skulpturi, točki vdiha in izdiha, kot temu pravim, ki naj spodbudita ciklus 'dihanja' na tem območju Ljubljane. No, za Ljubljano tudi sicer kar precej delam. Letos sem za mesto naredil dva projekta - projekt nove generacije javnih spomenikov v Ljubljani in projekt litopunkturo za Ljubljano kot celoto."

Ali se bo Ljubljana odločila za novo postavitev vse te množice spomenikov v mestu po načelih, ki jih predlagate za uravnoteženje mestnega področja?

"Ne vem, ali se bo, zaenkrat obstaja samo načrt. Do načrta pa je prišlo zaradi zamisli predsednika izvršnega sveta mesta Ljubljane, naj bi nekje postavili spomenik Martinu Krpanu. Nalogo sem razumel širše, saj je treba prej ugotoviti, kaj so slovenski arhetipi. Zdaj, ko imamo novo državo, se spodobijo, da so prestolnici med drugim tudi spomeniki, ki poudarjajo slovensko identiteto. Naročnik se je strinjal s tako zastavljeno nalogo, izbral sem bodoče lokacije za morebitne skulpture Pegamu in Lambergarju, Lepi Vidi, ribi Faroniki, kralju Matjažu in Desetnici. Za teh pet arhetipov sem poiskal neko novo aktualnejšo razlago, pomembno za oblikovanje identitete slovenstva. Na to sem mislil že pri oblikovanju slovenskega državnega grba, teh pet arhetipov je le nadaljevanje. Ne vem, ali bodo in kdaj bodo postavili te spomenike, vsekakor se bodo vključili lahko med sedanjepodobne slavni mož in spomenike, ki označujejo preteklo ideološko obdobje."

Letošnja jesen ste se ukvarjali z revitalizacijo grajskega parka v Murski Soboti. Kaj boste naredili?

"Gre za dveletni projekt, obnovo grajskega mestnega park ob murskosoboškem gra-

du. Park je star okoli 250 let in zelo lep. K sodelovanju me je povabila krajinska oblikovalka, ki po naročilu občine obnavlja park. Sam bom pripomogel le k revitalizaciji parka na energetski ravni - s 17 litopunkturami kamni, polovica že stoji. Vse drugo - obnova parka na biološki in oblikovni plati - je naloga drugih sodelavcev."

Veliko izkušenj z obnavljanjem parkov na ta način ste dobili v preteklih letih v tujini, v deželah severne Evrope. Med temi je bil gotovo največji projekt zdravljenje pokrajine med Irsko in Severno Irsko. Ali lahko kasneje ugotovljate tudi učinke takega posega?

"Zame niso toliko pomembni rezultati pri ljudeh, kot to, da vzpostavim energetsko ravnovesje v pokrajini s njenim fizičnim in duhovnim nivojem. Zame je torej važnejša pokrajina, ljudje namreč svoje pokrajine delijo z mejami, ji jemljejo lastne identitete, trudim se pokrajini vse to izgubljeno tudi povrniti. Seveda pa se učinki krajine nato lahko odražajo sekundarno tudi v človeških odnosih, ta povraten vpliv je seveda dobrodošel, zaželen. Toda prva je narava, z njo se ukvarjam. Če zaradi tega stečejo lažje tudi kakšni politični in drugačni procesi, tem bolje. Svoje delo nikakor ne vidim kot nekaj ezoteričnega, ločenega od drugih ustvarjalnih procesov, nasprotno - moje delo se vključuje v druge projekte, tokove, postopke. Le tako se lahko približamo celovitosti rešitve nekega problema."

Umetnost je sposobna preoblikovati svet, ste večkrat zapisali. Je to bistvo vaše metode, vašega zdravljenja krajine?

"Narava in zemlja nista naša, dobili smo ju na posodo, kot pravimo. Moramo pa se kot civilizacija naučiti, kako ravnati z naravo, jo ohraniti čisto, nepoškodovano. Kakšna je vloga umetnosti pri tem? Naravi je človek prizadel hude rane, zdaj je treba najti načine, kako jih ozdraviti, pa ne le na fizični ravni. Najgloblje rane je narava dobila na duhovni ravni, narava je živa stvar, ima poleg fizične tudi duhovno raven. Umetnost lahko edina ponudi zdravljenje na teh višjih ravneh. Umetniki se pač od nekaj ukvarjamo s tem. Včasih ljudje to razumejo, včasih ne, včasih pretečejo stoletja do spoznanja, kaj je umetnik povedal s svojim delom."

Najbrž govorite iz izkušenj, še posebej tistih ob delovanju v skupini OHO in posledicah, ki so sledile in vam pravzaprav

nakazale delo, s katerim se danes ukvarjate.

"Danes gledam na dogajanje v Kranju leta 1962 tudi s pozitivne plati, ne le negativne kot takrat. S pomočjo umetnosti smo takrat hoteli razbiti obstoječo kulturo, da bi nastal prostor za nekaj novega. Po znanih konfliktih leta 1966 v Kranju nisem več mogel delati. Izkušnja me je naučila, da ne smem ostati na površini problemov, stvari je pač treba spreminjati globalno. Iskal sem nove vizije v celostnem pogledu na svet, v katerem so narava, umetnost, znanost, religija, vsakdanje življenje povezani v celoto. Problema sem se lotil drugače kot pred tisto nesrečno kranjsko izkušnjo. Prej sem mladostno zaletavo hotel spreminiti svet, potem pa sem doumel, da je treba novi svet pač ustvariti. In to delam. Ko stari svet odmira, v istem prostoru nastaja nov."

Marsikaj pa se da storiti že danes - da ne bi objekti ogrozili določenih občutljivih prostorov v krajini. Prav zdaj delam pri projektu za Urbanistični inštitut Slovenije - kvaliteta življenja v Ljubljani. Skušal bom določiti na mestnem območju tiste kraje in področja, ki jih je treba posebej varovati. Naravo znotraj mestnega organizma naj bi ohranili še dovolj močno, da prostor vitalno ne bi zamrl. To je konkretna pomoč, če lahko rečem - tega področja pa ne bomo zazidali, cesto bomo speljali drugače. To je že danes mogoče doseči, kaj večjega pa kdaj kasneje, ko bo zavest o varovanju narave močnejša."

Veliko vaših umetniških sledi ste pustili na Primorskem, kjer stalno živite že več kot dve desetletji. Bi bilo treba skulpture, ki ste jih naredili pred leti, kaj prestaviti, če naj bi stale na točno določenem kraju v skladu z načeli harmonije v naravi?

"Sploh ne, že v moji 'partizanski' fazi, pa ne mislim le na spomenike NOB, ki sem jih ustvaril, sem tej pokrajini že takrat skušal pomagati na skrit, partizanski način. Spomenik sem postavil tako, da zdravljen, spodbujevalno deluje na kraj, okolico. Tega mi seveda niso naročili. Enostavno je bilo še prežgodaj, da bi ljudje razumeli, kot razumejo zdaj. Toda čas razumevanja šele prihaja."

Najbrž imate posebne razloge za tako optimistično trditev...

"Ja, letos so me povabili k projektu zdrava mesta pri mednarodni zdravstveni organizaciji. Tudi nekatera slovenska mesta so vključena v ta projekt - Maribor, Celje, Ptuj, Nova

Gorica. V Novi Gorici vodim svoj lastni projekt znotraj mestnega. Letos sem pripravil delavnico o spoznavanju mestnega organizma, in povabil meščane. Drugo leto bo sledila namestitve litopunkturnega kamna na enem najbolj občutljivih mestnih predelov, letos smo ga pri skupinskem delu skupaj našli in določili, natančneje povedano - kraj sem našel sam, skupaj pa smo ga občutili. Znano je, da se na nekaterih krajih dobro počutimo, na drugih energetsko uničenih pa vlada neprijetna atmosfera in prav to se trudimo odpravljati."

Kako poteka delo v takšni delavnici, ko se zberejo ljudje različnih poklicev in zanimanj?

"Delamo s pomočjo različnih oblik umetnosti - na primer tudi s harmoničnim petjem, da bi uglasili vibracijsko strukturo nekega kraja. Delavnica v Novi Gorici je bila uspešna, ljudje so radi sodelovali, saj občutijo, da lahko nekaj naredijo za svoj kraj. Kompleksnih problemov pa se je treba lotiti z akupunkturo - kamen namreč s svojo težo učinkuje nenčno na izbrano točko, ljudje pa se v delavnico zberejo le enkrat... Sicer pa tisti, ki že deset let spoznavajo delo v mojih delavnicah vsako spomlad v Cankarjevem domu, vedo za teoretični del in tudi za delavnice na terenu, ogleda mesta in podobno. Gre pravzaprav za izobraževanje. Svet se namreč ne more spremeniti, če ljudje ne začnemo drugače gledati na svet, nase, na širše in ožje okolje. Zato pišem knjige, delim izkušnje z drugimi, predavam. Ljudem pripovedujem tisto, kar sicer še ne morejo videti, v svoje predstave o naravi, svetu vnašajo nova spoznanja, nov način gledanja, nastaja nova zavest, nov odnos do narave in človeka v njem, odnos za tretje tisočletje."

Vaša razmišljanja in spoznanja pa ne naletijo vedno na razumevanje. Je to obremenjujoče?

"Včasih je bilo, toda ker živimo v prehodnem času, je stari civilizaciji je treba dati čas, da se zaključijo. Ljudje so se vedno učili na napakah, in se bodo še. Obstajajo kraji, ki so bolj sprejemljivi za nove ideje, za spremembe, tam lahko uresničim nekatere zamisli. Prepričan pa sem, da ljudje dobro občutijo, da je treba odnos do narave spremeniti. To se kaže morda tudi nezavedno - ljudje se veliko ukvarjajo z vrtičkarstvom, dovolj so tudi že rože na oknu in balkonu, veliko več kot kdajkoli prej se ukvarjajo s svojim telesom - spoznavajo jogo, akupresuro, spet smo odkrili hojo v naravi - ni nujno, da živimo na deželi, da bi bili v harmoniji z naravo, narava smo mi sami, naše telo je mikrokozmos. V svetu je vedno več ljudi, ki mislijo, da je treba spremeniti naš odnos do narave, o tem se piše, govori, predava. Po novem letu sem povabljen, da predavam na fakulteti za oblikovanje krajine v Avstriji in Nemčiji. Mestni svet švicarskega Berna me je povabil, naj naredim raziskavo za določeno mestno področje in ga uravnesim energijsko. Vse več je razumevanja, vse več je ljudi, ki hočejo nekaj spremeniti, delati z naravo, okoljem drugače kot doslej. In to vliva optimizem." • Lea Mencinger, foto: L.M.

Lokastar je drugo leto zapored največje zasebno podjetje na Gorenjskem

Uspeh so prinesli purani

Pred leti tvegana odločitev za prirejo in prodajo težkih puranov se je izkazala kot zelo uspešna.

Škofja Loka, 27. decembra - Zasebno podjetje Lokastar iz Škofje Loke se je v nedavni analizi Gospodarskega vestnika o 500 največjih zasebnih podjetjih v Sloveniji uvrstilo na 25. mesto. Ko smo izluščili seznam gorenjskih zasebnih podjetij, pa je bilo odločno na prvem mestu. Prav je torej, da to podjetje bolje spoznamo, posebej ker je v javnosti slabo poznano, malokdo ve, s čim se ukvarjajo, saj tudi samo ime firme ne pove veliko. Obiskali smo jih in lahko napisali zelo zanimivo podjetniško zgodbo, ki potrjuje prepričanje, da pri nas rastejo zdrava zasebna podjetja, ki jih vodijo mladi podjetniki.

Podjetje Lokastar ima sedež v Škofji Loki, natančneje na Trati, kjer so kupili del prostorov družbenega podjetja Instalacije, ki se je pred leti znašlo v velikih težavah in se je reševalo s prodajo poslojpa, v katerem proizvodnja ni zaživela. Ustanovljeno je bilo septembra 1989 kot eno prvih zasebnih podjetij pri nas, lani so ustanovili še podjetji v tujini, ustanovni kapital matičnega podjetja znaša 1 milijon mark. Lani se je na 25. mesto v Sloveniji in na prvo na Gorenjskem uvrstil s približno 591 milijoni tolarjev prometa, osnovna sredstva pa so bila vredna približno 17 milijonov tolarjev. Že leto poprej pa se je podjetje Lokastar v analizi Gospodarskega vestnika na listi 100 največjih zasebnih podjetij uvrstilo na 44. mesto, po prometu pa je bilo prav tako prvo na Gorenjskem.

Podjetje Lokastar deluje na področju proizvodnje, trgovine, storitev in inženiringa, na domačem in tujem trgu. Ker se ukvarjajo z različnimi dejavnostmi, je pod streho Lokastara dejansko nastalo že več podjetij in vse bolj postaja podoben holding, zato bo s 1. januarjem prišlo do delitve, vsa podjetja pa bodo ostala v skupini Lokastar. Ustanovitelju podjetja Lokastar Miranu Benedičiču tako vse bolj ostaja vodenje holdinga, bdi nad celotnim dogajanjem, vodenje posameznih dejavnosti pa prevzemajo drugi. Tako podjetje za proizvodnjo in prodajo puranjega mesa in izdelkov vodi Boštjan Vičič.

Razvoj podjetja bi bil še veliko hitrejši, če bi bila cena kapitala pri nas normalna. V Lokastaru namreč načrtujejo postavitev klavnice, nove pekarnice, poleg tega pa je glavni cilj še večja prireja puranov.

Od knjig do puranov

Miran Benedičič se je pred razmahom podjetništva pri nas ukvarjal s prodajo knjig, bolje rečeno z organizacijo skupin za prodajo knjižnih programov po šolah, vrtcih, domovih. Delal je za več založb, saj tedaj še ni mogel v svojem imenu in za svoj račun. Še prej pa je bil vodja montaže v Instalacijah, saj je po poklicu elektroinštalater. Ko so se odprle možnosti, je med prvimi ustanovil zasebno podjetje, ki je tako staro že štiri leta in pol. Poimenoval ga je Lokastar, z domačo besedo je želel poudariti pripadnost svojemu okolju, Škofji Loki torej, tujko pa je dodal, ker je bil že tedaj prepričan, da bo podjetje poslovalo tudi na tujih trgih. Je že tedaj slutil, da bo podjetje nekoč še zelo slavno?

Boštjan Vičič je Ljubljčan, v isti sapi pa doda, da je sicer Notranjec, po poklicu je diplomirani ekonomist. K Lokastaru je prišel oktobra 1991, prej je delal v podjetju Puris v Pazinu na Hrvaškem. Ko je med Slovenijo in Hrvaško nastala državna meja in so se stvari začele zapletati, je začel razmišljati o lastni proizvodnji puranjega mesa, saj je Slovenija ni imela. V bivši Jugoslaviji so bile stvari namreč plansko urejene tako, da je bila Sloveniji dodeljena piščančjereja, Srbiji prašičjereja itd, Hrvaški Istri pa je bila prepuščena vzreja puranov, ki pa je imela zelo skromen trg. Puranje meso bolje namreč poznajo šele v zadnjih letih, zaradi vedno večjega poudarka na zdravi prehrani, kamor sodi tudi puran. Ko je Boštjan Vičič razmišljal, kako bi prirejo puranjega mesa postavil v Sloveniji, je srečal Mirana Benedičiča, ki se je med drugim ukvarjal tudi s prodajo puranjega mesa. Srečanje dveh mladih podjetnikov je preraslo v cvetoč posel.

Prireja, predalava in prodaja puranov

Za razliko od številnih slovenskih zasebnih podjetij, ki so nastala in ostala trgovska, je

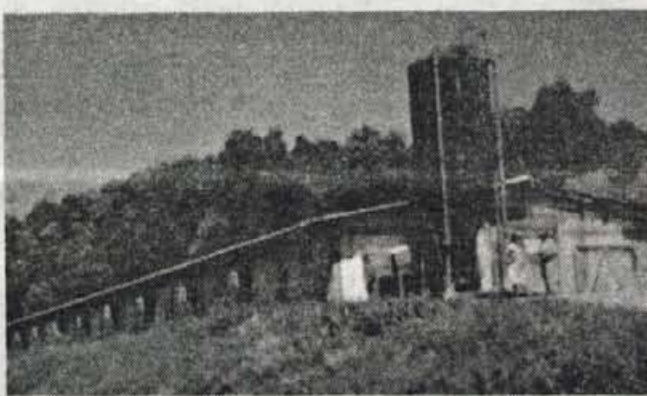

Miran Benedičič

Boštjan Vičič

Formula uspeha je dobra delovna ekipa, ki živi s podjetjem in za njega, ki ji delovni čas ni pomemben, ki ji je skupinski interes pomembnejši od posamičnih, pravi Miran Benedičič. V Lokastaru je zdaj 20 zaposlenih, pogodbeno pa jih dela približno 30. Postajajo torej vse večji, zato bodo s prihodnjim letom podjetje razdelili na več manjših in formulo uspeha tako gojijo naprej, saj bi se sicer posameznik v tako veliki skupini lahko skrli. Bistvo uspeha je namreč tudi v tem, da lahko kar tri četrtine zaposlenih izrazito vpliva na to, kolikšen bo njihov zaslužek, saj so plačani v odstotkih od prometa.

osrednja dejavnost Lokastar prireja in predalava puranov ter seveda njihova prodaja. Ukvarjajo se torej s proizvodnjo, trgovino je le spremljajoča dejavnost in v tem nedvomno razlog uspeha. Stike so navezali z enajstimi kooperanti, zlasti na Šta jerskem, ki se ukvarjajo s prirejo težkih puranov. Vzreja traja 20 tednov, v povprečju pa so težki po 18 kilogramov.

Ker v Sloveniji ni klavne linije za težke purane, jih na zakol vozijo v Puris Pazin v Istri. Tovornjak nato sveže meso v Ljubljano pripelje v zgodnjih jutranjih urah, med tretjo in četrto uro, v hladilnici ga razdelijo na manjše količine in manjša dostavna vozila jih razvozi po trgovinah, hotelih, menzah, šolah itd. po vsej Sloveniji. Drugo skladišče imajo v Mariboru, na Ptujju predstavništvo, trenutno se dogovarjajo o tretjem skladišču na primorskem koncu. Deloma pa puranje meso do potrošnikov pride posredno, prek velikih podjetij, kakršno je denimo Perutnina Ptuj, ki ima svojo maloprodajno mrežo.

Ambulantna prodaja in prodaja po pošti

Letna proizvodnja in prodaja puranjega mesa je 700 do 800 ton, prihodnje leto pa nameravajo obseg povečati na 1.200 ton. Računajo namreč, da bodo maja prihodnje leto usposobili prvo klavno linijo v Agromerkurju v Murski Soboti, zato bodo prirejo lahko povečali.

Trg je puranje meso dobro sprejel, kakor je bila na začetku odločitev za vzrejo težkih puranov tvegana, se je zdaj pokazalo, da se je zelo dobro vključila v svetovne trende na tem področju. Puranje meso je

namreč vse bolj iskano, vzreja težkih puranov pa je racionalnejša. Posel zato cveti, Lokastar pa je edino podjetje v Sloveniji, ki se ukvarja z vzrejo težkih puranov, delno konkurenco predstavlja le Jata, ki pa se ukvarja s srednje težkimi purani, zato se z njo praktično dopolnjujejo in tudi sodelujejo.

V večji prodaji puranjega mesa pri nas pa so nedvomno prispevali tudi prodajni prijemi Lokastara. Pri prodaji so namreč uvedli dnevno ambulatno prodajo, kar pomeni, da je na prodajnih policah vsak dan sveže puranje meso. S prodajo po pošti v obliki informacij in nasvetov pa potrošnike navajajo, da pri mesarju, v trgovini povprašajo po puranjem mesu.

Lokastar pa ima tudi tri svoje prodajalne, dve v Ljubljani in eno v Mariboru.

Že deset izdelkov iz puranjega mesa

Kupci najbolj segajo po puranjem fileju, zato trg oskrbujejo tudi z uvozom svežega fileja s Hrvaške in z Madžarske. Pri razseku puranov jim tako ostajajo hrbti, krila, vrat in drugi deli, ki ne gredo v prodajo. Zato so se odločili za predelavo in iz puranjega mesa izdelujejo obarjene klobase, hrenovke, paštete. Teh izdelkov je že deset, s predelavo pa se ukvarjajo kooperanti.

Pred kratkim pa so izdali knjižico o rej pur na dvoriščih in na farmah, izpod peresa Slavka Brgleza. Vsebuje vrsto praktičnih nasvetov in informacij, ki v naši literaturi doslej ni bilo moč najti, namenjene so vsem, ki razmišljajo o vzreji puranov. Lokastar namreč prodaja tudi tritedenske purane, zato je poteza seveda poslovna. M. Volčjak

Konzorcij želi spremeniti zakon o denacionalizaciji

Desetletje "nove pravde"

Kranj, 29. decembra - Pred dobrim tednom je v Ljubljani 55 podjetij ustanovilo konzorcij za vračanje podržavljenega premoženja, kar so napovedali na zadnji seji upravnega odbora GZS. Spremeniti želijo zakon o denacionalizaciji, s čimer naj bi preprečili veliko gospodarsko škodo, ki bi nastala zaradi vračanja premoženja v naravi nekdanjim lastnikom oziroma njihovim dedičem.

Zbrali so se predvsem predstavniki trgovskih in agroživilskih podjetij, ki so že doslej najpogosteje opozarjali na spornost uzakojene denacionalizacije. V mnogih družbenih podjetjih so se šele zdaj zavedli usodnosti vračanja premoženja v naravi, ki postaja poglavitna oblika denacionalizacije. Boje se, da bo prišlo do trgovanja tehnoloških celot, kar se bo odrazilo v zmanjšanju zaposlenosti in nižjem prihodku, v končni fazi pa bo to občutila tudi država, saj bo manjši proračunski priliv, povečale pa se bodo socialne dajatve.

V marsikaterem podjetju denacionalizacijski zahtevki ovirajo lastninjenje, hkrati pa je zelo padel motiv zaposlenih za odkup dela družbenega premoženja, ker pač ne vedo, kakšna usoda čaka podjetje. Nekateri celo napovedujejo, da nas čaka desetletje "nove pravde", v katerem bodo največ zaslužili odvnetniki in finančni izvedenci ter sodišča. Opozarjajo tudi, da so do teh podjetij vse bolj nezaupljivi tudi tuji poslovni partnerje, kakšna škoda se jim obeta v tem pogledu, je težko oceniti. Več bo znanega čez približno tri mesece, ko bodo napravili posebno analizo.

Konzorcij nikakor ne nasprotuje vračanju premoženja, temveč želijo zakon spremeniti le v tem pogledu, da mora odgovornost pri popravljanju starih krivic prevzeti država, ki je premoženje tudi nacionalizirala, breme vračanja pa zdaj preloži na podjetja, pri tem pa z zakonom zavarovala vračilo lastnih nepremičnin.

Država naj bi potemtakem postala glavni zavezanec v denacionalizacijskih postopkih, kar pomeni, da bi odškodnine postale glavna oblika poravnave obveznosti do upravičencev. Zlasti odplačno pridobljeno premoženje naj ne bi postalo predmet vračanja v naravi, upoštevali naj bi zavezančeva vlaganja. Odpravili naj bi 23. člen zakona, ki zanika pogoje, po katerih podjetje lahko ohrani tehnološko celovitost. Po mnenju nekaterih je sporno tudi vračanje premoženja, ki je bilo obremenjeno s hipotekami, iz območnih zbornic že prihajajo pobude, da bi odprli in pregledali arhive ter ugotovili, kakšna je bila tedaj zadolženost zasebnega sektorja. • M. Volčjak

40 let kranjskih Živil

Kranj, 29. decembra - 23. decembra je minilo 40 let, odkar je bilo v Kranju registrirano grosistično trgovsko podjetje Živila, obletnica je minila dokaj neopazno, saj je niso posebej praznovali. Zаметki Živil pa segajo v povojno podjetje Navod, ki je imelo podružnico v Kranju.

Od ustanovitve leta 1953 naprej je trgovsko podjetje Živila poslovalo pretežno kot grosistično podjetje, maloprodaja pa se je odvijala v več majhnih podjetjih, ki so se v letih 1961 do 1963 združila v Živila. Kasneje so se pripojila oziroma združila še podjetja Koloniale Bled, Agraria Kranj, Slaščičarna in kavarna Kranj, Central Kranj, Samopostrežna restavracija Kranj.

Živila so v 40 letih napravila velik razvoj, saj so začeli z majhnim skladiščem, pisarna pa je bila v baraki, zaposlenih je bilo 23 ljudi, v prvem letu 1954 so ustvarili za približno 10 milijonov mark prometa in imeli 3 tisoč mark dobička, povprečna plača pa je tedaj znašala 150 mark. Zanimiv je tudi podatek, da so poslovali s 3-odstotno maržo.

Živila imajo danes za grosistično dejavnost približno 15 tisoč površinskih metrov lastnih, modernih skladišč v Naklem, 4 kamionov, 30 viličarjev za notranji prevoz ter vso potrebno ostalo opremo. V maloprodaji imajo 80 sodobno opremljenih obratov, približno 20 tisoč površinskih metrov prostora ter 40 gostinskih obratov. V podjetju je zdaj zaposlenih 970 ljudi, letos so ustvarili približno 120 milijonov mark prometa in približno 4 milijone mark dobička. Povprečna mesečna v letošnjih osmih mesecih je znašala 50.100 tolarjev oziroma 740 mark. • M. Volčjak

FAOPLAN d.o.o.

- granitne in keramične obloge
- svetovanje
- polaganje

Rateče 118, Škofja Loka, tel.: 064/633 115

Zveza računovodskih in finančnih delavcev
Prešernova 12
64000 Kranj

POSVETOVANJE O ZAKONU O TRGOVINI

torek, 4. januarja 1994, ob 9. uri v veliki dvorani - soba 15 Skupščine občine Kranj

Obveščamo vas, da organiziramo posvetovanje v zvezi z zakonom o trgovini (Ur. list 18/93) s spremljajočimi predpisi (Pravilnik Ur. list 28/93), predvsem:

- nabava in prodaja na domačem in tujem trgu
- blagajniško poslovanje
- posebnosti prometnega davka v trgovinskih organizacijah
- osebni dohodki in prejemki po kolektivni pogodbi
- odgovori na vprašanja

Posvetovanje bo vodila gospa Helena Kenda, oec. iz Društva računovodskih in finančnih delavcev Kranj.

Udeležba na seminarju je 2.500 tolarjev na udeleženca, nakažete jo lahko na žiro račun številka 51500-678-80443 DRFD Kranj ali plačate na blagajni pred vhomom v dvorano. Ob prihodu na posvetovanje izročite pri vhomu v dvorano potrjen tretji izvod prenosnega naloga. Za podjetja, ki so včlanjena v DRFD Kranj, je vstop prost.

Vljudno vabljeni!

NA ŠTIRIH KOLESIH Abeceda turizma

Na cesti:

Fiat Coupé

Komaj so pri Fiatu predstavili najnovejši izdelek punto, že je tukaj tudi novi športni kupe. takšnega avtomobila pri Fiatu niso imeli več kot deset let, zadnji predhodnik je bil fiat 128 3p, ki pa so ga nehali izdelovati že davnega leta 1979. Novi fiat coupé je sodoben, skoraj predrzno oblikovan avto, z mladostniško svežino in hkrati s kančkom priokusa po nekdanjih uspešnih tovrstnih izdelkih iz Torina. Oblikoval ga je znani stilist Pininfarina, zasnova je povsem športna in ta avto ima močan značaj. Na voljo bo z dvema različnima motorjema. Oba bosta imela 1995 kubičnih centimetrov gibne prostornine, štiri valje in šestnajstventilsko tehniko. Prvi motor bo "običajen" in bo pri 6000 vrtljajih zmogel največjo moč 102 kilovata (142 KM), največji vrtilni moment pa bo 180 Nm pri 4500 vrtljajih. Močnejši motor bo opremljen s turbinskim polnilnikom in hladilnikom polnilnega zraka. Moč je temu primerne in znaša 140 kilovata (195 KM). Karoserija, na kateri je še posebej zanimiv zadek, je na voljo v šestih različnih barvah, oprema pa je obkraj različna in seveda bogatejša pri izvedbi z močnejšim motorjem. Fiat coupé je tako v marsičem znanilec novih starih Fiatovih časov. V Italiji si ga bo mogoče omisliti za informativnih 35 milijonov lir, kako in kdaj pa bo na voljo pri nas, pa najbrž še nekaj časa ne bo znano. • M. G.

Kranj, 27. decembra - Mladini, ki spoznava turizem, je namenjena prijetno ilustrirana knjižica z naslovom "Abeceda turizma", ki je izšla pri Mladinski knjigi.

Na številnih osnovnih šolah po Sloveniji imajo turistične podmladke in zanje je nova knjižica kot naročena. Ponuja namreč sprehod skozi turizem, ga razstavlja in sestavlja ter predvsem privlačno razlaga, da bi vsaj malo prodrl v njegove zakonitosti in skrivnosti. Knjižico je napisal Milan Detela, ilustriral pa Matjaž Shmidt.

Prodali 7 tisoč mobilnih telefonov

Kranj, 27. decembra - Družbi Mobitel je uspelo uresničiti letošnji načrt, saj jih je uspelo prodati 7 tisoč mobilnih telefonskih priključkov analognega NMT standarda.

Stalno skrbijo tudi za tehnološke novosti, letošnja je bila sodobna izvedba mobilnega telefona Benefon Class 450 Ultra, ki predstavlja že kar komunikacijski center v malem. Posodobili so centralo, naročnikom pa ponudili dodatne storitve, kakršna je denimo baterijsko varčevanje pri ročnih mobilnih telefonih.

Za prihodnje leto napovedujejo dodatno razširitev zmogljivosti sedanega sistema in povečati kakovost storitev, vpeljati pa nameravajo najnovejši panevropski digitalni standard mobilne telefonije, imenovan GSM. Direktor družbe Mobitel Franc Dovečar pravi, da so ga sposobni vzporedno s sedanjim vpeljati že prihodnje leto, pri tem pa poudarja, da vpeljava digitalnega sistema ne pomeni neuporabnosti sedanega, analognega sistema. Oba bosta na voljo še vrsto let in se medsebojno dopolnjevala.

Uspešno leto za Avtoimpex

Ljubljanski Avtoimpex, ki je pri nas zastopnik češke Škode, je letos na slovenskem trgu prodal približno 7500 avtomobilov, kar je glede na načrtovanih 5800, velik uspeh. Najbolje gre v promet popularni model škoda favorit. Za prihodnje leto načrtujejo, da se bo za Škodo odločilo 7000 slovenskih kupcev, kar sicer ni pretirano ambiciozen, vendar po vsej verjetnosti uresničljiv cilj. Modeli z letnico 94 imajo samo nekatere manjše spremembe, nov Škodin avtomobil nižjega srednjega razreda pa bo po predvidevanjih nared leta 1995. • M. G.

Najboljša majhna poslovna šola v Evropi

Kranj, 27. decembra - Center Brdo je skupaj s desetimi drugimi najboljšimi evropskimi poslovnimi šolami dobil vabilo za predstavitev managerjem zahodne Evrope v Bruslju.

Drugi mednarodni dokaz visoke ravni Centra Brdo pa je julijska ocena znane ekonomske revije Wall Street journal, ki je zapisala, da je najboljša majhna poslovna šola v Evropi.

Letos so pripravili 38 seminarjev, ki so imeli 873 udeležencev, med njimi sta tudi dva programa mednarodnega podiplomskega študija managementa. Profesorji prihajajo z znanih šol v tujini, letos je iz tujine prišlo tudi 15 odstotkov seminaristov.

GORENJSKI GLAS

AVTO ŠOLA

Škofja Loka, Frankovo nas. 157
☎ 633-114, 620-211, 310-222

PRODAJA NEPREMIČNIN MAKLER BLED d.o.o.

64260 Bled, Ljubljanska cesta 3, tel./fax: 064/76-461

Iz podjetja MAKLER BLED želimo vsem veliko sreče, ljubezni, miru in uspehov v letu 1994, tistim, ki rešujejo svoje stanovanjske probleme, pa želimo, da jih v prihajajočem letu tudi dokončno rešijo.
Z MAKLER BLED V SVET PRODANIH NEPREMIČNIN!

KAM NA KOSILO, VEČERJO ?

IME GOSTINSKEGA OBJEKTA	KRAJ	SPECIALITETE MENU	CENA	ODPRTO
GOSTILNA Pr'Primož	Pristava pri Trziču	vsak dan kosilo in malice vsa vrsta jedi po naročilu	kosilo 600.00 SIT	vsak dan 9-23 tel.: 57-585
GOSTILNA ZARJA Tel.: 49-305	Trboje	domača krvavica, pečena, zelje, žganč, žolca, vsako soboto in nedeljo kosilo	kosilo 600.00 SIT	vsak dan 11-23 pet., sob. 11-01 torek zaprto
GOSTILNA Pod Dobrčo Tel.: 56-009	BREZJE pri Trziču	nedeljsko kosilo vsa vrsta jedi po naročilu	kosilo 500.00 SIT	vsak dan 13-23 sob., ned. 11-23 ponedeljek zaprto
RESTAVRACIJA "RAJ" TEL.: 50-691	TRZIČ - nad avtoobznanje postaja	malice, kosilo, jedi po naročilu	malice 240 SIT kosilo 500 SIT	vsak dan 8-24 pet.-sob. 8-02 ned.,-praz. 10-24

MEŠETAR

Trgovina AGROIZBIRA

Kranj, Smedniška c. 17 Tel/fax: 324-802

Rezervni deli za kmetijsko mehanizacijo

Akumulatorji:

12 V 40 Ah	3.500,00	12 V 45 Ah	4.200,00
12 V 50 Ah	4.800,00	12 V 55 Ah	4.800,00
12 V 75 Ah	6.000,00	12 V 97-100	8.100,00
12 V 135 Ah	17.800,00		

Gume:

600 x 16 TR	5.500,00	750 x 2	10.800,00
8.3 x 20	10.800,00		

Olje Super 3, 10l 2.200,00 Olje Super 5, 10l 2.790,00

Bat Zetor 95-100-102 7.000,00

Lamela Zetor 4.800,00 Lamela Ursus 4.800,00

Trgovina je odprta vsak dan od 7. do 19. ure, ob sobotah do 12. ure. Možnost dobave po pošti in plačilo na več čekov.

Cene sadja in zelenjave

Ponudba sadja in zelenjave na kranjski tržnici je v teh prazničnih dneh precej dobra, poleg vsega pa prodajalci ponujajo tudi novoletne smrečice različnih velikosti in seveda po različnih cenah. Sadje in zelenjava ter ostali pridelki so malenkostno cenejši kot pri zasebnih prodajalcih in na osrednji ljubljanski tržnici.

pridelek	cena za kilogram		
solata	160	fižol	180
korenje	100	jajca	12
čebula	90	jabolka	50
krompir	40	hruške	100
cvetača	250	limone	90
radič	220	pomaranče	90
česen	300	mandarine	110
koleraba	130	banane	120
zelje	60	orehova jedrca	800

VELEBLAGOVNICA ŠKOFJA LOKA d.o.o.

Priložnost uresničiti vizijo Iskre

Upokojencem in nekdanjim Iskrašem se ponuja priložnost pomagati pri uresnitvi vizije Iskre, ki smo jo gradili pretekla desetletja. Vemo namreč, da je še živa tista iskraška zavzetost, na katero je velika večina nekdanjih Iskrašev tako ponosna. V procesu lastninjenja lahko zdaj tudi mi pridobimo kapital-sko-lastniško povezanost z Iskro, kar je pravi temelj sodobnega tržnega gospodarstva.

Lastninski certifikati seveda niso denar in ne vrednostni papirji, pomenijo pa pravico do nakupa delnic in s tem solastništvo v enem ali večih slovenskih podjetjih.

Nekdanji vodilni delavci Iskre, ki smo podjetje vodili v času največjega vzpona, smo skupaj s sedanjim Poslovnim odborom Iskre d.d. zasnovali zamisel o vlaganju lastninskih certifikatov. Oblikovali smo iniciativni odbor, katerega člani smo Gojmir Blenkuš, Marjan Dvoraček, Slavko Fatur, Silvo Hrast, Jože Hujs, Vladimir Klavs, Ivo Klešnik, Miloš Kobe, Boris Mužič, Simon Primožič, Anton Stipančič in Milan Železnik.

Skupaj razmišljamo o dveh možnostih vlaganja lastninskih certifikatov:

- v nastajajoči koncern elektro in elektronske industrije Iskra
- v nastajajočo pooblaščenico investicijsko družbo Iskra.
Z vlaganjem v koncern bi pridobili delnice podjetja, ki je lastnik perspektivnih programov s področja elektro in elektronske industrije. Sovlaganje v Iskrin koncern pa navsezadnje zanima tudi tuje investitorje.
Z vlaganjem v pooblaščenico investicijsko družbo pa bi pridobili delnice za naložbe delno v podjetja Iskre, delno pa tudi v druga podjetja. V obeh primerih bodo prednosti lastništva teh delnic pred udeležbo v lastninjenju posameznega podjetja predvsem v tem, da bodo kotirale na borzi, naložbe bodo zato bolj varne in dolgoročno donosnejše.

Če podpirate našo zamisel in ste pri njeni uresnitvi pripravljeni sodelovati, vas vabimo, da izpolnite spodnji obrazec in ga pošljete na naslov Iskra d.d., Ljubljana, Kotnikova 28 (za iniciativni odbor). V naslednjih mesecih boste na vaš točen naslov prejeli izčrpnije informacije o poteku obeh lastninskih projektov. S tem, da obrazec izpolnite in ga pošljete iniciativnemu odboru, ne prevzimate nobenih materialnih obveznosti, pomenil pa bo vsem nam podporo za naša nadaljnja prizadevanja za uresničevanje vizije Iskre.

Iniciativni odbor Iskrašev

Poslovodni odbor Iskra d.d.

Ljubljana, november 1993

Dodatne informacije po telefonu 061/733 53 01

- Ime in priimek _____
- Točen naslov/telefon _____
- Podjetje Iskre, kjer ste bili zaposleni _____
- Ime in priimek družinskih članov, ki bodo sodelovali pri lastninjenju _____
- Skupna vrednost certifikatov v SIT, ki bi jih vložili v Iskro _____

ŽIVILA KRANJ letošnje poslovno leto zaključuje zelo uspešno, saj so promet povečali bolj, kot je znašala inflacija, kar pomeni, da so tudi količinsko povečali obseg prodaje. To so dosegli s 5 odstotki manj zaposlenih, pri tem pa je treba povedati, da so letos na novo zaposlili 60 ljudi. Zato so lahko nadpovprečno dvignili plače, ki so trenutno med najvišjimi v kranjski občini. Po ustvarje-

Ker vemo, kam gremo, bomo tja tudi prišli

nem bruto dobičku so kranjska Živila med vsemi slovenskimi podjetji vseh panog po velikosti na 29. mestu.

V zadnjih treh letih so Živila investirala kar za 20 milijonov mark, veliko prav v letošnjem letu. V WTC Ljubljana so odprli svojo doslej največjo trgovino, ki je po velikosti prometa že na prvem mestu med vsemi prodajalnami Živil. Odprli so popolnoma prenovljeno in tehnološko najbolj sodobno prodajalno Delikatosa v Kranju, popolnoma nov je nakupovalni center v Šenčurju. Ob novi avtocesti na Hrušici so zgradili prvo fazo velikega objekta, kupili so objekt za trgovino na Primskovem in trgovino v Kranjski Gori. Odprli so manjšo trgovino na Rudniku v Ljubljani, obnovili dva loka stavbe v Naklem. Kupili so veliko računalniške opreme, drugih osnovnih sredstev in opravili mnogo manjših adaptacij objektov.

Se pomembnejša od tega pa je seveda dobra založenost trgovin, ki jih lahko brez zadrege primerjamo s trgovinami v razvitem svetu, tako po založenosti kot po izgledu in vse bolj tudi po obnašanju osebja, saj je prodajalke kupcu prijazno nasmehnejo, blagajničarke se zahvalijo za nakup itd.

Živila so v zadnjih letih postala znana tudi zaradi sponzoriranja nogometnega kluba Živila Naklo, ki je njihovo ime uspešno zastopal na nogometnih igriščih po vsej Sloveniji. Tako v športu kot v poslu skušajo premagati vse druge, vendar pa je med tekmovalcem v poslu in v športu velika razlika, saj se v poslu ta igra nikoli ne konča, pogoj uspešnosti pa je tudi kršenje starih pravil, pravi direktor kranjski Živil Branko Remic.

V leto 1994 stopajo optimistično, nadaljevali bodo z bogato investicijsko dejavnostjo, števila zaposlenih ne bodo več zmanjševali in poslovali bodo tako, da bodo konec leta imeli dobiček. Velika naloga pa je seveda izpeljava lastninjenja, pri tem računajo na sodelovanje sedanjih in bivših zaposlenih ter upokojencev.

Če ne bi vedeli, kam gremo, bi prišli nekam drugam, ker vemo, kam gremo, bomo tja tudi prišli, pravi direktor Branko Remic.

SREČNO 1994

V letu, ki se izteka, je bila prednostna naloga tržiškega Peka uskladitev stroškov z možnostjo doseganja prihodkov ne glede na neugodne gospodarske razmere. Danes ugotavljajo, da so sicer nekaj časovnega zamika v tej osrednji nalogi uspeli, kar jim

Kar 86 odstotkov izdelkov v izvoz

daje tudi primerno mero optimizma za gospodarski načrt v letu 1994.

Ob realni oceni, da se pogoji gospodarjenja ne bodo poslabšali, najbrž pa se tudi pomembno ne bodo izboljšali, ostajajo pri svoji osrednji nalogi, torej pri nadaljnjem zniževanju stroškov na enoto izdelka. Ob poznavanju razmer na svetovnem in domačem trgu in s pomočjo utrjenih prodajnih poti bodo zagotovili zadosten obseg potrebnih naročil za zasedenost proizvodnje. Za prihodnje leto načrtujejo proizvodnjo v višini dveh milijonov parov usnjene, modne in za nošnje udobne obutve. Za uresničitev tolikšnega obsega proizvodnje bodo potrebovali še dodatne delavce, zlasti v proizvodnji zgornjih delov za čevlje. Če bodo prihodnje leto uspeli na novo zaposliti še 60 delavcev, bo vtržiskem Peku skupno 2.180 zaposlenih.

Težišče Pekove prodaje bo tudi v prihodnjem letu svetovni trg. Po že znanih prodajnih poteh prek Afisa v zahodno Evropo, v sodelovanju z Rockportom v ZDA, v Italijo za firmo Benetton pa tudi v Rusijo nameravajo prodati kar 86 odstotkov proizvodnje. Čeprav je domačemu trgu namenjen sorazmerno skromni prodajni delež, bodo tudi domačim potrošnikom namenili posebno pozornost, tako s kvaliteto samih izdelkov, z njihovo modno aktualnostjo in s primerno ravno same prodaje v lastnih prodajalnih na celotnem območju države.

Peko se bo prihodnje leto preoblikoval v delniško družbo, v programu lastninjenja pričakujejo zadosten interes zaposlenih in upokojencev, ki naj bi svoje certifikate zamenjali za delnice Peka. Finančni načrt kaže, da bi ob plačah na sedanji realni ravni v prihodnjem letu dosegli 6-odstotno rentabilnost, kar pomeni približno 10-odstotno dividendo, računano na vrednost certifikatov.

Zato z optimizmom stopamo v prihodnje leto, je še dejal direktor tržiškega Peka Franc Grašič ter ob novem letu zaželel vsem sreče in zdravja, z željo, da se tudi v prihodnjem letu udobno počutimo v Pekovih čevljih.

JELOVICA

V škofjeloški Jelovici so letos zelo zadovoljni, saj obseg poslovanja narašča in dosegli so že skoraj raven izpred treh let, ko so izgubili bivši jugoslovanski trg. Izpad so uspeli nadomestiti v glavnem z večjim izvozom na najbolj zahtevne trge, zato veliko vlagajo v razvoj in kakovost izdelkov.

Jelovici je uspelo

V prihodnjem letu bodo investirali predvsem v tehnologijo, ki je namenjena naročniški proizvodnji, kar bo omogočalo optimalno proizvodnjo izdelkov po naročilu. Kar dve tretjini proizvodnje nameravajo v prihodnjem letu izvoziti, po posebnih programih bo delež izvoza različen, pri montažnih hišah denimo že 90-odstoten. Prihodnje leto pa naj bi prvič po treh letih tudi vrednostno preseglji realizacijo v letu 1990, ki je bilo zadnje pred sesutjem jugoslovanskega trga.

Jelovica se bo prihodnje leto lastninsko preoblikovala, ker imajo nekaj denacionalizacijskih zahtevkov, jih bodo seveda morali razrešiti, menijo, da na škodo zaposlenih v Jelovici.

Jelovica je s svojimi prodajalnami prisotna v številnih slovenskih krajih, kjer nima lastnih prodajalnih je prisotna s pogodbenimi prodajalci in po Sloveniji ima kar 30 prodajnih točk. Kupci so v zadnjih letih zelo dobro sprejeli njihov sistem renovacij stavbnega pohištva, s katerim so začeli kot prvi v Sloveniji. Prepričani so, da bodo prav pri tem programu v prihodnje izkazovali največje stopnje rasti, saj vse kaže, da je to program prihodnosti. Zelo veliko je namreč starih stavb, ki so nujno potrebne obnove, zlasti oken.

Jelovico je pred kratkim izbral Unesco in postavili bodo več montažnih sol v Bosni in Hercegovini. Če se bodo ponudile nove priložnosti pri obnovi v vojni porušeni krajavi, jih bodo seveda izkoristili, nikakor pa si ne delamo utvar, da je to naša vrnitev na nekdanje trge, od teh poslov nikakor ne bomo povsem odvisni, seveda pa nam bodo prišli prav. Jelovica bo namreč še naprej obrnila sedanjo izvozno usmerjenost za zahodne trge, saj pomenijo tudi usmerjenost k razvoju in kvaliteti izdelkov, pravi direktor škofjeloške Jelovice Stojan Žibert.

Slogan škofjeloške Jelovice je še vedno: Ne bo vam uspelo, to je Jelovica. Lahko bi pristavili le, uspelo jim je prebroditi najtežja leta, kajti to je Jelovica.

S poslovanjem v letošnjem letu smo kar zadovoljni, saj smo bili kljub težkim gospodarskim razmeram sorazmerno uspešni, pravi direktor Loke iz Škofje Loke Ludvik Leben. Veliko so

Po Medvodah nov prodajni center na Vrhniki

investirali, saj so pridobili kar 2.700 površinskih metrov prodajnih površin. Uredili so namreč drugo nadstropje v blagovni hiši v Medvodah in se odločili za nakup Alplesovega prodajnega centra v Železnikih. Poleg tega so posodobili tri samopostrežne trgovine ter nakupili precej opreme za pražarno in pakirnico kave. Skupaj so letos investirali za skoraj 4 milijone mark.

Naša filozofija je, da moramo kljub težavnim gospodarskim razmeram zdaj storiti marsikaj, saj je zdaj čas za pozicioniranje na trgu, zdaj je to lažje, kot bo kasneje, pravi direktor Loke Ludvik Leben.

Zelo napet investicijski program imajo tudi za prihodnje leto, od posodobitve prve samopostrežne trgovine v Podlubniku v Škofji Loki do izgradnje novega prodajnega centra na Vrhniki. Podobno, kot so se pred leti pogumno odločili za izgradnjo sodobnega prodajnega centra v Medvodah, ki je letos polno zaživel, so se z ničmanj poguma odločili, da ga zgradijo tudi na Vrhniki, kjer so uspeli v konkurenci z drugimi, še večjimi trgovskimi firmami.

V prihodnjem letu si želijo gospodarske razmere, ki bi prinesle gospodarsko rast, kajti le tako se bo okreplila kupna moč in s tem promet v trgovini. Želijo si, da bi bila inflacija in s tem obrestne mere nižje, da bi država ne bi ovirala podjetij, ki imajo prihodnost, ki lahko odpirajo nova delovna mesta. Vse ostalo bomo naredili sami, saj smo zlasti v zadnjih letih dokazali, da to zmoremo, v zadovoljstvom vseh, seveda predvsem naših kupcev, je še dejal Ludvik Leben.

Loko iz Škofje Loke poznamo po dobri kavi, z novo opremo v pražarni in pakirnici so njeno kvaliteto še izboljšali. Lahko je napovedati prihodnost stvarim, ki imajo tako zlahtno preteklost, pravijo v Loki. In pristavijo, da to ne velja le za kavo.

V Območni enoti Kranj Zavarovalnice Triglav, d.d., Ljubljana so letos uspešno nadaljevali delo na podlagi večdesetletnih izkušenj in rezultatov. Še posebej za gorenjsko gospodarstvo je bilo to zahtevno leto. To se kaže tudi v podjetjih, pri obrtnikih, prebivalcih, ki pretehtajo vsak

Vedno smo z zavarovanci

strošek; tudi tistega, ki je namenjen za zavarovanje.

"V Zavarovalnici Triglav se trudimo, da pri 60 zavarovalnih vrstah vsakemu zavarovancu ponudimo ob pričakovanih rizikih primerno zavarovalno kritje. Na Gorenjskem imamo več kot 250 tisoč zavarovanih, dosegli pa bomo več kot 3,5 milijarde tolarjev premij. Nekaj več kot polovico zavarovanih predstavljajo tako imenovana drobna zavarovanja pri občanah, obrtnikih in malih podjetnikih. Avtomobilskih zavarovanj je manj kot tretjina. Ponovno pa dobivamo zaupanje tudi pri življenjskih zavarovanjih. Ob tem, ko že tretje leto poslujemo v družbi številnih novih zavarovalnic, pokrivamo 80 odstotkov zavarovalnega trga. Število zavarovancev, ki nam zaupajo, se večja. Njihovo zaupanje pa želimo opravičiti s kvalitetnimi storitvami. Naša predstavništva so po vsej Gorenjski, kjer imamo tudi 60 zastopnikov. Tako smo blizu zavarovancev, ko sklepamo zavarovanja, pa tudi takrat, ko nas potrebujejo ob različnih škodah. Teh pa je bilo letos več kot 30 tisoč. Zavarovanci pa nas presojajo predvsem po hitrosti in kvaliteti reševanja škod," ugotavlja direktor Območne enote Kranj Zavarovalnice Triglav, d.d., Ljubljana Franc Lotrič.

Da bi uredili in še bolj približali sodelovanje in stike z zavarovanci, so letos pri Območni enoti Triglava v Kranju podaljšali delovni čas, sklenili pogodbe z obrtniki za popravilo avtomobilov, izvedli brezplačne tehnične preglede, seznanjali voznike z uporabo Evropskega poročila o prometni nezgodi.

"Prihodnje leto nameravamo še bolj popestriti ponudbo naših zavarovanj. Med drugim bomo ponudili tako imenovano rentno zavarovanje, pripravljamo pa tudi spremembe pri avtomobilskih zavarovanjih, sklenjenih kot paketna zavarovanja.

Ocena, kaj pričakujemo, je vedno nevhvalna. V Merkurju smo si za prihodnje leto postavili cilj, da bomo poslovali 3 do 5 odstotkov bolj uspešno, srečni pa bomo, če bo makroekonomska politika vsaj takšna, kot je bilo v letošnjem letu, pravi direktor

Tudi prihodnje leto 4.500 metrov novih prodajnih površin

kranjskega Merkurja Jakob Piskernik.

Pričakujejo, da bodo v prihodnjem letu v celoti izpeljali program lastninjenja, zadržali vodilno mesto v svoji branži, da bodo dodatno pridobili približno 4 tisoč površinskih metrov prodajnega prostora in da bodo uspeli zadržati takšno donosnost, kakršno so uspeli doseči v letošnjem letu.

Letos so uspeli prihodek realizirati v skladu s predvidevanji, saj skupna prodaja znaša 33 milijard tolarjev, v primerjavi z lanskim letom so povečali finančno uspešnost in število zaposlenih ter pridobili 4.500 površinskih metrov novih prodajnih površin. Najpomembnejše pridobitve so trgovski center Hoče pri Mariboru, prodajni center Dom v Naklem pri Kranju, prav pred kratkim pa so odprli še prodajni center Sivec pri Celju. Preuredili so precej trgovin in v Kranju odprli olesarski center. Merkur pa se je pred kratkim podal na krajinski trg, saj je v Mercatorjevem trgovskem centru v Odesi uredil Merkurjev oddelek, prvi prodajni odmevi so dobri.

Kranjski Merkur potrošniki poznamo predvsem po njegovi maloprodajni mreži, vendar pa z maloprodajo ustvari le petino svojega prometa. Kar štiri petine prometa namreč odpade na veleprodajo in storitve. Vendar se zaupanje povrne slehernemu kupcu, ki se odloči za nakup v njihovi prodajalni. Že pred dvema letoma so uvedli kartico zaupanja, ki jo ima danes že 70 tisoč njihovih kupcev po vsej Sloveniji, doslej pa je omogočala 4-odstotni enotni popust. Zdaj so se odločili, da svojim zvestim kupcem ponudijo še več, v teh decembrskih dneh razpošiljajo nove Merkurjeve kartice zaupanja, ki jih boste lahko uporabljali po novem letu, stare pa bodo v veljavi še do 31. januarja prihodnje leto. Nove kartice zaupanja poleg osnovnega 4-odstotnega popusta dajejo še dodatni 4-odstotni popust glede na vrednost nakupa.

Merkurjevo geslo je namreč, z zaupanjem do uspeha.

SREČNO 1994

LJUBO
DOMA,
KDOR GA
IMA

Gorenjska Banka
VARNOST ZA ZAUPANJE

Letošnje leto je bilo za Gorenjsko banko normalno, kar lahko rečemo po prelomu in vrsti bank, ki so morale v sanacijo. Gorenjski banki to ni bilo potrebno, k čemur je seveda prispevala železarska obveznica in državno razreševanje deviznih hranilnih vlog, vendar pa to ni bilo vse. Vsaj polovico smo napravili sami, seveda skupaj z našimi komi-

Z optimizmom v novo leto

tenti, pravi direktor Gorenjske banke Zlatko Kavčič.

Gorenjska banka bo letošnje leto zaključila z dobičkom, ob iztekajočem letu 1993 še vedno ne gre brez težav v gospodarstvu, vendar pa niso več takšne, da bi lahko ogrozile banko.

V prihodnjem letu v Gorenjski banki pričakujejo, da bo država dokončno razrešila problematiko deviznih hranilnih vlog, saj je problem razrešen le polovično. Dovolj znani so že problemi v Iskri, skupaj s Korzetovim skladom jih bodo poskušali obvladovati s sanacijskimi ukrepi.

Gorenjska banka namerava razširiti svoje poslovanje in s tem povečati svoj tržni delež, kljub vse večji konkurenci. Zato lahko pričakujemo v prihodnjem letu marsikatero novost, pa ne le varčevalci, temveč tudi podjetja, ki poslujejo z Gorenjsko banko. Jasno je namreč že, da se bo Gorenjska banka odločila za samostojni plačilni promet s tujino, kar bo za njene komitente seveda pomembna pridobitev. Gorenjska banka je bila decembra letos že sprejeta v dve mednarodni organizaciji in si v SWIFT s sedežem v Bruslju in Europay, ki koordinira poslovanje na področju plačilnih kartic.

Prihodnje leto bo najverjetneje prišlo do sprememb tudi v odnosih z Ljubljansko banko, d.d., Ljubljana, kar se bo navzven odrazilo v spremembi imena. Sicer pa smo se že kar navadili, da zapišemo Gorenjska banka brez uvodnega LB.

Vse, kar bomo v organizacijskem in razvojnem pogledu napravili v Gorenjski banki, bomo napravili v korist naših komitentov, ki tudi zaradi sprememb v odnosih z Ljubljansko banko, d.d., Ljubljana ne bodo prizadeti, zatrjuje direktor Zlatko Kavčič.

V Gorenjski banki z dokajšnjo mero optimizma zato gledajo v prihajajoče leto, saj je gorenjsko gospodarstvo že dodobra pokazalo svojo trdoživost, pri varčevalcih pa se je že v dobri meri povrnilo zaupanje. Varnost za zaupanje, je zato geslo, ki ga v Gorenjski banki uporabljajo s polno mero odgovornosti.

Adriatic
zavarovalna družba d.d.
assicurazioni s.p.a.

Cilj, ki so si ga za letošnje zastavili v Adriaticu, so uredničili. "Pokrili" so celotno slovensko področje in imajo zdaj devet poslovnih enot in več kot 50 pooblaščenih agencij. Tudi številčno so se okrepili. Od 80 zaposlenih v

Zaupam dvajset tisoč Gorenjcev

Adriaticu, predvsem na območju Primorske, jih je danes v Adriaticu več kot 600 po vsej Sloveniji.

"Na Gorenjskem, ki jo pokriva poslovna enota v Kranju, smo dosegli boljše rezultate, kot smo pričakovali. Pridobili smo več kot 30 tisoč novih zavarovancev, veliko pa smo dosegli tudi pri novih zavarovalnih vrstah. Pri zdravstvenem zavarovanju nam na primer zaupa skoraj 20 tisoč Gorenjcev. Iz tega tudi sledi, da moramo razvijati nove zavarovalne vrste in spremeniti dosedanje. Seveda pa bomo pri tem izhajali iz potreb in želja naših zavarovancev. Ob tem naj tudi pojasnim, da se na Gorenjskem zavarovanci večkrat sprašujejo, kam se steka denar od naših zavarovancev na Gorenjskem. Letos smo kar precej denarja namenili za preventivne dejavnosti in aktivnosti kot na primer pomoč gasilskim društvom, šolam, športnim društvom... Tudi v prihodnje bomo na ta način skušali preprečevati nezgode in pomagati tistim, ki preprečujejo še večje posledice nesreč," pravi direktor Adriaticove poslovne enote v Kranju Matej Herlec.

Leto 1994 pa bo v Adriaticu leto kvalitete in novih zavarovalnih programov. "Tako imenovano pokrivanje terena v Sloveniji smo letos uspešno končali. Zdaj moramo ta naš servis približati zavarovancem. Načrtujemo nove pisarniške prostore in profesionalni kader, da bodo naši zastopniki postali resnično tudi hišni svetovalci za zavarovanja."

KMEČKI STROJ
SV. BARBARA 23
8420 ŠKOFJA LOKA
TEL.: (064) 822-875; 822-311

Kmečki stroj iz Svete Barbare nad Škofjo Loko je nastalo pred štirimi leti, že od vsega začetka pa se ukvarjajo s prodajo kmetijske mehanizacije in rezervnih delov. V začetku so pretežno prodajali rabljeno mehanizacijo, sčasoma pa so se na Gorenjskem razvili v največjo trgovino in

V novem letu nas čaka še več dela

servis. Direktor in lastnik podjetja Kmečki stroj Franc Guzelj iztekajoče se poslovno leto ocenjuje takole: "V letošnjem letu smo pri našem poslovanju uspeli narediti kar nekaj premikov. Začeli smo z uvozom kmetijske mehanizacije, ki je na našem trgu do zdaj ni bilo. Predvsem smo na naš trg pripeljali mehanizacijo, ki je potrebna za kmetovanje v hribovitih predelih, iz Italije pa tudi zanimive namakalne naprave. Tudi večino ostale mehanizacije smo uvozili iz Italije. največ težav pri poslovanju nam povzročajo gospodarske spremembe in dvig tečaja nemške marke, kar je pri našem trgovskem poslovanju včasih zelo nerodno. Tudi kmetje ne morejo načrtovati svoje pridelave ali pa imajo težave s prodajo, to pa se pozna pri razvoju kmetijstva, obnovi posestev in seveda nakupu nove sodobne kmetijske mehanizacije. Gospodarska politika je še vedno naravnana tako, da ne spodbuja dobrega gospodarjenja in nam trgovcem ne zagotavlja boljše prihodnosti. Med drugim se mi zdi pomembno tudi to, da smo letos zaradi povečanega obsega prodaje zaposlili tudi nekaj novih delavcev." Pri Kmečkem stroju upajo, da se bodo možnosti za poslovanje v prihodnjem letu izboljšale, hkrati pa jih čakajo novi podjetniški izzivi. "Jeseni prihodnje leto bomo v Škofji Loki odprli nov trgovski center, ki bo pridobil za celotno območje Škofje Loke, Selške in Poljanske doline ter cerkljansko idrijskega območja. Želimo si, da bi ohranili vse pridobljene posle in še razširili naše poslovanje, poleg tega pa bi radi sklenili trdnejše pogodbe za prodajo traktorjev. Povečali bomo uvoz kmetijske mehanizacije iz Italije, dogovarjamo pa se tudi za izvoz slovenskih izdelkov. Želim si tudi, da bi imeli v prihodnjem letu več sreče pri prevozi mehanizacije, saj smo letos imeli kar nekaj nezgod," še dodaja Franc Guzelj.

AVTOHIŠA MAGISTER
Avtoservisno in trgovsko podjetje d.o.o.
Radovljica, Prešernova 21

Avtohiša Magister iz Radovljice ima že bogato tradicijo, saj so že pred devetindvajsetimi leti odprli avtomehanično delavnico, ki je pred dvema letoma

Glavna je skrb za stranke

prerasla v družinsko podjetje.

"Avtohiša Magister je danes pooblaščen prodajalec za vozila Nissan na Gorenjskem, v prodajnem programu pa imamo tudi vozila Maruti. Na svojem servisu, kjer je zaposlenih šest ljudi pod strokovnim vodstvom Janka Maleja servisiramo vozila Nissan, Maruti in Citroen. Z letom, ki se izteka, smo lahko zadovoljni, saj smo uspeli v dobrih devetih mesecih prodati kar 100 avtomobilov Nissan. Ves čas smo seveda skrbeli tudi za vzdrževanje in popravila avtomobilov naših strank, prodajamo pa tudi vso dodatno opremo in rezervne dele," pravi Vinko Magister.

In pričakovanja v novem letu? "Prihodnje leto bi radi še povečali prodajo vozil Nissan, ki so resnično kvalitetna, za kar je zgovoren dokaz 18- mesečna garancija, ki jo zagotavlja proizvajalec. Pričakujemo, da se bo iz naše hiše odpeljalo približno petino več novih vozil kot letos, vse pa tudi kaže, da se miselnost ljudi, ki jih je bilo strah kupiti japonski avto, le počasi spreminja.

Poleg tega bomo razširili tudi servisno dejavnost, še dodatno izpopolnili program storitev, predvsem pa bi radi povečali nadzor nad tehnično brezhibnostjo vozil naših kupcev. Več pozornosti bomo namenili tudi prodaji rabljenih vozil, ena od pomembnejših stvari pa bo po vsej verjetnosti prevzem zastopništva za še eno avtomobilsko znamko, kar pa naj za zdaj še ostane skrivnost.

Praznični pogovor: predsednik državnega zbora Republike Slovenije mag. HERMAN RIGELNIK

Ne pristajam na demokracijo anonimnih pisem

Predsednik državnega zbora Republike Slovenije mag. Herman Rigelnik odgovarja na vprašanja o delovanju parlamenta in vlade ter njunega medsebojnega odnosa, o sodelovanju in konkuriranju med državnim zborom in državnim svetom, o obračunu z zgodovino, poslanskih plačah ter anonimnih pismih na njegov račun, ki je, kot pravi o sebi, eden redkih slovenskih politikov, ki mu ni mogoče očitati vpletenosti v to ali ono stvar. Naša država pogosto ne ve, kam bi šla, pa tudi mnogo nezdravega je v njej. Kamor pikneš, posebno pri lastninenju, se pocedi gnoj...

Pred enim letom se je prvič sestal sedanji državni zbor. Ste zadovoljni z njegovim delom.

RIGELNIK: "Leto, ki je za nami in se počasi izteka, je za državni zbor in po mojem mnenju tudi za Republiko Slovenijo uspešno. Državni zbor je v enem letu sprejel skoraj 300 zakonov in drugih aktov. Število vseh zadev, ki pa jih je letos imel na dnevnem redu državni zbor, pa je skoraj 500. In še nekaj zanimivih podatkov. Delovna telesa so imela 337 sej in so obravnavala okrog 1600 zadev. To so sicer kvantitativni podatki, vsebinski podatki pa govorijo predvsem v tem smislu, da je parlament sprejel za Slovenijo nujno zakonodajo, da gre lahko država kolikor toliko naprej v tem prehodnem obdobju. Jaz upam v boljše prihodnosti."

Ali je velika količina obravnavanih stvari morda vplivala na kakovost dela državnega zbora, predvsem pa na kakovost odločitev?

RIGELNIK: "Seveda. Ta količina, o kateri govoriva, je izjemno velika. Primerjalno poznani tudi druge parlamente v Evropi in v tem trenutku našemu ni enakega. Seveda lahko tudi rečeva, da kvantiteta dela vpliva tudi na kvaliteto. Marsikateri zakon bi bil lahko boljši. Je pa treba reči, da samo mi zaradi ustavnega zakona, ki smo ga sprejeli hkrati z ustavo, in s katerim smo se zavezali, da bomo vse zakone uskladili z ustavo do konca decembra letos, da je bilo treba zaradi tega izredno hiteti, da je bil zastop pri sprejemanju zakonov v prejšnjem tridomnem parlamentu izjemno velik, in da je moral ta državni zbor zaostanek do neke mere pospraviti. Morda je res šlo za nekaj slabšo kvaliteto odločanja, čeprav si upam trditi, da so zakoni relativno dobri in so v osnovi usklajeni z zakonodajo, ki jo ima v tem trenutku razvita Evropa."

Državni zbor ne sme postati invalid

Državni zbor je vsakič uspel najti rešitve v primerih blokad, ki so bile tako značilne za prejšnje tridomno skupščino. Zdi se pa, da bo tokratni zaplet okrog lokalne samouprave in spremembe ustavnega zakona težje rešljiv.

RIGELNIK: "Najprej o lokalni samoupravi in državni upravi. Tu gre za dva zakona, ki imata po mojem mnenju po osamosvojitvi ključen politični pomen, pa tudi pomen z vidika funkcioniranja države. Zato tudi relativno močni, včasih pa tudi visoki toni v parlamentu. Stranka skušajo vsaka zase dobiti čim več v okviru nove lokalne samouprave, kar so legitimni interesi in jih poslanske skupine zastopajo v parlamentu. Danes zjutraj smo le zmogli ta zakon o lokalni samoupravi sprejeti. Jaz upam, da bomo sprejeli tudi podaljšanje ustavnega zakona s tem, da se seveda ogražujem od tega, da naj bi ustavni zakon na nek način pomenil podaljševanja prehodnega in komunističnega obdobja v Sloveniji. Gre zgolj za podaljševanje v tem smislu, da ne bi nastala določena praznina. Mi moramo namreč uskladiti z ustavo še okrog 200 zakonov in če ti zakoni ne bi bili pokriti s tem ustavnim zakonom oziroma njegovim podaljšanjem, bi nastala praznina, v kateri bi se lahko stvari spodbijale. Parlament pa mora funkcionirati in ta parlament funkcionira zgolj kot rezultat dela in odločanja poslancev, ne pa kakršnihkoli drugih institucij. Če podaljšanja ustavnega zakona ne bi bilo, bi bil vpliv ustavnega sodišča na delo parlamenta izjemno velik in zaradi tega bi državni zbor kot vrh slovenske politične demokracije postal odvisen in po mojem prepričanju celo invaliden. Za to se zavzemam in tudi nisem za rok 31. 12. 1994, če se dajo stvari urediti do 30. junija. Sam bom vložil ves napor, prav tako pa tudi poslanci, da bi bilo prehodno obdobje čim krajše in za Slovenijo čim manj boleče."

Vlada je odgovorna tudi državnemu zboru. Kako teče po vašem mnenju ta relacija oziroma kakšni so odnosi med vlado in državnim zborom?

RIGELNIK: "Odnos med vlado in državnim zborom je po eni strani reguliran v ustavi, po drugi strani pa v poslovniku. Ta odnos bi bil lahko bistveno boljši, če bi vladna koalicija bistveno boljše delovala. Vi sami vidite, da največ usklajevalnega dela ostaja parlamentu. Tisto, kar bi morala na nek način uskladiti koalicijska vlada v vladi, se dogaja v parlamentu. Menim, da je namen koalicije tudi v tem, da se uskladi, da pride do razprave v državnem zboru ob že dosti jasnem stališču koalicije. Zavzemam se, da bi bilo čim več stvari sprejetih s konsenzom, predvsem pri državnopolitičnih projektih in projektih, ki so pomembni za razvoj države Slovenije. Tam, kjer pa takšnega pomena ni, pa naj gre tudi za preglasovanje. Seveda tak način dela vlade moti delo državnega zbora."

Zaradi tega je veliko preveč zapletov in preveč visokih temperatur in tudi preprirov v parlamentu."

Danes (s predsednikom smo se pogovarjali v torek, 21. decembra) sta dva ministra povsem različno tolmačila stališča vlade o isti stvari. Je to dokaz neuskajenosti vlade?

RIGELNIK: "Moramo se zavedati realnega dometa koalicije. Liberalna demokracija je v tem primeru kot sredinska stranka naredila velik napor, seveda tudi gospod Drnovšek, da je uskladila na eni strani levo opcijo, to je Združeno listo, in na drugi strani desno opcijo, to je Slovenske krščanske demokrate in pa Socialdemokratsko stranko Slovenije. Pri posameznih projektih gre za izključujoče interese. Nekatere stvari je izjemno težko poenotiti in tu respektiram težave vlade, ki jima ima tudi v odnosu do parlamenta. Navsezadnje pa je treba izreči tej vladi priznanje, da skuša artikulirati interese tako z leve kot z desne, kar je v tem prehodnem obdobju za Slovenijo nedvomno pozitivno."

Političnemu menedžmentu ceno in plačo

Vsaj na začetku mandata državnega zbora na eni in državnega sveta na drugi strani je prihajalo do konkurenčnosti, čeprav so ustavna določila glede pristojnosti jasna. Svetnike je bremenil vtis drugorazrednosti pri odločanju, poslanci državnega zbora pa so jemali odločilna veta kot nagajanje njihovim odločitvam. Prihaja sedaj odnos v normalne tirnice?

RIGELNIK: "Te stvari verjetno ne bomo nikoli čisto umirjene. Izgleda, da nek občutek konkurenčnosti ostaja, kar je po moje normalno. Zame je stvar jasna. Slovenija ima enodomni parlament in ta dom je državni zbor. On je edini zakonodajalec v Republikli Sloveniji, medtem ko mu je državni svet korektiv s strani lokalnih in pa drugih interesov. V tem smislu sprejemam tudi državni svet in tako je tudi zapisano v poslovniku državnega zbora. Večjih težav in problemov nimamo. Mislim pa, da so ambicije državnih svetnikov bistveno večje, seveda pa odnose jasno regulirata poslovnika obeh teles."

V javnosti je bilo kar precej ne-gativnih odzivov zaradi plač državnoborskih poslancev. So po vaše kritike upravičene?

RIGELNIK: "To je pravzaprav stalnica med novinarskimi vprašanji. Seveda je ta plača poslanca, če jo primerjava s plačo tekstilne delavke v belilnici, to primerjavo večkrat uporabljam ker vem, kako težko je to delo, zasluži pa morda na mesec 25.000 tolarjev za razliko od mene, ki zaslužim 290.000 tolarjev, visoka. Če dela ta delavka primerjavo, potem dobi nehote čuden občutek v odnosu do mene. Mislim, da gre za problem, ki ga moramo v Sloveniji razrešiti. Treba je reči, da so poslanci na nek način takrat, ko so se odločili za kandidiranje, imeli znane pogoje. Tudi plača je bila poznana in po mojem je vsak poslanec, ki se je odločal, da gre na volitve, šlo jih je ogromno, izbranih pa jih je bilo 90, tudi približno vedel, kakšen bo osebni dohodek. V državnem zboru je veliko poslancev, ki so izjemni strokovnjaki, ki so poklicno visoko kvalificirani ljudje, vendar z

delom v parlamentu izgublajo stik s stroko, stik s poklicem, in po izteku mandata bodo po mojem mnenju, pogojno rečeno, v nekem smislu invalidni strokovnjaki. In tretje. Mislim, da je delo parlamenta premalo poznano v tem smislu, koliko je pravzaprav vložena truda, da se posameznikom sprejme. Že prej sem vam rekel: 90 poslancev je in ti poslanci so pospravili vso to zakonodajo. To pa ni zgolj pritiskanje na gumbe, kot večkrat vidite na televiziji, ampak je naporno delo, usklajevanje, tudi prepri, sedenje v delovnih telesih, kamor prihajajo tudi zunanji strokovnjaki, civilna družba, da bi bili zakonski projekti čim boljše pripravljene. In končno, sledi odločitev. Odločitev, ki jo sprejme poslanec, ima usodne posledice za Republiklo Slovenijo, za njeno sedanost in prihodnost. Po mojem mnenju gre za politični menedžment in v Sloveniji bomo morali temu menedžmentu priznati tudi določeno ceno dela in določeno plačo. Lahko se gremo tudi v tem primeru demagogijo in rečemo, da naj imajo poslanci povprečne osebne dohodka v gospodarstvu. Stvar bi morda delno funkcionirala. Vendar sem prepričan, da na naslednjih volitvah, ko bi ljudje videli, kakšne so plače teh ljudi, nihče ne bi kandidiral za poslanca. Vsak ve približno, kaj ga čaka. Mislim, da je sedanji osebni dohodek glede na težavnost dela poslanca primeren. Sam se pa bom zavzemal, skladno s proračunskim memorandumom, za petodstotno znižanje plač in za še kaj drugega, da bi potem lažje pogledali javnosti v oči."

Zgodovina nas obremenjuje

Pri mnogih točkah dnevnega reda državnega zbora je naznati nerazčiščen odnos do preteklosti, na katero gleda vsak iz svojega zornega kota in pod vplivom svojih političnih stališč. Današnji primer je obravnava invalidnin. Vi ste predlagali, da državni zbor te stvari spravi na čisto.

RIGELNIK: "Vi ste sami ugotovili, da nerazčiščena preteklost vpliva znova in znova na veliko zakonskih projektov in da vedno znova naletimo na problem nerazčiščene preteklosti. Jaz sem po treh, štirih mesecih mojega dela v parlamentu sebi zastavil cilj: poskušati v parlamentu čim prej sprejeti razvojno vizijo Republike Slovenije tako, da bi v Sloveniji vedeli, v kakšen sistem pravzaprav gremo. Prepričan sem, da danes nobena Slovenka, noben Slovenec natančno ne ve, v kakšen sistem gremo. Ko sem se tega projekta lotil, hkrati pa poslušal v parlamentu take stvari kot vi danes, sem prišel do prepričanja, da takih stvari danes ni možno odpirati, če ne zapremo tem iz preteklosti. Ta stvar ni enostavna, ampak je sila komplicirana. Tudi pogledi na to, ali razčistiti s preteklostjo na tak način, kot ga jaz predlagam, so različni. Jaz sem prepričan, da je tudi eno od pisem te civilne iniciative, mislim, da je bilo prvo, izšlo zaradi tega mojega predloga. V Sloveniji so še vedno ljudje, ki bi želeli drugačen obračun s preteklostjo, za veliko trši način od tistega, za katerega se zavzemam jaz. Jaz se zavzemam za obračun, ki naj bi ga napravili zgodovinarji, politologi in sociologi. Projekt bo predstavljen sredi januarja, potem pa naj bi z zakoni, ki bi jih bilo nujno sprejeti, odpravili krivice iz naše polpretekle zgodovine. Seveda se z zakoni ne da vrniti življenja ali popraviti toliko težkih usod ljudi. Mislim pa, da je treba ugotoviti vsaj kolikor toliko objektivno resnico, čeprav bo resnic ostalo še veliko, vendar rabita slovenska zgodovina in slovenski narod eno resnico. Če bomo to zmogli in v tem upam v parlament, potem bo tudi lažja pot v prihodnost."

Korenine anonimnih pisem

Sklepate, da so vaša stališča, tudi glede razčiščenja z zgodovino, razlog za anonimni pismi tako imenovane civilne iniciative? Ob drugem ste dejali, da ne gre toliko za blatenje vas, kot nekoga drugega, predsednika republike.

RIGELNIK: "Prvo pismo civilne iniciative se je pojavilo na naslovih poslancev in v medijih v soboto, dan pred mojim govorom na obletnici Kočevskega zborna. Moj govor ni bila nepoznan. Jaz sem želel predvsem poudariti nujnost odprave hipoteke preteklosti in usmeritve v prihodnost. Rekel sem, naj v Sloveniji dobijo predvsem možnost politiki, ki bodo usmerjeni v prihodnost in bodo povezovali ljudi in ne tisti, ki jih bodo razdvajali. Ta moj govor v parlamentu ni bil neznanka. Z marsikom sem diskutiral in iskal konsenz, da ne bi užalil niti ene niti druge strani. Prav ta moj pogled, torej odpravi hipoteke preteklosti in se ne prepriati, ne nadaljevati neke državljanske vojne, o kateri je govoril tudi gospod Bučar ob plebiscitu, je bil očitno motec. Jaz pravim, da je Slovenija tako majhna dežela, da bo šla lahko naprej le v

primeru, če se bo zlivalo staro in novo in če bo izvrgla iz starega in novega vse tisto, kar je slabo. To določeni strukturi, prepričan sem, da izredno majhni, ni odgovarjalo in zato takrat tisto pismo. Drugo pismo je prišlo tistega dne, ko smo mi obravnavali v parlamentu podaljšanje ustavnega zakona. Menim, da je to pismo povezano s tem, ker nekateri mislijo, da je podaljšanje ustavnega zakona tudi moje stališče, da je treba prehodno obdobje vleči še v leto 1994, s tem pa bi dobil komunizem še boljše startno osnovo, tudi v povezavi z lokalno samoupravo. Jaz nisem nikoli tako gledal na stvari, ampak je bil moj pogled vedno realen. Takšna razmišljanja te majhne skupine ljudi so bile povod za to drugo pismo. Treba pa je tudi reči, da sem eden redkih čistih politikov v Sloveniji. Ni nobenega takšnega ali drugačnega argumenta, da bi mi kdo rekel, vpleten si v to in to. Če se hoče mene umazati, s tem pa tudi parlament, potem se da napraviti samo z anonimko. Sam ne pristajam na demokracijo anonimk. Proti temu se bom boril. Mislim celo, da so nekateri mislili, da me bo to tako moralno uničilo in v parlamentu diskvalificiralo, da bi morda lokalna samouprava in ustavni zakon konec decembra padla točno v čas, ko bi bila kriza parlamenta še večja. Seveda pa nisem tako samovšečen, da bi se imel za tako pomembnega politika in rekel, da so ta pisma pisana zgolj zaradi mene. V teh pismih je ogromno imen in kot ključne je predsednik Kučan. Menim, da tam, kjer se ga ne da javno obdelati, se ga poskuša na ta način."

Ljudje vas imajo za odločnega, marljivega in organizacijsko sposobnega politika. Še motijo. Kako ste zadovoljni s svojim delom?

RIGELNIK: "To je zanimivo vprašanje. Moram reči, da si poskušam vsak mesec zastaviti vprašanje, kaj sem naredil, ali sem naredil tisto, kar sem mislil, ali sem našel v tem vsaj kanček zadovoljstva. Tole moram reči. Zame je delo v parlamentu nekaj popolnoma novega. Jaz sem eden redkih predstavnikov tehnokracije, kar je bil včasih trd pojem. Danes si upamo to priznati in mislim, da je celo prav, da si to priznamo. Znam predvsem uresničiti nalogo, ki si jo zastavim. Če je zame izjiz velik, potem tudi nalogo sprejemem kot svojo. Čer smo doslej vse to naredili v Sloveniji, če je parlament vse to pospravil, o čemer sva že govorila, potem ni razloga, da ne bi človek občutil vsaj kančka zadovoljstva. Seveda pa bo moje zadovoljstvo pristno takrat, ko bom videl, da je v Sloveniji začelo upadati število brezposelnih, da so se začela odpirati nova delovna mesta, da bo privatizacija končana in da bodo te afere kolikor toliko pospravljene, čeprav verjetno vse ne bodo."

Omenili ste afere. Ali obremenjujejo parlamentarno delo? Ste morda kdaj nejevoljni, nervozni zaradi vedno novih in novih?

RIGELNIK: "Afere so sestavni del vsake družbe. Še posebej pa družb, ki so v prehodnem obdobju. Skoraj tri leta nismo imeli privatizacijske zakonodaje, zato so nekateri začeli lastniniti po Markoviču ali po nekkih svojih osebnih modelih in resnično je danes tako, da kamorkoli pičiš, se pojavi gnojni izcedek. Nekaj je seveda sila slabega v tem slovenskem prostoru. Jaz menim, da smo naredili eno slabost. Nadzorni sistem ni deloval. Lahko rečem, da tudi pravna država ni funkcionirala. Potem se pojavljajo afere. Z vidika razvoja parlamentarne demokracije so tudi take preiskovalne komisije potrebne. Kakšni so rezultati. Dejstvo je, da preiskovalna komisija ne more in ne sme opravljati dela sodne veje oblasti. Raziskuje pa naj vpletenost politike v nemarne in nehigijske stvari. Če bodo komisije to počenjale, potem bodo tudi rezultati."

Pred pogovorom ste mi povedali, da prejimate in berete Gorenjski glas. Na Gorenjsko pa zelo redko pridete.

RIGELNIK: "Morda je razlog, da manj hodim v vaš konec, ker berem Gorenjski glas. Bil sem zelo prijetno presenečen, ko sem prejel z vaše strani pismo, da boste pošiljali vaš Glas. Moram reči, da je vaš časopis, čeprav prihajamo le v petkih in sobotah v Mežico, sestavina našega branja. Je dobro urejevan in pisan in zato sem dobro seznanjen s problematiko na Gorenjskem. Seveda pa je časa zelo malo. Veste, koliko je tukaj dela. Enostavno moraš biti v tej hiši, imati občutek, da si tule potreben, vendar si bo treba vzeti več časa, da greš med ljudi, v življenje. Življenje se mora manifestirati v tem parlamentu."

Vesele praznike vam želim.

RIGELNIK: "Enako vam in vašim bralcem."

• Jože Košnjek, slika Gorazd Šinik

Nevarne poti svobodnega novinarja Zvoneta Šeruge

Kjer umirajo stotisoči, je težko iskati resnico

Bosna, Somalija, Kambodža in druge zgodbe s temne strani sveta so zbrane v najnovejši knjigi svetovnega popotnika Zvoneta Šeruge - Kot pravi avtor sam, skupaj sestavljajo košček sveta, ki se dogaja danes in tukaj - tako blizu, da nihče med nami ni več povsem varen pred njim!

Zvone Šeruga, ki je večino študentskih let preživel na poteh po deželah tretjega sveta, ko je po svetu potoval skupaj z mornarji in ko je z motorjem obkrožil svet, je zaslovel s časopisnimi reportažami in potopisnimi predavanji. Napisal je tudi dve knjigi, leta 1986 je bila "razgrabljena" prva uspešnica Potovanje k ljudem, leta 1990 pa je zagledala luč sveta še druga knjiga, Drugačne zgodbe. "Moja tretja knjiga, ki sem jo tako kot drugo izdal v samozaložbi, pa je nekakšna kombinacija izkušenj z mojimi nekdanjimi potovanji ter najnovejših poti, ki sem jih kot svobodni novinar opravil za časopisa Delo in Nedeljski dnevnik. Razlika med enim in drugim pa je precejšnja. Včasih sem na poti ostal leto dni in več, popotni zapisi pa so bili redkokdaj vezani na trenutna aktualna doganja. V zadnjem letu pa sem odhajal na službene poti in naloga je bila jasna: priti sem moral na določeno krizno območje, opraviti tam svoj posel in se zatem s še svežimi materiali čim hitreje vrniti," pravi Zvone.

ves čas obkrožajo. Prav zaradi te prezasičenosti z navadno suhoparnimi novinarskimi poročili, pa nihče pravzaprav ne razume, kaj se v resnici dogaja. Knjiga Nevarne poti, je prav tako kot obe dosednji Zvonetovi knjigi - ali še bolj - tudi pravi mali fotografski arhiv. Kot pravi avtor sam, določenih stvari še tako močne besede ne morejo opisati bolje od ene same, včasih celo slabe, fotografije.

Tisti, ki smo lani in letos že prebirali sveže reportaže iz nevarnih balkanskih poti, poti po Somaliji in Kambodži, smo večkrat potihlo ali naglas premišljevali... kaj le "žene" tega človeka, da se vedno znova podaja v nevarnosti.

"Če povem po pravici, bi se vse življenje čutil krivega in strahopetnega, če ne bi v tem letu prekriziral Balkana, če ne bi bil na Hrvaškem, v Bosni, na Kosovu v Črni gori. Res je, da bi bilo udobneje sedeti doma, toda tega se človek tako hitro naveliča..." smeje se odgovarja Zvone: "Pa ne imej me za velikega heroja. Kar pomnim, sem na svoje poti hodil z nekakšno "varnostno rezervo" in tudi sedaj sem upošteval mejo zdrave mere. Kaj pa vojni dopisniki! Ti so resnično v nevarnosti, jaz pa imam preveč fletno družino, da bi tvegala za vsako ceno," razmišlja.

In res jo ima. Dobre tri leta stara Kaja in žena Romana, ki je novinarka v zunanjepolitičnem uredništvu Dela, sta se v teh letih že navadili njegovega večnega popotovanja. Romana,

ki je še pred leti z njim potovala z motorjem, mu zaupa, da ve, kje je še tista meja... morda mu bo kmalu zaupala tudi Kaja, za katero že dela načrte, na katerem koncu ji bo začel razkavati svet... Toda te zadnje poti, te za Kajo še niso.

"Lansko poletje sem v dobrih treh tednih prepotoval vzhodno Hrvaško, Srbijo, Kosovo ter Črno goro. Letos januarja sem bil v Somaliji, februarja in marca pa sem se s terenskim vozilom dva tedna vozil vzdolž zahodne hrvaške fronte, skozi Hercegovino in osrednjo Bosno. V času prvih svobodnih volitev sem meseca maja šel v Kambodžo, nato pa še v Vietnam in Kalkuto. Seveda so bila vsa ta potovanja prekratka, da bi sedaj lahko nastopal kot vsestranski poznavalec teh dežel in bi delil edino zveličavno resnico o tamkajšnjem življenju ter vzrokih in posledicah vseh težav. Kajti iskati le eno resnico je nespametno, še najbolj je to nespametno v svetu, v katerem za svoj prav umirajo stotisoči in milijoni ljudi," razmišlja Zvone in hkrati dodaja: "Nisem hotel,

da je to knjiga solzavosti, hotel sem le, da bi z njo podal osebne vtise in spomine na kraje, ljudi in dogajanja, ki nas medijsko

Po vsej Sloveniji, še zlasti na Gorenjskem, pa se mnogi še spominjamo zanimivih multivi-zijskih predstavitev Zvonetove

Skozi volčjo hosto sem v strupenem mrazu vozil nazaj proti glavni cesti in v Kolašnu malo pred polnočjo končno dobil sobo v hotelu. Za tisti dan mi je bilo vsega dovolj. Začelo se je zjutraj z materjo igmanjjo, se nadaljevalo skozi celodnevna legitimiranja in ob tesnobi kosovskega opoldneva ter se nazadnje končalo skorajda s poskusom ltnca. Tiso malo prej je bilo blizu, morda bliže kot bi bilo še varno.

Je mogoče, da ta pot le ni tako nedolga, kot sem skorajda že verjel? In da postajajo ljudje grozljivo preobremenjeni s svojimi vojnimi in svojimi resnicami?

Toda bil je petek zvečer, ni mi bilo do spanja in tudi hotel je bil še vedno začuda živ. Stopil sem v disko v sosednji stavbi. Fantje pri uhodu so me spustili naprej brez ustopenne: bil sem pač prvi slovenec, ki so ga srečali v tistem letu, so pojasnili. Drugi so mi naročili pivu in povedali, koliko bolje je bilo v časih, ko so deželi še vladali komunisti.

Kradli so, to je res, ampak so pustili krasti tudi drugim, so razložili. Sedanjti pa... Si videl prazne trgovine? Ali rajo v vrstah za bencin? Vidiš, oni pa se ob vikendih s helikopterjem vozijo na Bjelašnico na piknike! In temu pravijo demokracija in enakopravnost! V hotelu je bila na pripravah košarkarska ekipa Črne gore, povabil so me na lahkonostni party v eno svojih sob in potožili, koliko prijateljev imajo po Sloveniji in kako lepo je bilo včasih, ko je Jugoslavija še živel in ko so lahko igrali kjer koli. "Ali znamo mi, nisi ti kriv... Ajde, Slovenec, da popijemo još jednu!"

Dobro mi je delo. Izpraznilo smo kozarce, skušal sem zapeti z njimi in ponovno se mi je vračala za treutek omajana vera v ljudi in njihovo dobro.

Odlomek iz balkanske trilogije - Resnici sta vsaj dve - Kosovo in Črna gora, avgust 1992

Somalija, dežela za umiranje

Nima smisla razpravljati. Črta med mirom in vojno je tu silno tanka. In če ne bi bilo teh patrol in moči mednarodnih pritiskov, ki stojijo za njimi, bi morda že kdaj popustila. Lpnič bi ponovno postal klavnica.

- Je vojne končno konec? uprašam fante, s katerimi sedimo na terasi.

- Ne, šele začetek, mi odgovori eden od njih in ostali kimaajo. Verjamejo, da jim Srbi - četniki ali čedečki, kot jih ljubkavalno kličejo - samo s pogajanjmi ne bodo vrnili tretjine zasedenega hrvaškega ozemlja. Torej jim preostane edinole nova vojna!

- Sedaj imamo orožje, pravijo. Če smo se včasih lahko branili brez vsega, jih bomo sedaj s tem, kar smo jim pobrali in nakupili zunaj, gnali kot hudilce. Do Beograda in naprej, če bo treba.

Šest nas sedi tam, na polni terasi, kjer edini v sem mestu strežejo hladno pijačo. In pet nacionalnosti! Pera - čisti Srb, moj gostitelj Zeljko, imenovani Src - Pol Srb, Šafar - Hrvat, Diuro - Italijan, Šuga - ponovno Srb in Jaz - Slovenec. Rezen mene vsi iz legendarne legije branilcev mesta. Pijemo pivu in ura se bliža polnoči, potem drugi, tretji uri zjutraj. Pri dveh mizah igrajo karte, na steni je prisljenih nekaj bergel. Eden od sosedov je brez noge. Fantje povedo v tem času nekoliko več, kot bi morda čez dan zgolj ob lptiški ktsil vodl.

- Poleg Srbov, ki streljajo na nas, nam gredo najbolj na živce Hrvat, ki so zbežali ob prvi granati, reče Zeljko. Med njimi je veliko mladih fantov in možje, polni moči. Zdaj se vračajo in se delajo pametne. In potem bodo volitve, njih statne si bo pač medsebojno podelilo glasove, ker so v tistih mesecih skupaj igrali nogomet kje v Istri ali Sloveniji; nas nekaj, ki smo preživeli lptiški pekel, pa bomo dobili - ha, kaj misliš, da bomo dobili! Saj nočemo ne vem kaj, usaj prednost pri zaposlovanju pa že lahko pričakujemo. Ne direktorskih in šefovskih mest, temveč le delo, ki ga znamo opravljati.

- Kdo pa drži oblast v mestu? uprašam. Skoraj dve zjutraj je, res smo že veliko popili.

- Nas osem, pravijo utrujeno oni.

- Kako - tu so vendar politične institucije, mestni izvršni svet, župan...
- Marino, župan, je eden od nas. Ostali pa... Če je kdo preveč pameten, se mu utegne ponoči marsikaj zgoditi. Nekateri morajo odpeljati v bolnico, tako grdo padejo in sepolomijo. Toda res ne maramo tistih, ki so zbežali, zdaj pa se delajo pametne. Teško jih gledamo, še teže prenašamo!

Odlomek iz balkanske trilogije - Ubij četnika! Ubij ustaša!

Hrvaška, avgust 1992

Akfj mi govori o ustaših, terorju, vojnih grozodejstvih, o tem, kako oni nikdar ne bodo živeli ne pod srbskim ne pod hrvaškim škornjem in kako bo na koncu zmaga zagotovo njihova. Mora biti, kajti edino oni se borijo za pravično stvar. Govori kako je Afrika menda tretji svet. In oni? Peti, šesti svet morda? In o tem, kakšna neumnost je, da se imenujejo muslimani. Enkrat na leto gre morda v mošejo, prav tako večina njegovih sosedov. Prijatelje ima v Sloveniji, Evropi, Ameriki - in ne v nekakšni Savdski Arabiji ali v Egiptu! Toda...Muslimani: fanatiki, mudžahedini, ekstremisti, česa vsega jim ne partijo - in takih seveda ni škoda, kdor koli žel! Oni pa se borijo le za svoje domove, za svoj kos zemlje, za družine in otroke. In - da, morda ima svet celo prav, tako daleč so jih stisnili, da so se pripravljali boriti do konca. Fanatiki in ekstremisti - kaj imajo navsezadnje sploh še izgubiti? Vrednost življenj, predsem njihovih lastnin, se je v tem letu grozljivo znižala. Smrt je vzeta v zakup, zavarovanja ni in bežati ni kam. In zato jim preostaja le še boj.

- Do konca?
Do konca, pravi Akfj. Za pošteno stvar do konca! In žena?

In otroci? So tudi oni vključeni v to igro do konca, v katerem je eno samo življenje še neprimerno manj kot kmet na šahovskem polju?

Akfj ne odgovori. Tukaj, kjer je na zaledenelih poljih še svežih grobov, bi bilo neumno ponavljati "bolje rob, nego grob". Prespal sem pri njem in zjutraj podaril čokolado mali Meriem in Ismihani. Start leto in pol in tri leta, v hiši, načeti od granat, z mitraljezom v dnevnici sobi in z avtomatsko puško v spalnici, zaščiteni z debelimi debli.

- Do konca?
Ne zahtevam odgovora. resnica je včasih tako kruta, da jo je laže doživeti kot izgovortl.

Odlomek iz balkanske trilogije - Nevarne poti - Osrednja Bosna, marca 1993.

Fotografija iz naslovnice: Kalkuta, 1993

Opolnoči sem izstopil pred razvalino, na kateri so se namestili francoski vojaki in se za steno poleg stražarja zvil v spalno vrečo. Naslednje jutro sem ponovno srečal Patricia. Popeljal me je v eno od bolnišnic in rekel:

- Slikaj, samo slikaj. In sprašuj. Ti ljudje imajo veliko povedati!

Bolničar mi je prevajal besede mladega dekleta. Ni migla tmett več kot sedemnajst, osemnajst let. Poleg nje je ležalo truplo nekajmesečnega dojenčka.

- Od kod si prišla?

Povedala mi je ime vast.

- Kdaj?

- Včeraj.

- Kako dolgo si hodila?

- Dva dni.

- Še kaj otrok?

- Ne. Eden umrl že doma.

- Mož?

- Ne vem. Odšel...

In naprej? Naj grem v globino, naj skušam izbežati iz nje solze, usaj nekaj joku ali čustvom podobnega? Naj jo uprašam... naj rečem: Gospa, vam je hudo, ker sta vam umrla otroka in morda tudi mož? Naj uprašam...? Stala je tam pred mano, kot da sem gospodar vseh njenih življenj, vdano in s praznim pogledom nekoga, ki mu telo predstavlja le še odvečno lupino. Nisem mogel več.

- Grem, sem rekel Patricku.

- Vem, je dejal. Vsi gredo. Le oni ostanejo.

Odlomek iz Dežele za umiranje, Somalija, januarja 1993.

poti z motorjem okoli sveta: "Prav neverjetno, kako sem bil presenečen, ko je bilo za novo knjigo Nevarne poti v predprodaji in tudi ta prvi teden, odkar je v knjigarnah, največ zanimanja prav na Gorenjskem. Toliko naročil in vprašanj po novih predavanjih res nisem pričakoval. Saj, še Gorenjci niste več, kar ste bili... ali ste pozabili na "šparovnost"? " se je zasmel Zvone (sicer pristen Dolenjec, ki sedaj živi v Ljubljani), ko sem ga povprašala, kdaj z novimi predavanji spet pride na Gorenjsko. In je seveda obljubil, da pride, da že pripravlja novo multivizijsko predstavo "Nevarnih poti" z več kot 600 najboljšimi diapozitivi in seveda spremljajočo vsebino. Nima sicer še natančnega razporeda predavanj, toda dolgo po novem letu ne bo treba čakati. • V. Stanovnik

IGOR TORKAR

Znanstvena razprava za veselo branje v Silvestrovi noči

Za veselo silvestrovanje uvodoma navajam nekaj nasvetov v znanstveni prozi za zabavnejše prenašanje našega sodobnega rdeče-črno-belega življenja. Že v prastarih časih so čarodeji, zvezdogleđi, alkimisti in privrženci judovskega skrivnostnega nauka KABALA vedeli, da se v številah in številkah skrivajo razni pomeni in skrivnosti. Ker bolj cenim

stare, kot naše večstrankarske modrosti, sem v črni noči ob črni sveči znova prebral KABALO. Predvsem o skrivnostih ŠTEVILK. Razodelo se mi je, da so tudi meseci leta - številke od 1 do 12. In odkril sem neštete pomene teh dvanajstih števil. Te pomene prijateljsko posredujem v razmislek in predvsem v zabavo silvestrujočim Slovincem in seveda tudi Slovenkam.

Odprte strani

SEPTEMBER

Mesec številka 9. Septembri, pozor! Kdor je velik grešnik, naj opravi spokorniško DEVETdnevnic! Brez številke DEVET ne bi bilo Bethovne DEVETE simfonije. Nogometna tekma traja DEVETdeset minut. Burji, ki pihata devet dni, pravijo obmorci DEVETodanka, kar pa nima nobene zveze z danko. Z našim mnogostrankarstvom bomo v DEVETIH nebesih šele v DEVET deželi za DEVETO goro, ker nam je bilo rentabilno gospodarstvo devet let deveta skrb. Poslanski čvekači se po slovensko imenujejo tudi DEVETkači. Pušč drozg se imenuje tudi DEVEToviznik. Rokometiški pozajo DEVETmetrovko. Srednji napadalec v nogometnem moštvu nosi na hrbtu številko DEVET. V našem parlamentu vedno bolj velja pregovor: Slab glas seže v DEVETO vas. Ljubezenski igri, v kateri se devetkrat poigraš, pravijo DEVETkanje. Velikemu moškemu janezu ponekod pravijo DEVETak!

JANUAR

Vse tiste, ki so rojeni v januarju, bi rad spomnil, da je to mesec številka 1. Bolj veseli boste živeli, če boste vedeli, kaj vse je povezano s številko ENA. Pregovor v zvezi s pregrehami na primer pravi: ENA ni nobENA. Dobro je vedeti, da ENA lastovka še ne prinese pomladi. V žolji je za otroke sovražnik številka ena - ENKA. Pri nas vse stranke lastnino (se pravi krađejoj!) po ENEM kopitu in zato smo z ENO nogo že v konkurzu. Ob ENOstransko nizkih plačah in pokojninam bomo kmalu jedli samo še ENOlonečnice. Vsi ste se marsikaj naučili ob filmu "Plesala je samo ENO poletje". Ni varno, če rečeš ženski: Ti si pa ENA gost! Lahko ti primaže ENO okrog ušes. Vsi smo 40 let trpeli v ENOpartijskem sistemu! Ni dobro, če živiš tja v EN dan. Lep je pozabljen pregovor: Vsi za ENEGA, EDNE za vse. Vemo, da ima vsak samo NEO življenje. Narodna pesmica poje: ENA lučka mi gori, ENA mi pa sveti. Danes lahko vedno večkrat rečemo: Vse skupaj je ENO sranje! Ponavadi začnemo pit z ENIM kozarčkom in potem, ko jih je več, ENO zapojemo. Na žalost pri nas še vedno velja ENOženstvo in v svetem zakonu le ENA žena. In to najbrž zato, ker je številka ENA že v besedi ŽENA. Pozabljamo, da je edne druga beseda za raj. V besedi ENAKost je skrita le ENA-kost, ki jo od vekomaj zaman glodamo, da bi z nje odglodali vsaj EN grizljaj sočnega mesa.

MAJ

stegnili vse ŠTIRI od sebe. Srce avtomobila je ŠTIRicilinderski motor. Glasbeniki poznajo ŠTIRičetrinski takt. Kvartet poje ŠTIRIglasno. V večstrankarski klimi so, bolj kot dvoonožci, zvesti ČETVERONOžci. Želim vam, da vaše žene ne bi rodile ČETVERčkov in da bi večkrat zaplesali ČETVERko.

Maj, številka 5. Majevci, ne pozabite, da je v številki PET veliko elementov naše OF in družbenega razvoja: PETokraka zvezda, PETetka. Pijete kavo tako, kot Angleži čaj: samo ob PETih popoldne in ne od PETih jutraj do PETih zvečer. Priidni otroci prinašajo iz šole PETice. Še danes velja Prešernov verz: "da le PETica da ime sloveče". Ne verjemite, da je nesrečen dan PETek. Niste zaslužni dedec vi sami, zaslužna je tudi številka PET, če ste še dober PETelin. Prej je bil Marks, zdaj je za kariero ključar sveti PETer! Kdor bi rad razgibal potrebne demonstracije, naj si kupi PETarde. Več kot današnji tolar, je bil včasih vreden PETak. Žalostno bi bilo na svetu, kajti brez številke PET ne bi bilo PETja. Lahko pa številki PET zamerite, ker omogoča PEToliznike! Priznajte, da je bila najlepša PETošolska ljubezna. Brez številke PET ne bi bilo pesnika PETarke. Škoda, da košarkarsko pravilo ne velja tudi v našem parlamentu in med novinarji. Vsak, ki bi zagrešil pet osebnih napak, bi moral na klop. Na zatožno klop! Vsi imamo Ahilovo PETo. Najbogatejše podjetje je PETrol. Lepa roža je PETunija. Ptuj je PETovija. Prošnja je PETicija. Brez številke PET se ne bi rodil satirik in direktor RTV PETan. Ženske, ne pozabite, možko potenco dviga PETeršilj!

OKTOBER

Oktober je mesec številka 10. Oktobri zagotovo veste, da so mnoge narodne pesmi zložene v DESETEcih. Ne samo v lahkooatletiki, tudi med poslanci so hudi DESETERoboji. Na žalost je tudi v naši demokraciji, še posebej med kulturniki, precej DESETH bratov in DESETHic. Lepo je bilo včasih, ko so delovni ljudje odrađevali samo DESETHino. Pri nas sta kameleostvo in karizem poštene ljudi že zDESETKala. Ob nihanju našega tolarja nam bi prišel prav kakšen nemški DESETak. Drsimo v družbenopolitični kaos, ker ne spoštujemo DESETH božjih zapovedi, pa tudi socialdemokratskih načel ne. Upokojencem je hudo že DESETEga v mesecu! Pri vojakih nam pije kri DESETHar. V športu ste lahko premagani že zaradi ene same DESETHinke sekunde. Patološke besnim strankarjem svetujem: ko streljate v nasprotnika, denite v puško naborj, ki se imenuje DESETHak. V večstrankarskem sistemu je vedno bolj koristno DESETHprstno tipkanje, posebno v pomenu, ki v žargonu veseloživk (cipic!) pomeni seksanje. Zato, dragi poslanci Oktobri in Oktobrk, čimprej obvladajte DESETHprstno tipkanje. Pri tem imejte - za varnost - na zalogi najmanj DESETH kondomov.

FEBRUAR

Ker je februar mesec številka 2, svetujem, da si vsi, ki so rojeni februarja, zapomnijo vse o številki DVE. Pregovor pravi: Kar vesta DVE ženski, jih kmalu ve mnogo. Vedno več Slovincem nostalgijo žaluje za avstrijskim DVÖglavim orlom. Brez številke DVE ne bi bilo DVOkolesa. Pri nas je v vseh strankah vedno več DVÖličnežev. Tudi za - pred leti nedokončan - film Drazgoška bitka je bila usodna številka DVE. Zapravil je namreč DVE milijardi taktirnih dinarjev! Vsi poznate pesmico: DVE sta tabli Mojzesa... (ne Sepeta!) Ne pozabite, da je v slehernem človeku DVÖjnik. Lovci, ki jih je vedno več in že preveč (na živali in na ljudi!) imajo DVÖcevkce. Med ženskami so vedno iskane DVÖživke. Naši poslanci vedno bolj častijo boga Janusa, ker ima DVA obraza. V modi so DVÖspolniki. Še slovnica ne more brez številke 2, saj predpisuje DVÖpičje. In človeško srce je DVÖprekatno. V naših full seksi časih je vedno bolj zastarela zakonska DVÖjica. Vsi poznamo DVÖgrbo kamelo, DVÖfazni tok, DVÖglasno petje in v gledališču DVÖdejanke. Poznamo prastare zakonske DVÖboje. Naši poslanci vedno bolj šepajo zaradi DVÖjne morale. Vsi imamo DVE nogi, DVE roki, DVÖJE oče, DVÖJE uše, DVA ritna krljca, in DVA joška. Škoda, da nimamo tudi DVE češpljici in DVA janeza.

JUNIJ

Mesec številka 6! Junijci, ki ljubijo vinsko kapljico, imajo še posebej radi številko 6, saj je v Ljubljani gostilna ŠESTica! Nasproti je slavna palača Slavija, kjer je bilo zaslišanih že več kot ŠEST Slovincem. Upam, da imate v ustih še vsi ŠESTico. Pevci vejo, da brez številke 6 ne bi bilo SEKStetov, ne ŠESTtonske lestvice. Šoferji poznajo ŠESTonski kamion, arhitekti ŠESTulo. V stari Jugoslaviji smo trpeli pod ŠEST-ojansko diktaturo. V Miloševićevi Srboslaviji pa je diktatura ŠESTkrat hušja, kjer je v veljavi klatvica: "Jebem ti ŠEST bogova!" Številka 6, povedana po nemško: "Zeks", nas spomni na seks. V naši demokraciji so si premnogi prilastinili debele mošnje srebrnih ŠESTic. Redki vejo, da nedelji rečemo tudi ŠESTdesetnica. Nekateri kmetje so še zdaj ŠESTinarji. Balinarji poznajo ŠESTico (šiško) Ženskam, ki jih ne marate, vztrajno poskušajte narediti ŠESTorčke!

NOVEMBER

November. Enajsti mesec. Številka 11. Ker naše gašpararsko finančno ministrstvo bolj podpira šport, kot kulturo, morate Novembrci vedeti, da ima nogometno moštvo ENAJST igralcev in da so slalomski vratca podobna razširjeni številki 1-1-1. Prešernovi soneti so zgrajeni v ritmu ENAJSTerca. Če ne štejemo Judeža Iškarijota, je bilo apostolov samo ENAJST. Danes pa imamo, naprimer, v večstrankarskem parlamentu ENAJST Judežev in samo še enega poštenega apostola. Številka 11 sta pravzaprav dve enici, ki stojita druga ob drugi in dajeta skupaj vrednost ENAJST. To pa ne drži pri naših založnikih, ker so dve enici kar šesteli: ena in ena je dve! In tako številka 11 v založništvu nima več vrednosti ENAJST, ampak samo še vrednost dve, ki je osnova za honorarje pisateljem. Takšna je tudi naša nova matematika, katere končni sestevke se imenuje inflacija. Mnogo naših družbenopolitičnih zaslužnikov je obiskovalo le Čankarjevo ENAJSTO šolo pod mostom. Naša demokracija zgublja tekme tudi zato, ker v gol naše nestrokovnosti slabo strelja ENAJSTmetrovke. Novembrci in Novembrke! Da boste zaslužni pri naraščanju števila Slovincem, vam svetujem: V učbenikih seksanja, ki so preplavili naš knjižni trg, si oglejte ENAJSTO figuro veneris!

MAREC

Marec je številka 3. Rojeni marca, prisluhnite, kaj vse razodeva številka TRI. Svetujem, da svete TRI kralje ne praznujete več na skrivaj. V vseh strankah imamo že preveč ljudskih TRIBunov. Hvala TROedinemu bogu, da smo vsaj TRInoge pregnali. Danes se ne da živeti brez zvijačnih TRIkov. Pregovor pravi, da so dobre stvari TRI. Katere TRI so to, pa našim TREM glavnim strankam še ni uspelo ugotoviti. Za redarje v našem parlamentu bi bilo dobro poklicati iz zgodovine TRI mušketrije. Uspešno obrambno orožje proti strankarskim birokratom bi bil tudi Pozdejdonov TRIZob. Premnogi skriti "zaslužniki" si z našim denarjem prilastinijo TRIanem. Premnogi poslanci so TROprsti lenivci. Aletiki poznajo TROskok. Želva je TRI krempličarka. Vsem je všeč Plečnikovo TROMostovje. Seksi ženske so še bolj seksi v TRIkoju. Glasbeniki poznajo TRILček. Če bo bencin kar naprej vedno dražji, bomo začeli uporabljati starinski TRILček. Priporočam, da se pogumneje borite za demokratično, svobodno govorniško TRIBuno. Tamtadi premalo ljubite slovenski TRIGlav! In ne letajte kupovat preperelih kavbojki v TRIest. Slovensko večstrankarstvo ne bo nikoli TRIumf pravičnosti. Škoda, pravijo radožive ženske, da moški ne spadajo v TRIklinski sestav. Kadar zaidete v ljubezenski TRIkot, pazite, da ne staknete TRIperja.

JULIJ

Julij številka 7. Julicij, spoštujte številko SEDEM! Narodna poje: "Čez kratkih SEDEM let se bova vidla spet..." Kdor priznava mistiko, naj ga varuje Marija SEDEM žalosti. A tasteri še poznate ples SEDMERKA? Lepa je pesem: SEDEM si rož natrgala mi..." Posebno vrsto koruze imenujemo SEDMAKINJA. Grki so imeli SEDEM modrih filozofov, večstrankarski Slovenci pa imamo samo SEDEM triglavskih jezer, v katerih se utapljam. Teden ima še vedno SEDEM dni. Na SEDEM čudes starega sveta pozabljate najbrž zato, ker vidite pri nas vsak dan SEDEM krat SEDEM prilastinjenih čudes. Čez SEDEM let vse prav pride. Grešniki, skriti v aferah, ne pozabite: Vse pride na dan, če ne prej, pa čez SEDEM let! Vse naše stranke skrbijo, da bomo živeli SEDEM suhih let. Moškim Julijem naj povem, da so - tako kot pravljica Sneguljčica - tudi sodobne Sneguljčice sposobne full zadovoljiti SEDEM skratov. Vpišite se med škrate. Nekateri poslanci niso končali niti SEDEMletke. Škoda, da ženske nimajo, tako kot pujsica, SEDEM seskov.

DECEMBER

December je mesec številka 12. Rojeni v decembru, prisluhnite! Včasih je voditelju Kristusu zadostovalo DVANAJST apostolov, imenovanih DVANAJSTeri. Z njimi je priredil samoen banket, znan kot Zadnja večerja. Okrog naših strankarskih voditeljev pa se je razmnožilo že več kot 12 krat 12 apostolov. Razumljivo je, da mora biti potem tudi več banketnih večerij, ki nobena ni zadnja. In ki tudi stanejo več kot 12 krat 12 tisoč tolarjev. Priporočite našim humoristom (Partljiča izpustite, ker je zdaj resen poslanec) naj napišejo delo, kot je humoreska Ilfa in Petrova z naslovom DVANAJST stolov. Milijone vam pri športni stavi stresa v žep samo DVANAJSTica. Vsi se jezimo na proračunske DVANAJSTerniku. Če se boste preveč jezili na naše politike, boste dobili čir na DVANAJSTerniku. Če boste preveč zfrakavali obrambnega ministra, se lahko znajdete na sodišču, ki se po slovensko imenuje tudi DVANASTija. Na reševanje gospodarskih konkurzov smo se spomnili pet minut pred DVANAJSTO. Zapomnite si, da imamo v telesu DVANAJST lukenj in luknjic. Če štejemo od spodaj navzgor, je najbolj čaščena druga luknjica. No, pri nekaterih tudi prva. Upajmo, da v Novem letu 1994-em OZN ne bo spet izdajala samo množico resolucij, ki vse ne bodo šle niti v debelo knjigo DVANAJSTerko. Ženam svetujem naj možu - če jim bo leta 1994 spet skalal čez plot - vrnejo milo za drago! Spremenijo naj ga v rogonosca, podobnega jelenu DVANAJSTeraku!

APRIL

April, mesec številka 4. Rojenim aprila bo koristilo, če si zapomnijo vse, kar izvira iz številke ŠTIRI. Če boste lepo naravo bolj ljubili, vam bo podarila ŠTIRIperesno deteljico sreče. Dojenčki in pijanci so si podobni: oboji se plazijo po vseh ŠTIRIH. V demokraciji se moramo časopisnim lažem upirati z vsemi štirimi. Po skoku čez plot je - za plotom - pametno, če se pogovarjate samo na ŠTIRI oči. Preveč pa je poslanec, ki se pogovarja na ŠTIRI oči. Kvadratu rečemo tudi ŠTIRIjak. Pazite, da vam ženska ne natakne toliko rogov, da boste taki, kot jelen ŠTIRInajsterak. Živeti morate razumno, da boste čimpoznejše

AVGUST

Avgust je mesec številka 8. Avgustovci, ki ste zašli v politiko, si zapomnite, da je v naši demokraciji preveč vodilnih kadrov, ki imajo samo OSEMletko. Zato naš OSEMurni delavnik šepa. Žalostno je, da samo tasteri pesniki poznajo verz OSMEREC. Bojte se naše birokratske hobotnice, ki se po slovensko imenuje OSMEROnoga. Pivci poznajo kmečko gostilno OSMICO, kjer lahko spiješ precej OSMINK dobrega vina. Redki poznajo kemično prvino OSMIJ. Tiskarji poznajo tisk OSMINEC. Drsalec, ki namerava na ledu tekmovati, mora obvladati najprej OSMICO. Ženske bi brez številke OSME ostale brez praznovanja OSMEGA marca. Veslači poznajo OSMEREC s krmarjem. V našem demokratičnem OSMECU garaško vesla samo delavec, OSEM birokratov pa krmari. Demokratični krog parlamenta šefi strank radi spreminjajo v OSMEROkotni, da v OSEMkotov lažje skrijejo svoje grehe. Gole prsi mlade špeke ženske so podobne leteči številki 8.

Bralke in bralci,
naj vam 1994-to leto ne bo s težavami prežeto, naj bo od resnice in pravičnosti sveto, naj Slovincem ne spremeni v sovražnikov četo, naj bo od sonca ljubezni segreto, naj ne odvzre različno mislečih barv paleta, naj posname veselih pesmi kaseto, in vinca naj ne toči samo s pipeto!

JOŽE KOŠNJEK

Sprehod skozi minulo 1993. leto

Leto velike suše in nove vlade

Slovenija je leta 1993 dobila novo vlado, ki je uspešno prestala prvo leto vladanja. Novo vlado je dobila tudi Amerika. Jelcin se je tudi s pomočjo vojske obdržal na oblasti. V Sloveniji je bila velika suša z ogromno škodo, sicer pa je bilo tudi iztekajoče se leto leto vojn, posebno v Bosni in Somaliji, sprave med Izraelci in Palestinci ter pomembne mednarodne uveljavitve Slovenije. Kar v 48 držav sveta že lahko potujemo brez vizumov.

JANUAR: dr. Drnovšek je sestavil vlado

Prve dni januarja je zapadlo nekaj snega. Največ ga je bilo na Dolenjskem. V Sarajevu so ubili podpredsednika bosanske vlade, Slovenija pa je postala članica Mednarodnega denarnega sklada. Na obali so splavili prvo ladjo slovenske mornarice. To je bila jadrnica Sinji galeb, na splovitvi pa so bili vsi najvišji predstavniki slovenske države. Po dolgotrajnih pogajanjih je mandat dr. Janez Drnovšek sestavil novo slovensko vlado. Nastala je koalicija Slovenskih krščanskih demokratov, Liberalno-demokratske stranke, Združene liste socialnih demokratov in Socialdemokratske stranke Slovenije. Ministri so morali opraviti zagovore pred ustreznimi telesi državnega zbora. Na najtežjem

Drnovškova koalicija je zdržala prvo leto vladanja. Pravi, da je dovolj trdna še za drugo leto.

je bil kandidat za obrambnega ministra Janez Janša, ki pa je kljub temu uspešno preizkušeno. Začela se je afera VIS in obtožbe na račun takratnega njenega šefa dr. Miha Brejca. Slovenija je živela pod vtisom štrajkov. Stavkali so delavci koprškega Slavnika, učitelji pa so premislili. Na Jelcina je bil izvršen poskus atentata. Začelo se je zapletati pri obratu ljubljanske pivovarne Union v Buzetu v Istri. Zaradi oddaje prostorov v kranjski porodnišnici zasebnemu zdravniku je izbruhnil precej hud preprič s precejšnjim odmevom v javnosti.

FEBRUAR: Hrvati sekali pod Snežnikom

Predsednik vlade dr. Janez Drnovšek in zunanji minister Lojze Peterle sta bila na srečanju gospodarskega foruma sveta v švicarskem Davosu. Sicer pa je najkrajši mesec leta mineval v zapletu pod Snežnikom, kjer so hrvaški gozdarski delavci veselo sekali v slovenskih gozdovih. Po ostrem protestu in po grožnjah s povračilnimi ukrepi so Hrvatje svoje početje ustavili. V Ljubljani je bil podpisan sporazum o o trgovinskem in gospodarskem sodelovanju med Slovenijo in Rusijo. Februarja so na zaprosilo naših organov avstrijski policisti prijeli Adolfa Stormana, ki je bil pri nas obsojen na poldrugega leta zapor in bi moral biti v Dobu na prestajanju kazni. Rušenje na črno zgrajenih hiš na Malem Vrhku nad Ljubljano ni bilo uspešno. Črnograditelji so se uprli. Do razrepa je prišlo v Jelinčičevi Slovenski nacionalni stranki. Za predstojnika VISA je bil imenovan Janez Sirše, v Rusiji pa so se začeli zaostrovati odnos med predsednikom Jelcinom in parlamentom, v katerem sta imela glavno besedo predsednik Hasbulatov in njegov namestnik Ruckoj. Začela so se pogajanja z Italijo o odprtih vprašanjih. Slovenija je postala članica Svetovne banke.

MAREC: V Ljubljani so presadili srce

V Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani so uspešno presadili srce. Slovenski kmetje so protestirali zaradi vladne kmetijske politike. Protestirali so tudi upokojenci zaradi zamrznitve pokojnin, zavrelo pa je v Mariboru, kjer so stavkali v Metalni, s stavko pa so izražali svoje nezadovoljstvo tudi v štorski železarni. Državni zbor je izglasoval interventni zakon o zamrznitvi plač, kar je povzročilo sindikalni protest pred poslopjem slovenskega parlamenta. V začetku marca je Evropska skupnost, na srečo ne za dolgo, prepovedala uvoz mesa iz Slovenije in še nekaterih drugih držav. Iz nekdanje enotne stranke Zelenih sta nastali dve stranki. Probleme zaradi razdelitve je obravnavalo tudi sodišče. Vlada je sprejela osnutek letošnjega proračuna, ki naj bi znašal 291 milijard tolarjev. V nadaljnjih razpravah vsota ni bila bistveno spremenjena. Italija nam je grozila zaradi domnevno nerešenih medsebojnih vprašanj. Na francoskih volitvah so socialisti doživeli polom. Začelo se je dopisovanje in polemiziranje med obrambnim ministrom Janezom Janšo in predsednikom republike Milanom Kučanom. Hrvaška je dobila že svojo 4. vlado, pri nas pa je bil Lojze Janko izvoljen za ministra brez listnice. Svetovna javnost je bila vedno bolj pozorna na dogodke v Moskvi, kjer se je parlament postavil zoper predsednika Jelcina in ni sprejel njegovih predlogov.

APRIL: Podražil se je bencin

Aprila se ni zgodilo nič posebno pretresljivega. Vendar kljub temu pomembnih dogodkov ni manjkalo. Sredi meseca se je po skoraj enem letu mirovanja podražil bencin. Za papirnico Videm se je začel stečajni postopek. 1500 zaposlenih se je znašlo v negotovosti. Slovenska vlada je sprejela predlog Službe družbenega knjigovodstva in začela revizijski postopek v novogoriškem Hitu, ki je bil sploh šlager leta 1993. Aprila so začele zračne sile pakta Nato nadzorovati zračni prostor nad Bosno in Hercegovino, vendar se v tej državi zaradi tega ni nič spremenilo na boljše. Vojna se je nadaljevala, prav tako preseljevanje ljudi, vsi poskusi za mir in sporazum o njem pa so padli v vodo. Opozicija ni odnehala z rušenjem vladne koalicije, ki se je obdržala in vladala

naprej. V Sloveniji smo proslavili 27. april, dan ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda. V Washingtonu so odprli muzej, posvečen trpljenju Židov med drugo svetovno vojno. Na slovesnosti je bil tudi ameriški predsednik Bill Clinton. Državni statistični urad je sporočil, da so se cene v Sloveniji umirile, aprila pa je znašala inflacija le dober odstotek. Vojna v Bosni in Hercegovini se je prevlekla v drugo leto. Slovenija pa je dobila polmilijonti telefonski priključek.

MAJ: Tekstilindus dobil novega lastnika

Za Gorenjsko, še posebej pa za Kranj, je bila najbolj zanimiva novica, da je kranjski Tekstilindus dobil novega lastnika. Kupil ga je italijanski tekstilni koncern Bonazzi. Proizvodnja poteka normalno, prav tako pa so se tudi izboljšale plače. Med Slovenijo in Češko je bil podpisan sporazum o liberalizaciji trgovine. Evropska skupnost pa je podelila svoje najvišje priznanje Muzeju prve svetovne vojne oziroma Soške fronte v Kobaridu. Sploh je postal ta muzej svetovno znan, saj skoraj vsi ugledniki, ki obiščejo Slovenijo, pridejo tudi vanj. Kmetje so bili ponovno na cestah. Zaprli so promet in s tem zahtevali od vlade boljše kmetijsko politiko. Menili so, da vlada obljub, ki jih je dala ob prejšnji stavki, ni uresničila. V Portorožu se je končala ameriškoslovenska poslovna konferenca, na Bledu pa je bila odmevna mednarodna konferenca o manjšinah. Odprl jo je slovenski predsednik Milan Kučan in imel na otvoritvi zelo odmeven govor. V odnosih med Slovenijo in Hrvaško je prišlo do novih zaostrov. Hrvati so začeli v Sečoveljeh, na lastniško spornem ozemlju, graditi nov mejni prehod. Dela so bila ustavljena in državi sta se dogovorili, da se bosta vzdržali dejanj, ki bi poslabševali medsebojne odnose. Belokranjce je prestrašil potres 5. stopnje po Mercalliju. Slovenska politika se je še naprej ukvarjala z aferami, za zdaj samo še s Hitom in Visom, ugotovljene so bile nekatere nepravilnosti. V Beogradu so odstavili predsednika Zvezne republike Jugoslavije Dobrico Čosića. Očitno so mu preveliko popustljivost na pogajanjih o miru v Bosni in Hercegovini ter položaja Srbov na Hrvaškem. Zanimivo je, da je bil prav odstavljeni Čosić eden od tvorcev sedanje srbske politike in ideje o veliki Srbiji. V Ljubljani pa je bil združitveni kongres Združene liste socialnih demokratov. V enotno stranko so se združili vsi, ki so pod imenom Združena lista sodelovali na lanskih decembrskih volitvah.

Tudi to se je zgodilo

Šestega januarja se je huje poškodovao naš odlični smučarski skakalec Matjaž Zupan. Kaže, da se je uspešno pozdravil in je že v ekipi za novoletno skakalno turnejo. Enako smolo je imel nekaj kasneje tudi Franci Petek, ki je padel v Stamsu in tudi uspešno okreva.

Tretjega marca je bil velik dan za jeseniški hokej. Hokejisti Acronija so v dramatični 7. tekmi šele po streljanju kazenskih strelav premagali Olimpijo Hertz iz Ljubljane in tako že drugič zapored osvojili naslov slovenskega državnega hokejskega prvaka.

V začetku julija je bila marka povprečno vredna 70,20 tolarja

bolj za proslavo in kdo manj. Proslava je bila, na njej pa je govoril predsednik države Milan Kučan. V Ljubljani je bil odprt mednarodni grafični bienale. Slovenija pa je bila tudizunanjepolitično aktivna. Podpisan je bil sporazum o trgovinskem sodelovanju med Slovenijo in Švedsko. Zunanji minister Lojze Peterle je govoril na konferenci o človekovih pravicah na Dunaju, bil pa je tudi na obisku v Rusiji, v Bruslju pa so odprli nove prostore slovenske misije pri Evropski skupnosti.

JULIJ: Umrl je Ivan Maček - Matija

Julij je bil kljub počitniškemu in dopustniškemu času poln dogodkov. Pojdimo po vrsti. Varnostni svet Organizacije združenih narodov je zavrnil predlog za odpravo embarga za uvoz orožja v Bosno. Junija so cene poskočile za poldrug odstotek, so zračnili julija. Češka in Slovaška sta postali 30. in 31. članica Sveta Evrope, v Radovljici pa so nekdanjega Elanovega finančnika Pavla Kodra obsodili na štiri leta zapor. Delavci mariborske Elektrokovine so zasedli tovarno, v tem obdrevskem mestu pa so dobili Pravno fakulteto. Voditelj srbske opozicije Vuk Drašković je v pismu javnosti sporočil, da bo začel gladovno stavkati. Ruski vojski so zapustili Kubo. Državni zbor je končno dobil poslovnik, na osnovi katerega bo lahko normalno odločal. Hrvaški predsednik dr. Franjo Tuđman je na časnikiarski

Veliki obeti za slovensko in nemško gospodarsko sodelovanje. veleposlanik Seibert in predsednik slovenske Gospodarske Na Bledu je bila konferenca na to temo. V sredini nemški zbornice Dagmar Šuster.

JUNIJ: Umrl je Dražen Petrović

V Sloveniji je začelo deževati. Huda suša, ki nas je tepla od februarja dalje, je bila vsaj malo omiljena, čeprav so bile posledice suše in škoda velika. Slovenski krščanski demokrati in del Narodne demokratske stranke so se združili. Narodni demokrati so postali krilo krščanskih demokratov. Tudi junij ni minil brez stavke. 30. junija je stavkalo blizu 100.000 zaposlenih v kovinski in elektroindustriji. Tudi osnovnošolski in srednješolski učitelji so pripravili opozorilno stavko. Poročila o spopadih v Bosni in Hercegovini, po novem tudi med Hrvati in Muslimani, so postala vsakdanjost. Priprli so dve osebi, osumljeni nečednih poslov v primeru HIT. Vlada je sprejela odstop predstojnika Varnostnoinformativne službe Janeza Siršeta in na njegovo mesto imenovala Silvana Jakina, ki pa na tej funkciji tudi ni ostal dolgo. Predstavniki vlade in kmetov so podpisali sporazum o višjih odkupnih cenah mleka. Proslavili smo tudi dan državnosti. Okrog proslave je bilo precej prahu, saj so nekateri kar tekmovali, kdo je

konferenci povedal, da je v odnosih s Slovenijo Hrvaška čista kot solza. Gruzinski predsednik Ševardnadze je uvedel izredno stanje. Interpelacija v državnem zboru glede pravosodnega ministra Miha Kozinca ni bila uspešna. Kozinc je tako ostal minister še naprej, očitali pa so mu sodelovanje z UDBO. Silvan Jakin je postal tudi uradno novi predstojnik Sove. Po Sloveniji so se začeli klatiti medvedje. Na Notranjskem je eden od kosmatincev poklal 50 ovac, medved pa je bil viden tudi na Gorenjskem. V Ljubljani je v 86. letu starosti umrl narodni heroj Ivan Maček - Matija, s katerim povezujejo številna medvojna in povojna dogajanja v Sloveniji. Slovenija je dobila 80 milijonov dolarjev mednarodnega posojila. Dodelila nam ga je Svetovna banka. Iz Krškega so sporočili, da tamkajšnja nuklearka lahko obratuje še najmanj 10 let. Evropska unija ni sprejela sankcij zoper Hrvaško. Med julijskimi novicami še naslednje: Bojan Križaj je kupil tržiški maršalat, Franci Petek je grdo padel na treningu v Stamsu, na mariborskem letališču pa so odkrili orožje in aretirali prve posameznike, osumljene, da so vpleteni v ta posel. Obrambno ministrstvo je konec julija ovadilo javnemu tožilstvu generala Konrada Kolška, ki je bil med napadom na Slovenijo komandant enot, ki so sodelovale v agresiji. Kolšek živi v Sloveniji. Sicer pa je julija zajel Slovenijo vročinski val. Temperature so se dvignile nad 30 stopinj Celzija.

Rafael Zorman - Raff - Satanus kranjski

Ja, postani slaven

... snežno bel srajčni ovrtnik in tanke bele rokavice na rokah poudarjajo, očitno že pred leti ukrojeno, takole na oko nekoliko pretesno tistemu, ki jo nosi, črno obleko, iz katere gleda suh, z brado in brki poraščen ter z očali oplemeniten obraz, ki ga nekoliko skriva le s samolepljivimi črkami opremljen "šild", ali kako se že reče tisti zadevi, ki štiti obraz pred sončnimi žarki. Počasen, a odločen korak, pogled, kot da je usmerjen v neko točko v daljavi in pokrivalu podobno polepljen kovček v desni roki, pri katerem se ponavadi izteče pogled, pravzaprav eden izmed mnogih pogledov, ki jih tej nevsakdanji pojavi namenjujejo naključni mimoidoči na kranjskih ulicah. "Kdo je pa ta," si misli tujec in: "Poglej ga Raffa," ugotovi domačin, ki v čudnem možičju spozna Raffa alias Satanusa kranjskega, kot se je samega sebe poimenoval Rafael Zorman, fant nekaj več kot sedemindvajsetih let, iz Preddvora pri Kranju. Namreč, redkokateri Kranjčan še ni slišal za Raffa, tistega, ki se na koncertu kot "playback pevec" priključil nastopajočemu bandu, tistega, ki tako čudno pleše v diskoteki, tistega, ki pred 5.000 ljudmi skoči v letni bazen, tistega, ki se ženskam, željnim seksa po telefonu oglasi na oni strani žice..., tistega, ki vedno zbuja pozornost, kjerkoli se že pojavi.

objavil nekaj pesmi. Imel sem tudi oglase za sex po telefonu.

Sex po telefonu?

Ja, kakšnih štirideset različnih žensk me je do sedaj poklicalo. Zapisujem si imena, seveda izmišljena (pokaže zvezek), njihove značilnosti...

3. Svoboda v glavi lahko pomeni, da je le ta skoraj prazna.

So to starejše ali mlajše ženske?

V glavnem štiridesetletnice.

Sklepaš po glasu?

Aha. Veš, ženske srednjih let imajo večjo potrebo po spolnosti. Ko je ženska mlada, ima svoje spolne nagone zadržane, v ospredju so druge stvari: mož, otroci, avto, hiša, pa še enkrat...

Koliko časa se pogovarjaš z eno žensko?

Eno do dve uri. Zadnjič sem z eno govoril od enajstih zvečer pa doštirih zjutraj.

Je telefon dvoječek?

(smeh) Ne. No, tista od zadnjič je pač rekla, da je bilo prvič dobro in da bi še enkrat. To pa je takoj par ur.

Ženske se samozadovoljujejo ob tvojem govorjenju? Seveda.

Mišliš, da doživijo orgazem?

Ne vem ali jim pride ali ne. Lahko se tudi pretvarjajo. Ampak, če jim ne bi prišlo, najbrž ne

4. Črna luknja je lahko vhod smrti ali pa izhod za življenje.

Kdo si pravzaprav, Rafael, Raff, Satanus kranjski...?

Trenutno sem svobodni umetnik. Pesnik, pisatelj, fotograf... Povod za to pa je bila prometna nesreča, ko sem se aprila 1985 z avtom zaletel v drevo. Dva meseca sem bil v komi, se drugič rodil, bil nekaj časa nepokreten, na invalidskem vozičku, ob pali-

1. Kadar se počutiš modro, morda ni zraka ali pa si pijan.

ci, s šepavo hojo. Na zimo so mi starši kupili tekaške smuči in če bi takrat kdo snemal moj tek, bi bila to živa burleska. V stotih metrih sem pedesetkrat padel. Ampak jaz sem se trudil in trudil, rekel sem si: "Če ne bom zdaj, ne bom nikoli." Tako mi je v tolažbo ostalo pisanje, lahko sem se preselil v drug svet, svet domišljije. Za razgibanje sem vsak teden hodil v disco. Ker je bil moj ples bolj neroden, brez ritma, punce niso hotele plesati z menoj, zato sem naredil križ čez njih in plesal v stilu Billyja Idola "Dancing With Myself".

Samo zaradi razgibanja?

V začetku ja, potem pa mi je to prišlo v veselje. Vedno sem bil med "taglavnimi", bil sem v središču pozornosti. In mi je postalo všeč. Na kasete sem si posnel čez 400 skladb, veliko sem se jih naučil, znam recimo vsa besedila od Californie, začel sem hoditi na koncerte, kjer sem potem pel. Zgledalo je kot "playback".

In pisanje?

7. februarja '86 (naslednji dan je obletnica Prešernove smrti) sem se odločil, da bom pisal pesmi in v ustvarjanju poskušal

Ljudem se zdiš malo čuden, kako se sam počutiš v svoji koži?

Specialno. A veš, ljudje me res gledajo postrani, me imajo za čudnega, a jaz se nisem zaradi tega napol, ampak sem začel pisati. Tako nisem mislil na to, kakšen revež sem, kje sem, kaj sem... Naredil sem čudež, saj sem se v bistvu drugič rodil. In prva knjiška mi je dala precej poguma

2. Na pokopališču je največ motivov za brezskrbnost.

za naprej.

Odkod pa Satanus kranjski?

V vsakem človeku se začnejo prebujati hormoni. Glavno duševno in psihološko zadovoljstvo je bilo moje pisanje in leta '88 sem začel pisati "trdo, eroično poezijo". Od tod Satanus...

Oglašas se tudi po radiu?

Ja, velikokrat telefoniram na Radio Kranj, RGL, Radio Slovenija, ponavadi imam kaj pametnega za povedati. To je tudi reklama zame. Lahko napišem tisoč knjig, a če jih "folk" ne bere, me ne bo nihče poznal. Radio pa poslušajo veliko ljudi, tako me poznajo tudi v drugih krajih Slovenije. Tudi naslov sem imel v Vročem kaju, pa v Z - ju, kjer sem

Navada je, da smo pred novim letom vsi tako dobri in prijazni in ustrežljivi in sploh naj. Navada je, da si pred novim letom vsak nekaj zaželi, da dobi darila od najbližjih in najdražjih ali piše dedku Mrazu.

Kdor ni dobil za Miklavža, bo dobil od dedka Mraza. Ta patron zadnje čase res krepko prihaja iz mode, a meni je bil od nekaj bolj všeč kot Miklavž. Nima namreč - parkeljnov!

Še danes namreč čutim posledice, prizadejane od enega parkeljna.

V petdesetih letih me je kljub strahotnemu enoumju doma obiskal Miklavž s parkeljnom. Ta parkelj je bil res grozen: sosedov mulec, ki me je že tako ali tako klofnil ob vsaki priložnosti. Kot parkelj pa me je z neizmernim užitekoma za obe ušesi divje potegnili s kmečke peči. Ta sovražna parkeljnova gesta je bila tako pristna in tako boleča, da je moral vskočiti sam Miklavž in vstran povleči razdivjanega mulca. Nategnjena in počena ušesa se dolgo niso zacelila in še danes, ko se Luna menja, me nekam zoprno pečejo.

To je bil zame pač čisto zadosten argument, da me je bilo strah pisati Miklavžu, čeprav je ob rdečih večernih zarjah tako intenzivno pekel slastne piškote. Bolj si se trudil biti priden vse leto, bolj si se nekje noter zavedal, da stoprocentne pridnosti ni in da parkelj registrira vsako najmanjšo nagajivost.

Dedek Mráz, magari tisočkrat socrealistični, pa je imel okoli same plahe srnice in zajčke, ki so te v najslabšem primeru malo uščipnili v lička, drugače pa pustili pri miru.

In ker je navada, da si pred novim letom želimo vse najboljše in da nismo zlobni in hudobni, pišem dedku Mrazu same lepe želje.

Želim si, da te majhne deželice, ki jo je kura zmožna v dveh dneh preleteti, ne bi furt na furt porivali sem in tja. Taka ozemeljska in demografska malenkost bo težko prenesla toliko zdrav in škandalov

naokoli sklonjene in ponižane glave?

Našemu vrlému parlamentu od srca in iskreno želim, da se mu volivci ne bi kar naprej smejali. Naj, zaboga, kakšen zakon, ki ga sprejmejo s takim trudom in prizadevanjem, da še na dopust ne morejo, vzdrži svojo formulacijo vsaj kakšen dan - tako pa sprejemajo zakon na zakon, da moraš biti že ekspert, da slediš tej zakonski evforiji.

Zelo pozitivno bi odmevalo, ko bi poslanci najvišjega ranga vsaj kakšnih štirinajst dni pozabili na lastne dohodke in

bi več poklicale. Mene pa večkrat pokličejo, tudi njihove prijateljice.

Ti kdo tudi teži?

Tudi.

Imaš kakšen zasluzek od tega?

Ne, to delam tako iz veselja.

Slovenski narod in sex?

Kar se tiče seksa, je folk pri nas precej zatrt, zdi se mi da se vsi skrivajo za masko lažne morale. V resnici imajo drugačen odnos do seksa, kot to

Samo to ne!!!

Recite mu, da je nor, recite mu, da je kot vol, recite mu, da je star, recite mu, da je pozabljen, recite mu, da je zastarel, samo ne vzemite mu njegovega realnega peresala!

kazejo na zunaj.

Ukvarjaš se tudi s fotografiranjem?

Samo fotografiram, razvijam ne. Naredil sem "Hard Foto - Strip".

Kako dobiš ženske, ki ti gole pozirajo pri fotografiranju?

To so v glavnem moje prijateljice. Razen letos poleti, ko sem slikal eno od Ukrajink, ki so bile tu v Preddvoru. Njej sem plačal 100 mark.

Se bojiš AIDS - a?

Kot se hudič boji križa.

Kaj nameravaš početi v prihodnosti?

Big Star. Postati slaven in seveda ujeti in prehiteti Prešerna. Še vedno bom pisal.

Si zadovoljen sam s sabo

Sem. Saj mi ni nič hudega. Živim pri starših v "umetnem rajju". To pomeni, da imam vse, tole sobo, računalnik, televizijo, videorekorder, prenosni telefon... Lahko pišem... Sicer pa sem končal srednjo elektro šolo, ampak sem zdaj invalidsko upokojen. Potreboval bi sponzorja za objavo mojih pesmi, zgodb...

Kaj bi recimo ob novem letu zaželel Slovenkam in Slovencev?

Čimveč novih Slovencev in Slojenk. Č Igor K.

Novoletne želje

Upam, da bodo nove občine fletne in prijazne in da bodo gospodje novi župani izvoljeni v prvi rundi. Če ne bodo, pa lahko zaradi mene župane izbira kar Špringla Marogla.

kolikor jih je producerala letos. Od najbolj neopaznega človečka, novinarskega pisuna ali šefa države - vse leta po sodnijah in se vsepkev toži in obtožuje. Pravi baraboni pa pridno izkoriščajo pravni kaos. Mar je prihodnost res v rokah gospodičev, ki ob vsem tem neredu bogatijo - na račun certifikatorske raje, ki hodi

privilegije. Saj letos ni minil niti mesec, da si ne bi dali kaj izplačati. Res je, da je delati novo mlado državo garaško delo - a naj vsaj kakšen zanosni poslanski entuziazem spolzimo brez plačila. Bz zgodovina na veke vekov hvalježno beležila, kakšni pošteni in garači so kreirali samobitnost in samostojnost.

Prihodnost je vera, kdor se zanjo žrtvuje, se dvigne v življenje, če vzdrži poslansko trpljenje.

Vse najlepše in vse najboljše pa želim občanom novih slovenskih občin.

Slutim, da bo ta zadeva res vesela. Že zato, ker so poslanci to nesrečno lokalno samoupravo vlačili gor in dol in ker se je izkazalo na desetine interesov, kako in kaj. V tem času in v teh debatah je padla tudi ona huda in najhujša, češ da bo kar državljanska vojna. Čudno. Vsak, ki je kolikaj pri stvarih, bi ob spremljanju škandalov in hudobij že čez leto lahko ugotovil, da latentna verbalna državljanska vojna že traja, ne pa, da se bo šele začela.

Upam, da bodo nove občine fletne in prijazne in da bodo tudi dobile kaj za pod zob. Sedanje namreč ne pridejo in ne pridejo do državnih jasl - vedno so pri koritu samo tisti, ki imajo močna ramena in dolge jezike, tako da kakšna provincialna skupnost lahko samo joka in stoka.

To bo še heca. Samo pomislite, da vsi kandidati za nove gospode župane ne bodo v prvi rundi izvoljeni na neposrednih volitvah in bo šlo vse jovo na novo. In bomo skalali po referendumih, da bo veselje. Osebnost grem samo enkrat - naslednjič pa zaradi mene lahko župana izvoli kar bolha Špringla Marogla. Komur je v Butalah zlezla v brado, je bil pa župan.

Pa srečno! • D. Sedej

VREME
Vremenslovci nam za danes popoldne napovedujejo pooblačitve s kratkotrajnimi padavinami. V petek naj bi bilo čez dan suho, zvečer pa naj bi začelo deževati. V noči bo dež prešel v sneg tudi v nižinah.
Torej si lahko obetamo snežen prehod v 1994
LUNINE SPREMEMBE
Ker je včeraj ob 00.05 nastopila polna luna, bo do naslednje lunine spremembe po Herschlovem vremenskem ključu mrzlo.

PREJELI SMO

Finska - sever je potrebno razumeti

Pobuda za tole pisanje sem dobila ob branju potopisa s Finske v prejšnjih številkah Glasa. Po enoletnem bivanju v tej nordijski državi so moje predstave o ljudeh, kulturi in načinu življenja precej drugačne od tistih, ki jih dobi običajen popotnik. Za pravilno razumevanje razmer moramo poznati:

Zgodovinske okoliščine nastanka finske dežele in kulture

Po zadnji ledeni dobi, ki je geografsko pokrajino zelo zamenjala, (tisočera jezera, peščeni nasipi, dviganje površja - 1 mm letno...) so pogoji tudi tu na severu, postali dovolj ugodni za nastanek življenja. Podatkov o prvih prebivalcih je zelo malo. Ljudje so se tu začeli naseljevati pred 3000 do 2000 leti in vsekakor so še danes Lapenci, ki naseljujejo velik del severne Skandinavije, potomci prvih naseljencev. V istem času, so se začele migracije Fino-ugrijskih plemen iz Urala. En del teh je krenil proti zahodu in se ustavil na območju današnje Madžarske, ostali pa so se usmerili proti severozahodu in preko Estonije pristali na Finskem. Tako so madžarski, estonski in finski jezik sorodni. Prihodu teh plemen na Finsko so sledila germanska plemena s Švedske. Zato že od takrat prisotnost švedskega jezika na Finskem, ki je danes drugi uradni jezik in obenem materni jezik šestih odstotkov finskih državljanov. Tretji poluradni jezik je laponsčina ali sami.

Pred prihodom krščanstva so bili Finci največje plemo. Z njimi pa so na tem ozemlju živela še druga ljudstva: Vikingi-Švedi na JZ, Tavasti v osrednji Finski, razna švedskogovoreča plemena na Z, Kareli na V ter Lapenci na S. Pred 1000 leti tudi sem prodre krščanstvo, istočasno z vzhoda in zahoda. Danes imajo dve glavni religiji, ortodokсна (1 odstotek prebivalstva) in evangeličanska oz. luteranska (89 odstotkov prebivalstva). Slednja je nadomestila rimskokatoliško po reformaciji. Vendar pa danes intenzivne religioznosti ljudi ni opaziti. V 12. in 13. stoletju, so se začela močna osvajanja s Švedske, ki je takrat že bila kraljevina. Plemena na Finskem niso bila dobro organizirana, zato so jih Švedi priključili svoji državi. Obdobje švedske nadvlade je trajalo celih 600 let. Zato od takrat ni težko opaziti številne ostanke arhitekture, pa tudi kulturnega vpliva. Vse do 19. stol. je Finska pripadala Švedski, ko si je Ruski car Aleksander zaželel finskega ozemlja, ker je hotel varno zaledje za novo nastalo glavno mesto Rusije Petersburg. Želja se mu je uresničila v vojni s Švedi 1808-09, ko je Finska postala del Rusije in dobila status velike vojvodine. Car Aleksander je dal Finski veliko avtonomije, tako je švedska zakonodaja ostala še vedno v veljavi in Finska zavest je postala vse močnejša. Naslednji ruski car Nikolaj II jim je avtonomijo vzel, zato so Finci začeli temu nasprotovati. V času I. svetovne vojne, ki se Finske komajda dotakne,

pred prihodom krščanstva so bili Finci največje plemo. Z njimi pa so na tem ozemlju živela še druga ljudstva: Vikingi-Švedi na JZ, Tavasti v osrednji Finski, razna švedskogovoreča plemena na Z, Kareli na V ter Lapenci na S. Pred 1000 leti tudi sem prodre krščanstvo, istočasno z vzhoda in zahoda. Danes imajo dve glavni religiji, ortodokсна (1 odstotek prebivalstva) in evangeličanska oz. luteranska (89 odstotkov prebivalstva). Slednja je nadomestila rimskokatoliško po reformaciji. Vendar pa danes intenzivne religioznosti ljudi ni opaziti. V 12. in 13. stoletju, so se začela močna osvajanja s Švedske, ki je takrat že bila kraljevina. Plemena na Finskem niso bila dobro organizirana, zato so jih Švedi priključili svoji državi. Obdobje švedske nadvlade je trajalo celih 600 let. Zato od takrat ni težko opaziti številne ostanke arhitekture, pa tudi kulturnega vpliva. Vse do 19. stol. je Finska pripadala Švedski, ko si je Ruski car Aleksander zaželel finskega ozemlja, ker je hotel varno zaledje za novo nastalo glavno mesto Rusije Petersburg. Želja se mu je uresničila v vojni s Švedi 1808-09, ko je Finska postala del Rusije in dobila status velike vojvodine. Car Aleksander je dal Finski veliko avtonomije, tako je švedska zakonodaja ostala še vedno v veljavi in Finska zavest je postala vse močnejša. Naslednji ruski car Nikolaj II jim je avtonomijo vzel, zato so Finci začeli temu nasprotovati. V času I. svetovne vojne, ki se Finske komajda dotakne,

Od takrat naprej se Finska zelo hitro razvija. Uspelo ji je razviti visoko socialno varnost ter hiter tehnološki in znanstveni napredek. Tako je kmalu postala enakovreden partner ostalim skandinavskim deželam. Istočasno je morala biti Sovjetske Zveze ker so se še kasneje bali njenega napada. In šele s privolitvijo SZ so začeli formirati svoj obrambni sistem. Zunanjepolitično, zavedajoč se geografske odmakljenosti, se Finska začne uveljavljati tudi na področju Združenih narodov. Dali so pobudo za ustanovitev Mir-ovne konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, ki je prvič potekala v Helsinkih leta 75.

Danes je Finska demokratična republika s parlamentarno ureditvijo in predsednikom, ki ima veliko politično moč. Trenutno je dolgoletni finski predsednik Mauno Kivisto, januarja 94 pa bodo imelinove predsedniške volitve. Po zadnjih parlamentarnih volitvah leta 91 so v parlamentu tri največje stranke: centralna-liberalna stranka, socialni demokrati in konzervativna narodna koalicija. Kar se tiče trgovanja, Finci izvozijo največ visoke tehnologije, papirja, kemične industrije ter lesnih izdelkov, uvozijo pa največ surovin, izdelkov široke potrošnje in kar 19 odstotkov tujih investicij.

nadaljevanje prihodnj

SOBOTA, 1. januarja 1994

TV SLOVENIJA 1

7.05 Tedenski izbor: Radovedni Taček; Lonček, kuhaj!; Zimska tekmovalnja; Klub klobuk; Tok tok, Zgodbe iz školjke; O praznikih, Novo leto
11.15 Dunaj: Novoletni koncert, prenos
13.35 Mali čarovnik, kanadski film
15.25 Babica gre na jug, slovenski film
17.00 TVD
17.10 Terra X, nemška dokumentarna serija
18.00 Regionalni program Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.10 Zvezdniki v cirkuški areni
21.45 Korenine slovenske lipe; Domače obrti na Slovenskem
22.20 TV dnevnik
22.55 Sova: Zlata dobrota, ameriški film

TV SLOVENIJA 2

13.30 Garmisch-Partenkirchen: Novoletna skakalna turneja, prenos 14.30 Kri, znoj in slava 16.35 Kako je zvenelo, ponovitev noveletne oddaje 17.25 Dvoboj, ameriški film 18.50 Vodne pustolovščine, angleška poljudnoznanstvena serija 19.30 TV dnevnik 20.10 Framed, angleška nadaljevanja 21.00 Veliki zločini in procesi 20. stoletja 21.25 Pogled in zašeni 22.30 Sobotna noč

TV HRVAŠKA 1

9.40 Ešnapurski tiger, nemški barvni film 11.15 Novoletni koncert, prenos z Dunaja 13.30 Poročila 13.35 Avto šola, ameriški barvni film 15.45 Mladi Indiana Jones, ponovitev 16.35 Dva misijonarja, italijansko-francoski film 18.10 poročila 18.15 Me je kdo iskal?, ponovitev 19.15 Na začetku je bila beseda 19.20 Risanka 19.30 TV dnevnik 20.15 Mestni fantje, ameriški barvni film 22.05 Uspešnice leta 1993 23.05 Slika na sliki 0.05 Nori Max: Cestni bojevniki, avstralski barvni film 0.30 Sanje brez meja

TV HRVAŠKA 2

10.25 TV koledar 10.35 Cimarron, ponovitev ameriškega barvnega filma 12.55 Svetovni pokal v smučarskih skokih, prenos 15.30 Zalite, milord?, zadnji del humoristične nadaljevanke 16.20 Da, gospod minister, humoristična nanizanka 17.20 Ponovitev 19.00 Risanke 19.30 TV dnevnik 20.15 Ljubezen da, ljubezen ne, ameriška humoristična nanizanka 20.40 Rock koncert: Bee Gees 21.25 Nočna izmena: Severna obzorja, ameriška nanizanka; Brewsterjev milijoni, ameriški barvni film

KANALA

9.00 CMT 11.00 Kino, kino 12.00 Soba v drugem nadstropju, ponovitev ameriškega barvnega filma 13.30 A shop 13.40 Video strani 18.00 Vohuni, laži in gola bedra, ponovitev ameriškega barvnega filma 19.30 Radio FM, ponovitev 20.00 Srečni Luka, risanka 20.30 Radio FM, ameriška humoristična nanizanka 21.00 Zaljubljena Lily, ameriško-madžarski film 22.55 CMT 0.00 Modro, ki vznemirja, erotična nanizanka

TV AVSTRIJA 1

9.05 Ironimus 93, ponovitev 9.30 Uspešne šale, ponovitev 11.00 Seks, laži in gospodinjski aparat, kabaret 11.30 Najbolj nora je resnica, ponovitev ameriške komedije 13.00 Čas v sliki 13.10 Izlet na deželo, kanadski film 14.45 Lobo, Gusarji 14.50 Pastirska pesem, 3. del 14.55 Daffy in kit, kanadski film 16.25 Mini čas v sliki 18.35 Asterix

radio triglav
96 MHz

SOBOTA

CENTER amer. ris. ALADIN ob 17. uri, amer. kom. ROBIN HOOD - MOŽJE V PAJKICAH ob 19. in 21. uri, STORŽIČ amer. erot. thrill. NEČISTI POLICAJ ob 16. in 18. uri, prem. slov. filma MORANA ob 20. uri, ŽELEZAR amer. kom. ZGUBLJEN V NEW YORKU ob 18. in 20. uri, DUPLICA prem. amer. rom. kom. RESTAVRACIJA LINGUINI ob 18. in 20. uri, TRŽIČ prem. amer. kom. LJUBICA, POVEČAL SEM OTROKE ob 18. in 20. uri, ŠKOFJA LOKA amer. kom. LJUBICA, OTROK JE NARASTEL ob 18. in 20. uri, RADOVLJICA amer. kom. SAM DOMA II. del ob 18. in 20. uri

NEDELJA, 2. januarja 1994

TV SLOVENIJA 1

8.38 Otroški program: Živ zav; Makalona; Poletje s Selikom, Snežna kraljica
11.30 Obzorja duha
12.00 Naša pesem
12.30 Vodne pustolovščine
14.10 Zlati tjujeni, kanadski film
15.35 Dediščina sončnih bogov, dokumentarna serija
16.05 Calebove hčerke, francoska nadaljevanja
17.00 TV dnevnik
17.10 Po domače
19.30 TV dnevnik

20.10 Novoletni 3 x 3
21.25 Benetke, angleška dokumentarna oddaja
22.00 TV dnevnik
22.20 Sova: Ludwig, italijanska nadaljevanja; The Rivals od Sherlock Holmes, nanizanka

TV SLOVENIJA 2

9.40 Tedenski izbor: Pogled in zašeni, ponovitev; Joseph Conrad, francoska nadaljevanja 11.40 Zvezdniki v cirkuški areni 13.10 James Cagney, najboljši na svetu, dokumentarni film 14.00 Zrelo, ponovitev ameriškega filma 16.00 Športna nedelja, NBA košarka, DP v hokeju: Celje: Acroni Jesenice 19.30 TV dnevnik 20.10 Moja Afrika, ameriški film

TV HRVAŠKA 1

7.55 TV koledar 8.05 Čas v sliki 8.10 Mestni fantje, ponovitev ameriškega barvnega filma 10.00 Poročila 10.05 Nedeljski živ zav 11.00 Malavizija 12.00 Poročila 12.05 Kmetijska oddaja 13.00 Narodna glasba 13.30 Mir in dobrota 14.00 Duševni klic 14.00 Poročila 14.05 Uspešnice leta 1993, ponovitev 15.05 Indijski nagrobni spomenik, nemški barvni film 16.35 Poročila 16.40 Opera box 17.15 Gospa in cestni razbojnik, angleški barvni film 18.50 Zajčje zgodbe 19.15 Tv fortuna 19.30 TV dnevnik 20.15 Tango in Cash, ameriški barvni film 21.55 Poročila 22.00 Koncert: Severina 23.00 Odetel bom, ameriška nadaljevanja 23.50 Slika na sliki 0.50 Poročila v nemščini 0.55 Sanje brez meja

TV HRVAŠKA 2

11.50 TV koledar 12.00 Zlati tjujeni, ponovitev ameriškega barvnega filma 13.30 Mediteran, ponovitev italijanskega barvnega filma 15.00 Rock koncert: Bee Gees, ponovitev 16.30 Cro pop rock, ponovitev 17.10 Športna nedelja: NBA liga 17.40 Šport v letu 1993 19.30 TV dnevnik 20.15 Črno-belo v barvah: Dvignji sidro, ameriški barvni film, Leteči ciklus Montyja Pythona, britanska humoristična serija

KANALA

8.00 Nedeljski nagovor: Pater Benedikt Lavrh 8.15 RIS 8.40 Srečni Luka 9.05 Zaljubljena Lily, ponovitev ameriško-madžarskega barvnega filma 11.00 Ameriških deset 11.30 Dance sasion 12.00 Nedeljski nagovor 12.15 Helena, čestitke 17.30 Dama v belem, ponovitev ameriškega barvnega filma 20.30 Tropska vročica, ameriška nanizanka 21.25 Kino, kino, kino, oddaja o filmu 22.15 Barnum, ameriški barvni film 23.50 CMT 0.00 Modro, ki vznemirja, erotična nanizanka

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki 9.05 Dogodivščine barona Munchausna, ponovitev nemško-angleškega filma 11.05 Pasalmi iz rimskih večernic Georga Friedricha Handla 12.00 Oddaja 12.30 Orientacija, ponovitev 13.00 Čas v sliki 13.10 Zlata dekleta,

NEDELJA

CENTER prem. amer. kom. LJUBICA, POVEČAL SEM OTROKA ob 17. in 19. uri, pre. amer. rom. kom. RESTAVRACIJA LINGUINI ob 21. uri, STORŽIČ amer. ris. ALADIN ob 16. uri, amer. kom. ROBIN HOOD - MOŽJE V PAJKICAH ob 18. in 20. uri, ŽELEZAR amer. kom. ZGUBLJEN V NEW YORKU ob 18. in 20. uri, DUPLICA amer. erot. thrill. NEČISTI POLICAJ ob 18. in 20. uri, TRŽIČ amer. akcij. film POLNOČNA VROČICA ob 18. in 20. uri, ŠKOFJA LOKA amer. kom. LJUBICA, OTROK JE NARASTEL ob 18. in 20. uri, ŽELEZNIKI franc. ljub. drama VRNITEV CASANOVE ob 19. uri, RADOVLJICA amer. kom. SAM DOMA II. del ob 18. in 20. uri

PONEDELJEK, 3. januarja 1994

TV SLOVENIJA 1

11.20 Tedenski izbor: Vrnitev antilope; Znanje za znanje; Učite se; Terra X, nemška dokumentarna serija
15.50 Videomoda, Dinastija draguljarjev
16.20 Dober dan, Koroška
17.00 TV dnevnik
17.10 Otroški program: Radovedni Taček, Zimska tekmovalnja
18.00 Regionalni studio Maribor
18.45 ABC - ITD
19.30 TV dnevnik
20.10 Sedma steza
20.35 Slovenija v letu 1993
21.15 TV poper
22.20 TV dnevnik
22.45 Sova: Ljubezen na prvi pogled, The Rivals of Sherlock Holmes, nanizanka

TV SLOVENIJA 2

15.20 Tedenski izbor: Novoletni 3 x 3, ponovitev; Obzorja duha 17.00 Sova: Ludwig, The Rivals od Sherlock Holmes, nanizanka 18.50 Univerzitetni razgledi 19.30 TV dnevnik 20.10 Marx in Coca-cola, 2. del nemške drame 21.15 Studio City 22.25 Večer jazz v studiu 1, Ratko Divjak trio

TEHNIK

SGP TEHNIK
ŠKOFJA LOKA, Stara cesta 2

objavlja prosto delovno mesto

PRAVNIKA

za nedoločen čas

Pogoji:

dipl. pravnik z najmanj 3-letnimi delovnimi izkušnjami, zaželen pravosodni izpit
Kandidati pošljejo vlogo za zaposlitev z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni na naslov: SGP Tehnik Škofja Loka, Stara cesta 2. Kandidati lahko dodatne informacije dobijo v kadrovski službi podjetja, tel. 620-371.
O izbiri bodo kandidati obveščeni po poteku roka za objavo - 15 dni.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki 9.05 Slika Avstrije 9.30 Divje živali v štirih letnih časih, 1. del 10.30 Ukročeni trmoglavci, ponovitev italijanske komedije 12.10 La Tube, francoska risanka 12.15 Rdeči mandarin, ponovitev 13.00 Čas v sliki 13.10 Pod vodo okoli sveta, ameriški film 14.55 Stan in Olio, risanka 15.00 Otroški program 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wuritzer 18.00 Čas v sliki 18.05 Mi 18.30 Baywatch - kopališki mojstri iz Malibuja 19.22 Znanost 19.30 Čas v sliki 19.55 Šport 20.15 Športna arena 21.05 Industrija na razpotju 21.50 Kuharski mojstri 21.55 Kojak - temne zvezde, ameriška TV kriminalka 23.25 Čas v sliki 23.30 Dogodivščine Lucky Lady, ameriška komedija 1.20 Miami Vice 2.00 Poročila

MEGAMILK

TV AVSTRIJA 2

8.30 Vremenska panorama 12.50 Tisoč mojstrov 13.00 Družinske vezi 13.25 Jakob in Adela 14.15 V kraljestvu ruskih medvedov, 2. del 15.00 Sen zimske noči, nemška komedija 16.20 Salzburški božič 16.45 Palača na Ringstrasse, 9. del 17.30 Lipova ulica 18.00 Pri Huxtablovih 18.30 Srček 19.00 Zvezna dežela danes 19.30 Čas v sliki 20.00 Kultura 20.15 Drombuschevi, 2. del 21.40 Pogledi od strani 21.50 Kuharski mojstri 21.55 Novo v kinu 22.00 Čas v sliki - večerni studio 22.45 Mojstrovine: Bad Luck Blacky, risanka 22.55 Casi 0,25 Hound Hunters, risanka 0,35 Čudne skušnjave Antona Brucknerja, angleški film 1.20 A Three little pups, risanka 1.30 Poročila/1000 mojstrov

foto bobnar

R TRŽIČ

Oddajamo od 16. do 19. ure, na UKV stereo 88,9 in 95 MHz ter srednjem valu 1584 m. Poleg informacij vam pripravljamo še glasbeni turnir Tržič Open, pa še kakšno majhno presenečenje.

R ŽIRI

12.00 Napoved programa 13.00 Morda ste preslišali 14.00 Naš zgodovinski spomin 14.30 Devizni tečaj 14.40 Tolar za knjigo 15.00 Dogodki danes - jutri 15.30 Prenos dnevo-infor. oddaje RA Slovenija 16.00 Otroško-mladinski program 19.00 Odpoved programa

R KRANJ

5.40 Dobro jutro 7.40 Pregled dnevnega tiska 9.00 Gorenjska včeraj, danes 9.20 Tema dneva: Kako so praznovali 10.40 Informacije - zaposlovanje 13.00 Pesem tedna 14.00 Gorenjska danes 14.30 Točke, metri, sekunde 17.20 Parnas 18.00 Gorenjska danes, jutri 18.50 Radio jutri, koristne informacije

R TRIGLAV JESENICE

8.00 Dober dan 8.30 Telegraf 9.00 Horoskop 9.30 Novice 10.00 Predstavljamo vam 11.00 Minutka za okolje 11.30 Novice 12.00 Glasbena skrinjalnica 13.00 Dogodki in odmevi (prenos Radia Slovenija) 13.30 Popevka tedna 13.35 Pregled nastopov gorenjskih športnikov in Kako se obnašamo v prometu 14.15 Obvestila 14.30 Popoldanski telegraf 15.30 Dogodki in odmevi (prenos Radia Slovenija) 16.15 Obvestila 16.30 Novice 17.00 Zimzelene melodije 18.00 Voščila 18.30 Novice londonskega BBC 18.50 Pogled v jutrišnji dan in odpoved programa

PONEDELJEK

CENTER amer. kom. LJUBICA, POVEČAL SEM OTROKA ob 16. in 18. uri, slov. film MORANA ob 20. uri, STORŽIČ Danes zaprt! ŽELEZAR amer. kom. ZGUBLJEN V NEW YORKU ob 18. in 20. uri, TRŽIČ prem. amer. kom. ROBIN HOOD - MOŽJE V PAJKICAH ob 18. in 20. uri

RADIO KRANJ 97,3

GREMO V PRIMADONO

Sreda, 5. januarja '94, od 17. do 18. ure oddajo pripravlja in vodi Nataša Bešter

LESTVICA:
- KDO BO NAŠ GOST V PRIMADONO- NI:
1. Magnifico - 24000 poljubov
2. Tomaž Domicelj - Bil je tako prikupno zmeden
3. Dominik Kozarič - Zvezde gorijo
4. California - Nisem avtomat
5. Amadeus - Prislunhi in povej

- TUJI DEL NAŠE LESTVICE:
1. Billy Joel - The viver of dreams
2. 4 non blondes - Spaceman
3. Chris Rea - Julia
4. Bryan Adams, Rod Stewart, Sting - All for love
5. Pet shop boys - Go West

Tudi v letu '94 vas bomo vsak drugi petek vabili v Primadono - glasbeno oddajo, ki jo lahko na valovih Radia KRANJ poslušate vsako drugo sredo ob 17. uri. Objubili smo vam lepe nagrade. Pa poglejmo, kdo jih je dobil:

- bon za 3.000 tolarjev dobi Angelca Benedik iz Selc
- kavbojke bo JEANS CLUB PETRIČ iz Kranja poklonil Andreju Glavaču iz Mavčič
- 2 pizzi in piya v PIZZERIJI BOHINC je sreča prinesla Mariji Hafner iz Žabnice
- WEEKEND VSTOPNICO ZA DVE OSEBI in KONZUMACIJO 1.000 tolarjev pa bomo poslali Andreji Kočevar v Kranj in Mihju Kokalju na Zg. Jezersko.

Cestitam!
Hitro škarje v roke in nad kupončke. Na dopisnici jih pošljite na RADIO KRANJ, mogoče bo naslednjič kakšna nagrada vaša.

GLASBA JE ŽIVLJENJE

PIŠE: SIMONA HRO
VSAKO SOBOTO OPOLDNE NA HADJU TRIGLAV JESENICE /96,0 MHz/

NOVO LETO - ČAS ZA INVENTURO

Koledar je pa res hecna zadeva, kaj? Leta in leta smo si želeli prost božič in sedaj, ko ga imamo, ti pade direktno na soboto. Dan slovenske državnosti pa na nedeljo. Nič bolje ni z novim letom...

Vseeno želim vsem lepo praznovanje in čimbolj veselo leto 1994! Ekipa oddaje Glasba je življenje pa se bo trudila tudi v prihodnjem letu, da vam bo popestrila kakšno sobotno minutko.

Naša oddaja bo na sporedu točno prvega januarja in odločili smo se, da obeležimo nekaj najpomembnejših dogodkov, ki so se pojavili med letom. To seveda ne pomeni, da bomo imeli politični pregled, ampak bo naša inventura glasbena.

S pomočjo pesmic iz Moped showa se bomo dotaknili parlamenta, ki ga imamo menda samo zato, da se nanj jezimo. Ampak to lahko zdaj, za razliko od prej, vsaj na glas povemo.

Za našo samostojnost pa pravi Tof takole: "Včasih smo bili skregani s ta spodnjimi, zdaj smo pa med sabo!" Zdi se mi, da ima kar prav.

Skupščina je ob koncu leta sprejela dolgo pričakovani zakon o lastnini. Saj veste, kako je bilo zadnje čase s tem. Če si ukradel kolo, si bil tat. Če si ukradel denarnico, si bil žepar. Če si ukradel tovarno, si pa lastnik. Tudi takšni so bili - žal - in so še - žal...

Ne pozabite! Smeh je najboljši zdravnik! In če vam zdravnik drugače ne predpiše, poslušajte našo oddajo vsaj enkrat na teden!

Pa smo prišli...

... do konca letošnjega leta namreč in da ne bo pomote, vse ostalo šiba naprej, tako kot je nekje določeno, recimo gori na nebu, v zvezdah. Zahvaljujem se tudi vsem čestitkam in željam ob prehodu iz '93 na '94, le - te namreč človeku pri srcu kar toplo naredijo, zato moram reči, da ste prav luštni, moji Jodlgatorji. Al' pa kot piše Mojca v pesmici... ko ob petkih zjutraj se zbudim, k nabiralniku brz pohitim, z Gorenjskim Glasom v roki spet posteljo obiščem, "Jodlgator strani" poiščem... misl'm, kar solze ti na oči pridejo, od veselja in ganjenosti, jasno. Upam, da se vsi ravnate po takem ali podobnem receptu kot Mojca. Mi, na tej strani časopisa bomo pa zihér vse naredili, da vas v takem stilu spravimo iz postelje. Dobro. Zadnja odgovora sta nam povedala, da se Čuki vozijo z vlakom, pevec, ki se je rodil na Zanzibarju, pa je bil prezgodaj preminuli Fredy Mercury. In spodobi se, da takole ob novem letu potegnemo trikrat. Najprej smo v kupu dopisnic našli eno Barbi, ki se piše Repinc z Bleda, točneje Izletniške 18, drugi izvlečeni je Zavrlov Janez, Pot na Jošta 19 iz Strazlička, in kdo bo tretji... aha, Urša Dolinar, Novi svet 10, Škofja Loka. Mislim, da lahko upravičeno sklepate, da boste celo naslednje leto imeli srečo.

TOP 3

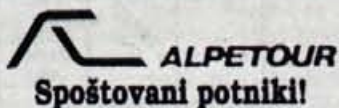
1. Zanzibar in Čuki
2. Magnifico, ki šiba od srca do srca
3. Gumsi s špageti

NOVOSTI

Lačni Franzi so končno izdali "Zadnje večerje" (zanimivo, tudi oni imajo na kaseti en komad z naslovom "Zanzibar", a seveda ni isti kot pri Čukih), Vita Mavrič poje šansone in socialne pesmi urbana Kodra, Sanja Mlinar ima "Mladostne sanje", kaseto pa ima tudi Miha Debevc, petnajstletni harmonikar, ki kamorkoli pride, vedno pobere kakšno nagrado.

IN ŠE NAGRADNO VPRAŠANJE ŠT. 117:

Pod rubriko "Novosti" vedno, tudi danes, lahko preberete, kaj je novega v Alčigator Music Shopu. V noči z decembra na januar pa bomo deležni ene posebne novosti, tudi mi, ostali folk, d' se nebi slučajno obesila kakšna surla. Kaj pravite, kaj bo to noč novega. Duhovitost seveda dopuščena, dopisnice pa čakamo do prve srede po novem letu, seveda v uredništvu Gorenjskega glasa, rubrika "Jodlgator"... Katarina, hrvaški E.T. - ji so bili in bodo še prišli, po novem letu seveda (kaset seveda). Alenka, na sejmju prodajajo znanci od Aligatorja, lahko si čisto mirna, nisem kozorog. Drugače pa, uno noč ga faj' žurajte, tudi naslednje leto bodite na sceni, skupaj z nama, Mirotom in meno, pa vam bo zihér lepo, tako kot vam jaz želim, pa še bolj. Čav.

Obveščamo vas, da bodo od 3. januarja 1994 dalje zaradi zapore mostu čez reko Kokro avtobusi v primestnem prometu iz smeri Jezersko, Predvor, Kamnik, Cerklje in Šenčur vozili po obvozu Primskovo - Čirški klanec - Avtobusna postaja Kranj in obratno.

Zaradi daljšega voznega reda bodo odhodi avtobusov spremenjeni:

- iz Kranja za smer Šenčur, Cerklje - vsi odhodi 5 minut prej (dvajset minut čez uro in petindvajset minut do ure)
- iz Kamnika za smer Kranj odhod ob 7.20, 13.10 in 21.10 uri
- iz Bašlja za smer Kranj - vsi odhodi 5 minut kasneje

Avtobusi na liniji Jezersko - Kranj - Ljubljana bodo vozili po obvozu Britof-Predoslje-Avtobusna postaja Kranj in obratno. Odhodi avtobusov ostanejo nespremenjeni.

Potniki želimo srečno novo leto.

TOREK, 4. januarja 1994

TVSLOVENIJA 1

10.25 Tedenski izbor: Pamet je boljša kot zamet; Snežna kraljica; Univerzitetni razgledi, Marx in Coca-cola
13.05 Sobotna noč
16.20 Mostovi
17.00 TV dnevnik
17.10 Otroški program: Lonček, kuhaj! Poletje s Selikom
18.00 Regionalni studio Koper
18.45 ABC - IZD, TV Igrica
19.30 TV dnevnik
20.10 Žarišče
20.35 Pričevanja o zvestobi, Slovenci v Argentini
21.40 Svet v letu 1993
22.30 TV dnevnik
22.55 Sova: Dober dan razred; The Rivals od Sherlock Holmes, nani-zanka

ništva 13.00 Čas v sliki 13.10 Kapitan Nemo, angleški film 14.50 Zmagati z ena proti ena, risnka 15.00 Otroški program 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlitzer 18.00 Čas v sliki 18.05 Mi 18.30 V stalni pripravljenosti 19.22 Znanost 19.30 Čas v sliki 20.00 Sport 20.15 Univerzum: Jež Priddy, dokumentarec 21.00 Pogledi od strani 21.10 Na lastno nevarnost 21.55 Tutankamonovo prekletstvo, ameriški film 23.25 Čas v sliki 23.30 Nevidni človek, nemška komedija 0.55 Nismo angečki, ponovitev ameriške komedije 2.35 Poročila

ZA USPEŠEN POSEL!
PROPAGANDNA OBJAVA
V GORENJSKEM GLASU
POKLIČITE 218 - 463

TVSLOVENIJA 2

13.20 Innsbruck, SP v smučarskih skokih 15.30 Zgodbe iz školjke 16.20 Tedenski izbor: Sedma steza; Slovenija v letu 1993 17.25 Sova: Ljubezen na prvi pogled; The Rivals od Sherlock Holmes 18.50 Iz življenja za življenje 19.30 Tv dnevnik 20.10 H. Fallada: Železni Gustav, nemška nadaljevanka 21.15 Intervju 22.15 Znanstvena oddaja 22.45 Videošpon, Poslovna borza

TVAVSTRIJA 2

8.30 Vremenska panorama 11.55 Tisoč mojstrovin 12.05 Sportna arena 12.55 Smučarski skoki, iz Innsbrucka 15.25 Črna na belom, nemška komedija 16.45 Cirkus Florilegio, družinska saga 18.00 Pri Huxtablovih 18.30 Da ali ne 19.00 Zvezna dežela danes 19.30 Čas v sliki 20.00 Kultura 20.15 Zato igramo glasbo, 2. del posnetka jubilejnega koncerta narodnozabavnega ansambla 21.07 Habsburžani, 10. del 22.00 Čas v sliki - večerni studio 22.35 Divje palme, 4. - zadnji del 23.20 Ure obupa, ameriška kriminalka 1.10 Poročila francoski risani film 14.40 Monofon

TV HRVAŠKA 1

10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.35 Narnijska kronika, angleška nani-zanka 12.00 Poročila 12.05 TV koledar 12.15 Luč svetlobe, ameriška nani-zanka 13.00 Kralj in ptica, francoski risani film 14.40 Monofon

TURISTIČNO DRUŠTVO JESENICE želi vsem Gorenjcem in Gorenjkam ter poslovnim partnerjem srečno in zadovoljno novo leto 1994 ter se priporoča za obisk.

15.30 Učimo se o Hrvaški 16.00 Poročila 16.05 Glavni odmor 18.30 Morje 17.00 Hrvaška danes 18.00 Poročila 18.05 Kolo sreče 18.35 Santa Barbara, serijski film 19.30 Dnevnik 20.15 Koruzna pot, doakumentarni film 20.45 TV parlament 22.30 Poročila 22.35 Zabavnoglasbena oddaja 23.05 Slika na sliki 0.05 Poročila v angleščini 0.10 Sanje brez meja

R TRŽIČ
Oddajamo od 16. do 19. ure, na UKV stereo 88,9 in 95 MHz ter srednjem valu 1584 m. Poleg informacij, ki jih bomo pripravili, lahko prisluhnete še glasbeni lestvici Slovenca, zeleni budilki in športnemu obzorniku.

TV HRVAŠKA 2

12.45 TV koledar 12.55 Svetovni pokal v smučarskih skokih, prenos 16.35 Narnijska kronika, ponovitev 17.00 Skrivnosti, ponovitev ameriške nadaljevanke 17.25 L.B.J., ameriška nadaljevanka 18.20 Japonska, ponovitev dokumentarne serije 19.15 Risanka 19.30 Dnevnik 20.15 Popolna tujca, ameriške humoristične nani-zanke 20.40 L.B.J., ameriška nadaljevanka 21.35 Habsburžani, dokumentarna serija 22.35 Dokazi, ameriška nani-zanka 23.30 Pepsi DJ mag

R ŽIRI
12.00 Napoved programa 13.00 Morda ste prešlišali 14.00 Naš zgodovinski spomin 14.40 Minute za požarno varnost 15.00 Dogodki danes - jutri 15.15 EPP 15.30 Prečno dnevno-inform. oddaja RA Slovenija 16.00 Napoved programa - EPP 17.00 Novice-Sportni utrinki 17.30 Za ljubitelje narodnozabavnega glasa 18.00 Aktualna tema 19.00 Odpoved programa

KANALA

14.10 A shop 14.20 Koala, risanka 14.35 Luč svetlobe 15.20 A shop 15.30 Matlock, ponovitev 16.20 A shop 16.30 Še vedno me kličejo Bruce, ponovitev ameriškega filma 18.00 Luč svetlobe, ameriška nadaljevanka 18.45 Jazzbina, ponovitev 19.15 Koala 19.30 A shop 19.40 CMT 20.00 Uživanje strasti, angleški barvni film 21.45 Matlock, ameriška nani-zanka 22.40 Jazzbina 23.10 A shop

R KRANJ
5.40 Dobro jutro 7.40 Pregled dnevnega tiska 9.00 Gorenjska večerj, danes 9.20 Tema dneva: Nove akcije kranjskih obrtnikov 10.40 Informacije - zaposlovanje 13.00 Pesem tedna 17.00 Na vrtljaku z Romano 17.50 Koristne informacije 18.00 Gorenjska danes, jutri 18.50 Radio jutri

TVAVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki 9.05 Pri Huxtablovih 9.30 Divje živali v štirih letnih časih, 2. del 10.30 Veliki rop pri Brinku, ponovitev ameriškega filma 12.10 Ptici, film Frederica Rossifa 12.15 Letni pregled informativnega ured-

R TRIGLAV JESENICE
8.00 Dober dan 8.30 Telegraf 9.00 Horoskop 9.30 Novice 10.00 Aktualno 11.30 Novice 12.00 Gibljive slike 13.00 Danes do 13-tih (prenos Radia Slovenija) 13.30 Popevka tedna in Bracova lestvica Devet izpod Triglava 14.15 Obvestila 14.30 Popoldanski telegraf 15.30 Dogodki in odmevi (prenos R Slovenija) 16.15 Obvestila 16.30 Novice 17.00 Zabava vas Braco Koren 18.00 Voščila 18.30 BBC novice 18.40 Pogled v jutrišnji dan in odpoved programa

TOREK

CENTERamer. kom. LJUBICA, POVEČAL SEM OTROKA ob 16. in 18. uri, slov. film MORANA ob 20. uri STORŽIČ in ŽELEZAR Danes zaprt! KOMENDA amer. kom. ROBIN HOOD - MOŽJE V PAJKICAH ob 19. uri

KOLOVRAT DOMAČIH VIŽ - TRŽIČ '93

Piše: Drago Papler

TELE-TV Kranj: Tri oddaje in videokaseta

Televizija Kranj TELE-TV je nastala leta 1990 in je lani soustanovila in postala članica Združenja lokalnih televizijskih postaj Slovenije, v katerem je 12 televizij iz vseh večjih krajev. V kranjsko kabelsko omrežje razširja 27 (zemeljskih in satelitskih) televizijskih programov ter lokalni program. Program Televizije Kranj TELE-TV spremlja 30.000 gledalcev štirindvajset ur na dan, preko dneva se vrtiljo video strani, njihova zvočna podlaga je SKY Radio. Program Televizije Kranj se začne vsak dan ob 19. uri z risanko in s ponovitvijo oddaje preteklega dne, ob 20. uri so na sporedu novice lokalnih dogodkov in zanimivosti s področja športa, glasbe, filmov, TV šole, kulture, turizma, razvedrila, ki jih ni moč videti na nacionalni televiziji. Od 21. ure dalje potekajo oddaje v živo in okrogle mize na aktualno ali popolno temo, ob petkih in sobotah pa je od 22. ure dalje na sporedu nočni program.

Nace Junkar

Novost je snemanje kontaktnih oddaj v živo v novem studiu. Ker želijo, da so sopotniki in soustvarjalci program tudi gledalci, jih vabijo k sodelovanju z neposredno vključitvijo v program po telefonski številki: 33 11 56. Prva oddaja iz novega studia v živo je stekla minulil ponedeljek z glasbeno gostjo pevko Miko Cemažar. Tudi jutri, v petek, 31. decembra, bo na Televiziji Kranj pester, raznolik šesturni lasten silvestrski program za vse okuse, kjer bo osrednja oddaja V novo leto s pevcem Nacetom Junkarjem. V programu bo tudi neposredno zrebanje desetih nagradnih kuponov, ki so bili objavljeni v Gorenjskem glasu v okviru večdimenzionalnega projekta KOLOVRAT DOMAČIH VIŽ - TRŽIČ '93, srečni izžrebanci bodo prejeli kaste glasbenih založb. Po objavi treh televizijskih oddaj iz serije Kolovrat domačih viž - Tržič '93 bo izšla tudi video kaset, ki jo lahko naročite na naslov TELE - TV p.p. 181, Kranj 64001.

NAROČAM

... Izvodov video kasete Kolovrat domačih viž - Tržič '93 po ceni 2.000 SIT.
Ime in priimek:
Naslov:
Podpis:
RADIO TRŽIČ - GORENJSKI GLAS - TELE-TV TELEVIZIJA KRANJ

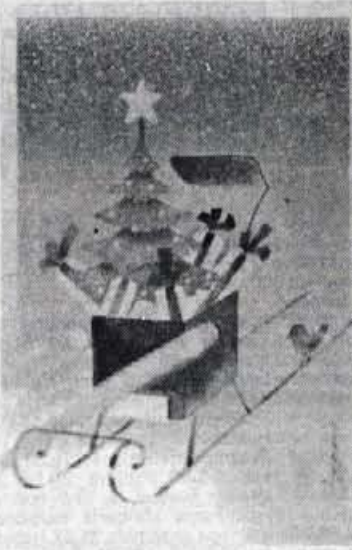

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

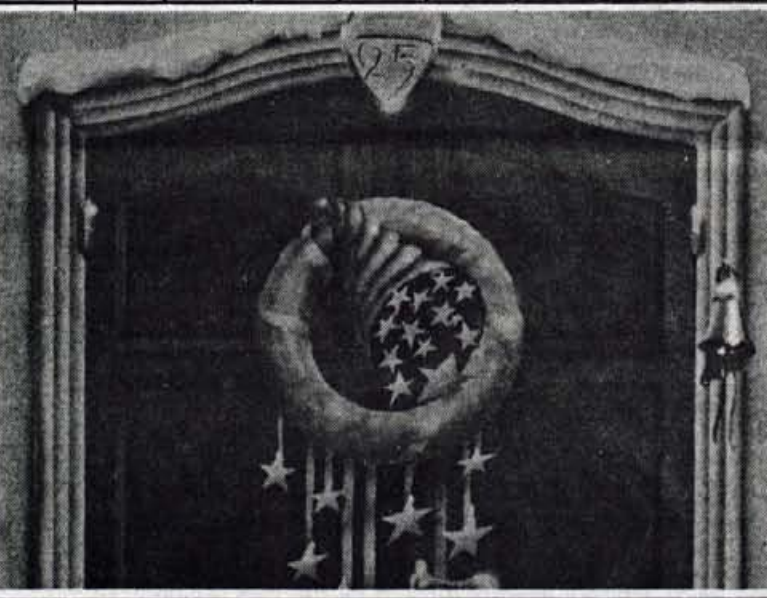
V novoletno številko Gorenjskega glasa seveda sodi tudi novoletna nagradna križanka, ki jo boste reševali morda še letos ali pa v prvih dneh novega leta. V križanki smo uporabili najbolj pogosto izražene želje, ki ste nam jih bralke, bralci, poslovni partnerji in sodelavci napisali ali osebno sporočili v božično novoletnih čestitkah. Za iskrene želje in čestitke se vsem in vsakomur posebej še enkrat najlepše zahvaljujemo - dve od čestitik pa smo uporabili tudi kot slikovno predlogo v križanki. Sicer pa boste tudi za novoletno Glasovo nagradno križanko iz črk na oštevilčenih poljih sestavili nagradno geslo v kuponu. Izrezan kupon nalepite na dopisnico in jo pošljite do prihodnjega četrta, 6. januarja, na naš naslov: GORENJSKI GLAS, 64000 Kranj, Zoisova 1. Javno komisijsko žrebanje bo namreč v četrtek ob 8. uri, zato

bodo v bobnu le rešitve, ki bodo dotlej prispеле na naš naslov. V žrebanju bodo tudi rešitve, ki jih boste oddali do srede, 5. januarja, popoldne, v turističnih pisarnah TD Cerklje, TD Radovljica, TD Jesenice, TD Tržič, TD Bohinj in TD Škofja Loka, ali pa v naš nabiralnik v avli stavbe Zoisova 1.

Nagrade za reševalce novoletne nagradne Glasove križanke: 1. v vrednosti 12.000 tolarjev; 2. v vrednosti 10.000 tolarjev; 3. v vrednosti 8.000 tolarjev; 4. v vrednosti 5.000 tolarjev in še 5 nagrad v vrednosti po 1.000 tolarjev.

❄️ ❄️ ❄️ *Srečno 1994* ❄️ ❄️ ❄️

				GORENJSKI GLAS		VZVIŠENA LIRSKA PESEM		DREVESNA SMOLA, KI ODDAJA PRIJETEN VONJ		AMER. LEŠNIK		SOMBOR		KOSTARIŠKI POLITIK NOBELOVEČ OSCAR		HOBOTNICA		GORSKI REŠEVALNI ČOLN		TANTAL		RUSKI PISATELJ VSEVOLOD		STARO MESTO OB ZGORNJEM TIGRISU					
				DEJNI PRITOK VOLGE										OSIJEK															
POKLON										GRŠKA BOHINJA ZMAGE		MALAJSKA BLAZNOST		DELI OBLEKE															
MESTO V TURČLIJ														PRITOK BALHAŠK. JEZERA BRANKO UDE						ANTON NANIČ NORV. POP. SKUPINA									
VELIK PLENILSKI KUŠČAR		MESTO V BASKIRSKI RUSIJI GR. MUZA POEZIJE																		AMER. KUKAVICA EDGAR DEGAS									
												9																	
SESTAVIL F. KALAN		NAKAZILO		KRASKA RELIEFNA OBLIKA PODOBNA VRTAČI		RAČUNSTVO		KRILO RIMSKE KONJENICE		NEMČIJA		POLJSKA		ZACETNA TVORBA KLICA SLONOVA ČEKANA										5					
AM. DIVJA MAČKA										LETNI GOZDNI POSEK		PLEME. ROD																	
OVALNA SKLEDA								GORENJSKI GLAS		OGNJE-NIŠKO ŽRELO EGIPČ. BOŽANSTVO		15												11					
DEŠKA								VEČJA VZPETINA 100																					
VZKLJUK NA BIKOBORBU						POLOŽAJ		GRŠKA ČRKA						URADEN SPIS		NAJMSJA KARTA NESTROKOVNJA													
SPOLNA CELICA				3						PRIST. NA KRIMU SAMOSTANSKI PREDSTOJNIK		13																	
GORENJSKI GLAS		AMER. PISATELJ TWAIN		ETIOPSKI VELIKAŠ PLEN				REKA V SLOVENIJI HRV. OTOK				19		PSIČEK		MADŽ. PESNIK JANOS													
NASELJE V PREKMURJU								OCENA PRESOJA						SINCLAIR LEWIS AMERICIJA				GORENJSKI GLAS		Z MORJEM OBDANO KOPNO		KMEČKI PRAZNIK		NAPRAVA		VERSKA SLIKA		JEZIK PLEMENA BANTU	
IGRALEC RANER						STARO-SLOWAN		JAPONSKI DROBIŽ				INDIJAN-SKI STRUP NORD. BOG MORJA								ŽIVAL IZ DRUŽINE ZIRAF									
DEL TELESA								DOMAČA ŽIVAL INDIJSKI HRAS				GOSTA TKANINA LJUDSTVO V LAOSU		4						VISOKO LIST. DREVO LESNI SLADKOR						18			
NAJMANJŠA FIZIKALNA ENOTA								ANGL. POVRŠNIK MESTO V GRČIJI				17				KAVNA SLADICA		PERZUJA											
GORENJSKI GLAS		VRH V MAKEDONIJI		ENOCELIČ PRAŽIVAL		LAHKA TKANINA AMER. KOPITAR		PREDPONA V TILJAKH EGIPČ. BOG MESECA		7				ŽENSKI POJEM KIT. F. LOZOFIJE				OTROŠKO PREVOZNO SREDSTVO KEM. ELEMENT								UNITED NATIONS			
DREVESNI LIST KATA						NASELJE PRI UMAGU PEVKA UKRADEN		2						GORENJSKI GLAS		IT. REŽ. FRANCESCO ORODJE ZA FIL-JENJE				16		BABIL BOG		12					
SULTANAT V ARABLIJI						PODZEMNI HODNIK ETUI						DIVJA MAČKA		STROKOVNIAK NA PODROČJU VEDE O REJI PSOV ZUNANJA TRGOVINA		OPAŽNA PLOŠČICA KOVANJE				6		BREZBARVEN PLIN BRNOVO ZGANJE				8			
DOMAČI UČITELJ																													
ST. MESTO V EGIPTU								14		STRUPENO RAZKUŽILO																			
LESENA KOLIBA				10						GORENJSKI GLAS		20																	

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

Leto velike suše in nove vlade

Nadaljevanje s 14. strani

Liechtensteinska princesa Ana med obiskom Šmarjetne gore

OKTOBER: Proslava v Kočevju je bila

Po političnih preprih, ali bo v Kočevju proslavitev 50. obletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda, je proslava vendarle bila. Nekaterih strank v Kočevju ni bilo, zato pa je ton, da gre le za proslavitev državotvornega dogodka, dal slavnostni govornik, predsednik državnega zbora Herman Rigelnik, ki je tudi ob tej priložnosti ponovil svoj predlog, da je treba razčistiti s preteklostjo, da bomo lažje gradili prihodnost. V Sloveniji so stavkali policisti. Terjali so tudi odstop notranjega ministra Iva Bizjaka, ki pa mu je stranka Slovenskih krščanskih demokratov in tudi vlada dala vso podporo. Na mejah je bilo zaradi stavke največ težav. Zato je bilo slišati tudi izraze ogorčenja. Slovenska vlada je sprejela odstop komaj imenovanega šefa SOVE Silvana Jakina in na njegovo mesto imenovala dolgoletnega delavca v tej službi Draga Ferša. Ferš je vršilec dolžnosti predstojnika. Začelo je deževati in marsikje se je pojavila nevarnost poplav. Hrvaška vojska je brez predhodnega obvestila nastanila begunce v slovenske domove v Istri. Začeli so se protesti lastnikov domov in slovenskih oblasti, tako da je bilo dogovorjeno, da bodo spomladi ti domovi spet prazni. Spet so se pojavile govorice o možnih spremembah v slovenski vladi, vendar je vse ostalo le pri govoricah. Oktobra je bil slovesno odprt odsek avtoceste med

Predsednik republike Milan Kučan in obrambni minister Janez Janša. Njuni pogledi na vodenje in poveljevanje obrambnih sil so hudo različni.

Najlepša Slovenka

Slovenija organizira tekmovanje za najlepšo Slovenko. Letos je bilo za miss kar precej kandidat. Zmagala pa je Metka Albrecht iz Postojne. Visoka je 170 centimetrov, teška pa 50 kilogramov.

Kovačič ostaja na prostosti

Marsikateri Slovenec se je spraševal, kaj bo s Hitom in njegovim direktorjem in državnim svetnikom Danilom Kovačičem. Najpogostejša vprašanja so bila, ali ga bodo ovadili ali ne, ali ga bodo zaprli, ali bo stopil pred sodišče. Največ razprav je bilo o njegovi poslanski oziroma svetniški imunosti. O tem je pred koncem leta sklepal tudi državni svet. Odločil je, da Danilu Kovačiču ne dovoli pripora, ki ga zahtevajo tožilci.

AVGUST:

Čigavo je mariborsko orožje

Najdba orožja na mariborskem letališču je bila osrednja avgustovska tema. Zaradi izjave obrambnega ministra Janeza Janše, da sodniki ne poznajo zakonov, so le-ti protestirali. Razvnela se je tudi polemika med Janšo in pravosodnim ministrom Miho Kozincem. Na seji vlade je bila vroča kri pomirjena. Mariborski tožilec je zasljal tudi obrambnega ministra Janeza Janšo, ki je po zaslišanju dejal, da mu je tožilec zastavil čudna vprašanja. Najdeno orožje je postalo tudi "politično orožje" za obračunavanje medstrankami. 25. avgusta je vlada začela obravnavati posledice suše. Tega dne je tudi začelo deževati. Slovenijo je avgusta obiskal tudi predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch. Prvega dne avgusta je umrl belgijski kralj Albert Charles Baudouin, krajinski Srbi pa so dokončno porušili hrvaški most v Maslencih, ki so ga Hrvatje obnavljali, vendar so Srbi še naprej vneto ciljali nanj. Italija je z vojsko okrepila varovanje meje proti Sloveniji. Naša država je uradno izrekla začudenje, saj je ta meja z naše strani dobro varovana. V Moskvi se je napetost med Jelcinom in parlamentom zaostrovala. Jelcin je pozival k predčasnim volitvam. V državnem zboru se je začel preprih o organizaciji lokalne samouprave in državne uprave. Nobeden od sklenjenih sporazumov o miru v Bosni in Hercegovini ni zdržal. Učitelji še niso pozabili svojih stavkovnih zahtev. Pred začetkom šolskega leta so se odločili, da stavko začasno preložijo, ne pa prekličejo.

SEPTEMBER:

Jelcin obračunal z nasprotniki

Dogodki v Rusiji so stopili v središče pozornosti svetovne in tudi naše javnosti. Pri nas so se začele parlamentarne počitnice. Ruski predsednik Boris Jelcin je odstavil predsednika parlamenta Hasbulatova in podpredsednika vlade Ruckoja. Parlament je ostro reagiral in se zaprl v poslopje, ki mu v Moskvi pravijo Bela hiša, po ameriškem vzoru. 21. septembra je Jelcin razpustil kongres ljudskih poslancev in vrhovni sovjet ter razpisal parlamentarne in predsedniške volitve za 11. in 12. decembra. Parlament je obkolil s tanki in vojsko. Le-ta mu ni odrekla zvestobe in v nočnem napadu osvojila Belo hišo ter ujela upornike. Večina jih je bila izpuščenih, glavni voditelji upora pa so za zapahi. Boris Jelcin je takoj odredil popravilo parlamenta. Zahodne države so izrekle vso podporo Jelcinu v prepričanju, da je predsednik edini garant za razvoj demokracije v Rusiji. Sicer pa so se septembra začeli dolgo napovedovani in pričakovani pogovori med Izraelom in Palestinsko osvobodilno organizacijo, gruzinski predsednik Sevardnadze je hotel odstopiti, vendar je odstopil preklical, saj mu je pri obračunavanju z uporniki pomagala tudi ruska armada. V Ljubljani so odprli Mednarodni trgovinski center, slovenska policija pa je potrdila aktivnost bivših oficirjev Jugoslovanske armade v Brežicah in okolici. Sredi septembra je slovensko javnost in politiko vznemirilo pismo poštenih policistov, v katerem pišejo o razmerah v ljubljanski policiji. 18. septembra je bilo v ljubljanskih Križankah zborovanje slovenske desnice, katere cilj je prevzem oblasti. Na poljskih volitvah je slavila levica. Zunanji minister Lojze Peterle je odšel na dolgo potovanje v Združene države Amerike in Kanado, kjer je obiskal tudi Slovence. Delavci Metalne so blokirali mariborske ulice, predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek pa je govoril na zasedanju generalne skupščine organizacije Združenih narodov v New Yorku.

Na Gorenjskem smo letos dobili nekatere nove objekte. Hrušico, Velikega pomena pa je bila tudi otvoritev nove trgovine. Največja pridobitev je odsek avtomobilske ceste med Vrbo in Živil v Šenčurju (na sliki).

Hrušico in Vrbo, vlada pa je sporočila, da ima vajeti gospodarske in cenovne politike trdno v rokah. Inflacija ni presegla treh odstotkov, kar pa je še vedno preveč, če hočemo v Evropo. Po Sloveniji so krožile fotokopije dokumentov, ki so bremenile Kučana, Drnovška, Bavčarja in Janšo. Posredoval jih je agent Spasič. Naša varnostna služba je ugotovila, da gre za ponaredke. Slovenski radio je proslavil 65. obletnico delovanja. Bili pa smo priča še enemu velikemu praznovanju. V Mariboru smo se spomnili velikega dejanja generala Maistra, borca za našo severno mejo. Slavnostni govornik je bil predsednik republike Milan Kučan.

NOVEMBER:

Kdo bo državljan Slovenije

V središču pozornosti je bilo dogajanje v državnem zboru, ki je ta mesec zasedal skoraj vse dneve. Stranke in poslanci so se prepirali o bodoči lokalni samoupravi, o organizaciji ministrstev in državne uprave. O državnih upravi bodo poslanci sklepali prihodnje leto, lokalna samouprava pa je šla skozi, vendar se je zapletlo pri sprejemanju ustrezne spremembe ustavnega zakona za izvedbo ustave. Veliko je bilo govora o državljanstvu in spremembi zakona o državljanstvu ter o predlogu zakona o preprečevanju dvojnega državljanstva. Resnice, čigavo je orožje, najdemo na mariborskem letališču, tamošec še ni bilo. S polno paro so delale tudi preiskovalne komisije državnega zbora. Pučnikova komisija, ki hoče priti do dna povojnim pobojem in pravno dvomljivim procesom, je zasljal nekaj prič, ena od preiskovalnih komisij pa se je ubadala z nepravilnostmi v Elanu in Slovenskih železarnah. Zelezarji v Štorah so spet stavkali, ker niso za ukinitev njihove tovarne in s tem delovnih mest. Služba družbenega knjigovodstva je zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri lastninjenju ovadila javnemu tožilstvu 20 podjetij. Premier dr. Janez Drnovšek je državnemu zboru predstavil proračunski memorandum in zasnove gospodarske in socialne politike za prihodnje leto. Memorandum je državni zbor sprejel. Zelo odmeven je bil tudi obisk predsednika češke republike Vaclava Havla v Sloveniji.

DECEMBER:

Novi davki na cigarete in alkohol

Zadnji letošnji mesec nas je razveselil sneg. Državni zbor je zasedal skoraj ves mesec in sprejel precej zakonov. Med njimi tudi zakon, po katerem so dodatno obdavčeni tobak, alkoholne pijače in pogodbeno delo. Razveselil pa nas je sklep parlamenta, da bo oprostitve plačila določenega dela davka na avtomobile, ki imajo katalizatorje, veljala tudi polovico prihodnjega leta. Med Slovenijo in Češko, pa tudi med Slovenijo in Slovaško, sta bila podpisana sporazuma o prostem trgovanju. Precej polemik je ponovno sprožilo dopisovanje med obrambnim ministrom Janezom Janšo in predsednikom republike Milanom Kučanom. Predsednik je bil zaprosen za mnenje o zakonu o obrambo, v svojem mnenju pa je povedal, da se zavzema za bistveno manjše pristojnosti obrambnega ministra pri poveljevanju. S Hrvaško je bil končno podpisan sporazum o uporabi slovenskih počitniških domov v Istri. Hrvaška se je obvezala, da jih bo izpraznila do marca prihodnje leto in tudi povrnila morebitno škodo. Vojna v Bosni se je kljub pogajanjem v Ženevi in Bruslju nadaljevala, med Palestinci in Izraelci pa še ni dokončnega miru. Pomemben mednarodni uspeh je dosegla Makedonija. Kljub nasprotovanju Grčije so jo priznale nekatere države Zahodnoevropske unije, čeprav polemik okrog imena države še ni konec. Grčija namreč nasprotuje imenu Makedonija. Ruske volitve so presenetile. Največ glasov je dobila skrajna stranka Žirinovskega. Ta je z nekaterimi izjavami že razburil zahod. Bolgarija ga je na primer pred dnema dnevnoma izgnala iz države. Presenetil pa je tudi Jelcin, ki kar naenkrat nasprotuje včlanjevanju držav bivšega varšavskega sporazuma v Nato oziroma novo evropsko obrambno zvezo. Odstopil je dr. Andro Ocvirk, direktor Slovenskih železarn. Govori se, da ne bo ostal brez dela, ampak se bo zaposlil pri novi družbi za graditev avtocest. Proslavili smo 3. obletnico plebiscita. Slavnostni govornik je bil predsednik Ustavnega sodišča dr. Peter Jambreč. Na izrednih srbskih volitvah pa so zmagali Miloševići socialisti, vendar ne tako prepričljivo, kot je pričakoval sam srbski predsednik. V Bosni in Hercegovini ni bilo nič novega. Vojna se nadaljuje, prav tako mešetarenje o delitvi ozemlja. Vse kaže, da bomo o tej vojni veliko slišali tudi prihodnje leto. • Skozi leto 1993 se je sprehodil JOŽE KOŠNJEK

Marija Wagner, obrtnica iz Radovljice

»Malo dela in veliko denarja«

Obrtnica Marija Wagner je bila 38 let zaposlena v domači, edini zasebni barvarni na Slovenskem, ki je pred leti zaprla vrata. Garaško delo za malo denarja. Če kdo, potem Marija Wagner lahko današnjim obrtnikom zaželi, da bi čimprej uspeli.

Radovljica, 30. decembra - Obrtnico Marijo Wagner, ki je kar osemindeset let delala v domači barvarni in čistilnici, Radovljčani dobro poznajo. Wagnerjeva barvarna je prehajala iz rodu v rod in tudi po vojni so Wagnerjevi v njej vztrajali, čeprav ni bilo malo oblastnih pritiskov, da bi barvarno in čistilnico zaprli. Zdaj je že nekaj let, odkar so edino slovensko zasebno barvarno zaprli.

Marijo Wagner pa smo obiskali zato, ker ji je radovljiška občina kot dolgoletni obrtnici ob upokojitvi podelila skromno priznanje. Če kdo, potem Marija Wagner lahko najbolj konkretno pove, kako je bilo z obrtništvom včasih in kako sama ocenjuje današnji čas, ko domala na Slovenskem že ne bo hiše, kjer ne bi bili podjetniki ali obrtniki.

Zakaj po vojni niso vaše barvarne nacionalizirali?

»Naša barvarna in čistilnica je bila stara, bilo je veliko zares napornega fizičnega dela. Mislim, da je prav zato tudi niso nacionalizirali, čeprav jim ni bilo prav, da nadaljujemo z obrtjo. Barvali smo vse - za zasebnike in za vse gorenjske in slovenske tekstilne firme. Delali smo z več kot sto let starimi modeli, ki sem jih pred nedavnim oddala v muzej.«

Kako se spominjate teh delovnih let, ki ste jih preživeli v domači barvarni?

»Vsak, ki pozna delo v barvarni, ki ni moderna, ve, kako naporno je stati ves dan in opravljati vsa barvarska dela. Stranke pa so bile včasih kar zahtevne - če ni bil barvni odtenek pravi, je bila reklamacija. Zato je bilo treba nenehno paziti, da si oddal kvaliteto. Če se je pa kaj pokvarilo, recimo, barvanje puloverja ali jopice, smo morali plačati ali v zameno volno dati. Ni bilo tudi tako

lahko uganiti materialov, ki so se pojavili na trgu. Pred barvanjem je namreč treba zelo natančno vedeti, kakšen je material. Acetatno umetno svilo, podobno današnji sintetični, je bilo treba najprej obdelati in šele nato barvati. Moj oče je včasih kakšen material dobesečno poskusil tako, da je zagrizel vanj - moram reči, da je bila taka pokušnja vedno uspešna.«

So bile stranke zahtevne?

»Stranke so zahtevale točno določene barve, denimo, pariško modro. Potruditi si se moral na vso moč, da si iz osnovnih barv, ki so vedno rdeča, modra in rumena, dobil zahtevani odtenek.«

Kaj pa zaslužek?

»Zaslužek je bil pred vojno kar dober, po vojni pa ničveč, če upoštevamo, da si bil domala noč in dan v barvarni. Tu ni bilo nobene pomoči

in nobenih izgovorov: stranke so prišle že ob šestih zjutraj, ob desetih zvečer pa je bilo tudi še delo. Res smo želeli napraviti uslugo vsakomur, zato nismo poznali tistega: pridite jutri. V nobenem primeru se ni smelo zgoditi, da bi stranke prišle, izdelek pa bi bil še v delu.«

Kakšen se vam zdi položaj obrtnika nekdanj in danes?

»Nas na občini nikoli niso vprašali, ali sploh zmorete plačati vse stroške in vse davčine - vse mora biti plačano v roku! Nismo imeli nobenih finančnih spodbud ali odloga ali kreditov ali nepovratnih sredstev kot danes. Samo delati smo morali - vse sem sama vodila, saj za kakšno knjigovodkinjo ni bilo denarja. Dopust? Kje pa! Živel sem za barvarno in v njej, morda sem imela pristo kakšno soboto popoldne.«

Kaj si ob novem letu želite in kaj želite obrtnikom?

Predvsem zdravja. Današnjim podjetnikom in obrtnikom pa želim vse najboljše. Če sem poštna, ne morem reči, da se s trdim fizičnim delom obogati, ker se v resnici ne. Zato bom bolj hudomušna in jim za novo leto zaželela:

»Malo dela in veliko denarja!«
Če kdo lahko tako reče, je to le Marija Wagner, ki je sama garala leta in leta - za malo denarja. • D.

Dr. Jani Kokalj iz Kranjske Gore:

»Vračam se med begunce v Burmi«

Priljubljeni zdravnik iz Kranjske Gore je letos štirinajst dni preživel med begunci v Burmi. Zdravila za improvizirano begunsko bolnišnico namerava sam odnesti tudi prihodnje leto. Kako malo je treba, da so ljudje zadovoljni.

Kranjska Gora, 30. decembra - Vsakdo, ki bi želel predstaviti dr. Janija Kokalja, zdravnika iz Kranjske Gore, bi bil v veliki zadregi: dr. Kokalj je priljubljeni zdravnik, navdušeni alpinist, požrtvovalni gorski reševalec, urednik zbornika Alternative in pisatelj. Po njegovi prvi knjigi Trenutki bo zdaj izšla še njegova druga knjiga Šerpe umirajo počasi, v kateri bo na osnovi legend prikazal sedem področij iz življenja šerp. Zelo dobro jih pozna, saj je bil že v dveh odpravah, skoraj vsako leto pa se odpravi v Nepal in vodi skupine na trekking.

Malokdo pa ve, da Janija Kokalja vodijo v Azijo tudi druge, izključno samo humanitarne poti.

V Bangkoku se je seznanil s svetovno znanim dr. Paulom Solomonom, ki je bil letos nominiran za Nobelovo nagra-

do. Dr. Solomon se z vsemi sredstvi in vsemi močmi bori proti suženjstvu in v svoji sirotišnici pomaga pobeglim sužnjem, da se izučijo poklica in normalno vključijo v življenje. Sužnja se da kupiti za kakšnih tisoč mark, dr. Solomonu pa se je neki bolni suženj zasmilil in ga je odkupil. Ko je zanj iskal zdravnika, je po naključju našel prav na dr. Janija Kokalja.

Suženjstvo zavzema na svetu grozljive razsežnosti, saj je sužnje po oceni več kot 200 milijonov. Samo za primer: V Bangkoku kupujejo dvanajst, trinajst let stare deklice, jih zaprejo v stavbe, obdane z bodečo žico, kjer so noč in dan na voljo delavcem. Da se ne bi uprle ali hotele zbežati, je v kleti prava mučilnica, kjer vsako posebej grozljivo mučijo.

Dr. Jani Kokalj pa se je že drugič odpravil na burmansko-tajsko mejo, v džunglo, kjer je

štirinajst dni preživel v begunskem centru.

O Burmi nasploh malo vemo. Kako je v tej azijski državi?

»V Burmi že vse od leta 1947 divja strahovita državljanska vojna, milijon ljudi je brez domov in bežijo v begunske centre. V njih je okoli 2.500 študentov, ki so povezani v organizacijo ABSDF in odlično delujejo. V naselju, kjer sem bil, je 4.500 prebivalcev, begunce, imajo improvizirano bolnišnico in šolo. Bil sem izjemno presenečen, kako v tako slabih pogojih in pomanjkanju vsega lahko brez preprirov, prerokanj in negodovanja organizirajo čisto normalno in znošno življenje.«

Kakšni so največji problemi? Vsekakor zdravstveni. Najhuje, kar je, je malarija in pomanjkanje cepiva in zdravil,

zato sem ob zadnjem obisku prinesel v bolnišnico 50 kilogramov zdravil in nekaj instrumentov. Prebivalci desetkratna leto zbolijo za malarijo, kje sicer znajo sami zdraviti, a zdravljenje poteka počasi, na tisoče otrok umira, saj ni cepiva. Kakšna je bolnišnica v tisti vasi, Pav Pa Hta imenovani, ilustrira naslednji primer: prinesel sem jim klin, pa ga sploh niso mogli uporabiti, saj nimajo - tehtnice! Treba ga je namreč natančno tehtati in šele nato uporabiti. Tudi naslednjic jim nameravam prinesiti sterilizator in nekaj drugih zdravniških aparatov. Če ne bi videl na lastne oči, sploh ne bi mogel verjeti, kako v povsem improvizirani bolnišnici požrtvovalno delajo brez prestanka tako, kot morejo in s tistim, kar pač imajo. In ne bi si nikoli predstavljaj, koliko malo je na tem

svetu potrebno, da pozdraviš ali nahraniš sočloveka.«

Pod okrilje česa sodi burmanska študentska organizacija?

»Ti študentje so organizacijsko povsem samostojni. Zame so naravnost fantastični. Čeprav v nemogočih vojnih razmerah želijo izobraževati begunce in jim pomagati. Čeprav so med begunci v džungli in bi pričakovali, da so malo informirani, je dejstvo ravno nasprotno: vse vedo, o vsem so obveščeni po skrivnih kanalih. Zanimivo: ko smo jih vprašali, ali vedo o vojni v Jugoslaviji, so takoj odgovorili, da vedo in da dobro vedo, zakaj je vojna in kdo jo je začel. Sklepani so logično: vojne niso mogli začeti Slovenci, ki jih je, recimo, nekaj sto tisoč; po Jugoslaviji lahko terorizira samo narod, ki ga je več milijonov.«

Želja dr. Janija Kokalja iz Kranjske Gore je torej: vrtniti se v Burmo, med tisoče beguncev grozljive državljanske vojne in jim - pomagati. Konkretno in ne na način številnih dobrodelnih in humanitarnih organizacij, ki dajo denar in občasno nekaj hrane. Dr. Jani Kokalj opravlja pravo človekoljubno poslanstvo, saj niti ne pomisli, da tega svoje življenje, ko se sam odpravi v neko daljnjo begunsko bolnišnico v Burmi. • D. Sedej

Klovnesa z diplomom režiserke

Kričim, torej sem

Skofja Loka - Z dvema diplomama v žepu, kupom želja in pričakovanj je svet okoli nas prav gotovo svetlejši. Tako nekako se je zdelo tudi Evi Škofič - Maurer, ko se je letos poletni vrnila iz St. Petersburga, kjer je iz režije diplomirala še na Akademiji za gledališče, glasbo in film.

Vsa zadnja leta, ko je kot edina slovenska na moskovski cirkuški in estradni šoli diplomirana klovnesa nastopala po šolah, vrtcih, ko so jo razen otrok spoznavali na najrazličnejših predstavah tudi odrasli, je bila vse počitniške mesece dobesečno razgrajena na vse strani. Letošnje poletje pa ni bilo ne na njenem domu v Brezju pri Dobrovi, ne pri njeni mami Neži Maurer v Škofji Loki nobenega vabila za nastop. Kot da so jo vsi v nekaj mesecih pozabili, izbrisali, kot da se je vesoljna Slovenija nehala smejati, mistiti na kaj bolj zabavnega in veselega, kot so delo in težke skrbi. Osupla je spoznala, da nihče ni poskočil od veselja, glej, no, klovnesa je spet tukaj, naj nastopi za naše otroke, za nas odrasle, naj nas razvedri s svojo umetnostjo.

Eno samo samcoto vabilo je ležalo na mizi, iz nekega vrtca, kjer so jo iskali že nekaj mesecev. Zaradi tega se ji je še bolj stožilo po kolegih z Akademije, kjer je bila tako kot že vsa moskovska, tudi vsa sanktpetersburška leta edina Slovenka. Zato je to poletje, ko prvič ni

bilo več šolskih počitnic, pač pa na obzorju le misli na delo, zaposlitev, zavarovanje in podobne stvari, pobegnila od mize z enim samcatom vabilom za nastop, v vrvenje evropskih prestolnic, k severnjakom, ki hvaležno sprejmejo vsak nastop vedrine, smeha, pa če je to na odru dvorane ali pa na ulici. No, razlog, da se je mudila na severu Evrope, je bil tudi ta, da je bil v Stockholmu prav takrat svetovni kongres klovnov - med njimi je bila tudi ona, Eva, mlada začetnica z veliko prihodnostjo, kot je o njej povedal slavni švedski komik Ruben, ko jo je videl nastopiti.

Z jesenjo se je vrnila domov, pripravila svoja orodja in sklenila, da bo uspela tudi na domačih tleh. Saj misli spet iti po svetu, končno z dvema diplomama v žepu še ne velja, da že vse znaš, načrtuje izpopolnjevanje v Franciji, Ameriki; toda poprej hoče kaj narediti doma. Ve, da ne bo lahko delo, da prihaja na nezorano ledino, teren pa je treba zrahljati, obdelati in potem posejati svoje znanje, povedati, da je tu in da je

pripravljena delati, nastopiti. Decembra so jo, potem ko je nekaj mesecev čutila hladne sapa čakanja na priložnost, razgrabili na svet strani: po tri predstave na dan, včasih celo štiri, toda zdržati se da, ker vsakdo ve, da je mesec december le enkrat v letu, in da prazniki minejo, potem pa se spet oziraš, kaj bi lahko delal, in si vsako jutro zaželiš, dober dan, trdo življenje, tukaj sem.

To, da je tukaj in oznanja svojo umetnost na nastopih, da nemo "kriči" z giba, s plesom o

veselju, težavah - svojih in slehernih, da "kriči" z umetnostjo smeha odraslim in otrokom, je marsikom že znano. Počasi je očitno navrtala svoje okno v zid ravnodušnosti, hladnosti, zaverovanosti in lastne probleme, s katerimi se ljudje tako radi obdajamo, in zdaj na pragu leta 1994 je zasuta značrti, nastopi, obveznostmi od januarja naprej. Veseli se dela in pri tem stvarno ugotavlja, da bo dobesečno zasuta do vratu, denarno pa bo sila na tenkem, (umetnost kajpada nima primerne cene). Trenutno uči na zasebni igralski šoli Barice Blenkušev v Ljubljani, pri Dušanu Jovanoviču je za asistentko režije v Mestnem gledališču ljubljanskem, prijavitela se je na Radio Student - pa še ne ve, ali je bila izbrana ali ne, v svojem rojstnem kraju na Dobrovi bo januarja z mladimi pripravila predstavo, januarja bo v Pionirskem domu v Ljubljani stekel njen cirkuški krožek za otroke, potem pa bi rada režirala, režirala in še režirala.

Ne more pozabiti svoje diplomske naloge - režijo igrice Srce igrač v Sentažobskem gledališču v Ljubljani, predvajali pa so jo tudi na TV Slovenija. Diplomsko režijo je na izpitu v St. Petersburgu predstavila kar z videoposnetkom, drugače pač ni šlo. Zdej se ji zdi, da je vsak dan, ki mine brez režiranja, izgubljen dan. Na to, da je vse njeno početje - od samostojnega nastopanja, do poučevanja na igralski šoli namenjeno pravzaprav le čakanju na priložnost, da bo samostojno z malo, neprevlečko ekipo ustvarila svojo prvo predstavo, svojo prvo režijo. Verjame, da bo to prav v letu, ki prihaja. Ali pa v naslednjem, takrat prav zagotovo. Vmes pa bo s svojo zagnanostjo, zaverovanostjo v poklic, ki ga opravlja, "sadila smeh", kot pravi svojemu nastopanju, pomagala gojiti ljudem spomin na veselje, radost, da tega morda ne bi pozabili ali da bi se ponovno spomnili. • Lea Mencinger

Veliki uspehi male pianistke

Maja Fuerst, enajstletna pianistka z Bleda je letošnjo jesen na evropskem tekmovanju mladih glasbenikov v italijanskem Moncalieriju, predmestje Torina, osvojila prvo mesto. Učenka profesorice Alenke Dekleve igra že od četrtega leta, z nekaj več kot petimi leti pa je imela svoj prvi koncert.

Maja že peto leto dvakrat tedensko hodit v Ljubljano na ure klavirja. Doma vadi trkrat dnevno - zjutraj, preden gre v šolo, dopoldan, ko pride domov in še zvečer. Štiri do pet ur dnevno. Ob njej je ves ta čas oče, ki skrbi, da dela intenzivno, da se potruditi in čas ob klavirju čimbolje izkoristi, skratka da ob instrumentu ne sedi po nepotrebnem. Tudi v šoli je pridna. In rada se smeji.

Da je deklica nadarjena, je odkrila njena mama. Doma so imeli klavir, ker sta tudi njeni starejši sestre hodili v glasbeno šolo v Radovljico. "In ker se otrok ni znal igrati z ničimer drugim kot s klavirjem, sem jo odpeljala v glasbeno šolo na Jesenice, da ugotovijo, kako je z njo. Za Jesenice smo se odločili, ker je tam ni nihče poznal. Mož se ni hotel mešati v to. Torej sva prišli. Majo so preizkusili in takoj vpisali v glasbeno šolo. Štiri leta in pol je bila stara," je povedala Majina mama. Takrat je skrb zanjo prevzel oče, sam tudi profesionalen glasbenik. "Majina sedanja profesorica Alenka Dekleva pravi, da je v bistvu vse odvisno od staršev. Nič ne pomaga, če je otrok le nadarjen. Brez trdega dela ne gre. V Ljubljani le redkokdaj manjka. Dogovorili smo se, da pridemo, tudi če se ji ne ljubi. Da se le ohrani kontinuiteta dela," je povedal Majin oče in domači mentor Boštjan Fuerst.

Le s trdim delom do vrhunske umetnosti

Maja vstaja malo pred šesto zjutraj in hodi spat ob pol desetih zvečer. Prav tako kot veliko njenih vrstnikov. Rada se zabava, gleda Beverly Hills in se jezi, kadar ima slab dan in jo "oče matra". "Le zato, ker vsi vemo, da ji moramo dati dobro osnovo. Dolžni smo ji omogočiti, da morda nekoč postane velika pianistka. To pa se da storiti le z intenzivnim in rednim delom," pravi Boštjan Fuerst.

Pomagajo in razumejo tudi na blejski osnovni šoli. Posebej letos jo spodbujajo. In Maja pravi, da se s sošolci odlično razume. Igra jim na klavir pri pevskih vajah in urah glasbe. In zraven ni pozabila omeniti, da se najboljše razume s svojo učiteljico glasbenega pouka Meto Rovanišek, ki jo razume, ji pomaga in jo spodbuja.

V Ljubljani na Srednji glasbeni in baletni šoli jo uči profesorica Alenka Dekleva. Ta jo bo poučevala še v srednji šoli, vse do akademije. Maja sicer že sedaj igra po programu, namenjenem učencem drugega letnika srednje glasbene šole. Po končani osemletki bo šla v gimnazijo in ob tem še vedno hodila na srednjo glasbeno, potem pa se bo vpisala na glasbeno akademijo. "Profesor Dekleva je dobra usmerjevalka. Ve, kaj Maja zmore, kaj lahko dojamemo in potem izpopolnjuje do popolnosti. Otroškega igranja pri njej že po enem letu ni bilo več. Pričeli smo s petimi minutami vaje trikrat na dan in potem vedno več. To je obveza. Brez izgovorov. Zato, da se ne bi takrat, ko bo stara petnajst in več let zgodilo, da bi imela zaradi popuščenja preslabo tehnično osnovo, ki je odločilna. Zaradi tega redne vaje obveza nas vseh, česar se tudi prof. Dekleva prav dobro zaveda.

Vedno najmlajša

Maja veliko nastopa. Največ v Ljubljani, že tretje leto je na koncertih gost klavirskega dua Dekleva. Igor Dekleva je njen drugi mentor in na enem od koncertov je že nastopala tudi

Maja med sošolci. Za klavirjem in v hlačah. Občinstvo pa očitno zelo zadovoljno.

sama z njim. V povprečju ima šest do osem koncertov letno, eden od teh vsako leto v Filharmoniji. Nastopa v kulturnih in valentinah Vodnika v Šiški, po novem letu bo sama gostja matineje. Skupaj z Igorjem Deklevom pripravljata tako imenovane talk showe, sproščene glasbene prireditve, zamišljene kot sproščene učne ure glasbe za njene vrstnike po vsej Sloveniji - v Novi Gorici, Ljubljani, Mariboru, Jesenicah in v Sežani. Sicer pa se udeležuje vseh tekmovanj mladih

pianistov, primernih njeni starosti in znanju. V italijanskem Moncalieriju je bila že lani, tudi takrat zelo uspešna, tako da zdaj Fuerstovi iščejo možnosti, kako naprej. Žal je, kot pravi Majin oče, obveščeno o raznih

tako da so bili Majini konkurenti v povprečju spet dve leti starejši od nje. Pa vendar Maja pravi, da kljub napornemu, včasih skoraj krivičnemu tekmovalnemu režimu rada nastopa, Fuerstovi kar ne morejo poza-

primer, smo se v Italijo prof. Deklevova, Maja in jaz odpravili zgodaj zjutraj, prispeli popoldan, in do devete zvečer je Maja že kakih dve do tri ure pridno vadila. Pravzaprav smo se sprehajali po mestu le čisto pred nastopom. Za sprostitev." Pa bi človek komaj verjel, da energije polna, nasmejana in samozavestna Maja potrebuje kakšno posebno sproščanje pred koncertni. No, kot so povedali Fuerstovi, v bistvu takšen vtis ne vara. Maja na nastopih da vse od sebe. Igra bolje, bolj skoncentrirano kot doma ali na uri v Ljubljani.

Pentlje in lakasti čevlji?

Ni res, da si človek tako predstavlja mlado pianistko? V ljubkem krilcu, svetli srajčki in z nagajivimi kodri? Pravzaprav si menda tipičnega mladega umetnika večina ljudi predstavlja kot krhko, občutljivo bitje, mogoče ne preveč samozavestno in predvsem kot človeka, ki mu je vse drugo razen umetnosti kaj malo mar. Spet zmoti. Maja prisega na kavbojke. Poleg glasbe ji je v šoli najbolj všeč telovadba. Med štirimi ognji in odbojka. Pa angleščina. In vse do lani je v kavbojkah tudi nastopala; resda s svetlo bluzo, ampak obvezno tudi s supergami. Zdej, ko je tako rekoč že čisto prava koncertna pianistka, na nastopih, pa res samo takrat, nosi čevlje in temne hlače. "Vendar se kar naprej pritožuje nad tem," zraven potarna Majina mama, oče, njen strogi domači mentor pa dodaja: "Naša dolžnost je, da zanjo naredimo kar največ. In vedno se bojimo, da naredimo premalo. Zato Maja vsak dan, redno in pridno vadi. Prepričan pa sem, da ravno zato, ker delmo tako intenzivno, ni za nič prikrajšana. Razen za zaplavljanje časa..."

biti slovenskega tekmovanja mladih glasbenikov v Celju, kjer je bila Maja druga, do prvega mesta pa ji je zmanjkalo nepredstavljenih triinšestdeset stotink točke.

Seveda si navadni zemljani predstavljamo, da je zabavno potovati po svetu s koncerta na koncert, spoznavati ljudi in nova okolja. Maja pravi, da je sicer zelo zanimivo, le da takrat nima časa misliti na kaj drugega kot na koncert. "Pravzaprav je vse skupaj do konca delavno," pristavlja njen oče. "Letos, na

Stane Panjan, srednješolec - raziskovalec

Obetavni raziskovalec je bil več mesecev brez zaposlitve

Stane Panjan, lani še učenec Srednje elektro in strojne šole iz Kranja, se je skupaj s še dvema vrstnikoma izkazal pri raziskovalnem delu. Dve njihovi nalogi sta zmagali na srednješolskem tekmovanju v strojništvu in elektrotehniki. Ko je letos spomladi Stane končal triletno šolanje na poklicni stopnji, je bil štiri mesece brez zaposlitve. Namesto da bi se podjetja tepla za mlade talente, ki se izkažejo že v šoli, namesto da bi jih stroka štipendirala, ostajajo prepuščeni samim sebi. Stane Panjan je sam našel podjetje, kjer opravlja pripravniški staž, šele potem se je začelo zanj zanimati podjetje, ki zna ceniti nadarjenost.

Kako si se lotil raziskovalne naloge, ki je bila v minulem šolskem letu ena od dveh nagradnih z vaše šole na srednješolskem tekmovanju?

"Raziskovanja sem se lotil zaradi zanimanja, pa tudi zato, ker sem imel ob koncu leta en izpit manj. Zamislil mi je dal mentor Boštjan Tavčar. V šoli so namreč imeli neki instrument, ki so ga želeli priključiti na računalnik, mentor pa mi je predlagal, naj napravim pretvornik, ki bo pretvarjal signale iz RS 232C v IEEE 488, to so standardi računalniških priključkov. Slednji se uporablja le za priključevanje instrumentov na priključek, RS 232 pa je univerzalni in ga ima vsak malo boljši računalnik. Bil sem za to in v začetku šolskega leta že začel raziskovati. Te pretvornike v tujih firmah že izdelujejo, vendar so hudo dragi, tako da ga šola težko kupila. V začetku sem veliko časa porabil za pregledovanje prospektov, iskanje podatkov, kako kaj deluje, nato pa začel nakupovati, nekaj pa mi je priskrbel tudi profesor v šoli. Pol leta je trajalo, da sem spravil skupaj dokumentacijo, nato pa dva meseca, da sem razvil napravo. Šola mi je posodila osciloskop,

da sem lahko delal doma, finalna dela pa sem opravil v šoli."

Z nalogo si sodeloval na srednješolskem tekmovanju, novembra letos pa je bila kot del slovenske srednješolske raziskovalne dejavnosti predstavljena tudi na mednarodnem sejmu inovacij v Nuernbergu.

"Raziskovalni nalogi z naše šole smo predstavili na več razstavah, nazadnje tudi na tujem, v Nemčiji in menda na Češkem. Sam se te predstavitve nisem udeležil, na sejmih so bili razstavljeni le izdelki. Ko sem raziskovalno nalogo končal, z njo nisem bil čisto zadovoljen, saj nisem naredil povsem tako, kot sem spočetka nameraval. Tiskanega vezja denimo ni bilo mogoče narediti, ker je bilo zelo drago. Kasneje pa sem zvedel, da bi se ga dalo narediti v Iskri, vendar je bila tedaj naloga že opravljena. Hotel sem narediti tudi ličnejšo izvedbo, dati izdelek v primerno škartlo, saj je ostal šoli v uporabo. Mentor je bil na koncu zelo zadovoljen z nalogo, jaz pa malo manj. Če bi imel boljše možnosti (zlasti denarne), bi gotovo naredil boljše."

Kakšne koristi ti je razen enega izpita manj ob zaključku šolanja še prinesla raziskovalna naloga?

"Ena od koristi, ki je prišla šele pred kratkim, je denimo ponudba zasebne firme, da bi delal zanje. Po šolah se je namreč zanimala za malo bolj zagnane učence in tako prišla do mene. Raziskovalna naloga pa mi je prinesla tudi nekaj denarja, resda bolj malo, 15 tisoč tolarjev, toda šole pač niso ravno bogate."

Raziskovalno nalogo si napravil v zadnjem letniku poklicne šole. Te je uspeh morda spodbudil k nadaljnjemu šolanju?

"O morebitnem nadaljnjem šolanju še razmišljam, toda najprej bi rad prišel do nekaj denarja. Lahko da se bom še šolal, lahko pa tudi ne."

Imaš kot raziskovalec kake možnosti za štipendijo?

"Profesor me je sicer spodbujal, naj se pozanimam za študij, češ da imam kot nadarjen učenec možnost za republiško štipendijo, vendar se s

tem zaenkrat še nisem ukvarjal. V srednji šoli pa sem dobival štipendijo iz združenih sredstev."

Po končani srednji šoli si bil nekaj mesecev brezposeln. Te kot obetavnega mladega raziskovalca ni znalo poiskati nobeno podjetje in izkoristiti tvojega talenta?

"Šele potem, ko sem prek oglasa s sestrično pomočjo našel zaposlitev v LE Tehniki v Čirčah, sem dobil ponudbo firme Fourth Way iz Kranja, ki se je zanimala zame ravno zaradi mojega raziskovalnega uspe-

ha. Ne vem sicer, ali me bodo čakali, saj moram najprej opraviti pripravništvo, nato pa grem še za leto dni v vojsko. Lahko pa se zgodi, da bodo medtem dobili koga drugega."

Ob bližajočem koncu kolesarskega leta naj te vprašam še o načrtih in pričakovanih za prihajajoče leto?

"V glavi imam ves čas kopico načrtov. Ko bom prišel do nekaj več denarja, jih nameravam uresničiti. Že od osnovne šole se namreč ukvarjam s svojim konjičkom, elektrotehniko. Popravil sem avtoradije, televizorje, izdeloval razne igračke in drobne naprave. Toda ti načrti so vselej povezane z denarjem, saj je treba nakupiti sestavne dele."

Nekaj mesecev si bil brez dela in tako se godi tudi velikim tvojim vrstnikom. Kolikšne možnosti imate sploh mladi, da pridete do dela, za katerega ste se šolali?

"V tistih mesecih, ko sem bil brez zaposlitve, sem iskal zaposlitev. Mladim je danes precej težko priti do ustreznega dela. Tovarne propadajo (ne vem sicer, zakaj), zato je tam vse manj možnosti za zaposlitev. Morda bi kazalo mladim, ki se uspešno ukvarjajo s kako zanimivo dejavnostjo, omogočiti, da začnejo na svoje. Za to je potreben začetni kapital, ki ga mladi večinoma nimajo. Začetek bi bilo treba olajšati z manj davki in verjetno še s kakimi ukrepi. O tem na žalost ne vem veliko." • D. Z. Žlebir

PROTIVETRU

UREDNIK: TOMAZ KUKOVICA

Novo leto kot metafora obupa:

Slovenec ne obstaja

Kakor koli se zazremo v leto 1994 bodisi horoskopsko bodisi po politični gastronomiji bodisi zdravo razumsko, vedno se na pladnju znajde Slovenec. V naslednjem letu se malemu Slovencu obeta, da ga bodo že dodobra ogodanega dokončno pojedli!

Če strnemo oceno zdaj že rajnega leta 1993 z enim stavkom, potem gre zagotovo za leto afer. Akerji različnih škandalov so kot za šalo prelagali odgovornost na druge, se potiskali v drek, in si ob halucinatornih ovacijah publike višali politični rating. Kdor je to dogajanje gledal vsaj z malo distance, se je nekajkrat ali pa vsaj enkrat vprašal, kdo bo te odlive denarja v tujino ali v žepe zasebnikov plačal. Odgovor je na dlani: Slovenec.

Toda, žal je Slovenec velika potegavščina. Nekdaj zelo bran tuje avtor v deželici na sončni strani Alp, ki pa ga danes vsi kar se da hitro skušajo potisniti v najtemnejši kotiček svoje zavesti, gospod Karl Marx, je nekoč zapisal, da sadje ne obstaja. Sadje je le abstraktna forma, ki ima konkretne manifestacije, torej jabolka, hruške, pomaranče, kivije, slive, kosmulje... No, ko odidete na trg, nikoli ne boste mogli kupiti sadja, marveč le kakšen ananas ali češnje.

Podobno kot s sadjem je s Slovenci. Namreč tako prvi kot drugi sta abstraktna forma, ki elegantno polzita z jezika jezikavim politikom. Če se vprašamo, kdo bo krvavo plačeval grehe pohlepkih managerjev in skreganih politikov, je jasno, da bodo to mali ljudje: Franci, ki mora z dvajsetimi tisočaki, z ženino socialno podporo in štirimi otroki preživeti in njemu podobni.

Leto 1993 so najbolj markantno označili politiki, sodniki in managerji. Seveda, kakor kdol Sodstvo se je pokazalo kot

izredno slab zastopnik Justicije, kar bi lahko pripisali nevezitju v novo vlogo, namreč da so po dolgih letih hlapčevanja postali nova samostojna veja oblasti in kadrovskim spremembam. Stari sodniki so prepustili vodilne položaje mlajšim in manj izkušenim, medtem ko sami dobro služijo v odvetniških pisarnah ali v vladnih kabinetih. Vsekakor pa se sodstvo dejstvo neodvisnosti kar nekako ne more prijeti od vseh neuradno izraženih sumih, da imajo predvsem v zvezi s posredovanjem pri divjih privatizacijah in revizijah poslovanja podjetij, direktivo iz višjih instanc, da naj pustijo podjetnikom, da zakoličijo svoje parcele in se opijejo z družbenim premoženjem. Toda na srečo vsi sodniki ne sodijo v te okvire.

Ko smo pri managerjih, bi bilo najbolj smotno naštetih najbolj donosne posle, s katerimi se ukvarjajo: igralništvo, preprodaja orožja in divje lastninjenje. Seveda, če temu pristejemo še sume o pranju denarja, potem Slovenijo, malo državo na robu Balkana, lahko razglasimo za Meko črne borze. Heroini in AK 47 sta glavni tržni uspešnici!

Politiki na omenjena dejstva reagirajo različno. Nekateri povsem brez slabe vesti in odkriti ščitijo osumljene kriminalce, in si s poznavanjem gnolosti podedovanega bizantinskega pravnega sistema jemljejo pravico, da branijo pravno državo. In ko t.i. bodoči spodnji dom štiti osumljene kriminalce s poslansko imunostjo pred roko zakona, ostanemo nemi. V pravnem jeziku, v

primeru, da molčiš, pomeni priznanje krivde. In kaj potem takem priznavajo naši politiki?

Kolikor gledamo na razvoj Republike Slovenije v letu 1994 skozi prizmo politikov, se nam obeta črna prihodnost! Najprej stojijo pred nami lokalne volitve z lokalno samoupravo. Jasno je, da gre za prestižno debato, kdo bo zmagal na volitvah. Zmagal pa bo le na ta način, da si prikoji čim bolj ugoden razrez občin. In kakšen je ta razrez: Danes ima Slovenija okoli 70 občin, v prihodnje pa naj bi jih imel približno 270. To pomeni, da se bodo skregali tudi tisti sosedje, ki se začuda do sedaj še niso uspeli skregati. Rečeno z nekaj besedami: Diši po mikrososedski vojni.

Kolikor je mikrososedska vojna med državljani Slovenije, tistimi ljudmi, ki bodo nesli bremena sodnikov, managerjev in politikov preprost in krut fakti, bo delo nepoštenih kvazi kapitalistov, ki so se vse leto hudo prizadevali, da razdelijo fevde, še toliko lažje. Medtem ko se bodo nevedni in ponosni plebejci prerekali in tepli za oslovo senco, bodo managerji razkosali interesna področja in zavladali.

Skratka v letu 1994 so na potezi politiki, da utrdijo pravno državo, ali pa bomo dobili nove politike, ki bodo ukrojili pravno državo po meri inkriminiranih managerjev. Mali ljudje pa bodo kot vedno doslej vestno in dosledno opravljali svoj posel. Njih se ni bilo nikoli treba batit!

Tomaž KUKOVICA

ODMEVI

Odgovor na "Pismo poslancu Ivanu Omanu"

France Rihtar iz Škofje Loke, ki v svojem pismu v Gorenjskem glasu trdi, da me pozna že od otroških let, me očitno zelo slabo pozna, ali pa stvari nalašč preobrača. Ravna se po načelu: le nimaš resnih argumentov, potem uporabi umazano metodo blatenja, pa boš največ dosegel.

Odgovoril bom samo na nekaj trditve v pismu.

1. "Iz tvojih javnih nastopov se da videti, da se razumeš na vse, kot so se partijski funkcionarji."

Moj odgovor: Po pismu so-deč, se njegov avtor (France Rihtar) očitno res razume na vse, saj je v svojem pismu naštel vrsto stvari, ki jih obravnava na svoj način in sicer tako, da nič ne pove. Kar se mene tiče, si domišljam, da nekaj malega vem o kmetijstvu in o kmetijski politiki. Če pa že mora, govoriti še o čem drugem, se pa posvetujem s tistimi, ki o tem kaj vedo.

2. "Bil sem na sestankih, kjer si kmetom obljubljal marsikaj."

Moj odgovor: Nikoli nisem obljubljal, pač pa predstavljal svoje poglede na reševanje dolženih zadev. Pa tudi, če bi bil obljubljal, se obljube da izpolniti, če imaš v parlamentu potrebno večino. Te pa nimamo. Vendar, kljub temu smo marsikaj uresničili. Bilo bi pa prav, če bi mi France Rihtar povedal konkretno, kaj sem obljubil.

3. France Rihtar trdi, da sem "za svoje čudne izjave iskal izgovor v stavku: saj sem bil izvoljen na demokratičnih volitvah." Mogoče bo France Rihtar povedal, kdaj in kje je to slišal iz njegovih ust. Sam sem tako izjavljajo slišal od nekoga drugega.

4. "Govoril si o zaničevanju kmečkemu stanu v 'svinčenih časih'."

Odgovor: Prvič - o svinčenih časih govorijo drugi, ne jaz.

Drugič - kdor hoče razumeti kmete, mora poznati njihov položaj v vsem povojnem obdobju. Od prisilne obvezne oddaje (lahko pokažem sodbo, ko je bil kmet obsojen na zaplembo posestva, ker ni oddal nekaj sto kg pšenice) do tako imenovanih arondacij (dejansko odvzema zemljišč) v šestdesetih letih. Šele po leti 1965 se je položaj kmetijstva izboljšal. To se je zgodilo potem, ko je del partijskega vodstva začel spoznavati, da "socializem" ne funkcionira, da "podružbljanje" kmetijstva ne bo uspelo. Kljub temu je oblast še vedno dajala prednost veliko farmškemu "družbenemu" kmetijstvu. Sedaj pa k traktorjem in hlevom, ki "so pred več kot dvajsetimi leti začeli rasti po deželi". Seveda, ampak z dvajsetletno zamudo! takrat, ko je oblast prišla do spoznanja, da je v Sloveniji potrebno tudi kmečko kmetijstvo, se je začela obnašati podobno, kot zahodne države: ker ne dopušta takih cen kmetijskih pridelkov, ki bi omogočale lastno akumulacijo, pospešuje razvoj z ugodnimi krediti in z nepovratnimi sredstvi. Naj vprašam kmete "pod Starim vrhom, koliko so vrnili

družbi od posojil za kmečki turizem"? Ne, ne bom jih spraševal. Bodimo zadovoljni, da so hribovski kmetje pripravljali ostati pod Starim vrhom in še kje. Kdor jim je nevoščljiv, naj kar sam pokusi garanje na hribovski kmetiji.

Koliko sem se pa sam "opomogel" kot član predsedstva in poslanec? Še vedno se vozim s stopenko, ne vem pa, če nima avtor pisma kaj boljšega.

5. Kar se pa tiče "cvetke" z moje vojaško "prisego" s figo v žepu, pa tole: Spomnil bi na upor Kranjskih Jancevov 17. pešpolka v Judenburgu. Verjetno se bo kdo spomnil, kako smo na Slovenskem ta upor slavili. Vendar so ti fantje "prisegli" cesarju. Ali jih bomo torej obsojali?

6. Za konec še o domobrancah. France Rihtar mi v pismu svetuje "naj grem v loški muzej in h kmetom po loških hribovih". Ne bo treba. Bil sem že v muzeju in pri kmetih po loških kribih, pa še kje. Za to bom končal s trditvijo o nekaterih dejstvih: NOB je bila tudi revolucija. In celo predvsem to. Za to so dokazi. V Ljubljani stoji spomenik revolucije. Na njem piše takole: (smiselno) delovno ljudstvo združeno v OF pod vodstvom komunistične partije je združilo stari družbeni red in. Torej revolucija. Najprej: če bi bila po odhodokupatorja leta 1945 ponovno vzpostavljena demokracija bi o NOB res lahko govorili kot o NOB. (Kvečjemu bi lahko kaj kritičnega rekli o metodah tega boja.) To se ni zgodilo. Torej je bila to revolucija. Šlo je za prevzem oblasti in vzpostavitev totalitarne sistema. Če si je

Kdo prežema Evropo?

Gorenjski glas, 5. novembra in 21. decembra 1993

Človek bi moral biti vesel, kadar njegovo pisanje vzbudi ali najde kak odmev, posebno pisni - saj to pri nas ni ravno pogosto. Tako se je zgodilo enemu mojih komentarjev, s katerim polemizira in ga hkrati dopolnjuje dr. Janez Juhant, profesor filozofije na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani. Za njegov odziv sem mu prav hvaležen. Škoda je le, ker sta od objave mojega zapisa minila že skoraj dva meseca in večini bralcev praktično ni več dostopen. Zato obnavljam izhodišče. K pisanju me je namreč spodbudila tale misel g. Juhanta: "Vsi prlsegam na Evropo, Evropa pa je utemeljena na treh oseh: na judovsko-krščanskem izročilu, na pravnem redu Rima in na modrosti Aten. Katoliška Cerkev je vsa ta izročila povezala in prežela z lučjo vere, zato jih še danes upravičeno oznanja vsem ljudem..."

S prvim stavkom sem se strinjal, z drugim ne povsem. Zato sem dodal: "Trije temeljni viri Evrope so izvorno neodvisni, pozneje pa se ves čas povezujejo, neločljivo prepletajo in usodno zapletajo. Do napetosti in konfliktov med njimi prihaja tedaj, ko hoče eden od njih druga dva (ali pa dva od njih enega) "prežeti" ali zavreti. Tak primer imamo v srednjeveški Evropi. Začne se tako, da Cerkev, utemeljena v judovsko-krščanskem izročilu, s posredovanjem latinske omike pokristjani frankovske (germanske) vladarje in po njih še njihove podanike. Grško izročilo je v tem dolgem obdobju zavrtlo; pamet je dekla vere. V renesansi pa se ponovno rodi in nadaljuje svojo "pot na Zahod", kjer spotoma doživlja prava zmago-slavja v razsvetljenstvu, v razvetu empiričnih znanosti, vse do današnje kibernetike..."

Naj kar brz dodam: nikoli nisem bil pod vplivom tistega še vedno razširjenega prikazovanja srednjega veka kot nečesa "mračnega". Nasprotno: sem njegov obduovalec! Pred "omračitvijo" sta me obvarovala že moja prva učitelja stare filozofije, dr. Valter Motaln in dr. Mirko Hribar. Tudi prepletanja treh temeljnih osi Evrope ne zanikam. Hotel sem predvsem poudariti, da naj ostane v tem povezovanju vsaka od njih kolikor mogoče notranje avtonomna in samosvoja. Čim je "prežeta" od nečesa drugega, takšna pač ne more ostati. To potrjuje tudi zgodovinska

kušnja: znanost (kot varovanka Atenine sove) je začela res epohalne rezultate dosegati potem, ko se je osvobodila od Cerkev (bolj kot od vere). Nekaj podobnega velja za novodobno, posvetno državo. Ta je postala avtonomna in pravna (v znamenju rimske tehtnice) šele tedaj, ko se je ločila od Cerkev, v francoski revoluciji in podobnih, po letu 1989 ponovno anatomiziranih zgodovinskih dejanjih.

Vso stvar si lahko predočimo še drugače. Letoš poleti je harvardski politolog Samuel P. Huntington objavil esej (V boju kultur), ki je nato postal kulturno čtivo. V njem imenuje deset temeljnih idej Zahoda: individualizem, liberalizem, konstitucionalizem, človekove pravice, enakost, svoboda, pravna država, demokracija, svobodna trgovina in ločitev Cerkev od države. Roko na srce: uveljavite teh vrednot, na katere danes prisegamo vsi po vrsti, ni omogočilo prežemanje znanosti, prava in institucionalizirane vere, temveč ravno ločitev prvih dveh od tretje. Cerkev se je večini naštetih vrednot v času njihov porajanja krčevito upirala. In marsikatero od njih verjetno še danes ne bila pripravljena zaznamovati z jeruzalemskim križem.

Po drugi strani daje misliti opomin g. Juhanta o tem, "kaj pomeni, če znanost ostane brez morale in tehnika brez vere": da lahko eno in drugo privede do Auschwitza in Hirošime. Pomenu vere kot visoke moralne instance in kot vesti človeštva pravzaprav nihče (več) ne oporeka. Vprašanje je le, ali je res potrebno, da znanost in državo "prežema", da je ali hoče biti duhovna vladarica ("politikomisarka") šole in veleposestnice gozdov? Ali svojih izvirnih smotrov (potrebe po odpuščanju, ljubezni do bližnjega, upanja v posmrtno življenje) ne more doseči "zgolj" z avtonomno moralno močjo vere kot take? Mogoče je del nesporazuma v sami besedi: "prežemati". Kaj ta sploh pomeni? Slovar slovenskega knjižnega jezika razlaga: "pojavit se kje v veliki meri, z veliko intenzivnostjo". Še bolj zgovorna sta možna francoska prevoda našega prežemanja, ki se v tujkah glasila: penetrirati, impregnirati. Se najbolj zgovoren pa je ustreznemu nemški glagol "durchdringen": prodreti, predrti, prešiniti, zmagati s čim... Že beseda sama torej vsebuje ali vsaj nakazuje neko nasilnost ali

vsaj sivnost. - Veri menda res ne pristoji, da bi v današnjem času delovala s pomočjo sile!

V zadnji številki Tretjega dne (4, 1993) berem "pogovor meseca" z dr. Francom Rodetom, tajnikom Papeškega sveta za kulturo. Ta je med drugim odgovoren za "dialog z neverujočimi". Dr. Rode ponuja slednjim in vsem, ki nas delijo na "kristjane" in "liberalce" zanimivo misel: "Liberalcem naj povem še tole: ta dvojnost, ki jo omenjate, je mogoča in dejansko obstaja samo v zahodni, s krščanstvom prežeti civilizaciji. Obstaj avtonomnega profanega področja v evropski zgodovini, vključno z možnostjo laične družbe in celo radikalnega ateizma, je možen samo zaradi učlovečenja Božjega sina. "Koncentracija" božanskega v nekom, ki je hkrati pravi Bog in pravi človek, omogoča namreč prelom z difuzno, vsenavzočo sakralnostjo, ki je značilna za antični poganski svet in za vse religije. Po učlovečenju večne Besede je svet prost bogov in človek resnično avtonomno blje. Pojav profanega prostora in sekularizacije je možen samo tam, kjer se je Bog pojavil v Enem."

Res nenavadna in k dialogu spodbujajoča misel. Strah liberalcev in grešnikov pred tem, da bi jih po božje prevzelo, je po Rodetu neutemeljen: "Grešni človek se v strasnem odporu dviga proti Bogu in njegovemu posegu v zgodovino, kjer vidi nedopusten vlom, opustošenje in smrtno nevarnost. Liberalizem izhaja iz tega prvinskega odpora in se naježi pred vsakim znamenjem božje navzočnosti v svetu. Brez razloga. Kajti Bog spoštuje naravne danosti in najprej človekovo avtonomijo."

Bog sodobnega krščanstva torej ni bog prežemanja z "neposredno vero". Prav on je tisti, "ki omogoča, da se človek ne izgubi in si ga vsak sistem ne prisvoji" (J. Juhant). Včasih se celo zdi, da se je umaknil iz svojega stvarstva in "ta svet čisto resno prepustil človeku in njegovi odgovornosti" (Rode). Ta je zato toliko večja, tako pri kristjanih, nagnjenih k "prežemanju", kot pri razpuščenih liberalcih. Se tedaj res ne bi mogli povezovati in sodelovati kar tako, brez prežemanja?

Miha Naglič

"Civilizirani" poslanci

Z ničimer izzvani napadi Irene Oman in Marjana Poljšaka na g. Sašo Lapa nas prisiljujejo, da javno zapišemo nekatera dejstva.

Ker se v dosedanem delu omenjena poslanca nista upala soočiti s pravim političnim nasprotnikom, sta se zahrbito lotila svojih bivših sopotnikov iz nacionalnega gibanja.

Zato tudi ne preseneča nizkotna raven in količina obrekovanja, ki nadomešča politično praznino njihove sredinske oz. "neodvisne" pozicije. V trenutku, ko je Slovenija na robu gospodarskega propada, in ko se mafija iz leve strani vrinja v vse pore naše države, se nekateri že drenjajo v vrsti mrhovinarjev in pogrebcev.

Gonja proti g. Lapu se tudi površnemu opazovalcu zdi nenavadno koordinirana. Če se proti nosilec dosenih političnih usmeritev bori taka zalega, kot so bivši politikomisarji in udobomfijski kriminalci, potem bi ga. Oman in g. Poljšak morala vedeti, na katerih pozicijah se lahko brani Slovenija. Program in predvolilna kampanja SNS, s katero je razkrinkani udobovski špicelj Jelinčič miniral politično podobo Slovenije, je bila očitno namenjen desno orientalskim volivcem. Zato poslanci, ki zatsopajo te volivce, zastopajo desno politično usmeritev, v nasprotnem primeru pa izdajajo svoje

volivce. V demokratičnih državah se vse narodno orientirane sile štejejo za desnico. Vsi ostali recepti so samo kominterna kukavičja jajca, kar potrjuje zgodovina.

Blatiti nekoga brez argumentov in hkrati sebe imenovati "civilizirane" politika, ne gre skupaj. Vse obtožbe, ki jih "civilizirana" poslanca navajata v pismih, preprosto ne morejo držati, saj je bilo javno objavljeno, da g. Lap osebnih ni, razen plače, pridobil nobenih denarnih sredstev, ne privilegijev in ne podpore medijev. To je posebno očitno tudi z njegove stranke, ki se vzdržuje le iz sredstev svojih članov, saj je edina stranka, ki ji državni proračun ne dodeljuje denarja. Z drugimi besedami - se ni prodala in uklonila pritiskom.

Tako kričavo odklikanje omenjenih poslancev od desne k sredini in naprej, udobomafija seveda veselo pozdravlja in je za takšno obliko "nakupa" parlamenta tudi zelo zainteresirana, saj ji to omogoča popolno nadvlado.

Zato je tudi jasno, da so vsi ekskurzi proti levi tudi zelo dobro plačani. Podkupovanje in "sponzoriranje" vseh oblik in velikosti za udobomafijo ni problem, saj obvladuje večino kapitala in denarnih tokov v Sloveniji. Ljudje, ki se zapletajo v take nečedne posle, ponavadi to imenujejo "pragmatičnost" ali pa kar "spobnost". Če v taki luči gledamo nadaljevanje na strani 30

Ivan Oman

KVALITETA VAM PODAJA ROKO!

Ta teden je v Zadržnem domu na Primskovem podjetje Karavanke odprlo novo trgovino s tekstilom, No9. Ker vsako ime odkriva značaj njegovega lastnika, tudi devetica v naslovu trgovine ni kar tako, saj se vse cene artiklov v njihovi trgovini se končujejo na 9. Prodajajo žensko, moško in otroško konfekcijo, od pletenin, kavbojk, bund do spodnjega perila. Tako se družina pri njih lahko običe od glave do pete, in to kvalitetno in poceni. Prav cene pa so glavni razlog vašega obiska trgovine No9. So namreč najnižje daleč naokoli, saj je dobavitelj artiklov trgovini No9 drugi del družinskega podjetja, to je podjetje Astrid.

lastnik dober trgovec, ve, kaj ljudje potrebujejo, in obljublja nam, da bodo svojo trgovino kmalu povečali in nam ponudili tudi kozmetične izdelke.

Posebnost trgovine No9 je tudi, lahko bi rekli novoletno in ponovoletno darilo vsem njihovim kupcem, saj obljublja, da bodo nizke cene zadržali tudi po novem letu. Obiščete jih lahko vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, v soboto pa od 8. do 13. ure. Ob tej priložnosti pa vam lastnika podjetij Astrid in Karavanke, gospod in gospa Satler, želita tudi veliko sreče v letu 1994!

VII EUROPE AWARD FOR QUALITY

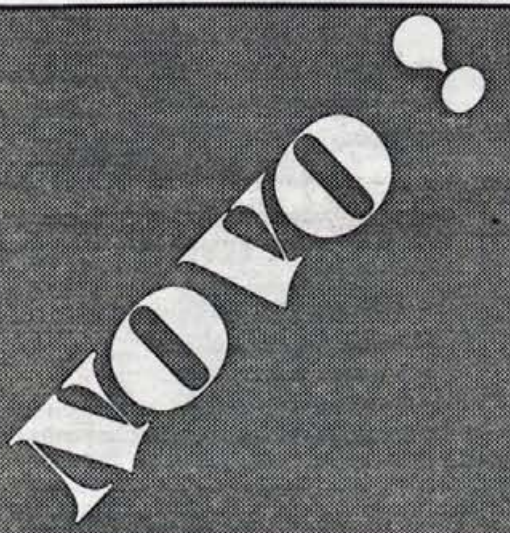
Paris 1993

Podjetje Astrid deluje že četrto leto in lahko se pohvalijo z nedavno dobljeno evropsko nagrado za kvaliteto za leto 1993, European award for quality, ki so jo slavnostno podelili 15. novembra v Parizu. Poudariti je tudi treba, da je bilo podjetje Astrid d.o.o. iz Kranja edino, ki je tovrstno nagrado dobilo na področju prodaje tekstila. Tako so v Parizu, kakor tudi že prej, navezali stike s proizvajalci tekstila po vsem svetu in izrabili možnost neposrednega nakupa izdelkov pri njih. To in pa dolgoletno ukvarjanje s tekstilno industrijo sta tudi glavna razloga, zakaj lahko podjetje Karavanke v svoji trgovini No9 prodaja le kvalitetno robo, in to tako poceni. Lastnika družinskih podjetij, gospod in gospa Satler pravita, da kvaliteto

spoznata že na daleč in tako svojim kupcem ponujata res le najboljše tekstilne izdelke, ki jih drugod po svetu prodajajo veliko dražje, kot pri njih. Dosegli so zares idealno kombinacijo kvalitete in konkurenčnosti cen. V podjetju Astrid tudi poudarjajo, da so si vsi njihovi potrošniki, ki pri njih kupujejo tekstil za svoje trgovine, v enakopravnem položaju, tako po enakih nabavnih cenah prodajajo trgovini No9 kakor tudi vsem drugim odjemalcem po vsej Sloveniji, med katerimi je potrebno omeniti blagovnico Maksimarket v Ljubljani, ki je eden njihovih največjih odjemalcev.

V pravkar odprti trgovini s tekstilom No9 v Zadržnem domu na Primskovem pa že delajo načrte za prihodnost. Ker je njen

TRGOVINA

No9

KARAVANKE Kranj d.o.o.

ZADRUŽNI DOM PRIMSKOVO

TRGOVINA Z NAJNIŽJIMI CENAMI!

KAVBOJKE
ZA ODRASLE
999 SIT

PUHOVKE
ZA ODRASLE
4999 SIT

OTROŠKE JAKNE
1999 SIT

ŽENSKÉ NAJLONKE
99 SIT

IN ŠE IN ŠE
POCENI
PROIZVODOV

SRAJCE
ZA ODRASLE
999 SIT

TRGOVINA, KJER STA SI KVALITETA IN NIZKA CENA PODALI ROKO.

NIZKE CENE OSTAJAJO TUDI PO NOVEM LETU

NZIRIN

NAROČILA NA p.p. 45, Ljubljana ali na telefon

(061) 216-766 (061) 217-690 (061) 215-476

SLOVENCIM SE NE PUSTIJO PREVARATI - ONI SO IZBRALI SVOJEGA ŠAMPIONA MED ČAJI:

ČANG-ŠLANG - ČAJ ZA HUJŠANJE

400.000 SLOVENCEV PIJE ČAJ ČANG-ŠLANG.

ČANG ŠLANG - shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem. Vsi dosežani preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietični preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je ČANG-ŠLANG. Čaj za redčitiranje telesne teže po kitajski recepturi je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa: povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja ČANG-ŠLANG bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj ČANG-ŠLANG je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti. ČANG-ŠLANG so nekoli pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam pozirek. Škatlica ČANG-ŠLANG vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za dosego želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa ČANG-ŠLANG, čaj s tradicijo več kot 1700 let. Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste dobro razpoloženje. Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici ČANG-ŠLANGA pred spanjem.

NOVOLETNA CENA

599,00 SIT + stroški

PREPARAT PROTI SIVIM LASEM GIGIRICCI REVOLUCIONARNI DOSEŽEK KEMIČNE INDUSTRIJE V BOJU ZA OHRANITEV MLADOSTI

Losion, ki skladno z naravnim ciklusom sivim lasem vrača prvotno naravno barvo in sijaj. Gigericci je blaga, brezbarvena raztopina za vtiranje v lasišče. Postopno in neopazno spodbuja vnovično nastajanje pigmenta. Gigericci je primeren za vse vrste las. Spodbuja rast, odstranjuje prhljaj in preprečuje izpadanje. Gigericci je znatveno preizkušen. Steklenička vsebuje 155 ml.

cena: 2.199,00 + PTT stroški

PREVAJALNIK v

katerem je vnošen tudi slovenski jezik. Prevajate lahko v 25-ih svetovnih jezikih.

Cena: 9.999,00 + PTT stroški

MINI SESALNIK - mali strah za umazanijo!

cena: 899,00 + PTT stroški

VALI-MALI VARILNIK POLIVINILA

cena: 799,00 + PTT stroški

POP-CORN

Cena: 3.399,00 + PTT stroški

DŽIRLOGUARD - USTNIK ZA TRAJNO UPORABO!

Odstrani do 97 odstotkov nikotina

cena: 999,00 + PTT stroški

KNJIŽNA MINILUČKA

cena: 799,00 + PTT stroški

ELEKTRIČNA ZOBNA KRTAČKA, namenjena vsej družini

cena: 999,00 + PTT stroški

KOMPLET ZA NEGO NOHTOV s šestimi nastavki!

Cena: 1.299,00 + PTT stroški

LUPILEC JABOLK

Cena: 1.399,00 + PTT stroški

OSVEŽILEC ČEVLJEV - FREŠ

Cena: 1.299,00 + PTT stroški

CINDY - brivnik za ženske

cena: 1.199,00 + PTT stroški

EKO PEPELNIK

Osvežujoč mirujoč zrak - brez uporabe kemičnih sredstev

cena: 1.999,00 + PTT stroški

KING KONG - kondomi

cena: 1.199,00 + PTT stroški

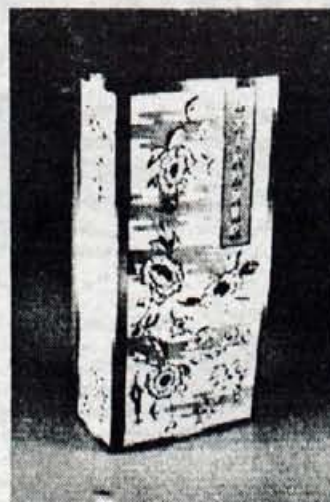
Ljubite se brez skrbi - komplet 50-ih kondomov v raztopini medu; POPULARNI MEDENJAKI

PEDOMETER MERILEC KORAKOV ŠTEJTE KORAKE DO ZDRAVJA!

Cena: 1.279,00 + PTT stroški

ČAJ GINGER - ZA DOLGO IN SREČNO LJUBEZEN!

Cena: 699,00 + PTT stroški

v ceno niso vračunani PTT stroški!

NAROČILNICA

Ime in priimek:

Ulica in št.:

Kraj in poštna št.:

NAROČAM:

.....KOSOV
KOSOV
KOSOV

IZDELKE LAHKO NAROČITE NA
 P. P. 45, Ljubljana ali na ☎ 061/216 766,
 ☎ 061/217 690, ☎ 061/215 476
 TUDI OB SOBOTAH IN NEDELJAH

Petek, 31. decembra 1993

SKB banka za 30 odstotkov povečala bilančno vsoto

Zelo ugodno tuje naložbeno posojilo

Kranj, 29. decembra - SKB banka iz Ljubljane, ki je po moči na drugem mestu v Sloveniji, edina pa posluje na celotnem območju Slovenije, je letos realno za 30 odstotkov povečala bilančno vsoto, ki se je povzpela na 1 milijardo mark. Pohvali se lahko, da je uspela dobiti zelo ugodno posojilo Evropske banke za obnovo in razvoj v višini 50 milijonov mark, ki bo namenjeno financiranju naložb v podjetjih. Obrestna mera je namreč za 1,5 odstotnih točk višja od liborja (londonska medbančna obrestna mera), kar je celo ugodnejše, kot ga je v tujini uspela najeti država Slovenija.

Pogodbo bodo podpisali januarja, je na nedavni tiskovni konferenci povedala Cvetka Selškova, ki v SKB banki vodi mednarodno poslovanje, uspeli pa so, ker so se uspeli predstaviti kot zasebna banka oziroma kot banka, katere lastniki so podjetja, ki v glavnem ne bodo postala državna. 20-odstotni lastnik SKB banke je Mesto Ljubljana, 14-odstotno pa je že v zasebni lasti (delnice kotirajo na ljubljanski borzi), sicer pa imajo približno 60-odstotni delež podjetja, ki so se že olastnili ali pa nkoli ne bodo državna.

Tuje posojilo je srednjeročno, saj ga bo banka morala dokončno odplačati čez osem let in pol, glavnico pa v sedmih letih, saj bo odplačevanje odločno za leto in pol. Posojilo je brez državnega jamstva, kar kaže na naraščanje mednarodnega zaupanja, SKB banka pa ga bo porabila za financiranje lastninjenja in financiranje naložb podjetij. Cvetka Selškova je povedala, da je nekaj programov že pripravljenih. Posojilo je namenjeno srednje velikim podjetjem, ki imajo več kot 50 zaposlenih. Evropska banka za obnovo in razvoj si je torej pridržala t.i. diskrecijsko pravico za financiranje manjših podjetij, o ročnosti posojil pa bo SKB banka lahko odločala sama, evropska banka pa zahteva, da so projekti donosni, zanje pa morajo biti opravljene ekološke študije. SKB banka bo posojilo črpala v treh obrokih, najprej dvakrat po 15 in nato še 20 milijonov mark.

SKB banka se namerava prihodnje leto zelo angažirati pri privatizacijskih načrtih podjetij, ki poslujejo z njo, saj računajo, da bodo v ta namen angažirali približno 100 milijonov mark, v kar je seveda všteto tudi omenjeno tuje posojilo. Že letos pa so za kreditiranje malega gospodarstva namenili za približno 8 milijonov mark posojil, tudi v sodelovanju z državnimi in občinskimi skladi za malo gospodarstvo. Pri obsegu poslovanja s podjetji je imela letos SKB banka 8-odstotni delež, medtem ko ima po bilančni vsoti 8-odstotni delež slovenskega bančništva.

Selškova je še povedala, da imajo korespondenčne stike že s približno 320 bankami po svetu, kar je po dveh letih mednarodnega poslovanja velik uspeh. Letos bodo dosegli za 1,1 milijarde mark plačilnega prometa s tujino, kar jih uvršča na drugo mesto med slovenskimi bankami. Prisotni so predvsem v Evropi in v ZDA, drugod posluje prek tujih, zlasti ameriških in nemških bak. Letos so se uspeli vključiti tudi ameriško posojilo za uvoz blaga za blagovne rezerve, sodelovali so pri petih poslih.

V lastninjenje podjetij se bodo vključili tudi z družbo za upravljanje z investicijskimi skladi Atena, ki so jo ustanovili pred mesecem. Kakor je povedal Mladen Stariha nameravajo zbirati lastninske certifikate državljanov in jih plasirati v perspektivna podjetja. • M.V.

Novoletni kuponi

Kranj, 29. decembra - Ob koncu letošnjega leta bodo štirim obveznicam zapadli kuponi za izplačilo obresti in dela glavnice.

Vrednost januarskega kupona državnih obveznic RS 1 znaša 17,07 marke, od tega 12,6 marke glavnice in 4,48 marke obresti, kar se seveda nanaša na apoen po 100 mark. Obveznicam PTT Ljubljana bo 1. januarja zapadel v izplačilo že peti kupon in ostali bodo le še trije. Vrednost tokratnega kupona je 43,54 marke, od tega je dobrih 35 mark glavnice. Od začetne vrednosti obveznice, pri kateri je bil najmanjši apoen 250 mark, je tako ostalo le še 105,35 marke.

Usoda izplačil obveznic občine Zagorje je še vedno negotova, gre za izplačilo 69 mark pri apoenu 250 mark. Pri obveznicah Leka 2 pa bodo izplačali le po deset mark obresti, medtem ko bodo imetniki glavnico dobili izplačano 1. januarja prihodnje leto.

STATISTIČNE INFORMACIJE

Zavod Republike Slovenije za statistiko Ljubljana Vožarski pot 12, fax.: 061/216-932

INDEKSI CEN NA DROBNO IN CEN ŽIVLJENSKIH POTREBŠČIN, DECEMBER 1993

	XII 93 XI 93	XII 93 XII 92	Ø 1993 Ø 1992
INDEKSI CEN NA DROBNO, SKUPAJ	101,5	122,9	132,3
INDEKSI CEN ŽIVLJENSKIH POTREBŠČIN, SKUPAJ	101,8	122,8	132,9

INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, NOVEMBER 1993

	XI 93 Ø 92	XI 93 X 93	XI 93 XI 92	I-XI 93 I-XI 92
INDUSTRIJA IN RUDARSTVO	103,6	97,1	103,4	96,6
SREDSTVA ZA DELO	90,9	83,2	99,4	97,1
REPRODUKCIJSKI MATERIAL	103,0	98,4	101,9	94,6
BLAGO ZA ŠIROKO PORABO	108,9	101,7	103,6	99,4

Izobraževanje v Radencih

Kranj, 29. decembra - Center za zunanjo trgovino v Radencih v prihodnjem letu računa na 2.500 slušateljev.

Za izobraževanje v Radencih je vse več zanimanja, saj se naše gospodarstvo vse bolj vključuje v svet. Pred kratkim so razposlali posebno brošuro, v kateri podrobno predstavljajo specialistični študij zunanje trgovine in jezikovno specializacije, tako vsebino kot profesorje. Znanje je preveč pomembno, da bi ga prepustili samo učiteljem, so zapisali kot moto.

KOLIKO JE VREDEN TOLAR

MENJALNICA	1 DEM	1 ATS	100 ITL
A BANKA (Tržič, Jesenice)	76,90	76,90	10,90
ADUT Tržič (Deteljica)	76,70	77,00	10,87
AYAL Bled, Kranjska gora	76,80	76,95	10,88
COPIA, Kranj	76,80	77,20	10,84
CREDITANSTALT N. banka Lj.	76,80	77,00	10,85
EROS (Stari Mavr), Kranj	76,85	77,10	10,85
FAIR Tržič (Deteljica)	76,85	76,95	10,88
GEOS Medvode	76,85	77,10	10,88
HRANILNICA LON, d.d. Kranj	76,85	76,99	10,84
HIDA-tržnica Ljubljana	76,85	77,05	10,85
HIPOTEKARNA BANKA, Jesenice	76,45	77,20	10,82
INVEST Škofja Loka	76,70	77,10	10,85
LB-GORENJSKA BANKA Kranj	76,80	77,20	10,84
LEMA, Kranj	76,70	77,10	10,84
MERKUR-Partner Kranj	76,14	76,34	10,83
MERKUR-Žel. postaja Kranj	76,14	76,34	10,83
MIKEL Strzibac	76,85	77,10	10,83
OTOK Bled	76,75	77,04	10,87
POSTNA BANKA, d.d. (na poštah)	76,50	76,84	10,85
SHP-Slov. hran. in pos. Kranj	76,75	76,99	10,85
SKB Kranj (Radovljica, Šk. Loka)	76,14	76,34	10,83
SLOGA Kranj	76,55	76,95	10,85
SLOVENJATURIST Boh. Bistrica	76,80	-	-
SLOVENJATURIST Jesenice	76,80	76,90	10,80
ŠUM Kranj	76,85	77,10	10,88
TALON Žel. postaja Trzin, Šk. Loka	76,85	77,05	10,87
TJAŠA Kranj	76,80	77,10	10,90
UKB Šk. Loka	76,80	76,95	10,85
WILFAN Kranj	77,00	77,20	10,88
WILFAN Radovljica, Grajski dvor	76,75	77,00	10,85
POVPREČNI TEČAJ	76,52	76,97	10,81

Pri Šparovcu v Avstriji je ATS ob nakupu blaga po 10,80 tolarjev.

Pri nakupu in prodaji SKB in MERKUR zaračunavata 1% provizije.

Slovenska podjetnica leta

Kranj, 29. decembra - Časopis Barometer in Biro M sta objavila natečaj za slovensko podjetnico leta 1993.

Kandidatke za ožji izbor so lahko lastnice ali solastnice podjetij ali obrti ali osebe, ki opravljajo samostojno gospodarsko dejavnost. Predlagajo jih lahko posamezniki, skupine, podjetja ali institucije, podjetnice pa se lahko prijavi tudi same. V utemeljitvi naj bodo navedena dejstva o poslovnih dosežkih v letu 1993, o notranji urejenosti podjetja ter o podjetniški kulturi. Prijave zbira Miro M Ljubljana, Zibertova 1, komisija pa bo z vsako kandidatko opravila pogovor. Nagrade bodo podelili februarja prihodnje leto, ko bodo pod pokroviteljstvom mesta Ljubljana na ljubljanskem gradu pripravili tudi mednarodni poslovni forum.

Bodo slovenski sejmi prihodnje leto uspeli narediti red

Slovenija potrebuje promocijo in sejmski kodeks

Slovenija, ki ima za svojo promocijo na svetovnem trgu 700 milijonov tolarjev, bi z drugačnimi sejmskimi usmeritvami lahko izkoristila prostor, ki ga zdaj uspešno zapolnjujejo drugi namesto nje.

Letošnja 500-letnica sejmov v Kranju je bila sicer lepo zaokrožena potrditev, da so sejmi v Sloveniji že od davne preteklosti tista tradicija, po kateri sta bila Kranj in z njo tudi Slovenija znana v svetu. Kaj več od zgoj tega pa na slovenski sejmski sceni do zdaj nismo uspeli iztržiti. Prej bi lahko govorili, da nekatere vzhodne oziroma bližnje srednjeevropske države uspešno izkoristajo dosedanje in še vedno predvsem uvozno naravnano delovanje slovenskih sejmskih hiš.

Franci Ekar, direktor Poslovno prireditvenega centra Gorenjski sejem v Kranju ob koncu letošnjega sicer bogatega sejmskega leta v Kranju ocenjuje, da je Slovenija, kar zadeva njeno promocijo na sejmskem področju na določenem razpotju. "Ob zanimanju Češke, Slovaške, Poljske, Madžarske in Efte za našo državo tudi skozi sejmske nastope in razstave bi morali postaviti v okvir tako imenovane reprocitete. Mislim, da je to tudi naloga sejmov, ki pa ta trenutek še vedno ne premorejo svojega organizacijskega in vsebinskega kodeksa. Zadeva je še toliko slabša in za svet nenavadna, ker se nam dogajajo stvari, ki so za evropsko ali svetovno sejmsko dogajanje popolnoma nesprejemljive. Da bi proizvodno halo propadle firme izkoristili za sejmski prostor, kar se v Sloveniji zdaj dogaja, je skregano z vsemi pravili na primer evropskih sejmov."

Naravnost smešno je tudi, da se kaže in obeta nekakšna zaostalost, ker se je kranjski sejem ob upoštevanju mednarodnega sejmskega kodeksa skušal vedno čimbolj dosledno držati pravil in sejmske discipline. Če so bili nekateri kraji obdarovani z

različnimi oblikami nekdanjih zveznih rezerv, je Kranj moral vedno vse kupiti. Tudi ko je gradil večnamensko sejmsko halo in na ta način omogočil, da je v Kranju zaživel hokej, čeprav bi ga radi nekateri postavili celo v takšno prednost, da je sejem zaradi hokeja in drsanja, ne pa obratno, je Kranj in sejem moral sam zbrati denar.

"Uspešno nam je, da smo pred dvema letoma vrnilo posojila, hkrati pa potrdili utemeljenost ideje, da Kranj mora še naprej ostati sejmsko mesto v okviru dosedanje 500-letne sejmske tradicije. Ob tem, ko se zdaj odnosi doma vendarle bistrijo, ko stvari postajajo jasne, pa se že nekaj let srečujemo s tako imenovano denacionalizacijsko težavo. Na prostor, ki smo ga odkupili od nekdanjih lastnikov, in imamo zanj projekte za sejmsko halo, lahko samo čakamo. Sejem in Kranj vlečeta od tega zelo negativno rento in lahko se zgodi, da se bo to še kdaj maščevalo."

Ko razmišlja o razsežnostih kranjskega in Gorenjskega sejma, direktor Ekar ocenjuje, da bi bilo veliko pametneje, če bi se gospodarsko usmerili v promocijo za izvoz naravnane slovenskega gospodarstva, ne

Franc Ekar

pa, da prisegamo s šopingi na Bledu na sposobnost svoje trgovine.

"Posebno poglavje Gorenjskega sejma je še vedno lastninjenje. Iščemo partnerje. Bosta to občina, ali sklad za razvoj, ki bosta recimo zagotovila, da sejmska dejavnost ne bo prišla v nepravne roke. Sami smo namreč premajhni. Mislim, da bo v vsakem primeru na koncu treba odbrati tripartitno varianto in povabiti tiste, ki bodo resnično sodelovali. Povabili smo že tiste, ki so nekaj bili udeležni pri gradnji drsališča oziroma večnamenske hale, a sta pokazala zanimanje za odkup sredstev le Sava in Merkur. Za zdaj pa je sejem še vedno družbeno, neolastninjeno in lahko

bi rekel ponosno podjetje, ki ima interes predstaviti se v tujini s svojo dejavnostjo. Sicer pa je podjetje ocenjeno na okrog 3 milijone mark. Z izgradnjo nove hale na 3.500 kvadratnih metrih pa upam, da bomo postali vendarle zanimivi tudi za slovensko gospodarstvo in nenazadnje tudi za slovensko politiko."

Pravzaprav je zanimivo, da se tuji ob tem, ko ima sejem za prihodnje leto že koledarsko na podlagi mednarodnih sejmskih pravil utrjene programe, zanje bolj zanimajo tuji, če ne upoštevamo nekaterih monopolnih domačih sistemov, ki pogojuje nastop manjših firm z njihovim pristankom. Tuji se, tudi zaradi prometne oziroma središčne lokacije zanimajo, da bi prišlo do izmenjav gospodarskih razstav.

"Mi se žal ne moremo odzvati s čim drugim kot zgolj s trgovino. Ta še nekako najbolj deluje. Vendar za nastop v tujini, za promocijo ne moremo v ospredje in kot program številka ena postaviti trgovino. Potreujemo gospodarski nastop. Uspešno nam je, da smo vendarle ob podporu nekaterih vladnih organov udrili in dali pravo ime in vsebino Slovenski kakovosti in razpoznavni znamki SQ. To je vredno pohvale, vendar pa je premalo, da bi prišlo lahko do izmenjav med posameznimi državami, ki se zanimajo za nastope in izmenjave v okviru kranjske oziroma gorenjske sejmske lokacije."

In kaj nam obeta prihodnje leto sejmsko dogajanje v Kranju? Še vedno bodo prireditelji poskusili s sejmom malega gospodarstva, čeprav s to programsko usmeritvijo, ki ima svoj začetek v Kranju. Že nekaj časa iščejo pravo vsebino. Napovedi so, da bo zdaj skušal zadevo promo-

virati gospodarski forum.

Pomembna prireditve bo tudi prihodnje leto kmetijski sejem, za katerega pa naj bi bolj kot do zdaj veljala poleg kmetijstva in gozdarstva tudi lovstvo in alpskem prostoru. Spodbuda k temu je lahko tudi, da se za slovenski model lovstva vse bolj zanimajo tudi v nekaterih zahodnih državah.

Sejem Zaščita 94 se bo prvič po 22 letih "preselil" na jesenski termin in bo na programu oktobra. Razlog je pravzaprav pobuda razstavljalcev in junjsko dogajanje pod naslovom Rdeči petelin v Hanovru. Številni proizvajalci iz Slovenije bodo namreč natem sejmju gasilske oprave.

In potem je tu še tradicionalni Gorenjski sejem, ki ga vsako leto obišče okrog 100 tisoč ali pa tudi več obiskovalcev. Prihodnje leto naj bi ga popostril poleg večernega zabavnega tudi popoldanski atraktivni program. Stvari so sicer še v razmišljanjih, vendar izgleda so, da bi jih s primernim skupnim dogovorom lahko zanimivo izpeljali in predvsem to prireditve še bolj popostrili.

"Omenjene prireditve pa seveda ne bodo edino dogajanje prihodnje leto. Predvsem z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je maj na Gorenjskem sejmju praktično že oddan z maturantskimi plesi, ki so že ob samem startu sprejeli izziv lokacije in prostora.

Potem pa so tu še nekatere športne, strankarske in druge prireditve. Želja in cilj za prihodnje leto pa sta, da bi zabeležili korak na slovenski sejmski sceni. Kot reče no, nam manjka sejmski kodeks, brez katerega Slovenija na področju svoje promocije lahko pričakuje le enostransko zanimanje za to ali ono tujo razstavo na kakšni sejmski lokaciji pri nas.

Po več kot desetih letih

Oživljanje kamniškega kmečkega turizma

V kamiški občini so pripravili program celovitega razvoja podeželja - Povezovanje kmečkega turizma z ekološkim turizmom - Prvi rezultati se že kažejo.

V kamiški občini se je sekretariat za turizem in podjetništvo po dolgotrajnem zatišju lotil izdelave programa za celovit razvoj podeželja, v katerem bo med najpomembnejšimi dejavnostmi kmečki turizem, ki se bo povezoval z ekološko prijaznimi dejavnostmi, domačo obrtjo in pohodništvom. Občina bo hkrati tudi začela kreditirati nekatere od najbolj zanimivih programov.

Prvič so z razvojem kmečkega turizma na območju kamiške občine poskusili že pred več kot desetimi leti. Takrat je občina kmetom, ki so se zanimali za tovrstno dopolnilno dejavnost, ponudila tudi izredno ugodne kredite. Dobilo jih je okoli 45 kmetov, vendar pa sta se ideja in začetna zagnanost kmalu izrodili, saj je večina kmetov, ki so dobili kredit, sredstva porabila za druge namene. Tako so ob kmetijah zrastle nove hiše in gospodarska poslopja, razen redkih izjem pa nihče ni vložil v objekte namenjene razvoju turistične dejavnosti na podeželju. Tako so v občini storili pravzaprav tipično napako, s katerimi so se soočili

tudi v nekaterih drugih občinah, saj so denar pod ugodnimi pogoji posodili tistim, ki niso imeli niti pravih osnov in niti ambicij za razvoj turistične dejavnosti.

Eden od pobudnikov razvoja ekološkega turizma v kamiški občini je tudi član Izvršnega sveta skupščine občine, sekretariata za podjetništvo in turizem **Marijan Stele**. Po dolgotrajnem zatišju so v občini Kamnik letos pripravili nov program celovitega razvoja podeželja, prednost pa bodo dali tistim programom, ki bodo imeli podjetniško osnovo. Tako bodo kreditirali tiste programe, ki bodo predstavljali dopolnilno dejavnost kmetov ali pa se bodo

Marijan Stele, član IS OS Kamnik, zadolžen za podjetništvo in turizem.

usmerili pretežno v turistično dejavnost. Ko so pred kratkim delali analizo, so ugotovili, da je na kamniškem podeželju relativno veliko ljudi, ki imajo dobre ideje, vendar pa jih sami ne znajo uresničiti ali pa imajo za njihovo realizacijo premalo denarja. V Tuhinjski dolini so občani pripravili petnajst programov za razvoj turizma na podeželju, sedem jih je že realiziranih. V Komendi bodo skušali organizirati lončarsko šolo, v Tunjicah se bodo nekatere kmetije usmerile v dodatno pridelavo domačih pridelkov in ponudbo domačih kulinarčnih specialitet ter delno tudi v rekreacijsko ponudbo, saj so v okolici izredno ugodni tereni za hojo in tek na smučeh. V predelu Kamniške Bistrice, ki je sicer izjemno zanimiv in dokaj dobro obiskan program razvoja turistične dejavnosti še ni povsem izdelan, ker je delno odvisen tudi od nadaljnje usode smučišč na Veliki planini.

Turistično informacijski center v Kamniku.

Prvi koraki so že storjeni

Med tistimi, ki so se v kamiški občini resno lotili kmečkega turizma, je tudi kmetija Kosirnikovih v Tunjicah pri Kamniku. S to dejavnostjo so se začeli ukvarjati pred petimi leti, postopoma pa svojo ponudbo razširjajo. Sicer ne beležijo večjega povpraševanja po prenočitvah, vendar pa se predvsem v poletnih mesecih pri njih ustavi kar precej dnevnihtov, ki iščejo sprostitve in počitek v naravnem okolju in čistem zraku. Gospodar **Janez Kosirnik** pravi, da je največje zanimanje za domače dobrote, kot so klobase, šunka in podobno. Zanimivo pa je, da skoraj nihče ne povpraša po domačih žgancih ali mleku. Ob kmetiji imajo tudi manjše balnišče v kratkem pa bi rekreacijsko ponudbo radi popestrili še s konjerejo. Če bo šlo vse po načrtih, naj bi prvega konja kupili že spomladi, še posebej, če bo občina res ponudila kredit. Kot pravi **Janez Kosirnik**, je sodelovanje z občino v zadnjem letu nekaj boljše, predvsem zaradi pred kratkim odprtega Turističnega informacijskega centra v Kamniku. Sodelujejo tudi z nekaterimi turističnimi agencijami. Kmetija živi izključno od pridelave na okoli 11 hektarjev obdelovalnih

pred trindvajsetimi leti odprl **Miha Sprunk**, so svojo ponudbo specializirali na jedi iz divjačinskega mesa, saj so kot pravi

Kmetija Kosirnikovih v Tunjicah pri Kamniku.

lastnik, na tem območju gamsi doma. Divjačino dobavlja Lovska družina Kozorog, v gostišču pa jo pripravijo na pravi lovski način. Gostov je po vojni v Sloveniji in po nekaj zelenih zimah manj, verjetno pa bi jih bilo več, če bi pri gamsu imeli boljše prenočitvene zmogljivosti. Tudi tu beležijo manj gostov iz ljubljanske smeri in več pa iz Kranja in okolice. Število gostov bo po vsej verjetnosti večje,

manjših brunaric narejenih v lovskem stilu in dve ali tri večje, v katerih bodo infrastrukturni objekti. Projekt izgradnje toplic med drugim predvideva tudi obnovo ceste v Snovik, regulacijo potoka Snoviščica, pripravljena pa sta tudi že načrta za javno razsvetljavo in ureditev vaškega središča. Pri tem je pomembno, da so v projekt vključili prav vse domačije v zaselku, saj so vsi domačini z veseljem sprejeli idejo o toplicah. Celoten projekt je zasnovan turistično podjetniško, saj se bodo posamezne kmetije vključile s ponudbo domačih pridelkov, specialitet ali pa z izdelki domače obrti.

V gostišču Gams nudijo jedi iz divjačine.

površin in turistične dejavnosti. Zanimivo je, da več obiskovalcev prihaja iz smeri Komende in precej celo iz kranjske občine, medtem ko so Kamničani in Ljubljančani redkejši. Občasno pridejo tudi gostje iz tujine, verjetno pa bi bil obisk boljši, če bi do kmetije vodila bolj urejena cesta.

Drugi primer zanimive oblike podeželskega turizma v kamiški občini je gostišče Gams ob cesti, ki pelje v Kamiško Bistrico. V gostišču, ki ga je že

ko bo dorečena usoda Velike planine in ko bodo zaživele tudi tako imenovane Alpejske ceste, ki bodo oživilo povezavo z Logarsko dolino in naprej proti Kranju.

Toplice v Tuhinjski dolini

V programu celovitega razvoja podeželja je med drugim tudi projekt izgradnje toplic v Zaselku Snovik v Tuhinjski dolini. Lastninska razmerja glede zemljišč so v tem zaselku urejena, projekt pa vodi poseb-

V veliko pomoč je Turistično informativni center

Pri razvoju kmečkega turizma je po besedah **Marijana Steleta** največja težava ustrezna promocija. Z odprtjem Turističnega informacijskega centra in možnostjo kreditiranja posameznih programov je možnosti za predstavitev ponudbe na podeželju precej več, saj imajo posamezniki možnost brezplačne predstavitve ponudbe na teletekstu slovenske televizije in tudi v nekaterih ostalih medijih, hkrati pa na centru dobijo tudi vse ostale informacije o ponudbi in povpraševanju.

Prav zaradi tega se podeželskemu turizmu na kamiškem območju verjetno pišejo boljši časi, še posebej, če bo na novo ustanovljeni regiji Kamiško - Savinjskih Alp, Karavank in Julijskih Alp uspelo pridobiti tudi sredstva Evropske skupnosti. • **M. Gregorič**, slike **Janez Pelko**

Končno tudi državna pomoč za odpravljanje posledic suše

Prispel prvi del krmnih žit

Škofja Loka, 29. decembra - Po številnih razpravah v občinah o tem, kako pomagati kmetijstvu pri odpravljanju posledic suše, in kritikah nad neuresničevanjem obljub države, je končno na občine prišlo obvestilo o prvem kontingentu krmnih žit, ki jih država namenja najbolj prizadetim. Po ocenah škode, ki so jih po enotnih metodah pripravili v občinah, je bilo na ravni države ugotovljeno, da je v Sloveniji (občinske ocene so bile primerjane z meteorološkimi podatki, strokovnimi analizami in temu primerno popravljene) 60.528 kmetov z več kot 30-odstotnim izpadom kmetijske proizvodnje, od tega pri dobri tretjini (21.021) celo z več kot polovičnim. Na ministrstvu za

kmetijstvo in gozdarstvo so se odločili, da se pomoč uresničuje z regresiranjem: krmnih žit, voluminozne krme, semen, semenskega krompirja, obresti na kredite za tekočo proizvodnjo in investicije ter trne cepljenje, ter pomoči pri kritju stroškov prevoza vode za preskrbo prebivalstva in živine. Za vse našteto bo država v tem letu namenila dve milijardi tolarjev, delitev pomoči po občinah pa naj bi dosledno tekla po ugotovljenih deležih škode. Tako so za gorenjske občine glede na celotno državo ugotovljeni deleži: 0,2 odstotka za Jesenice, 1,3 odstotka za Kranj, 1,4 odstotka za Radovljico, 0,8 odstotka za Škofjo Loko in 0,3 odstotka za Trzin, katero vrsto pomoči

(regresov) bodo kmetijci dobili v posamezni občini, je odvisno od vrste prijavljene škode, vendar so pri obravnavi tega na seji škofjeloške vlade ugotavljali nekatere nelogičnosti. Delitev znotraj občine naj bi potekala po seznamih prijavljenih škod, tekla pa naj bi vse do junija prihodnjega leta. Če bodo stroški distribucije (transporta, skladiščenja in vrečenja) sprejemljivi, so se na občini Škofja Loka odločili, da za to poverijo Kmetisko gozdarski zadrugi Škofja Loka in Žiri. Od skupno 791 ton krme bo v kratkem na razpolago 117 ton. • **Š. Ž.**

Loka

Loka kava

Srečno in uspešno novo leto 1994
vam želi trgovsko podjetje "Loka" Škofja Loka.

Ugoden nakup je pri **Loki** nakup!

Jaka Demšar, načelnik urada kriminalistične službe UNZ Kranj

Ni policije, ki bi zatrla kriminal

"Pričakujem povečanje organiziranega kriminala, zlasti na področju preprodaje mamil, orožja, pranja denarja."

Kranj, 30. decembra - Je povečanje kriminalitete v nekdanjih socialističnih državah cena demokracije in svobode? Mnogi trdijo, da. Ali traja prav ali ne, je vprašanje za teoretike; dejstvo je, da smo tudi v Sloveniji prite izbruhu kriminala, da bo naša mlada država rabila precej časa za stabiliziranje razmer, tudi na področju kriminalitete. Kako je na izbruh pripravljena slovenska policija, mu bo kos? Policije, ki bi povsem zatrla kriminal, ni nikjer v svetu, primerjave z zahodnoevropskimi policijami pa pravijo, da je naša v boju z njim med uspešnejšimi. Po raziskanosti kaznivih dejanj, denimo, ki so najzgovornejši kazalec (ne)učinkovitosti, je prav v vrhu. Podobna pohvala v slovenskem merilu velja za urad kriminalistične službe UNZ Kranj, ki ga vodi načelnik Jaka Demšar.

Kakšna je vaša poklicna pot?

"V policiji sem od svojega petnajstega leta, ko sem vstopil v kadetnico v Tacnu. Od leta 1971 do 1975 sem bil policist na postaji v Radovljici, potem pa v kriminalistični službi UNZ z dvema vmesnima odmoroma; od leta 1982 do 1984 sem bil predavatelj kriminalistike v kadetnici v Tacnu, leta 1987 pa sem bil devet mesecev na upravi kriminalistične službe ministrstva za notranje zadeve. Od novembra 1987 sem načelnik urada kriminalistične službe UNZ Kranj. Po izobrazbi sem diplomirani pravnik."

Kako postaneš dober kriminalist?

"Recepta ni. V kriminalistični službi dobivamo sodelavce iz dveh sredin. Iz uniformirane policije črpamo ljudi, za katere ocenjujemo, da imajo občutek za delo v kriminalistiki in seveda najmanj višjo izobrazbo, drugi vir kadrovanja pa je zunaj organov za notranje zadeve. Predvsem oddelek za gospodarski kriminal imam pokrit s sodelavci "od zunaj", v njem prevladujejo diplomirani ekonomisti z relativno bogato prakso v gospodarstvu, s poznavanjem financ, računovodstva, knjigovodstva, upravljanja. Če se vrnem k vprašanju; nobena šola sama ne more dati dobrega kriminalista, da samo osnovna znanja, ogromno pomeni praksa."

Dve leti ste bili predavatelj v kadetnici; zakaj ste se vrnili?

"To je bila zelo pametna odločitev. Kriminalistična služba v UNZ sama ne more pokrivati in poznati toliko ljudi na terenu, kot jih lahko na ožjem območju policijskih postaj. Ko se je kriminalistična služba spustila na lokalni nivo, se je približala ljudem, tudi številke kažejo, da smo pri zatiranju kriminala uspešnejši. Skupaj se lotevamo reševanja zahtevnejših in odmevnejših oblik kriminala. Seveda pa to ne pomeni, da bomo lahko vse odkrili, take policije nikjer v svetu ni."

"Ko te zastrupi terensko delo v kriminalistični službi, je brez njega težko. Mislim pa, da sta bili leti v šoli zame tudi koristni. Prebral, preštudiral sem veliko strokovne literature, pridobil tudi na retoriki. Zelo mi je bilo všeč, da je šlo "skozi moje roke" nekaj generacij kadetov, ki sem jim razen teoretičnih poznavanj kriminalistike lahko posredoval tudi življenjske izkušnje: kaj se dogaja na terenu, kako naj reagirajo v stiku z ljudmi, s storilci in oškodovanci. To je namreč zame izjemno pomemben segment policijskega dela."

Morda lahko navedete poseben primer iz vašega dela, ki vam je pomenil tudi osebni uspeh?

"Nobenega ne bi rad posebej izpostavil. Zadovoljen sem z vsakim primerom, ki ga rešimo, zlasti če ga v korist oškodovancev, davkoplačevalcev. Ti so do nas vedno bolj kritični, kar je tudi prav. Zadovoljen sem, na primer, ko odkrijemo vlomilca ali ko dobimo posiljevalca, ker s tem ljudem vrnemo občutek varnosti."

Kriminalisti tudi na policijskih postajah

"V okviru projekta javna varnost, ki ga letos preskušate v UNZ Kranj, je del kriminalistov iz urada prešlo v lokalne kriminalistične enote na policijskih postajah. Je to dobro?"

"To je bila zelo pametna odločitev. Kriminalistična služba v UNZ sama ne more pokrivati in poznati toliko ljudi na terenu, kot jih lahko na ožjem območju policijskih postaj. Ko se je kriminalistična služba spustila na lokalni nivo, se je približala ljudem, tudi številke kažejo, da smo pri zatiranju kriminala uspešnejši. Skupaj se lotevamo reševanja zahtevnejših in odmevnejših oblik kriminala. Seveda pa to ne pomeni, da bomo lahko vse odkrili, take policije nikjer v svetu ni."

ba v UNZ sama ne more pokrivati in poznati toliko ljudi na terenu, kot jih lahko na ožjem območju policijskih postaj. Ko se je kriminalistična služba spustila na lokalni nivo, se je približala ljudem, tudi številke kažejo, da smo pri zatiranju kriminala uspešnejši. Skupaj se lotevamo reševanja zahtevnejših in odmevnejših oblik kriminala. Seveda pa to ne pomeni, da bomo lahko vse odkrili, take policije nikjer v svetu ni."

Rast organiziranega kriminala

Kakšne so vaše napovedi, bo kriminaliteta še naraščala, na katerih področjih posebej?

"S tem se sicer bolj ukvarjajo kriminologi kot kriminalisti, ki samo odkrivamo in raziskujemo. Kot poznavalec kriminalne problematike pa menim, da se bo kriminal realno povečeval. Letos imamo v desetih mesecih, statistično gledano, res za okoli 24 odstotkov manj kaznivih dejanj, vendar je treba pogledati vsebino. Gre za težje oblike kriminala. Te se bodo še stopnjevale, predvsem organiziran kriminal na področju preprodaje mamil, orožja, pranja denarja. S pojavom množice zasebnih podjetij prihaja tudi do izbruha poslovnih goljufij, kasneje povezanih z nasilnimi izterjavami dolgov. Te organizirane oblike kriminala čutimo

tudi skozi razne grožnje, ki so včasih posredno, včasih neposredno uperjene proti kriminalistom in tudi meni."

Kakšne grožnje, kako reagirate nanje?

"Grožnje so največkrat izražene v slogu "te bomo pospravili, ste na naših seznamih" in podobno. Tarče takih groženj so bile tudi naše družine. Če je storilec znan, ga ovadimo tožilstvu, sicer pa bomo vsakega kriminalista ali policista, ki bo deležen resnih groženj, zasčitali."

Kje je finančna policija?

Kriminalu "belih ovratnikov" je gotovo najtežje stopiti na prste, tako zaradi prefriganosti storilcev kot pomanjkljive zakonodaje. Kljub temu je vaš oddelek pri razkrivanju tovrstnega kriminala eden uspešnejših.

Katere so najpogostejše oblike gospodarskega kriminala?

"Trenutno smo najbolj okupirani z divjimi privatizacijami - doslej smopodali dvajset kazenskih ovadb - z odtokanjem denarja v tujino in v lastne žepke odgovornih ljudi v družbenih firmah. Zelo "popularna" oblika je, da nekateri odgovorni - še raje pa njihove žene, sorodniki - ustanovijo svoje podjetje in prek njega speljejo posle družbenega podjetja. Dohodek si potem razdelijo, gre kar za lepe dodatke k rednim plačam. Pogosto vemo, da se je to zgodilo, vendar je dokazovanje v kazenskem smislu izredno težko. Konkurenčna klavzula pa je sploh večni problem. Razlike med revnimi in bogatimi se, skratka, povečujejo tudi na nezakonit način. Spremljanje finančnega prometa bi moralo biti predvsem v domeni finančne policije, ki pa iz meni neznanega razloga še ni zažive-la."

Vaši kriminalisti sodelujejo tudi v "zadevi HIT"?

"Pod taktirko uprave kriminalistične službe ministrstva za notranje zadeve deluje skupina, ki je obravnavala sume kaznivih dejanj v Hitu. Ta skupina je bila sestavljena tudi iz kranjskih kriminalistov, operativni vodja je bil naš vodja oddelka za gospodarski kriminal Pavo Ivankovič."

Sodelovanje s tožilstvom

Po novem zakonu o kazenskem postopku naj bi tožilstvo usmerjalo policijske preiskave. Kako zdaj sodelujete s tožilstvom?

"Zelo dobro, stiki med nami in tožilstvom so neposredni in osebni. S tožilstvom smo že

doslej prakticirali povezanost obeh institucij v večjih kazenskih zadevah. Zame je logično, da tožilstvo v fazi preiskave usmerja policijsko delo."

Policija je razmeroma slabo plačana, koliko je dovzetna za korupcije?

"S konkretnimi primeri korupcije se v gorenjski policiji nismo srečevali, res pa je, da nobena policijska organizacija načelno ni imuna za to. Podkupnine so izjemno težko dokazljive, saj se sklepajo na štiri oči. V uradu kriminalistične službe se tega tudi ne bojimo, naši ljudje imajo kljub skromnemu plačilu še vedno izjemno občutek pripadnosti tej službi in kolektivnemu delu, ki je pogoj za učinkovitost. Samo en človek praviloma ne pomeni nič."

Kakšen šef ste?

"To oceno lahko dajo moji sodelavci. Imam zelo dobre sodelavce. Zato zdaj, ko zapuščam kriminalistično službo v UNZ Kranj, odhajam na neki način s težkim srcem. Mislim, da sem pomagal soustvariti dober kolektiv kriminalistov."

Odhajate v Ljubljano?

"Sprejel sem ponudbo direktorja kriminalistične službe ministrstva za notranje zadeve Mitje Klavore. S 1. februarjem bom prevzel mesto načelnika urada kriminalistične službe v UNZ Ljubljana. Ponudbo sem sprejel kot delovni izziv, spremembo, ki je včasih potrebna, čeprav vem, da se bodo vsi problemi - od števila ljudi do števila kriminalnih dejanj - pomnožili s pet."

• H. Jelovčan, foto: J. Pelko

V kranjski tehnični bazi AMZS ugotavljajo

Slabih avtomobilov ni več veliko

Kranj, 29. decembra - Tehnična baza Avto-moto zveze Slovenije v Kranju, ki s svojo službo Pomoč - informacije in opravljanjem tehničnih pregledov pokriva skoraj vso Gorenjsko, je letos opravila skoraj 27.000 tehničnih pregledov.

Konec prejšnjega meseca kot pri običajnih tehničnih pregledih, posebej pa so se

svetlobno signalnih naprav. "Zanimanje za akcijo je bilo veliko, saj smo pregledali kar 260 vozil. V Ljubljani, kjer imajo dve stezi, so na primer pregledali samo 20 vozil več. Večina vozil je bilo brezhibnih in v dobrem stanju, nekaj manjših napak, kot so pregor-

končnike ali druge manjše okvare na krmilnem mehanizmu," ugotavlja Boris Grabec, vodja tehnične baze AMZS v Kranju. Tudi na splošno ugotavljajo, da je stanje avtomobilov bistveno boljše kot pred leti, ko je bilo na cestah še precej zastaranih avtomobilov, pri katerih so bile okvare precej pogoste. Med pogostejšimi napakami, ki jih opažajo pri opravljanju rednih tehničnih pregledov, so prav tako napake v krmilnem mehanizmu, pri nekaterih vozilih so opazili neenakomerno prijemanje zavor ali izrabljene pnevmatike, medtem ko je voznikov, ki nimajo ustrezno pripravljene vozila za vožnjo v zimskih razmerah, skoraj zanemarljivo malo. Letos so opravili tehnične preglede pri 27.000 vozilih, njihovo število pa še vedno iz leta v leto narašča, čeprav so za tovrstno dejavnost na Gorenjskem pooblaščenec tudi nekatere druge organizacije.

Precej dela imajo tudi v službi Pomoč informacije in z vlečno službo, še posebej v zimskem času, ko se zaradi slabših razmer na cestah poveča število v prometnih nesrečah poškodovanih vozil. Slovenci smo si sicer izboljšali svoj avtomobilski standard, premalo pa smo storili na področju varnosti in preventive. • M. G.

V kranjski tehnični bazi AMZS so letos opravili okoli 27.000 tehničnih pregledov. Foto: J. Pelko

nih bazah po Sloveniji v okviru akcije za brezhibnost vozil, organizirali brezplačne preventivne preglede vozil. Vozila so pregledovali tako

posvetili tudi pregledom akumulatorjev, hladilne tekočine v motorju, brezhibnosti zavorne sistema, obrabljenosti pnevmatik in brezhibnosti

ele žarnice ali izrabljena hladilna tekočina, pa smo popravili kar takoj. Večjih napak nismo odkrili, le nekaj vozil je imelo izrabljene

Nesreča med ljubljanskimi taborniki na Šiji Ogenj opekel dekle

14-letno Julijo P. je v jeseniško bolnišnico odpeljal vojaški helikopter.

Skupina 32 tabornikov je bila na zimovanju v nekdanji stražnici na planini Šija pod Košuto. 14-letno Julijo P. je v ponedeljek popoldne opekel ogenj iz štedilnika.

Taborniki so namreč kuršiče polili z nafto, da bi v štedilniku hitreje zagorelo. Plamen je siknil skozi zidno odprtino za deljenje hrane do 14-letne Julije P., ki je sedela dobre tri metre stran od štedilnika. Ima opekline prve in druge stopnje.

Dekletu je po svojih močeh takoj pomagala zdravničarka, ki je bila s taborniki na zimovanju. Vendar ta pomoč ni zadoščala, dekle je potrebovalo bolnišnično zdravljenje. Zato so zvečer taborniki vdrli v sosednjo stavbo, ki jo uporabljajo tržiški gorski reševalci in po brezžični zvezi poklicali pomoč. Načelnik postaje GRS Tržič Anton Kralj je po devetih uri takoj organiziral reševalno akcijo, v ekipi je bil tudi zdravnik dr. Iztok Tomazin.

V tretjem pokrajinskem štabu TO za Gorenjsko so reševalcem posodili terenski avto z vsto potrebno opremo, vendar je avto zaradi snežnih zametov obtičal nad Jelendolom.

Večina od osmih gorskih reševalcev je šla naprej s turnimi smučmi, tistim, ki jih niso imeli, pa se je vdiral v sneg do prsi. Prvi, z njimi je bil tudi zdravnik, so prišli h koči na Šiji nekaj po polnoči. Zdravnik je oskrbel dekle in jo pripravil za jutranji prevoz s helikopterjem v bolnišnico.

Vendar helikopter letalske enote policije zaradi megle ni mogel leteti. Reševalci so se obrnili za pomoč na pilote vojaškega helikopterja, ki je opremljen z napravo za instrumentalno letenje. Ob pol desetih dopoldne, v torek, sta pilota Jože Kalan in Igor Zalokar pristala pri koči na Šiji in Julijo P. odpeljala v jeseniško bolnišnico, od tam pa so jo premestili v Klinični center.

• H. J.

IZBOR 1993 - IZBOR 1993 - IZBOR 1993 - IZBOR 1993 - IZBOR 1993

NAJBOLJŠI GORENJSKI ŠPORTNIKI

Po izboru gorenjskih športnih novinarjev in dopisnikov je letošnji najboljši gorenjski športnik smučar Jure Košir, najboljša športnica je plavalca Alenka Kejžar, najboljša ekipa v posamičnih športih je veslaški blejski dvojec brez krmarja v postavi Iztok Čop in Denis Žvegelj, najboljša ekipa v igrah pa so hokejisti Acroni Jesenice - Slavnostna podelitev pokalov najboljšim bo 6. januarja ob 18. uri v Osnovni šoli Ivana Groharja v Podlubniku v Škofji Loki.

SLALOMSKI AS IZ MOJSTRANE JURE KOŠIR

LETO VZPONA K VRHU

Enaindvajsetletni Mojstrančan Jure Košir si je naslov najboljšega gorenjskega športnika priboril že pred veliko zmago v Maddoni di Campiglio, saj je v slovensko smučarijo že lani in letos na prvih tekmah prinesel novo upanje za doseganje rezultatov svojih slavnih predhodnikov Križaja, Petroviča, Strela, Svetove...

Jure, ki pa je ob vidnih uvrstitvah zaslovel tudi kot izobražen, pameten in duhovit predstavnik slovenske države (in seveda trmastih Gorenjcev), pa sam pravi, da bo skušal ostati čim bolj "normalen" fant, ki pa se hkrati zaveda, da bo težko ostati na vrhu svetovne slalomске elite.

Čprav je Jure Košir že ob začetku lanske sezone dokazal, da postaja vrhunski slalomist, ki bo posegal tudi po najvišjih mestih, pa je malokdo pričakoval tako hiter vzpon že v začetku letošnje sezone. Od lanskega do letošnjega decembra se je zato marsikaj spremenilo za naše smučanje in tudi zanj. "Res sem se začel uveljavljati lani decembra. To so bili rezultati, ko so me nekateri že "zaznali". V letošnjem decembru pa sem v slalomih svetovnega pokala postal že precej "cenjen". Zato lahko z enim stavkom rečem, da je zadnje leto zame minilo v preboju na vrh," pravi naš slalomski as.

Gotovo je bil preboj na vrh, zmaga nad slalomskim idolom Albertom Tombo in drugo svetovno smučarsko elito, težak, nič lažje pa mesta zmagovalca ne bo ohranjati. "Mislim, da je res težko oboje. Težko se

je prebijati, težko pa je tudi ostati na vrhu. Za počutje in samozavest pa je bolje, da si na vrhu. Vendar pa se ves čas trudim, da bi ostal tak, kot

sem bil pred to zmago, da bi normalno treniral in počel stvari tako, kot sem jih počel prej.

Zmaga navadno ne zapušča le dobrega občutka, večkrat so tudi napore. "Kar naenkrat sem bil na "udaru" vseh vrst medijskih in nekaj dni je bilo res kar malce mučnih. Vendar pa mislim, da se bo vse skupaj umirilo in da bom lahko delal tudi selekcijo med predstavniki sedme sile - se pravi, da bo moč intervjuje in ostalo razporejati celo leto. Precej zoprn je, če se v enem tednu najavi kakšnih petdeset takšnih, ki bi želeli pogovore z menoj... Čprav se trudim, da bi ustregel vsakemu," pravi Jure, ki si podobno kot večina nas vnovem letu želi predvsem zdravja. "Zdravje je predpogoj za vse ostalo. Želim si, da se ne bi poškodoval in seveda si želim sreče. Če bo zdravje in sreča, mislim, da bo to vse, kar potrebujemo," razmišlja Jure in še dodaja: "Tega želim tudi za vse ostale, slovenskim športnikom pa v novem letu želim veliko uspeha."

RADOVLJIŠKA PLAVALKA ALENKA KEJŽAR

SAMO LETOS 72 REKORDNIH ZNAMK

Mlada radovljiška plavalca Alenka Kejžar je zaslovela že lani. Sloka osmošolka, ki je drugega za drugim popravljala rekorde, jih že lani ni več mogla prešteti. Zapomnila si je rekordne znamke - toda le do naslednjega tekmovanja, ko jih je praviloma popravljala.

Tudi iztekajoče se leto je za Alenko minilo v znamenju rekordov in seveda največjih uspehov v sicer kratki, a že do sedaj uspešni karieri. Piko na i je v začetku meseca decembra pritisnila na svetovnem prvenstvu v 25-metrskih bazenih v Španiji, kjer je osvojila osmo mesto na svetu. Dosegla je tudi novo rekordno znamko, ta in vse ostale pa so odločile, da je Alenka, tako kot lani, tudi letos najboljša gorenjska športnica.

"Z novimi in novimi rekordi sem nekaj časa kar pozabljala na njihovo štetje, novinarji in znanci, ki me vedno znova sprašujejo, kolikokrat letos je Alenka že popravila svoje in rekorde drugih plavalk, pa mi niso dali miru, da sem se usedel in izračunal. Tako sedaj lahko rečem, da je Alenka samo letos dvaindesetdesetkrat popravljala rekorde. Večina je bila to njenih rekordov, dva pa je "vzela" tudi Poloni Rob in Tanji Godini," pravi Alenkin trener Ciril Globočnik.

Tako je Alenka trenutno slovenska rekorderka v disciplinah: 100 in 200 metrov prsno, 100 in 200 metrov hrbtno, 200 metrov mešano ter 50 metrov prsno in hrbtno. Poleg omenjenega A finala na 200 metrov prsno in osmega mesta na svetovnem prvenstvu, je treba omeniti še B finale svetovnega prvenstva na 200 metrov mešano ter tri finala svetovnega pokala. Alenka je bila tudi tretja na sredozemskih igrah v Franciji, štirikrat je bila v A finalu evropskega prvenstva v

Istanbulu in v B finalu evropskega članskega prvenstva v Scheffeldu.

Alenki, ki je letos postala dijakinja kranjske gimnazije, ob treningih ne ostane kaj prida prostega časa. "Res nimam veliko časa za zabavo in podobno, toda zdi se mi, da živim zelo

podobno kot moje sošolke in prijateljice. V novem letu si želim predvsem, da bi čimbolje plavala, da bi bila še naprej zdrava, da bi se imela prav tako dobro kot do sedaj..." pravi skromna Alenka, katere glavna konkurentka in tudi "navijačica" je starejša sestra Nataša, sicer tudi plavalca.

Tudi nad težkimi razmerami za trening se Alenka nikoli ne pritožuje, čprav rada pove, da se že veseli novega kranjskega bazena in da je bila navdušena nad popravilom bazena v Park hotelu na Bledu, kjer bodo imeli s podpisom sponzorske pogodbe radovljiški plavalci tudi boljše pogoje in možnosti za trening.

Da pa Alenkinе rezultate cenijo marsikje, ne samo na Gorenjskem pa je dokazala tudi Dnevnikova anketa, ki je Alenka izbrala za najboljšo športnico minulega meseca. Ker pa je za uspehe potreben tudi denar, pa je bil eden večjih dogodkov minulega leta za Alenko podpis študentske pogodbe z nekdanjim uspešnim kranjskim plavalcem Borutom Petričem in njegovim podjetjem Aqua, pa tudi podjetje Electa je na zadnjem srečanju na Bledu primaknilo nekaj denarja... za spodbudo in napredek našega plavanja, za nove Alenkinе rekorde.

BLEJSKA VESLAČA IZTOK ČOP IN DENIS ŽVEGELJ

ŠE KDAJ ALI NIKOLI VEČ SKUPAJ?

Blejska veslača sta si na skupni športni poti priveslala vrsto odličij svetovnih mladinskih in članskih prvenstev, sta pa tudi dobitnika prve olimpijske medalje za Slovenijo - Od jeseni prvič trenirata vsak zase, Iztok doma z Milanom Janšo, Denis pa v Ameriki, kamor je odšel na študij strojništva in ekonomije.

Po letošnji sezoni, po tretjem mestu na svetovnem prvenstvu v Roudnicah, sta blejska veslača prvo jesen preživela vsak na svojem koncu sveta. Iztok doma, v Studencih in v Ljubljani, kjer se je vpisal na Fakulteto za šport, Denis pa v Ameriki, kjer na univerzi Providence, približno 60 kilometrov od Bostona študira in hkrati tudi trenira.

V teh prazničnih dneh pa je Denis prišel domov na krajše počitnice, ki jih posveča tudi svojim klubskim prijateljem in treningom v blejski Zaki. In seveda pripoveduje o prvih mesecih življenja v Ameriki: "Lahko rečem, da je trening v Ameriki,

na naši fakulteti, precej podoben treningu pri nas. Vendar pa več pozornosti posvečam šoli. Naš univerza je majhna, na njej študira okoli deset tisoč študentov in je veliko individualnega dela. Študij je kvaliteten, zahteva pa veliko učenja in znanja. Šola je sicer prioritarna, vendar pa zato veslanje ne trpi. V naselju imamo tri osmerce, vsi seveda "skandiramo" za prvega in med nami je stalna tekmovalnost. Tudi sedaj, tako po novem letu, ko se vračam v Ameriko, gremo najprej na štirinajst-dnevne priprave v Atlanto, 26. januarja pa se ponovno začne šola. Drugi semester naj bi se zaključil okrog 20. maja, potem pa imamo še dve regati. Poleg tega, da večinoma veslam v osmercu, veliko treniram tudi v dvojcu, tako da se junija, ko pridem domov nameravam ponovno vključiti v klub. Najbrž pa to ne bo dvojec, ampak četverec...odločilo pa se bo na izbirnih pripravah za državno reprezentanco," pravi Denis, ki si bolj kot vsega drugega v novem letu želi zdravja: "Skoraj cel december sem bil bolan, imel sem pljučnico. Če ni zdravja ni moč trenirati, ne početi ničesar drugega. Ob tem upam, da mi bo šola še naprej šla dobro, da bom dobro veslal, da bom imel v domačem klubu še več naklonjenosti. Tako bo uspeh zagotovljen tudi v prihodnje."

Tudi Iztok, ki se je jeseni premislil in študij na lesni fakulteti zamenjal za študij na fakulteti za šport, ima pred seboj še veliko načrtov: "Ne morem reči, da mi na prejšnji fakulteti niso šli na roko, vendar pa je na Fakulteti za šport zame lažje, saj je študij prilagojen športnikom. Prvi semester mi je šlo dobro, saj na predavanjih skorajda nisem manjkal, upam pa, da bo šlo podobno tudi pomladi, ko se začnejo tekme in težji treningi. Sicer pa trenutno na zimskih treningih bolj malo veslamo, trening je bolj individualen. Kar pa je veslanja, sem trenutno skupaj v dvojcu z Milanom Janšo. Ves problem Denisove odsotnosti se bo pojavil na spomladanskem treningu. Vendar pa še vseeno mislim, da če se ne bo obneslo z Janšo, da je še vedno možno, da tudi v naslednji sezoni veslava skupaj z Denisom," pravi Iztok, ki pa si v novem letu, tako kot Denis, želi predvsem zdravja, poleg tega pa bi rad uspešno študiral in seveda prav tako kot do sedaj dobro veslal.

Iztok in Denis sta se takole veselila zadnjega velikega uspeha, bron na letošnjem svetovnem prvenstvu, s katerim sta (tako kot lani z olimpijsko medaljo) zaslužila naslov gorenjskih športnikov leta v individualnih športih.

HOKEJISTI ACRONI JESENICE

TRMASTI ZBIRALCI ZVEZDIC

Hokejisti Acroni Jesenice, ki so po razburjivi končnici zadnjega državnega hokejskega prvenstva ponovno osvojili naslov slovenskih hokejskih prvakov, so v minuli sezoni odlično igrali tudi v Alpski ligi in bili zanesljivi zmagovalci poletne lige na Bledu. Uspešno so nastopili na Pokalu državnih prvakov in se uvrstili med 16 najboljših ekip v Evropi. Zadnja tekma pred novim letom, ko so prvič v tej sezoni premagali večne rivala iz Ljubljane, Olimpijo Hertz, pa daje upanje tudi za tretjo slovensko hokejsko zvezdico.

Vsi ti rezultati govorijo, da so si "železarji" po lanskem naslovu najboljših gorenjskih športnikov v igrah, tudi letos povsem zasluženo priborili ta sloves. Fante iz Podmežaklje so z dolgoletnim trdim delom, skromnostjo in pravo gorenjsko trmo ustvarili sloves najboljših slovenske hokejske ekipe in kljub temu, da v klubu prav te dni bijejo bitko za preživetje, je njihov prvici v novem letu tretja slovenska hokejska zvezdica.

Čprav je bil v iztekajočem se letu v Podmežaklji najbolj zaželen nov naslov državnih prvakov, ki so si ga uspeli priboriti po sedmih vročih tekmah super finala z ljubljansko Olimpijo Hertz, so Acroni prvič letos navdušili že z nastopi v Alpski ligi. Kot edini predstavnik Slovenije so v močni konkurenci italijanskih in avstrijskih klubov osvojili odlično osmo mesto in na zadnji tekmi celo premagali kasnejše prvake - moštvo Alleghe.

Tudi v novi sezoni so nekateri cilji članske ekipe že doseženi: to pa sta predvsem zmaga na blejski poletni ligi in uvrstitev med šestnajst najboljših evropskih ekip. V domačem prvenstvu so do sedaj nastopili v precej spremenljivi formi, kar je pomembno, pa je, da forma prihaja v odločilnih trenutkih, ko se prvenstvo nagiba v drugi del. In kaj o tem pravi nekdanji igralec in letos trener Sergej Borisov: "Lahko rečem, da je bil prvi del sezone dober, da smo dosegli zastavljene cilje. Res smo imeli novembra krizo, vendar pa ne smemo pozabiti, da je skoraj šestdeset

Mohor Razinger in Marko Smolej sta se veselila pokala in druge slovenske zvezdice.

odstotkov igralcev mladih, brez večjih tekmovalnih izkušenj. V novem letu si želim, da bi nam

uspelo osvojiti tretjo zvezdico ter, da bi naši mladi igralci še naprej napredovali."

Po poškodbi Draga Mlinarica, je kapetanski trak Jeseničanov prevzel Murajica Pajlič: "Vem, da bo Draga na mestu kapetana težko zamenjati, vendar mislim, da mi bo sam, ko se bo po novem letu vrnil v ekipo, pri tem pomagal. Prav tako zaupam svojim soigralcem, saj malce starejši v pravem času lovimo staro formo, mladi pa dobro napredujejo. Tako si tudi jaz v novem letu želim ponovitve uspešne minule sezone. Veliko uspehov, sreče in osebnega zadovoljstva pa želim tudi vsem bralcem Gorenjskega glasa in še posebno našim navijačem."

Tisto, kar številne ljubitelje na Gorenjskem še posebno veseli, pa je dejstvo, da so Jeseničani, poleg naslova državnih hokejskih prvakov v članski konkurenci, odlično nastopili tudi v ostalih selekcijah. Prav v vseh kategorijah so se namreč potegovali za naslov državnih prvakov, osvojili pa so jih v kategorijah mlajših pionirjev, mladincev in veteranov.

DRŽAVNI VELESLALOMSKI PRVENSTVI ZA ŽENSKE IN MOŠKE

NASLOVA GRILCU IN PRETNARJEVI

Potem ko je v odsotnosti lanskega državnega veleslalomskega prvaka Mitja Kunca letošnji naslov osvojil Šenčurjan Gregor Grilc, Blejka Špela Pretnar prestola ni spustila iz rok.

Kranjska Gora, Krvavec, 27. in 28. decembra - Smučarski klub Jesenice je kljub težavam zaradi novozapadlega snega v ponedeljek uspel pripraviti letošnje državno prvenstvo v veleslalomu. Novi državni prvak je postal Gregor Grilc (Triglav Kranj), ki je bil po prvi vožnji šele deseti s sekundo zaostanka. Z napadalno vožnjo pa mu je zaostanek uspelo nadoknaditi in za 14 stotink ugnati blejskega smučarja Jerneja Koblerja.

Tudi ostali na vrhu so bili večinoma iz mlade garde slovenskih smučarjev, saj se je na tretje mesto uvrstil Uroš Pavlovčič (Mojstrana), četrti je bil Miran Ravter (Branik), peti državnega prvenstva pa je bil Jure Košir (Kranjska Gora). Sicer pa je bilo na mednarodni tekmi kar 136 tekmovalcev iz 15 držav, v skupnem seštevku pa je zmagal Šved Tobias Hellman pred našim prvakom Grilcem.

Mednarodna pa je bila tudi udeležba na državnem prvenstvu za članice v terek na Krvavcu. V prekrasem sončnem vremenu jo je pripravil SK Domžale, zmagovalka pa je postala Špela Pretnar, ki je tako ohranila naslov državne veleslalomske prvakinje. Vendar pa je bila odločitev o zmagovalki tesna, saj je bilo med prvimi štirimi, Pretnarjevo, Hrovatovo, Dovžanovo in Korenovo po prvi vožnji vsega

Kot kaže bodo ženski slalom, ki bi moral biti v ponedeljek na Rogli, prestavili na mesec marec, moški slalom, ki so ga zaradi slabega vremena v nedeljo prekinili v Kranjski Gori, pa naj bi SK Alepetour v nedeljo, 2. januarja, pripravil na Soriški planini. Takrat bo na Soriški planini tudi mednarodni FIS slalom za ženske.

14 stotink sekunde razlike. Druga vožnja je najbolje uspela Špeli, ki je imela na koncu skoraj sekundo prednosti pred Hrovatovo na drugem mestu. Tretja je bila Dovžanova, četrta Korenova in peta Sitarjeva. Presenetila je tudi povratnica na bele strmine, Mariborčanka Andreja Potisk, ki je bila šesta,

Šenčurjan Gregor Grilc je v vse boljši formi. To je dokazal tudi v ponedeljek v Kranjski Gori.

Špela Pretnar si ni pustila vzeti naslova slovenske veleslalomske kraljice.

sedma pa je bila Škofjeločanka Nataša Bokal.

Zmagovalka je bila na koncu seveda zadovoljna. "Zmage sem vesela tako kot vsake druge. Upam, da je s tem

konec mojih odstopov in da bodo prišli tudi dobri rezultati v svetovnem pokalu," je povedala simpatična Blejka Špela Pretnar. • V. Stanovnik, G. Košir

ZNANI POLFINALISTI V "A" SKUPINI

Kranj, decembra - Na XV. zimskem turnirju v malem nogometu, ki se igra v Športni dvorani na Planini, so v "A" skupini mladi že znani polfinalisti, ki bodo srečanje odigrali že prvo soboto po praznikih. V nedeljo so bili doseženi naslednji rezultati: Gostilna Benčak : Pizzeria Polana 0:3, Lango : Gostilna Benčak 4:0, Lango : Pizzeria Polana 1:9 v polfinale Pizzeria Polana Gratik senzor trade : Jezero 4:1, Gostilna Aleš : Senzor Gratik trade 1:2, Jezero : Gostilna Aleš 3:6 v polfinale Gratik senzor trade River avtošola Stop : Škorpioni 0:3, Pizzeria Klementina : River avtošola Stop 1:2, Škorpioni : Pizzeria Klementina 0:2 v polfinale po zrebu Škorpioni MNK gostilna Rupa : Marmor stripy 0:3, MNK gostilna Rupa : Trim 2:8, Trim : Marmor stripy 0:1 v polfinale Marmor stripy Intermarket : Blue racers 0:3 bb, Kroniki : Intermarket 3:0 bb, Blue racers : Kroniki 3:2 v polfinale Blue racers Bolero : Golkiks 7:2, Golkiks : CABJ Peter Grašič 0:4, Bolero : CABJ Peter Grašič 6:1 v polfinale Bolero.

Polfinalne tekme se bodo odigrale v soboto, 8. januarja 1994, v Športni dvorani na Planini z začetkom ob 12.35 uri. Že prej pa so se v polfinale uvrstili še Time aut, Tramin Naklo, Venera shop. • Jože Marinček

HOKEJ

BELJAVSKI V PODMEŽAKLJI

Jesenice, 28. decembra - Kot kaže bo z novim letom za državne hokejske prvake zaigral nov tujec, 31-letni Igor Beljavski iz Kazahstana. Igor je igralec kazahstanskega Torpeda in je bil v lanski sezoni 14 najboljši strelce SND lige.

Beljavski je ta teden že prišel na Jesenice, kdaj ga bomo lahko prvič videli še ni dokončno znano, saj v klubu še čakajo na registracijo iz Švice. Najbrž pa bo to takoj po novem letu. • V.S.

NOVOLETNI TURNIR MALČKOV

Jesenice, 26. decembra - Starši ekipe malčkov Acroni Jesenice so v nedeljo organizirali 1. novoletni turnir. Ob pomoči številnih sponzorjev je bil pripravljen na visoki ravni, na njem pa so sodelovale ekipe Zagreba, VSV - BIC iz Beljaka, Triglava iz Kranja in domači hokejisti ekipe Acroni Jesenice.

Rezultati: Acroni Jesenice: Zagreb 1:0, Triglav: Zagreb 1:0, Triglav VSV - BIC 6:0, Acroni VSV - BIC 7:0, Acroni Jesenice: Triglav 5:0.

Tako je zmagala ekipa Acroni Jesenice pred Triglavom, Zagrebom in mladim moštvom iz Beljaka. Naj omenimo še to, da so med odmori tekem s svojimi prostimi programi nastopale drsalke Drsalnega kluba Jesenice. • B. J.

REPREZENTANCA NA NIZOZEMSKEM

Kranj, 29. decembra - V ponedeljek je na turnir na Nizozemsko odpotovala naša hokejska reprezentanca. Tam naj bi odigrala dve prijateljski tekmi, ki bosta za naše moštvo pomembna priprava na svetovno prvenstvo. Na pot so odšli: vratarja Luka Šimšič in Zvone Bolta, Boris Pajič, Bojan Zajc, Murajca Pajič, Boris Kunčič, Borut Vukčević, Bojan Magazin, Borut Potočnik, Tomaž Vnuk, Robert Žolek, Nik Zupančič, Toni Tišler, Dejan Varl, Matjaž Mahkovic, Enes Crnovič, Peter Rožič in Matej Poljanšek. Na nedeljskem zboru pred odhodom pa ni bilo za gripo obolelih Marka Smoleja, Andreja Razingerja in Elvise Bešlagiča, že prej pa je selektor Rudi Hiti iz ekipe izločil Roka Rojška in Andreja Brodnika, ki sta manjkala na prejšnjih tekmah reprezentance. Zaradi poškodbe je doma ostal tudi Matjaž Kopitar. Naša pomlajena ekipa pa je na Nizozemskem že odigrala prvo prijateljsko srečanje z gostitelji, ekipo Nizozemske, in po srčnem boju iztržila neodločen izid 2:2. Najboljši v naši ekipi je bil vratar Šimšič, gola pa sta dala Žolek in Vnuk. • V.S.

ZAKLJUČEN JE IZBOR 1993

V ŠKOFJI LOKI VSI NAJBOLJŠI

Škofja Loka, 29. decembra - Prvi teden po novem letu, natančneje v četrtek, 6. januarja, bo v Osnovni šoli Ivana Groharja v Škofji Loki, zaključna slovesnost ob izteku letošnje akcije Izbor 1993. Vsi najboljši gorenjski športniki, Jure Košir, Alenka Kežzar, veslača Izток Čop in Denis Žveglj, ter ekipa Acroni Jesenice, so obljubili, da na slovesnosti ne bodo manjkali. Sponzorja prireditve sta Gorenjska banka in zavarovalnica Adriatic.

Zaključno prireditev v Škofji Loki pripravljamo skupaj z ženskim rokometnim klubom Lokastar, poleg najboljših gorenjskih športnikov pa bomo na njej lahko pozdravili tudi znane pevce in nekdanje škofjeloške športnike. Tako naj že danes zapišemo, da zagotovo pride Tomaž Domicelj, da bo spomine na svojo uspešno kariero z nami obujal Boris Strel, da bo nekaj poskočnih zaplesala domača folklorna skupina Tehnik... da bomo izžrebali lepe nagrade za vse, ki ste v glasovanju pravilno uganili vsaj po enega najboljšega gorenjskega športnika, da se bo dogajalo še marsikaj. Natančno bomo o programu zapisali še v torškovi ponovoletni številki, že sedaj pa ste vsi Gorenjci in vsi ljubitelji športa v večnamensko avlo OŠ Ivan Grohar v Podlubniku v Škofji Loki (ob hali Poden). Prireditev se bo začela ob 18. uri.

Ceprav bomo o natančnih rezultatih glasovanja še pisali in govorili pa naj danes zapišemo, da so imeli najboljši gorenjski športniki za osvojitve naslova kar močno konkurenco. Tako je v glasovanju za najboljšega gorenjskega športnika imel Jure Košir dvanajst konkurentov, najbližje za petami pa sta mu bila Bojan Novak in Andrej Razingger. Manjša je bila konkurenca zasledovalk za Alenko Kežzar, vendar pa so bili izidi glasovanja precej tesnejši, saj je Alenka zmagala le za nekaj glasov pred najboljšo gorenjsko smučarko Špelo Pretnar in najboljšo tenisačico Barbaro Mulej.

Boj za prvo mesto med ekipami v individualnih športnih sta bila blejski dvojec brez krmarja izstokom Čopom in Denisom Žvegljem, ter ekipa leskih padalcev. Le za nekaj glasov pa sta "ušla" bronasta veslača. V zaključni izbor med ekipami v igrah je bilo devet konkurentov, prepričljivo pa so zmagali prvaki iz Podmežaklje, Acroni Jesenice. Druga je ekipa nogometašev Živil iz Nakla, tretji pa so vaterpolisti Triglava.

Najboljše gorenjske športnike predstavljamo že v današnji praznični Stotinki. • V. Stanovnik

STRIKOVIČ V BARVAH GORENJA

Kranjski rallyist Miran Strikovič, član AMD Mazda Y.C.C. Slovenija iz Kranja, ki je v letošnji sezoni prvič sedel za volan svoje dirkalne Mazde 323 GTR skupine N in je povsem nepričakovano zasedel drugo tretje mesto v generalni razvrstitvi in drugo v skupini N in državnem prvenstvu v cestnohitrostnih dirkah, se že pripravlja na novo sezono. Avto je že povsem nared, Miran pa je pridobil tudi novega generalnega sponzorja. Generalno sponzorstvo nadarjenemu kranjskemu vozniku bo v prihodnji sezoni zagotovilo Gorenje iz Velenja. Sponzorska sredstva bo Miran porabil na vseh rallyjih za državno prvenstvo, kjer je imel letos obilo smole, branil pa bo tudi obe lovoriki iz cestnohitrostnih dirk. • M. G., slika Janez Pelko

SMUČARSKI SKOKI

PETERICA NA INTERSPORT TURNEJO

Planica, 29. decembra - Po zadnjih preglednih treningih minuli terek v Planici je vodstvo naše reprezentance določilo peterico skakalcev, ki bodo začeli letošnjo novoletno Intersport turnejo. To so: Matjaž Zupan, Sašo Komovec, Samo Gostiša in Matjaž Kladnik. Franci Petek naj bi tekmoval od Innsbrucka dalje, ko se bo naši ekipi morebiti pridružil še en skakalec.

Ostali, ki ne bodo šli na novoletno turnejo, bodo praznične dni izkoristili za trening v Planici, kjer pa bo danes tudi tekma mladincev za pokal Cockte. • V. S.

NOGOMET

PREOBRAT KRANJSKEGA NOGOMETA

Kranj, 28. decembra - Najboljša kranjska nogometna kolektiva drugoligaša Jelen Triglav in Gorenjski glas Creina se že dalj časa spogledujeta in pogovarjata o združitvi. Za tiste, ki poznajo razmere v kranjskem nogometu, je bila novica presenetljiva, saj v gorenjskem središču velja, da kranjski klubi le s težavo vzpostavijo plodno sodelovanje, prav nasprotno smo bili večkrat priče številnim zameram in sunljivim igram. Zaradi tega je trpel predvsem kranjski nogomet.

Nekdanje prvotigaško mesto se danes lahko pohvali le z drugoligašem in odlično šolo nogometa, ki pa tudi zaradi slabih razmer v kranjskem nogometu ne dobi pravega zadoščanja. Združitve naj bi prvenstveno povzdignila kranjski nogomet na nekdanjo raven. Z njo bi navidez več pridobila Creina, vendar pa tako potezo potrebuje oba kolektiva, še posebej pa Triglavani. Primskovljani imajo odlične mlade igralce in dobre pogoje za vadbo. Tudi po organizacijski plati sodijo med boljše klube, če ne v Sloveniji pa vsaj na Gorenjskem, vendar pa mladim igralcem ne morejo zagotoviti igranja na državni članski ravni. Kot gorenjski ligaši bi z združitvijo preskočili vsaj dve ligi, s tem pa bi igralce lažje zadržali v nogometnih vodah.

Drugoligaš Jelen Triglav je v letošnjem letu v hudi krizi. Čeprav je po rangi višje od Primskovljanov pa je dolga leta vodilni gorenjski nogometni kolektiv organizacijsko in rezultatsko v hudi krizi. Napake pri vodenju kluba so se vrstile, ob tem je raslo nezaupanje med igralci, ki so množično odhajali, tako da so klubu mnogi že za spomlad 94 napovedovali razpad. Jelen Triglav bi se ob združitvi okrepil tako z nekaterimi novimi igralci, kar pa je še bolj pomembno, pridobil bi nogometne delavce, ki razumejo zahteve modernega nogometa.

Skladno s stanjem v obeh kolektivih so konkretnejše poteze povlekli Primskovljani, saj so se ne glede na stare težave in miselne zapore v kranjskem nogometu za tako potezo že odločili, ob tem pa postavili tudi pogoja in sicer, da se bo klub imenoval Triglav Creina in da bodo vnaprej nastopali v združeni sestavi tako vodilnih mož, kot trenerjev in seveda igralcev, brez kakršnihkoli selekcij. Mnogo več težav so imeli zaradi slabih razmer pri Triglavu. Številni igralci stari upravi ne verjamejo in želijo oditi, vendar pa so nekateri zatrdili, da bodo ostali, če bo stara uprava odstopila, oziroma če bodo levji delež pri organizaciji prevzeli novi ljudje s Primskovega. Pri Jelenu Triglavu so se za združitve ne glede na igralce bržkone tudi že odločili.

Do novega leta bo sledilo še nekaj skupnih sestankov, na katerih bosta obe strani poskušali dokončno uskladiti interese, izvoliti upravne organe, razdeliti funkcije in seveda sestaviti nov statut, do normalne združitve pa bi prišlo po novem letu. Glede na že omenjene razmere v kranjskem nogometu bo nadaljnji potek dohodkov več kot zanimiv, saj bi uspešno sožitje obeh klubov v novi celoti verjetno pomenilo pravi preobrat na kranjski nogometni sceni. • Izток Golob

ROKOMET

VABILO NA ZIMSKO LIGO

Kranj, decembra - Gorenjska rokometna zveza in zbor rokometnih sodnikov Kranj bosta organizirala februarja zimsko rokometno ligo. Prijavite se lahko na naslov: Janez Martinčič, Janeza Mežana 11, 64207 Cerklje, tel. 422-353. Rok za prijavo je 15. januar. Tam boste dobili tudi vse informacije. Liga pa bo organizirana, če bo prijavljenih najmanj šest ekip. Po končanem prijavnem roku bo tudi sestanek vseh prijavljenih ekip. Klubi lahko prijavijo tudi več ekip. • Martin Dolanc

Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI

V predprazničnih božičnih in novoletnih dneh smo v naši športni redakciji prejeli vrsto čestitk in lepih želja športnih kolektivov, zvez, društev in posameznikov.

Vsem se zahvaljujemo za najlepše želje, hkrati pa tudi v naši redakciji vsem želimo sreče, zdravja ter vsem športnikom tudi novih tekmovalnih uspehov.

ODMEVI

nadaljevanje s strani 22

izjave o "nespodobnem" Sašu Lapi, potem - živila "nesposobnost". Bolj žalostno pa je seveda videti "neodvisne" nacionaliste, kako so hitro uspeli urediti status svoje "neodvisne" poslanske skupine in kako hitro se je prikazal denar zanjo. To pa ne gre brez blagoslova nikogar drugega kot g. Rigelnika, g. Anderliča in LDS politburoja. Tak način obvladovanja političnega prostora, ki jo na zahodu imenujejo "korenček ali palica", se pri nas pojavlja v obliki "mercedesa ali blokada".

Toliko o politiki, ki bi hoteli čez noč postaviti "civilizirani" in "sposobni". Kako pa se v primerjavi z njimi odreže g. Lap? Morda je (poleg Matuša) edini, ki zastopa Gorenjsko takšno, kakršna je - to je desno in narodno zavedeno. Če bi Gorenjska imela svojo vlado, glede na izide volitev, potem bi bila to koalicija desnih strank. Tako smo Gorenjci in zato smo tudi najbogatejši del Slovenije, da ne bo ponovnih manipulacij s strani "prostih strelcev", potem je treba tudi povedati, da g. Lap ne deluje kot spletakar ali obrekovalac, ampak deluje izključno na politični ravni in v skladu z voljo svojih volivcev in članov stranke SND. Ne bomo žalili, lagali in uporabljali ostalih "civiliziranih sposobnosti" za dosego političnih ciljev. Upamo, da bomo vzpostavili sodelovanje z vsemi demokratičnimi proslavenskimimi strankami in posamezniki, ker je to najni pogoji za rešitev Slovenije.

Slovenska Nacionalna Stranka (SND)
Deželno Predsedstvo
Gorenjskega deželnega predsednika
Gabrijel Ravnik

Odprto pismo g. Milanu Kučanu

Spoštovani!
Na TV Konferenci v ponedeljek ste zavrnili možnost pogovora z g. Janezom Janšo, h kateremu Vas TV Slovenija vabi že dalj časa. Kot Vam je znano, je tako ponudbo g. Janša sprejel, saj je pogovor mnogo učinkovitejša pot k razrešitvi problemov, kot različni monolog v slovenskih medijih. Res je, da je za udeležence to težja pot, je pa korektna in bolj zanimiva.

Neprijetno sem bil presenečen - in najbrž ne le jaz - nad argumentom, s katerim ste zavrnili možnost pogovora z g. Janšo na TV. Poudarjanje, da ne veste, v kakšni vlogi bi se gospod Janša lahko pogovarjal z vami in hkrati navajanje volilnih rezultatov, je, blago rečeno, neprimerno in skregano s pravili demokratičnega dialoga med politiki. Obenem ste podvomili, da je bil g. Janša vaš volivec. Saj ste vendar vedno poudarjali, da želite biti predsednik vseh Slovencev, mar ne?

Nedavno sem imel priložnost poslušati predavanje ugledne ameriške komunikologinje, ki je pogovor politikov pred javnostjo prikazala kot enega temeljev ameriške demokracije in opozorila, da bi zavračanje pogovora s strani izvoljenega politika ameriški volivci dojemali kot nedopustno aroganco. Tak politik bi bil v državi s stoletno demokracijo obsojen na propad.

Gospod predsednik, iskreno upam, da si boste premislili. In če boste kdaj želeli poklepetati tudi o moralni lastnini hišic v Murglah, sem Vam tudi sam na voljo. Konec koncev je to mnogo boljše, kot da ob najinem naslednjem naključnem srečanju na hodnikih TV Slovenija zopet z dvignjenim prstom in z gromkim glasom poveste, da ste tudi Vi plačevali najemninno za hišico v Murglah. Prihranili mi boste šok, saj sem g. Kučana vaju v povsem drugačni luči, pa še po poti domov mi ne bo treba premišljevat, kako sem jo še dobro odnesel, saj ste to pot mahali le s prstom...

Vesele božične praznike in sreče ter predvsem zdravja v ovem letu 1994 Vam želim, g. predsednik!

Branko Grims

Glasova preja

Gorenjski glas, 3. decembra 1993

Prosim vas, da objavite naslednji komentar k izjavam dr. Maksa Tajnikarja, objavljenim v Gorenjskem glasju:

Dr. Maks Tajnikar v svojem razgovoru v Glasovi preji omalovažujoče govori o svojih izkušnjah na univerzi. Njegovih pogledov ni mogoče posploševati na vse profesorje. Mnogi med njimi imamo poleg mednarodnih znanstvenih uspehov tudi bogate izkušnje na najbolj odgovornih mestih v industriji. Odličnost in praktične izkušnje v stroki so v tujini za univerzitetnega profesorja nujen pogoj za izvolitev, tudi poslanci in svetniki so praviloma poslovno uspešni ljudje. V svoji šestnajstletni akademski karieri nisem imel in nimam časa za gospodinjenje, ker sem zatrtan z vrsto pomembnejših opravil.

Verjamem, da je ministrovanje za profesorje zelo dobrodošla praksa, vendar bi bile industrijske izkušnje za gospodarske resorje v vladi nujne. Če imajo ministri samo akademsko prakso, so lahko njihove odločitve bistveno slabše, kot bi bile, če bi imeli za sabo delo v industriji. Morda bi v takem primeru propadlo in prišlo v tuje roke manj podjetij, kot jih bo pri nas.

Mala podjetja so pomembna - pri nas jih je bilo in jih je še premalo. To pa ne pomeni, da imamo velikih (bolje napisano srednje velikih) podjetij preveč. Gospodarstvo lahko primerjamo z betonom: ni dobro, če zanj uporabljamo samo mivko, tudi same kroglice niso dobre; potrebne so vse vrste - drobne in srednje granulacije zapolnijo praznine med kroglicami. Cement kot vezivo je podoben ekonomski politiki, ki naj veže velike, srednje in male v uspešno celoto. Mi smo še daleč od najboljše možne politike.

Prof. dr. Peter Glavič

Spoštovani urednik

Stockholm
19. decembra 1993

Kot naročnik na Vaš časopis, Gorenjski glas, sledim potopisu "Kjer sonce ne spi" avtorja Igorja K. Ker v vsakem njegovem članku najdem celo vrsto netočnih podatkov, obrekovanja celih narodov, neprimernih izrazov za časopis kot GG, opisovanje svojih lastnih dvomljivih potovalnih navad, se čutim dolžnega, da Vas opozorim na nepravilnosti.

1. Netočnosti. Alandsko otočje opisuje pisec kot del švedskega ozemlja. Alandsko otočje pripada Finski, prej pa je pripadalo tudi Švedski in Rusiji. Opisovanje finske savne je zelo netočen. Iz članka razberemo, da temperatura v savni mnogokrat presega 50 stopinj. Temperatura v savni ni nikoli izpod 80 stopinj, vedno je bliže 100 stopinj. Z vođa se ne poliva ogle (ker bi s tem ugasnil ogenj), temveč z ognjem ali električno razbeljeno kamenje, kar povzroča, da se voda spreminja v paro. Pisec daje oceno trgovinam z alkoholnimi pijačami, da so bolj bomo založene. Ker poznam razmere, lahko trdim, da take izbire ne najdem nikjer v Sloveniji. Tu najdete vina vsega sveta in svetovno najbolj znane žgane pijače. Isti sistem prodaje pijač imata tudi Švedska in Norveška.

2. Obrekovanje narodov. V Stockholmu je pisec med drugim videl tudi črnce, ki so bili "mutni". Ne razumem točno, kaj on s tem misli. Si je pisec mogoče navezal kak kontakt s katerim od njih, da je ugotovil, da se le-ti razlikujejo od njega na kak drugi način kot po barvi? Nadalje ocenjuje Fince, kot velike ljubitelje alkoholnih pijač. Ima on kako podlago za to? Kako to, da on sam opisuje, da so šli na žur, opisuje dobro založenost trgovin s pivom in da so nekje na Finskem ugotavljali, če je "ta domač" še pri moči?

3. Neprimerni izrazi za časopis. Izrazi, kot pičke pred restavracijami v Stockholmu in v savni na Finskem so živalci kot svinja pred nožem, me nehote spomnijo na Balkan.

4. Dvomljive potovalne navade. Vseeno je, kjer se človek nahaja, nikjer ni zaželeno, da s svojo osebno higieno oziroma dišavami, greniš soljudem (kot Igor opisuje) življenjski prostor. Od Nemčije naprej in po vsej Skandinaviji, se na mnogih bencinskih črpalkah lahko brezplačno stuširaš!

Omenjam samo primere, ki so me v navedenem potopisu, poleg slabe slovenščine Slovenca, stanujočega v Sloveniji, najbolj motili.

Zamislil sem se pa tudi nad delom uredništva Gorenjskega glasa, da dovolite take spodrske neprimernega jezika, obrekovanja in objavljanje netočnih podatkov, s katerim zavajate vse Vaše bralce. Ne vem, v kakšni meri lahko zaupam Vašim člankom na ostalih straneh, kajti dogajanj in vesti v Sloveniji ne morem kontrolirati.

Prijateljski pozdrav
Pavel Udir

SONČEK BLEDE
Vse za srečno otroštvo

CREINA

HTP HOTEL CREINA
KRANJ
objavlja prosto delovno mesto

KUHARJA -
SLAŠČIČARJA
za nedoločen čas

Pogoji:
- IV. ali V. stopnja strokovne izobrazbe kuhar - slaščičar
- 6 mesecev delovnih izkušenj
- 3-mesečno poskusno delo
Prijava z dokazili sprejemamo 8 dni po objavi.

Tanin

68290 Sevnica, Slovenija,
Hermanova 1 p.p. 9

Od 26. julija dalje se ne imenujemo več JUGOTANIN, ampak TANIN SEVNICA, spremenili smo tudi telefonske številke, naš proizvodni program pa je ostal enak.

Še vedno odkupujemo
LES PRAVEGA KOSTANJA
za predelavo v tanin. Vse podrobnejše informacije lahko dobite na našem naslovu - TANIN SEVNICA, Hermanova 1, oziroma po telefonu 0608-41-349, les pa lahko pripeljete vsak dan med 6. in 15. uro.
ŽELIMO VAM VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

BUNDE - PUHOVKE
UVOZ IZ KITAJSKE
samo **6.900.- SIT**

Tai Tai
Cankarjeva 4, KRANJ
Tel. 223-866
Pohitite,
ker je količina omejena.

MALI OGLASI

☎ 217-960

APARATI STROJI

SATELITSKI SISTEMI od 415 DEM z montažo, možen kredit. Skupinski in vrtiljni sistemi, dekoderji. ☎ 719-014 29083

ELEKTRIČNE OMARICE zunanje ter notranje, kompletno opremljene, ugodno prodam. ☎ 061/751-425 ali 751-432 29275

SAMSUNG ELECTRONICS

Srečno in uspešno leto 1994

TV-HIFI-VIDEO CENTER
REVOK

C. Talcev 3 Kranj
Tel.: 212 - 367

Ugodne cene BETONSKE STREŠNE KRITINE v predprodaji, sivi 33 SIT/kom, barvni 37 SIT/kom. Cene veljajo do razprodaje kapacitet in dostava na dom. Ugodni plačilni pogoji. ☎ 691-700 29408

IZOBRAŽEVANJE

Srednješolec potrebuje inštruktorja za matematiko iz Šk. Loke oz. okolice. ☎ 621-500 29338

KUPIM

Starejši rabljeni TRAKTOR do 45 kon. moči, kupim. ☎ 061/738-619 29222

Kupim enofazni elektro motor za betonski mešalec. ☎ 310-160 29334

Kupim 14 dni starega TELETA simentalca. ☎ 70-079 29340

Smrekovo hlodovino, celulozni les in TELIČKA 7 dni starega, kupim. ☎ 64-207 29370

Kupim motor ATX 50 z BT mašino. ☎ 57-788 29374

LOKALI

Oddam TRGOVSKI LOKAL v okolici Kranja. Šifra: ODKUP OPREME 29330

SKLADIŠČNI PROSTOR do 40 m² v Škofji Loki ali bližnji okolici iščem. Ponudbe na telefon: 064/632-443 29379

GOTOVINSKO POSOJILO

V ENEM DNEVU, GARANCIJA: ČEKI, AVTO, ZLATO, SLIKE.

TRGOVCI

ODKUPUJEMO ČEKE VAŠIH STRANK Z ZAMIKOM PLAČILA

MESTNA ZASTAVLJALNICA

CANKARJEVA 4/1

LJUBLJANA (PASAŽA NEBOTIČNIKA) OD 10. DO 16. URE.

SREČNO!

...in hvala za zaupanje!

VAŠA GORENJSKA MLEKARNA

Ugodno prodam novo PEČ za centralno ogrevanje TVT Stadler 4000 Kcal, cena po dogovoru. ☎ 721-365 29322

Ugodno prodam COMODORE 64 in APN 6. ☎ 718-192 29338

Prodam ROLBO z VW motorjem. ☎ 723-272 29389

Ugodno prodam termoakumulacijsko PEC 4 KW. ☎ 714-184 29377

Rabljen TV Grundig, prodam. Zabrnic 37. 29386

OVERLOCK PFAFF in SINGER nova nerabljena, ugodno prodam. ☎ 215-650 29403

Dobro ohranjen ŠTEDILNIK, dva plin dva elektrika, cena 6000 SIT, prodam. ☎ 421-254 29407

Krožno ŽAGO Iskra KZ 86, prodam 30 % ceneje. ☎ 50-726 29414

SATELITSKI SISTEMI "Amstrad"

199 KANALOV
TV IN RADIOSKI PROGRAMI
NASTAVLJENI KANALI ZA ASTRO ID
GARANCIJA, OBROKI
Z MONTAŽO SAMO **589 DEM**
* SISTEMI ZA VEČ STRANK *
VRTILJNI SISTEMI

SAT-VRHOVNIK
SK. LOKA, GODEŠIČ 125
TEL.: 064 633-425

GLASBILA

SINTESIEZERJI Roland, Casio, Kawai, Yamaha in Hohner, po najugodnejših cenah. Zahtevajte prospektel SINKOPA D.O.O., Zirovnica 87. ☎ 802-274 ali 802-216 29304

GR. MATERIAL

OKNA JELOVICA 2 kom. nova 140 x 100 x žaluzijo, prodam. ☎ 43-546 29100

mobitel

Pe KRANJ
☎ 064/222-616

HOTEL TRANSTURIST

Škofja Loka

vabi vse gostinske delavce na tradicionalni ples gostincev v soboto, 8. januarja, ob 20. uri
Rezervacije po telefonu: 064/621 261

OBVESTILA

ATOS - moda v jasnju, torbice, pasovi, denarnice, dežniki, ure... v Blagovnici Adamič, ☎ 222-258 29330

Ljubitelji ČATEŠKIH TOPIC in LENARTURIST, pridružite se nam na KOPALNEM DNEVU v novi pokriti termalni rivieri. ☎ 691-624 29385

ŠAHOVSKA ŠOLA

Začetek 8. 1. 1994 ob 9. uri, Tomšičeva 7, Kranj; informacije do 8. ure zjutraj tel.: 328-547 in od 17. ure dalje po tel.: 327-1421

Ogled SVETOVNEGA POKALA - Kr. Gora, 8. in 9. januarja 1994. Prijave na ☎ 691-624 29400

OSTALO

Prodam ostanek proizvodnje LESENIH IGRAC, delno s trgom, primerno za začetnike. ☎ 83-054 29228

PRTLJAŽNIK za 6 parov smuč, prodam. ☎ 215-076 29390

EKONOM LONEC, nov, prodam. ☎ 332-407 29304

PRIDELKI

SENO goveje ballrano, prodam in dostavim na dom. ☎ 067/53-104, popoldan. 29389

TORTE, posebne vrste izdelujem. ☎ 332-407 29392

ALF Hi-fi
 TRGOVINA Z TV-VIDEO-AUDIO-HI-FI-TELEFONI
 MARANTZ, SONY, TECHNICS, PANASONIC, PHILIPS, JBL, JAMO
 delovni čas od 9 - 12 ure
 od 15 do 19 ure
 sobota od 9 - 12 ure
 Cankarjeva 5 - 64000 Kranj (v bližini gledališča) ☎ 064/222-055

POSESTI

V najem oddam skladišče 40 m² v Naklem. ☎ 50-852 29345

Oddam prostor za skladišče ali obrt. ☎ 48-821 29401

PIREDITVE

Restavracija PARK KRANJ v sodolovanju s plesno šolo Step by Step vabi ob sredah na družabne plesne večere. ☎ 214-441 28875

TRIO BONSAJ igra na očetih in zabavah. ☎ 421-498 29140

ZVILA Kranj
 Restavracija PARK Kranj

Odlčna gostinska ponudba
Sobotni plesi ob živi glasbi
Družabni plesni večeri ob SREDAH
 TEL.214-441
Plesni tečajji plesne šole
 TEL.327-308

POZNANSTVA

Staro leto se poslavlja, začnite z novim letom na novo tudi vi. Pokličite AFRODITO ženitno posredovalnico v Kranju, tel.: 064/324-258, za ženske z nižjo izobrazbo do 40 let brezplačno. 28577

RAZNO PRODAM

Ugodno prodam SMETNJAKE in dvokolesne SAMOKOLNICE za slišo ali žaganje. Kveder Bojan, Predoslje 132 28438

Zelo ugodno prodam: pralni prašek, toaletno milo, toaletni papir, nagrobne sveče. ☎ 53-218, zvečer

Vstopano domačo KAŠO, prodam in kupim mešalni HLADILNIK za mleko. ☎ 421-360 29398

STAN. OPREMA

Prodam dva KUHNJSKA ELEMEN-TA, bela. ☎ 218-717 29346

ŠPORT

Prodam pranošno SMUČARSKO VLEČNICO. ☎ 43-333 29332

Prodam SMUČI 195 cm in OKOVJE ter BUNCO s hlačarni za 14 let. ☎ 56-550 29333

DRSALKE-CCM in BOTAS

- nove in rabljene (prodaja staro za novo)
 - palice za hokaj in brušenje drsalok
 - sobna kolesa in kolesa SCOTT, tudi modeli 94
 - lakiranje in peskanje okvirjev za kolesa
 SLAVKO ŽAGAR-VALJ, tel.: 215-750
 Kokrica, Betonova 16 a, Kranj

STORITVE

RTV. SERVIS BALTIČ, Sr. Bitnje 65. Popravila vseh vrst TV, RA, video aparatov! Vaše želje sprejemamo non-stop na ☎ 325-589 24029

SERVIS ZA POPRAVILO IN PRE-VIJANJE pralnih strojev, sesalcev, vseh vrst elektro motorjev, električnega ročnega orodja ISKRA, HILTI, BOSCH, BLACK DACKER MAKITA; alternatorjev, zaganjačev, brisalcev, ventilatorjev in transformatorjev. Na zalogi imamo za obnovljene rotorje in rezervne dele za elek. ročno orodje in nekaj elektro motorjev po konkurenčnih cenah. SE PRIPOROČA - ELEKTROMEHANIKA BREMEC Miro, Gučbava 1, Kranj, ☎ 064/323-118 28839

Izdajujemo oblačila po vašem naročilu ŠIVILJSTVO KALIOPA ☎ 311-327 29094

Montaža kuhinj, svetovanje, servis, garancija. KO LES... ☎ 217-974, zvečer 29116

Imate težave s trdo kožo na podplatih, vraščeniimi nohti, kurjimi očesi... Pomaga vam PEDIKERKA, tudi na vašem domu. ☎ 46-369 29313

Poļaganje, brušenje in lakiranje parketa, zelo ugodno. ☎ 871-185 29372

IZDELUJEM KOVINSKE ZAŠČITNE MREŽE za kletna okna, vrata, po naročilu ☎ 82-104 29373

Izdajujemo zelo močne CINKANE SMETNJAKE in ŽEBLJE različnih družin. Jenkole Drago, Prebačevo 32/a. ☎ 326-426 29387

CENJENIM STRANKAM IN VSEM OBČANOM ŽELIMO V LETU 1994, VELIKO SREČE, ZDRAVJA IN POLNO USPEHOV. CEVOS D.O.O., GORIČE. 29410

STANOVANJA

V najem oddam GARSONJERO, vseživja takoj. Šifra: OPREMLJENA 29190

Oddam stanovanje in garažo v Kranju. ☎ 212-706 29344

Kranj- blok 3-sobno komfortno STANOVANJE, telefon, centralna, SAT oddam za 400 DEM + enoletno predplačilo. ☎ 061/1258-212, int. 236 ali 359 od 8. do 12. ure ali od 14 do 17. ure. ☎ 061/559-225 29350

2-sobno super komfortno STANOVANJE 60 m² na Jesenicah skoraj novo, menjam za manjše ali prodam. ☎ 714-612 29358

1-sobno STANOVANJE v Škofji Loki prodam za 40.000 DEM. Vseživjo takoj ☎ 622-273 29382

KRANJ - SEVERNI DEL, kupim 3-sobno stanovanje, z garažo, centralna kurjava, telefon, lepa lega. ☎ 214-208 29409

VARSTVO

Iščem upokojenko, študentko ali brezposelno žensko za varstvo 1-letno starega fantka, na vašem ali našem domu. Šifra: SKOFJA LOKA 29385

VOZILA DELI

Za LADO prodam: starter, alternator, glavno odmično grad, obročke, ventile. ☎ 622-581 29383

SATV SERVICE
 - RTV SERVIS
 - TV antene
 - SAT antene (439 DEM)
 tel.: 064/738-032
 OBROKI-GARANCIJA

VOZILA

R 4 GTL, letnik 1989, prodam. ☎ 58-174 29023

Z 128 SKALA 55, letnik 1988, garažiran, cena 3900 DEM, prodam. ☎ 801-339 29276

ODKUP, prodaja, kreditiranje in prepisi vozil. AVTOSPORT, Planina 3, Kranj, od 9. do 12. ure in od 14. do 17. ure. ☎ 331-503 ali 323-171, int. 12. 29293

VW HROŠČ KABRIOLET, prodam. Potočnik, Snakovška c. 11, Križ. 29295

GOLF JGL, letnik 1981, registriran do 12/94, prodam za cca 3.700 DEM ali menjam. ☎ 218-647 29328

Prodam JUGO 45, letnik 1985, ohranjen, cena po dogovoru. ☎ 329-143 29341

Prodam Z 101, letnik 1983, izredno ohranjena, cena ugodna. ☎ 328-137 29342

Prodam Z 128, letnik 1987, 63000 km, prvi lastnik. ☎ 218-631 29343

NOV GOLF 1.4 i cat, model GL, 3 v, 5 p z radiom VW GAMMA prodam. ☎ 738-964 29347

Prodam GOLF, letnik 1980, rdeče barve, cena ugodna. Ogled popoldan. Čehalič, Begunje 9 29348

Auto - Krainer
 CELOVEC, ROSENTERSTRASSE 126, tel.: 0043-463-21415
VOZILA NAD DELI SERVIS
 GOVORIMO SLOVENSKO

Prodam Z 101 10/87 za 3200 DEM. ☎ 216-683 29352

Prodam 126 P, letnik 12/83, prva reg. 1984, reg. do 1/95, prevoženih 65000 km, cena po dogovoru. Ivanov Mitko, c. Železarjev 13, Jesenice 29357

Prodam Z 101 GTL 85. Čadovlje 1, Golnik, ☎ 46-451 29359

Prodam karambolirano Z 101, letnik 1988. ☎ 720-213 29362

Prodam LADO 1300, letnik 12/86, registriran celo leto. Zidar Stefan, Vogljanska c. 36, Voglje, ☎ 49-346 29364

LADO SAMARO 1300, letnik 1990, 5 v, ohranjeno, prodam. ☎ 324-692 29366

KADET 1.3, letnik 1983/3, prodam. ☎ 326-889 29371

AUDI 80 1.6 bencin, letnik 1991, 50.000 km, temne kov. barve, prodam za 23000 DEM. ☎ 632-465 29375

Poceni prodam R 5, letnik 1988, registriran. ☎ 712-355 29381

Prodam Z 850, letnik 1984 in gradbeno dvigalo. ☎ 47-291 29384

R 4, 8/92, prodam. ☎ 57-201 29386

ZASTAVO 101 SUPER, letnik 1978, reg. celo leto, lepo ohranjen, prodam. ☎ 58-484 29391

LADA 1300, letnik 1985 karavan, ugodno prodam, reg. celo leto 1994. Pantovič, Zlato Polje 3, Kranj. 29402

R 18, letnik 1980, dobro ohranjen, prodam. ☎ 323-235 29404

Dobro ohranjen FORD ESCORT 1.4 CLX, letnik 11/86, cena 10.500 DEM, prodam. ☎ 76-940 29405

VW PASSAT, letnik 1980, dobro ohranjen, cena po dogovoru, prodam. Slap 27, Tržič. 29406

GOLF diesel, letnik 10/85 in YUGO KORAL 45, letnik 89/90, prodam. ☎ 212-235 29412

R 4 GTL, letnik 1983, prodam. ☎ 58-163 29413

R 5 Campus, letnik 4/93, kovinska barva, temna stakla, 3 vrata, garažiran, cena 12.500 DEM, prodam. ☎ 310-619 29415

ZAPOSLOTITVE

Takoj zaposlimo KV KUHAJKA. ☎ 712-020 29216

Honorarno delo dobi v OKREPČEVALNICI mlado deklo v Tržiču. ☎ 52-001 29327

Takoj honorarno zaposlim KV VOZNIKA C in E kategorije. Možnost redne zaposlitve. ☎ 41-369, od 18. ure dalje 29381

Preuzamem razna dela na dom. ☎ 78-606 29376

Gostinjski lokal v Šk. Loki zaposli NATAKARICO in SNAŽILKO. ☎ 620-502 29399

ŽIVALI

Pol leta starega ŽREBJČKA, prodam. Avguštin, Reteče 62, Šk. Loka. 29329

Prodam PRAŠIČE za zakol, domača reja. ☎ 49-540 29351

Prodam DOMAČE KOKOŠI za rejo in zakol. ☎ 45-738 29355

Prodam KRAVO s teletom. ☎ 76-415, Bled 29336

Prodam OVCO z jagnjetom. ☎ 41-807 29348

Prodam 10 dni starega BIKCA črnobelega. Avsenek, Gorica 11, Radovljica 29351

Prodam PRAŠIČA za zakol ali polovico. Škofjeloška 33, Kranj 29354

Prodam PRAŠIČA za zakol. Velesovo 14, ☎ 421-535 29355

Prodam BIKCA simentalca, cca 105 kg. Velesovo 50, Cerklje 29356

Prodam meso mladega BIKA. ☎ 217-230 29360

TELIČKO staro 3 tedne za plemo prodam. Rogelj, Apno 9 29363

Prodam 10 dni starega TELETA. Podbrezje 158 29368

Prodam brejo TELICO in KOBILLO staro tri leta ali menjam za žrebeta. Plvka 3, Naklo 29378

Prodam PRAŠIČE za zakol, krmiljene z domačo krmom. Triler, Sr. Bitnje 23 29380

Kupim mlado kravo simentalko, brejo ali s teletom. ☎ 801-059 29383

Prodam, lepe črne OVČAKE, stare 2 meseca. ☎ 78-708 29383

PUJSKE stare 7 tednov in PUJSE za zakol, domača krma, prodam. Hafner, Zabnica 37. 29385

8 tednov stare NOVOFUNDLANDCE - psličke čistokrvne, brez rodovnika, prodam. ☎ 311-972 29387

Eno leto stare KOKOŠI za zakol, prodam. ☎ 49-277 29411

TELETA SIMENTALCA, starega do 14 dni, kupim. ☎ 422-673 29418

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice in tete

ANTONIJE MARKUN
 roj. Kavčnik

Od nje smo se poslovili v družinskem krogu v petek, 24. decembra 1993, na kranjskem pokopališču. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in znancem za darovano cvetje, posebna zahvala dr. Remsu iz splošne bolnišnice Jesenice in dr. Pegamovi iz ZD Kranj ob njeni hudi boleznini in gospodu župniku za opravljen obred.

NJENI NAJBLIŽNJI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame, žene, sestre, tete in tašče

JANE STRAJNAR

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ker ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali. Hvala za podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Posebej se zahvaljujemo: Kirurškemu oddelku bolnišnice Jesenice in CIT-u, GIZ Podjetnost, kolektivom podjetij Save, Elmonta in Type art, d.o.o., Turističnemu društvu Šenčur, AMD Šenčur, tabornikom RSO in ZTO Kranj, mehanikom ŠKODA servisa iz Šenčurja, salonu BUZ, STIL-Vreg Ljubljana in župniku za opravljen obred.

Žaljuoči: mož Franci, sinova z družino, mama, sestra, brat in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho je odšel od nas naš ata, ded in praded

FRANC OBLAK
 p.d. Jernačkov ata iz St. Oselice

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala dr. Bojanu Gregorčiču in drugemu zdravstvenemu osebju za dolgoletno zdravljenje, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, govornici za poslovilni govor, glasbenikom za zaigrano Tišino, delavcem OŠ Gor. vas in TERMO Šk. Loka. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala.

Žaljuoči njegovi: sinovi in hčere z družinami

ZAHVALA

V 82. letu starosti je umrl naš dragi mož, ata, stari ata in tast

JANEZ RUPAR
 Kovskarjev ata iz Kovskega vrha 4

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, izrekli sožalje, mu poklonili cvetje in sveče ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala sodelavcem kolektivov Termo Škofja Loka, Občine Škofja Loka in Gorenjske predilnice Škofja Loka ter g. župniku za lep pogrebni obred.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Živel si z zemljo in ljudmi, gradil si z voljo, kot je ni. Bil preudaren si, pogumen, za nikogar nikdar utrujen. Ko zdravje te je zapustilo, si zmeraj upal, da se bo vrnilo. Čeprav si mnogo pretrpel, nikdar ti nisi to velel.

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega ata, brata, tasta, svaka, strica in bratranca

FRANCA FERJANA st.

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem in vsem, ki ste nam izrekli sožalje, mu podarili cvetje in sveče in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala gre tudi g. župniku, gasilcem iz Luž in sosednjim vasi, ZB, bivšim sodelavcem KŽK, delavcem in sindikatu Iskra Števc, AQUASAVA Kranj, ter vsem zdravstvenim delavcem bolnišnic Jesenice, Golnik, UKC in ZD Kranj. Posebna zahvala gre podjetju Navček za hitro in požrvalno delo, pevcem, ter g. Miheli. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala.

Žaljuoči: žena Štefka, sin Franci in hčerka Vera z družinama ter sestra in bratje z družinami. Luže, Valburga, Češnjavek, Kranj, Ljubljana, dne 27. decembra 1993

Gorenjska Banka
d.d. Kranj
VARNOST ZA ZAUPANJE

SPOŠTOVANI!

Leto, ki je za nami, je bilo za nas vse leto trdih preizkušenj naši človečnosti, volji po razumevanju, spoštovanju drugačnosti, bilo pa je tudi predvsem leto solidarnosti. Pota usode in življenjske okoliščine so k nam pripeljale ljudi, ki so jim naši državljani ponudili roko pomoči in odprli vrata svojih domov, ob vsem tem pa niso pozabili tudi na vse druge, ki jih v naši državi pestijo stiske in težave.

Kljub slabim ekonomskim razmeram in nemalokrat celo pomanjkanju so darovali kri, denar, blago, prosti čas ter svoje moči. Na tisoče litrov krvi in drugih dobrin priča, da to niso le prazne besede in kažejo pravo duhovno, kulturno in moralno podobo našega naroda in človeka. Nobena beseda zahvale ne more odtehati vsega, kar je bilo s strani posameznikov, ustanov, podjetij in institucij storjenega v preteklem letu.

Ob tem pa ne pozabimo tudi na vse tiste, ki so nam iz zamejstva in tujine na kakršenkoli način pomagali in nam pomagajo še sedaj.

Zato se Rdeči križ Slovenije zahvaljuje vsem, ki so nam v preteklem letu pomagali uresničevati idejo humanosti ne glede na raso, spol ali vero, ki so nam v luči solidarnosti pomagali in podpirali naša prizadevanja za večjo socialno varnost in blaginjo prebivalcev Slovenije, predvsem pa vsej slovenski javnosti, brez katere razumevanja in podpore bi bilo vsakršno delo zaman in še tako velika prizadevanja le jalovo početje.

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

Tokrat je šla nagrada v Lom št. 71

V torek nas je prijetno presenetil obisk gospoda Vinka Megliča, čigar družina je dobitnica nagrade 20.000 tolarjev, naše nagradne igre. Vsak teden ena srečna družina več. Za srečo so v družini Meglič, ki sicer šteje 8 članov, pooblastili 13-letnega sina Toneta, ki so ga pred nekaj leti na Gorenjski glas naročili na Gorenjskem sejmu v Kranju. Gospod Vinko pravi, da se sicer iger na srečo ne udeležujejo, razen lota, za kar pa že razmišljajo, če ne bi tudi tega dela zaupali kar Tonetu. Sicer imata gospa Marija, ki je trenutno na čakanju, prej je delala v Zliti, in gospod Vinko, šofer pri Alpetourju, poleg Toneta še šet otrok, od najstarejšega, 24-letnega sina Matjaža do najmlajše hčerke Maje, ki je stara 3 leta. Vsem skupaj iskreno čestitamo in jim želimo vsaj toliko sreče tudi v letu 1994!

KARTONSKA EMBALAŽA
EMBALAŽNO
SKOFJA LOKA
egp
GRAFIČNO PODJETJE

Lovci sklenili sezono

Jezersko, 29. decembra - Z lovom oziroma Štefanovo jago v nedeljo na Jezerskem so lovci lovske družine Jezersko sklenili letošnjo lovno sezono. Zaradi sneženja lovske sreče ni bilo, preventivna jaga za manjšo škodo, ki jo povzročata jelenjad, ni uspela. So pa ob tej priložnosti podelili dve visoki odličji in sicer red za zasluge III. stopnje Lovske zveze Slovenije Štefanu Zupanu in posmrtno tudi Ančki Zupan. Priznanja za lovske zasluge pa so dobili tudi Joško Muri, Marko Šenk, Miloš Zupančič in Jakob Piskernik. • A. Ž.

Med prazniki v planine

Kranj - Planinski domovi Planinskega društva Kranj na Kališču, Jakobu in Krvavcu bodo med novoletnimi prazniki odprti oziroma oskrbovani. Opozarjajo pa, da se obiskovalci primerno opremito za led in da so pozorni na nevarnost plazov. • (až)

Odprti planinski domovi

Kranj, 30. decembra - Planinsko društvo Kranj sporoča, da je od danes do vključno nedelje odprt in oskrbovan njihov dom na Kališču. Vse praznike sprejemajo obiskovalce tudi v koči na Jakobu. Njihov planinski dom na Krvavcu pa je stalno odprt vso zimsko sezono. • S. S.

"G. G."

Zimska zgodba

Minulo nedeljo visoko v tržiškem hribovju. V prijetno topli dvorani Doma družbenih dejavnosti v Jelendolu sredi sneženega dopoldneva nekaj desetih otrok, igrice Rdeča Kapica in dedek Mraz. Na prvi pogled nič nenavadnega v božično prednovoletnih dneh, ko je bilo veliko takšnih predstav in obdarovanj po vseh gorenjskih krajih, kajti pojutrišnjem bo že prvi januar.

Vendar pa je bilo v nedeljo v Jelendolu nekaj več od običajnega obiska dedka Mraza. Krajevna skupnost in Rdeči križ sta namreč povabila tudi otroke iz begunskega centra, poskrbeli so za prevoz, dedek Mraz pa jih je obdaroval.

JAKA POKORA

JAKA, SREČNO NOVO LETO TI ŽELIM!

O, HVALA, DRAGA ŽENA!

Letošnja zima nas je že na svojem začetku zasula z obilico snega. Po dolgih sušnih obdobjih imajo ljubitelji zimskih športov spet priložnost sprostiti svoje odvečne sile na snegu, na smučeh. Upajmo, da si bodo tudi naši zimski turistični centri lahko kaj opomogli, in da si bomo lahko opomogli tudi vsi drugi in bolj optimistično gledali v svet. Naj nam novo leto prinese veliko zdravja, uspehov pri delu, novih delovnih mest, čimmanj raznovrstnih zdrav in afer in nasploh čimveč sreče in ljubezni!

Napekli sta dobrote

Češnjevci - V vaseh pod Krvavcem se je že med obema vojnama razmahnilo obrtništvo, saj so bili ljudje vedno še najbolj odvisni od kmetijstva.

V Poženiku so delali izredno lepo oblikovane medene kruhke, v Velesovem pa so pekli znane velesovske preste. Preste pa so delali tudi v Adergasu pri Virčku. Nežka Jenko in Kristina Kosem iz Češnjevka pa napečeta za miklavževu in krušni pečici vsako leto kar precej dobrot od parkeljnov do "miklavžev". • J. Kuhar

25 let skrbi za cerkveno uro

Cerklje - Že osemdeset let kaže točen čas ura v cerkvenem zvoniku župnijske cerkve Marijinega Vnebovzetja v Cerkljah. Uro je leta 1913 izdelal mojster Lenart iz Stražišča pri Kranju. Ker pa jo je treba vsak dan naviti in jo redno vzdrževati, to že petindvajset let opravlja Jože Jež iz Cerkelj. Se ko je bil fant, se je naučil tudi pritrkavanja. Vzdrževanja in navijanja ure pa ga je naučil Franc Košnik - Belečanov ata. Vsak dan prehodi do uri 104 stopnice. Pred dnevi pa je za 25-letno vestno opravljanje urarske in zvonarske službe v farni cerkvi v Cerkljah dobil zahvalo. • J. Kuhar

Jože Jež že 25 let skrbi za uro

RADIO KRANJ
97.3 FM
STEREO

Predpraznični motiv s kranjskih ulic: otožni poulični pevec "starogradske pesmi" ponuja svojo umetnost. • Foto: J. Pelko

Pohoda kranjskih upokojevcv

Pohod Mlaka - Tenetiše - Kokrica bo v četrtek, 6. januarja 1994, in sicer se bodo pohodniki zbrali ob 9.15 uri na avtobusni postaji v Kranju. Vodiča bosta Dušan Feldin in Miha Planinc.

Pohod v Dražgoše pa bo za kranjske upokojevcv v nedeljo, 9. januarja 1994. Udeleženci, ki bodo šli po zahtevnejši poti, naj se zberejo ob 7.45 uri pred Hotelom Creina v Kranju, ostali pa ob 8.45 uri prav tako pred Hotelom Creina. Vodiča bosta Alojz Zelnik in Jože Tavčar. • L.C.

SREČNO, ZADOVOLJNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1994 želi vsem raztavljalcem, obiskovalcem in prijateljem PPC GORENJSKI SEJEM KRANJ